Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | |
|---|---|
| **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| **Forma studiów** | stacjonarne |
| **Profil studiów** | praktyczny |
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **ANATOMIA** |
| **2. Punkty ECTS** | **5** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Wykłady, ćwiczenia** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **I** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **PROF. DR HAB. JAN ŁĄCKI** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 1** | **W: 30; Ćw.: 60** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **90** | **-** |

**C - Wymagania wstępne**

Ogólna wiedza zdobyta na wcześniejszym etapie edukacji.

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Posiada wiedzę z zakresu podstawowych pojęć i mechanizmów kontrolnych, integracyjnych i regulacyjnych utrzymujących homeostazę człowieka. Zna mianownictwo anatomiczne w języku polskim. |
| **CW2** | Opisze budowę organizmu człowieka z uwzględnieniem poszczególnych układów i narządów oraz topografii wybranych okolic ciała. Wyjaśni związek pomiędzy budową a funkcją narządów. |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Potrafi wykorzystać zdobyte wiadomości z zakresu anatomii prawidłowej i klinicznej jako bazę do nauki przedmiotów klinicznych. |
| **CU2** | Potrafi powiązać budowę narządów z ich funkcją. |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Wykazuje postawy aktywnego zaangażowania w zdobywaniu wiedzy i samokształceniu. |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | |

| | | |
|---|---|---|
| EPW1 | Posługuje się mianownictwem anatomicznym | K_W05 |
| EPW2 | Zna budowę ciała ludzkiego w ujęciu topograficznym oraz czynnościowym | K_W06 |
| EPW3 | Zna anatomiczne podstawy badania przedmiotowego | K_W07 |
| EPW4 | mechanizm działania hormonów i konsekwencje zaburzeń regulacji hormonalnej; | K_W14 |
| EPW5 | rolę nerek w utrzymaniu homeostazy organizmu; | K_W16 |
| EPW6 | budowę i funkcje układu pokarmowego, enzymy biorące udział w trawieniu i podstawowe zaburzenia enzymów trawiennych oraz skutki tych zaburzeń; | K_W17 |
| EPW7 | podstawowe pojęcia z zakresu patologii ogólnej dotyczące zmian wstecznych, zmian postępowych i zapaleń; | K_W52 |
| EPW8 | wybrane zagadnienia z zakresu patologii narządowej układu nerwowego, pokarmowego i moczowo-płciowego; | K_W53 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | lokalizować poszczególne okolice ciała i znajdujące się w nich narządy oraz ustalać położenie narządów względem siebie | K_U08 |
| EPU2 | wykazywać różnice w budowie ciała oraz w czynnościach narządów u osoby dorosłej i dziecka | K_U09 |
| EPU3 | oceniać czynności narządów i układów organizmu | K_U10 |
| EPU4 | rozpoznawać zaburzenia trawienia, z uwzględnieniem roli enzymów, w tym podstawowe zaburzenia enzymów trawiennych, oraz określać skutki tych zaburzeń; | K_U12 |
| EPU5 | rozpoznawać zaburzenia czynności nerek i ich wpływ na homeostazę organizmu; | K_U13 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | K_K01 |
| EPK2 | Samodzielnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw. | K_K03 |
| EPK3 | Organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym. | K_K04 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| **Lp.** | **Treści wykładów** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| W1 | Wprowadzenie podstawowych pojęć z zakresu anatomii. Budowa ciała ludzkiego oraz jego układy. Okolice i linie ciała ludzkiego. Płaszczyzny i osie ciała. Ogólna budowa kości i ich rola biologiczna. Rozwój i wzrost kości. Kształt kości. Podział kośćca. | 4 | - |
| W2 | Szkielet osiowy; główne elementy budowy kręgosłupa, czaszki, klatki piersiowej, kości kończyny górnej i dolnej. Budowa i czynność kości. Połączenia kości. Budowa stawu; elementy stawu, typy stawów. Mechanika stawów. | 2 | - |
| W3 | Budowa i mechanika mięśni. Charakterystyka mięśni | 2 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | poprzecznie prążkowanych i gładkich. Mięśnie głowy i szyi, grzbietu, klatki piersiowej, brzucha, kończyny górnej i dolnej; grupy topograficzne, czynność. | | |
| W4 | Podział układu nerwowego. Ośrodkowy układ nerwowy. Podział i budowa mózgowia i rdzenia kręgowego; podział, budowa, czynność. Opony mózgowe, układ komorowy, unaczynienie, | 2 | - |
| W5 | Nerwy czaszkowe i rdzeniowe, podział i funkcje. Drogi nerwowe, drogi ruchowe, czuciowe. | 2 | - |
| W6 | Układ autonomiczny. Narządy zmysłów. | 2 | - |
| W7 | Układ endokrynny. Rodzaje gruczołów i ich rola w organizmie. | 2 | - |
| W8 | Układ oddechowy. Podział, budowa i znaczenie układu oddechowego. Oddychanie płucne i tkankowe. Mechanizm oddychania. | 2 | - |
| W9 | Budowa i funkcja układu pokarmowego. Otrzewna. Gruczoły przewodu pokarmowego. Budowa wątroby i trzustki. Krążenie wrotne. Pęcherzyk żółciowy i drogi żółciowe. Śledziona. | 2 | - |
| W10 | Serce; położenie, budowa, unaczynienie, unerwienie. Osierdzie | 2 | - |
| W11 | Układ krwionośny: tętnice, żyły i chłonka. Okolice i linie klatki piersiowej. Budowa ogólna i znaczenie układu krążenia. Budowa naczyń tętniczych i żylnych. Krążenie duże i małe. Krążenie płodowe. | 2 | - |
| W12 | Ogólne wiadomości o układzie chłonnym; węzły, naczynia chłonne i ich rola. Śledziona. | 2 | - |
| W13 | Układ moczowy; budowa, topografia i czynność nerek, moczowodów, pęcherza moczowego, cewki moczowej. Układ płciowy męski. Budowa, topografia, czynność narządów płciowych męskich. | 2 | - |
| W14 | Układ płciowy żeński, krocze. Topografia narządów miednicy mniejszej. | 2 | - |
| | **Razem liczba godzin wykładów** | 30 | - |

| **Lp.** | **Treści ćwiczeń** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| C1 | Kości i ich połączenia<br>Osie i płaszczyzny ciała. Podział układu kostnego. Budowa i rodzaje kości. Kręgosłup; ogólna budowa kręgów i różnice pomiędzy poszczególnymi odcinkami kręgosłupa. Rodzaje połączeń kości. Podział stawów. Czaszka: kości twarzoczaszki i mózgoczaszki, doły czaszki, połączenia kości czaszki. | 3 | - |
| C2 | Kości składające się na ogólną budowę klatki piersiowej, mostek i żebra. Połączenia kręgosłupa i klatki piersiowej. Staw skroniowo-żuchwowy. Kości kończyny górnej i ich | 3 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | połączenia Stawy kończyny górnej i jej obręczy (staw ramienny, łokciowy, promieniowo-nadgarstkowy; budowa i mechanika). Połączenia kończyny dolnej. Budowa i połączenia miednicy. Staw biodrowy, kolanowy, skokowo-goleniowy. | | |
| C3 | Układ mięśniowy. Mięśnie grzbietu powierzchowne oraz głębokie. Mięśnie powierzchowne i głębokie klatki piersiowej; położenie i czynność. Przepona; budowa, czynność. Mięśnie brzucha, ściany brzucha, miejsca zmniejszonej oporności. Przepukliny wewnętrzne i zewnętrzne, wrodzone i nabyte. Mięśnie głowy i szyi. | 4 | - |
| C4 | Mięśnie kończyny górnej – mięśnie obręczy, ramienia, mięśnie przedramienia i ręki – grupy mięśni i czynność. jama pachowa, dół pachowy, dół łokciowy, kanał nadgarstka. Mięśnie kończyny dolnej – obręczy, uda, podudzia, stopy – grupy i czynność. Elementy topograficzne: dół podkolanowy, kanał kostki przyśrodkowej. | 4 | - |
| C5 | Podział i morfologia ośrodkowego układu nerwowego. | 3 | - |
| C6 | Ośrodkowy układ nerwowy. Kresomózgowie; płaty i ośrodki w nich się znajdujące. Międzymózgowie, ośrodki podkorowe międzymózgowia, czynność podwzgórza. Śródmózgowie; podział. Tyłomózgowie wtórne. Podział i czynność móżdżku. Rdzeniomózgowie; ogólna budowa rdzenia przedłużonego. Pień mózgu; części składowe i czynność. Rdzeń kręgowy; budowa i ośrodki. Układ komorowy i krążenie płynu mózgowo-rdzeniowego. Opony mózgowia i ich przestrzenie. Unaczynienie mózgowia. | 4 | - |
| C7 | Obwodowy układ nerwowy. Nerwy czaszkowe i rdzeniowe, splot szyjny, ramienny, lędźwiowy i krzyżowy; gałęzie długie i zakres ich unerwienia oraz objawy porażenia nerwów. | 3 | - |
| C8 | Podział, ośrodki i rola układu autonomicznego. | 3 | - |
| C9 | Narządy zmysłów, budowa, funkcje. | 3 | - |
| C10 | Układ wewnątrzwydzielniczy. Gruczoły wydzielania wewnętrznego-budowa, położenie, czynność. | 4 | - |
| C11 | Układ oddechowy. Nos zewnętrzny. Jama nosowa; podział, budowa (okolica węchowa i oddechowa). Zatoki przynosowe; lokalizacja, miejsca ujść, rola. Gardło, krtań, tchawica. Oskrzela główne – budowa, położenie i czynność. Podział drzewa oskrzelowego. Płuca – podział anatomiczny; płaty, segmenty korzeń płuca .Opłucna i jej zachyłki, jama opłucnej. Śródpiersie. | 4 | - |
| C12 | Układ pokarmowy. Jama ustna i narządy jamy ustnej. Ślinianki; położenie, czynność. Gardło. Pierścień gardłowy limfatyczny. Przełyk, żołądek, jelito cienkie i grube; budowa, położenie i czynność. Wyrostek robaczkowy; budowa ogólna, odmiany położenia, punkty Lanza i McBurneya. | 4 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| C13 | Wątroba; budowa, unaczynienie, unerwienie, granice wątroby. Pęcherzyk żółciowy; budowa, położenie, unaczynienie i unerwienie, kamica żółciowa. Drogi żółciowe. Krążenie wrotne. Trzustka - budowa, położenie i czynność. Otrzewna. | 4 | - |
| C14 | Serce. Budowa i położenie serca. Unaczynienie i unerwienie serca. Układ przewodzący serca. Jamy serca. Budowa ścian serca Zastawki serca żylne i tętnicze; budowa i czynność. Tony serca, Budowa osierdzia. | 4 | - |
| C15 | Układ naczyniowy. Krążenie duże i małe. Aorta; przebieg i gałęzie. Naczynia tętnicze głowy, szyi, klatki piersiowej i jamy brzusznej oraz kończyny górnej i dolnej. Miejsca badania tętna. Żyła główna górna i dolna. Żyły powierzchowne i głębokie kończyny górnej i dolnej. Krążenie płodowe. | 4 | - |
| C16 | Układ limfatyczny. Węzły chłonne i naczynia chłonne, położenie i funkcje. Śledziona. Szpik kostny budowa i czynność. | 2 | - |
| C17 | Układ moczowy. Nerki, moczowód, pęcherz moczowy, cewka moczowa; położenie, | 4 | - |
| C18 | Układ płciowy żeński i męski. Budowa, położenie i rola jajników, jajowodów, macicy i pochwy. Budowa, położenie i rola jąder, najądrzy, nasieniowodu, pęcherzyków nasiennych i gruczołu krokowego. Droga komórki jajowej. Droga plemnika. | 4 | - |
| | **Razem liczba godzin ćwiczeń** | 60 | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Wykład | wykład informacyjny M1 | projektor |
| Ćwiczenia | Pokaz prezentacja multimedialnej M3 | projektor |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Wykład | | egzamin ustny P1 |
| Ćwiczenia | obserwacja podczas zajęć / aktywność F2 | egzamin ustny P1 |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Wykład | | Ćwiczenia | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Metoda oceny | P1 | F2 | | | |
| EPW1 | | x | x | | | |
| EPW2 | | x | x | | | |
| EPW3 | | x | x | | | |
| EPW4 | | x | x | | | |
| EPW5 | | x | x | | | |

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| EPW6 | | x | x | | | |
| EPW6 | | x | x | | | |
| EPW6 | | x | x | | | |
| EPU1 | | x | x | | | |
| EPU2 | | x | x | | | |
| EPU3 | | x | x | | | |
| EPU4 | | x | x | | | |
| EPU5 | | x | x | | | |
| EPK1 | | x | x | | | |
| EPK2 | | x | x | | | |

**I – Kryteria oceniania**

| Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie | | | |
|---|---|---|---|
| Ocena | | | |
| Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..) | Dostateczny<br>dostateczny plus<br>3/3,5 | dobry<br>dobry plus<br>4/4,5 | bardzo dobry<br>5 |
| EPW1 | Zna wybrane terminy z mianownictwa anatomicznego | Zna większość terminy z mianownictwa anatomicznego | Zna wszystkie terminy z mianownictwa anatomicznego |
| EPW2 | Zna budowę niektórych elementów ciała ludzkiego w ujęciu topograficznym oraz czynnościowym | Zna budowę większości elementów ciała ludzkiego w ujęciu topograficznym oraz czynnościowym | Zna budowę ciała ludzkiego w ujęciu topograficznym oraz czynnościowym |
| EPW3 | Zna niektóre anatomiczne podstawy badania przedmiotowego | Zna większość anatomicznych podstawy badania przedmiotowego | Zna anatomiczne podstawy badania przedmiotowego |
| EPW4 | Zna wybrane mechanizmy działania hormonów i konsekwencje zaburzeń regulacji hormonalnej; | Zna mechanizm działania hormonów i konsekwencje zaburzeń regulacji hormonalnej; | Zna wszystkie wymagane mechanizmy działania hormonów i konsekwencje zaburzeń regulacji hormonalnej; |
| EPW5 | Zna niektóre wybrane role nerek w utrzymaniu homeostazy organizmu; | Zna rolę nerek w utrzymaniu homeostazy organizmu; | Zna wszystkie wymagane role nerek w utrzymaniu homeostazy organizmu; |
| EPW6 | Zna podstawową budowę i funkcje układu pokarmowego, enzymy biorące udział w trawieniu i podstawowe zaburzenia enzymów trawiennych oraz skutki tych zaburzeń; | Zna budowę i funkcje układu pokarmowego, enzymy biorące udział w trawieniu i podstawowe zaburzenia enzymów trawiennych oraz skutki tych zaburzeń; | Zna oraz rozumie budowę i funkcje układu pokarmowego, enzymy biorące udział w trawieniu i podstawowe zaburzenia enzymów trawiennych oraz skutki tych zaburzeń; |
| EPW7 | Zna podstawowe pojęcia z zakresu patologii ogólnej dotyczące zmian | Zna pojęcia z zakresu patologii ogólnej dotyczące zmian wstecznych, zmian | Zna wszystkie pojęcia z zakresu patologii ogólnej dotyczące zmian |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | wstecznych, zmian postępowych i zapaleń; | postępowych i zapaleń; | wstecznych, zmian postępowych i zapaleń; |
| EPW8 | Zna wybrane zagadnienia z zakresu patologii narządowej układu nerwowego, pokarmowego i moczowo-płciowego; | Zna zagadnienia z zakresu patologii narządowej układu nerwowego, pokarmowego i moczowo-płciowego; | Zna wszystkie zagadnienia z zakresu patologii narządowej układu nerwowego, pokarmowego i moczowo-płciowego; |
| EPU1 | Potrafi zlokalizować niektóre okolice ciała i znajdujące się w nich narządy oraz ustalać położenie narządów względem siebie | Lokalizuje poszczególne okolice ciała i znajdujące się w nich narządy oraz ustalać położenie narządów względem siebie | Lokalizować wszystkie przedstawiane na zajęciach okolice ciała i znajdujące się w nich narządy oraz ustalać położenie narządów względem siebie |
| EPU2 | Potrafi wykazywać niektóre różnice w budowie ciała oraz w czynnościach narządów u osoby dorosłej i dziecka | Wykazuje różnice w budowie ciała oraz w czynnościach narządów u osoby dorosłej i dziecka | Wykazuje wszystkie przedstawiane na zajęciach różnice w budowie ciała oraz w czynnościach narządów u osoby dorosłej i dziecka |
| EPU3 | Potrafi oceniać niektóre czynności narządów i układów organizmu | Ocenia czynności narządów i układów organizmu | Oceniać wszystkie czynności narządów i układów organizmu |
| EPU4 | Potrafi rozpoznawać niektóre zaburzenia trawienia, z uwzględnieniem roli enzymów, w tym podstawowe zaburzenia enzymów trawiennych, oraz określać skutki tych zaburzeń; | Potrafi rozpoznawać zaburzenia trawienia, z uwzględnieniem roli enzymów, w tym podstawowe zaburzenia enzymów trawiennych, oraz określać skutki tych zaburzeń; | Potrafi rozpoznawać wszystkie zaburzenia trawienia, z uwzględnieniem roli enzymów, w tym podstawowe zaburzenia enzymów trawiennych, oraz określać skutki tych zaburzeń; |
| EPU5 | Potrafi rozpoznawać niektóre zaburzenia czynności nerek i ich wpływ na homeostazę organizmu; | Potrafi rozpoznawać zaburzenia czynności nerek i ich wpływ na homeostazę organizmu; | Potrafi rozpoznawać wszystkie zaburzenia czynności nerek i ich wpływ na homeostazę organizmu; |
| EPK1 | Rozumie znaczenie aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | Rozumie i zna skutki znaczenie aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | Rozumie, zna skutki oraz wprowadza w swoje działania aktywne słuchanie, nawiązywanie kontaktów interpersonalnych, skuteczne i empatyczne porozumiewanie się z pacjentem |
| EPK2 | Rozumie znaczenie samodzielnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki | Rozumie i zna skutki znaczenie samodzielnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki | Rozumie, zna skutki i wprowadza w swoje działania znaczenie samodzielne wykonywanie |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw. | ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw. | zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniające poszanowanie jego praw. |
| EPK3 | Rozumie konieczność organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym. | Rozumie i zna skutki konieczności organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym. | Rozumie, zna skutki i wpeoadz w swoje działania organizowanie pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym. |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Egzamin ustny** |

**K – Literatura przedmiotu**

| |
|---|
| **Literatura obowiązkowa:**<br>1. Aleksandrowicz Ryszard, Ciszek Bogdan, Krasucki Krzysztof. „Anatomia człowieka- Repetytorium". PZWL. 2014<br>2. Bogdan Ciszek, Krzysztof Krasucki, Ryszard Aleksandrowicz. „Mała anatomia kliniczna". PZWL. 2019 |
| **Literatura zalecana / fakultatywna:**<br>1. Anatomia człowieka. Tom. I-V. Bochenek A., Reicher M. (red.) 1989<br>2. Anatomia. Gray. Podręcznik dla studentów. Tom I-III. R.L. Drake, A.W. Vogl, A.W.M. Mitchell, (red. wyd. I polskiego: M. Bruska). Wyd. Elsevier Urban&Partner 2010.<br>3.Anatomia i fizjologia człowieka. Michajlik A., Ramotowski W. Wyd. PZWL<br>4. Anatomia człowieka. Woźniak W. (red.) Wyd. Urban&Partner 2004<br>5. Przewodnik encyklopedyczny dla pielęgniarek. Widomska-Czekajska T. (red.). Wyd. PZWL<br>6. Atlas anatomii człowieka. Tom I-III. Kiss F., Szentagotai J.<br>7. Atlas anatomii człowieka. Tom. I-II. Stelmasiak M.<br>8. Mały atlas anatomiczny. Sylwanowicz W. Wyd. PZWL |

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| **Forma aktywności studenta** | **Liczba godzin na realizację** | |
|---|---|---|
| | **na studiach stacjonarnych** | **na studiach niestacjonarnych** |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 90 | - |
| Konsultacje | 5 | - |
| Czytanie literatury | 15 | - |
| Przygotowanie prezentacji | 5 | - |
| Przygotowanie do egzaminu | 10 | - |
| **Suma godzin:** | **125** | - |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin: 25-30 g. )** | **5** | - |

**Ł – Informacje dodatkowe**

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Jan Łącki |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **BIOCHEMIA Z ELEMENTAMI DIAGNOSTYKI LABORATORYJNEJ** |
| **2. Punkty ECTS** | **2** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Wykłady, laboratoria** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **I** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **DR HAB. GRZEGORZ MIELCARZ** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 1** | **W: 15; L: 15** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **30** | **-** |

**C - Wymagania wstępne**

Student, który rozpoczyna zajęcia z przedmiotu powinien: posiadać wiedzę z zakresu chemii ogólnej, fizjologii i postaw żywienia człowieka

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Poznanie podstawowych związków biologicznie czynnych oraz praw fizyko-chemicznych rządzących przemianami biochemicznymi w organizmie człowieka |
| **CW2** | Wykorzystanie znajomości zjawisk fizyko-chemicznych w badaniu prawidłowości przebiegu procesów metabolicznych |
| **CW3** | Poznanie i zrozumienie podstawowych pojęć z zakresu diagnostyki laboratoryjnej i metodyki pracy w laboratorium medycznym |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Zdobycie umiejętności interpretacji wyników badań biochemicznych |
| **CU2** | Zapoznanie się z nowoczesna aparaturą analityczną, samodzielna umiejętność wykonywania analiz jakościowych i ilościowych materiału biologicznego |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Gotowość do organizowania pracy własnej i współpracy w zespole |
| **CK2** | Dostrzeganie potrzeb edukacyjnych i kierowanie się dobrem pacjenta |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K) | | Kierunkowy efekt uczenia się |
|---|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | | |
| EPW1 | budowę organizmu pod względem biochemicznym i podstawowe przemiany w nim zachodzące w stanie zdrowia i choroby | K_W34 |
| EPW2 | budowę i mechanizmy syntezy oraz funkcje białek, lipidów i polisacharydów oraz interakcje makrocząsteczek w strukturach komórkowych i pozakomórkowych | K_W35 |
| EPW3 | równowagę kwasowo-zasadową oraz mechanizm działania buforów i ich znaczenie w homeostazie ustrojowej | K_W36 |
| EPW4 | podstawowe szlaki kataboliczne i anaboliczne oraz sposoby ich regulacji | K_W37 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | obliczać stężenia molowe i procentowe związków oraz stężenia substancji w roztworach izoosmotycznych jedno- i wieloskładnikowych | K_U17 |
| EPU2 | posługiwać się wybranymi podstawowymi technikami laboratoryjnymi; | K_U19 |
| EPU3 | oznaczać stężenie glukozy z użyciem glukometru | K_U66 |
| EPU4 | przewidywać kierunek procesów biochemicznych w zależności od stanu energetycznego komórek; | K_U18 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym. | K_K04 |
| EPK2 | Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. | K_K05 |
| EPK3 | Kierowania się dobrem pacjenta. | K_K06 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| Lp. | Treści wykładów | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | Stacjonarnych | niestacjonarnych |
| W1 | Budowa chemiczna i przemiany podstawowych składników pożywienia. Aminokwasy i białka | 3 | - |
| W2 | Budowa i przemiany węglowodanów i tłuszczy | 3 | - |
| W3 | Enzymy i oddychanie komórkowe<br>Koenzymy – witaminy i biopierwiastki | 3 | - |
| W4 | Homeostaza kwasowo-zasadowa organizmu. Bufory krwi, osocza i tkanek | 3 | - |
| W5 | Specyfika metaboliczna narządów i tkanek.Hormony. | 3 | - |
| | **Razem liczba godzin wykładów** | **15** | - |

| Lp. | Treści laboratoriów | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| L1 | Odróżnianie glukozy od fruktozy za pomocą reakcji Seliwanowa. Wykrywanie nadmiaru azotanów w roślinach. Pomiar stężenia glukozy we krwi glukometrem | 1 | - |
| L2 | Pomiar pH roztworów wodnych soli. Pehametria Sporządzenie buforu fosforanowego. Pojemność buforowa. Właściwości buforujące mleka. | 2 | - |
| L3 | Analiza ilościowa. Alkacymetryczne oznaczanie kwasu solnego mianowanym roztworem NaOH . | 2 | - |
| L4 | Oznaczanie wapnia i magnezu w surowicy krwi na spektrofotometrze UV-VIS | 2 | - |
| L5 | Jakościowe wykrywanie witamin: C, D, E, A. Twardość wód powierzchniowych i ścieków wodnych. | 2 | - |
| L6 | Ilościowe oznaczania glukozy, cholesterolu i triacyloglicceroli w krwi | 1 | - |
| 67 | Ilościowe oznaczanie agregacji płytek krwi na agregometrze | 1 | - |
| L8 | Oznaczenia techniką ELISA. Zestaw aparaturowy. Wady i zalety stosowania tej techniki. | 2 | - |
| L9 | Oznaczenia Atomową Spektroskopią Absorpcyjna i spektrometria UV-VIS. Krzywa wzorcowa i prawo Lamberta- Beera.<br>Oznaczanie ilościowe wybranych biopierwiastków w materiale biologicznym | 2 | - |
| | **Razem liczba godzin laboratoriów** | **15** | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| Forma zajęć | Metody dydaktyczne (wybór z listy) | Środki dydaktyczne |
|---|---|---|
| Wykład<br>M1, M2, M3 | M1,M2,M3 – wykład informacyjny, problemowy z dyskusją, pokaz prezentacji multimedialnej | Komputer, projektor multimedialny, głośniki |
| Laboratoria<br>M4, M5 | Wprowadzenie teoretyczne do ćwiczeń. Film instruktażowy dla prawidłowego przeprowadzenia analiz chemicznych przed przystąpieniem do ćwiczeń laboratoryjnych. | Indywidualne stanowiska pracy w laboratorium |
| | Prezentacja praktyczna wykonania analizy chemicznej lub instrumentalnej. | Przygotowane stanowisko pracy z określonym sprzętem laboratoryjnym, pisemną instrukcją wykonania ćwiczenia |
| | Praktyczne i indywidualne wykonywanie analiz chemicznych żywności w czasie odbywanych ćwiczeń laboratoryjnych | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Wykład | obserwacja podczas zajęć / aktywność i ukierunkowanie pracy studenta | Odpytywanie ustne |
| Laboratoria | Odpytywanie pod kątem objaśniania metod, technik i planów badawczych | |
| | Obowiązkowe wykonanie wszystkich zaplanowanych analiz chemicznych, wyciągnięcie wniosków. | Pisemny test zaliczeniowy z całości materiału |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | **Cele Kształcenia (C)** | | **Treści Kształcenia W** | **L** | **Metody kształcenia M1, M2,M3, M4,M5** | | **Metody Oceny F** | **P** |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| EPW1 | X | | x | | x | | x | x |
| EPW2 | X | | x | | x | | x | x |
| EPW3 | x | | x | | x | | x | x |
| EPU1 | | x | | x | | x | | x |
| EPU2 | | x | | x | | x | | x |
| EPU3 | | x | | x | | x | | x |
| EPU4 | | x | | x | | x | | x |
| EPK1 | x | x | x | x | x | x | | x |
| EPK2 | x | x | x | x | x | x | | x |

**I – Kryteria oceniania**

| | **Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie** | | |
|---|---|---|---|
| | **Ocena** | | |
| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..)** | **Dostateczny dostateczny plus 3/3,5** | **dobry dobry plus 4/4,5** | **bardzo dobry 5** |
| EPW1 | Zna w dostatecznym stopniu budowę organizmu pod względem biochemicznym i podstawowe przemiany w nim zachodzące w stanie zdrowia i choroby | Zna budowę organizmu pod względem biochemicznym i podstawowe przemiany w nim zachodzące w stanie zdrowia i choroby | Zna bardzo dobrze budowę organizmu pod względem biochemicznym i podstawowe przemiany w nim zachodzące w stanie zdrowia i choroby |
| EPW2 | Zna w dostatecznym stopniu budowę i | Zna budowę i mechanizmy syntezy | Zna bardzo dobrze budowę i mechanizmy |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | mechanizmy syntezy oraz funkcje białek, lipidów i polisacharydów oraz interakcje makrocząsteczek w strukturach komórkowych i pozakomórkowych | oraz funkcje białek, lipidów i polisacharydów oraz interakcje makrocząsteczek w strukturach komórkowych i pozakomórkowych | syntezy oraz funkcje białek, lipidów i polisacharydów oraz interakcje makrocząsteczek w strukturach komórkowych i pozakomórkowych |
| EPW3 | Posiada wiedze na temat równowagi kwasowo-zasadowej oraz mechanizmu działania buforów i ich znaczenia w homeostazie ustrojowej | Posiada poprawną wiedze na temat równowagi kwasowo-zasadowej oraz mechanizmu działania buforów i ich znaczenia w homeostazie ustrojowej | Posiada pogłębioną wiedze na temat równowagi kwasowo-zasadową oraz mechanizmu działania buforów i ich znaczenia w homeostazie ustrojowej |
| EPW4 | Posiada wiedze na temat podstawowych szlaków katabolicznych i anabolicznych oraz sposobów ich regulacji | Posiada poprawną wiedze na temat podstawowych szlaków katabolicznych i anabolicznych oraz sposobów ich regulacji | Posiada pogłębioną wiedze na temat podstawowych szlaków katabolicznych i anabolicznych oraz sposobów ich regulacji |
| EPU1 | Potrafi obliczać wybrane stężenia molowe i procentowe związków oraz stężenia substancji w roztworach izoosmotycznych jedno- i wieloskładnikowych | Potrafi obliczać stężenia molowe i procentowe związków oraz stężenia substancji w roztworach izoosmotycznych jedno- i wieloskładnikowych | Potrafi obliczać wszystkie wymagane programem stężenia molowe i procentowe związków oraz stężenia substancji w roztworach izoosmotycznych jedno- i wieloskładnikowych |
| EPU2 | Potrafi posługiwać się wybranymi podstawowymi technikami laboratoryjnymi | Potrafi posługiwać się podstawowymi technikami laboratoryjnymi | Potrafi posługiwać się wszystkimi wymaganymi programem podstawowymi technikami laboratoryjnymi |
| EPU3 | W podstawowym stopniu potrafi oznaczać stężenie glukozy z użyciem glukometru | Potrafi oznaczać stężenie glukozy z użyciem glukometru | Bardzo dobrze potrafi oznaczać stężenie glukozy z użyciem glukometru |
| EPU3 | W podstawowym stopniu potrafi przewidywać | Potrafi przewidywać kierunek procesów | Bardzo dobrze potrafi przewidywać kierunek |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | kierunek procesów biochemicznych w zależności od stanu energetycznego komórek; | biochemicznych w zależności od stanu energetycznego komórek; | procesów biochemicznych w zależności od stanu energetycznego komórek; |
| EPK1 | Rozumie konieczność organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym. | Rozumie i zna skutki konieczności organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym. | Rozumie, zna skutki i wpeoadz w swoje działania organizowanie pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym. |
| EPK2 | Rozumie konieczność dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. | Rozumie i zna skutki dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. | Rozumie, zna skutki i wprowadza w swoje działania dostrzeganie i rozpoznawanie własnych ograniczeń, dokonywanie samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. |
| EPK3 | Wie o konieczności kierowania się dobrem pacjenta. | Rozumie i zna zasady kierowania się dobrem pacjenta. | Zna, rozumie i zawsze kieruje się dobrem pacjenta. |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

**Zaliczenie z oceną –** student otrzyma zaliczenie z przedmiotu na podstawie testu końcowego, 20 pytań jednokrotnego wyboru na MForms

**K – Literatura przedmiotu**

**Literatura obowiązkowa:**

1. „Biochemia – podręcznik dla studentów medycznych studiów licencjackich" prof. dr hab. K. Pasternak, Wyd. Czelej 2005.
2. Szczepaniak W. „Metody instrumentalne w analizie chemicznej", Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 1999
3. Małecka M. „Wybrane metody analizy żywności", Wyd. AE, Poznań 2003
4. Kłyszejko-Stefanowicz L. "Ćwiczenia z Biochemii" Wyd PWN, Warszawa 1999

**Literatura zalecana / fakultatywna:**

1. E. Bańkowski.:„Biochemia. Podręcznik dla studentów uczelni medycznych. . Materiały w wykładów z oraz zajęć laboratoryjnych. Urban&Partner, Wrocław 2009
2. Stryer L „Biochemia", Warszawa 1999
3. Murray R.K.," Biochemia Harpera", PZWL, Warszawa 1999

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| Forma aktywności studenta | Liczba godzin na realizację | |
|---|---|---|
| | **na studiach stacjonarnych** | **na studiach niestacjonarnych** |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 30 | - |
| Konsultacje z wykładowcą | 5 | - |
| Przygotowanie samodzielne do ćwiczeń | 5 | - |

| | | |
|---|---|---|
| Przygotowanie do testu zaliczeniowego z przedmiotu | 10 | - |
| **Suma godzin:** | **50** | **-** |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin: 25-30 g.)** | **2** | **-** |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Dr hab. n med. Grzegorz Mielcarz |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | mielcarz@neostrada.pl |
| Podpis | 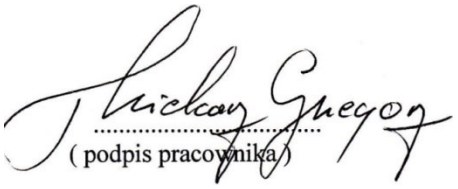 ( podpis pracownika ) |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **BIOFIZYKA** |
| **2. Punkty ECTS** | **1** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Wykłady** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **I** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **ALEKSANDRA SUPIŃSKA** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 1** | **W: 30** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **30** | **-** |

**C - Wymagania wstępne**

Ogólna wiedza zdobyta na wcześniejszym etapie edukacji.

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Zapoznanie studentów z:<br>- biofizycznymi podstawami budowy i funkcjonowania podstawowych struktur komórkowych, niektórych tkanek i narządów oraz organizmu jako całości.<br>- zjawiskami fizycznymi zachodzącymi w organizmie człowieka<br>- mechanizmem i skutkami działania czynników fizycznych na organizm człowieka - fizycznymi podstawami współczesnych metod diagnostycznych i terapeutycznych |
| **CW2** | Właściwe ukazanie studentom zagadnień wykorzystywanych do celów medycznych, terapii, diagnostyki jak i prowadzonych prac badawczych w medycynie |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | przestrzega tajemnicy lekarskiej i prawa pacjenta |

| | |
|---|---|
| **CK2** | posiada świadomość własnych ograniczeń i umiejętność stałego dokształcania się |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | | |
| EPW1 | zna prawa fizyczne opisujące przepływ cieczy oraz czynniki wpływające na opór naczyniowy przepływu krwi | K_W32 |
| EPW2 | podstawowe struktury komórkowe i ich specjalizacje funkcjonalne; | K_W08 |
| EPW3 | zna naturalne i sztuczne źródła promieniowania jonizującego oraz jego oddziaływanie z materią | K_W33 |
| EPW4 | zna fizykochemiczne i molekularne podstawy działania narządów zmysłów | K_W34 |
| EPW5 | zna fizyczne podstawy nieinwazyjnych metod obrazowania | K_W35 |
| EPW6 | zna fizyczne podstawy wybranych technik terapeutycznych, w tym ultradźwięków i naświetlań | K_W36 |
| EPW7 | fizykochemiczne podstawy działania narządów zmysłów; | K_W18 |
| **Umiejętności (EPW…)** | | |
| EPU1 | wykorzystywać znajomość praw fizyki do określenia wpływu na organizm czynników zewnętrznych, takich jak temperatura, przyspieszenie, ciśnienie, pole elektromagnetyczne oraz promieniowanie jonizujące; | K_U15 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | K_K01 |
| EPK2 | Samodzielnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw. | K_K02 |
| EPK3 | Organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym. | K_K03 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| **Lp.** | **Treści wykładów** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| W1 | Podstawy fizyczne funkcjonowania układu oddechowego i układu krążenia. Właściwości biofizyczne naczyń krwionośnych i krwi. | 3 | - |
| W2 | Potencjał spoczynkowy i czynnościowy błony komórkowej. Fizyczne podstawy elektrokardiografii i | 3 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | określanie charakterystycznych elementów EKG. | | |
| W3 | Ultradźwięki, otrzymywanie, właściwości i zastosowanie w medycynie. Wykorzystanie zjawiska Dopplera do wyznaczania prędkości przepływu krwi. | 3 | - |
| W4 | Metody obrazowania z użyciem promieniowania jonizującego. Prawo rozpadu promieniotwórczego, promieniotwórczość naturalna i sztuczna, wyznaczanie aktywności próbek. | 4 | - |
| W5 | Oddziaływanie promieniowania jonizującego na organizm człowieka | 3 | - |
| W6 | Fizykochemiczne podstawy działania zmysłów. Ruch harmoniczny i falowy. | 3 | - |
| W7 | Podstawy fizyczne NMR, Medyczne zastosowania zjawiska NMR | 3 | - |
| W8 | Metody przeliczania jednostek wyników badań. Oszacowanie dokładności pomiarów. Zasady przedstawiania wyników badań. | 3 | - |
| W9 | Pomiar lepkości cieczy. Zasady pomiaru ciśnienia tętniczego, czynniki wpływające na wartość ciśnienia tętniczego. | 3 | - |
| W10 | Podsumowanie zdobytych umiejętności i uzupełnienie zaległości | 2 | - |
| | **Razem liczba godzin wykładów** | 30 | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Wykład | wykład informacyjny, interaktywny z elementami dyskusji | Projektor, prezentacja, swobodna wypowiedź |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się |
|---|---|---|
| Wykład | | Zaliczenie z oceną ustny lub pisemny |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Wykład | |
|---|---|---|
| | Oceny formujące | Oceny podsumowujące |
| EPW1 | | x |
| EPW2 | x | x |
| EPW3 | | x |
| EPW4 | | x |
| EPW5 | | x |

| | | |
|---|---|---|
| EPW6 | | x |
| EPW7 | | x |
| EPU1 | | x |
| EPK1 | x | x |
| EPK2 | x | x |
| EPK3 | x | x |

**I – Kryteria oceniania**

| **Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie** | | | |
|---|---|---|---|
| **Ocena** | | | |
| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..)** | **Dostateczny dostateczny plus 3/3,5** | **dobry dobry plus 4/4,5** | **bardzo dobry 5** |
| EPW1 | Zna wybrane prawa fizyczne opisujące przepływ cieczy oraz czynniki wpływające na opór naczyniowy przepływu krwi | Zna dobrze prawa fizyczne opisujące przepływ cieczy oraz czynniki wpływające na opór naczyniowy przepływu krwi | Zna bardzo dobrze prawa fizyczne opisujące przepływ cieczy oraz czynniki wpływające na opór naczyniowy przepływu krwi |
| EPW2 | Zna wybrane podstawowe struktury komórkowe i ich specjalizacje funkcjonalne; | Zna podstawowe struktury komórkowe i ich specjalizacje funkcjonalne; | Zna bardzo dpbrze podstawowe struktury komórkowe i ich specjalizacje funkcjonalne; |
| EPW3 | Zna, ale robi błędy w opisie naturalnych i sztucznych źródeł promieniowania jonizującego oraz jego oddziaływania z materią | zna dobrze naturalne i sztuczne źródła promieniowania jonizującego oraz jego oddziaływanie z materią | zna bardzo dobrze naturalne i sztuczne źródła promieniowania jonizującego oraz jego oddziaływanie z materią |
| EPW4 | Zna, ale robi błędy w opisaniu fizykochemicznych i molekularnych podstaw działania narządów zmysłów | Zna dobrze fizykochemiczne i molekularne podstawy działania narządów zmysłów | zna bardzo dobrze fizykochemiczne i molekularne podstawy działania narządów zmysłów |
| EPW5 | Zna, ale robi błędy w opisaniu fizycznych podstaw nieinwazyjnych metod obrazowania | zna dobrze fizyczne podstawy nieinwazyjnych metod obrazowania | Zna bardzo dobrze fizyczne podstawy nieinwazyjnych metod obrazowania |
| EPW6 | Zna, ale robi błędy w opisaniu fizycznych podstaw wybranych technik terapeutycznych, w tym ultradźwięków i naświetlań | Zna dobrze fizyczne podstawy wybranych technik terapeutycznych, w tym ultradźwięków i naświetlań | Zna bardzo dobrze fizyczne podstawy wybranych technik terapeutycznych, w tym ultradźwięków i naświetlań |
| EPW7 | Zna wybrane fizykochemiczne podstawy działania narządów zmysłów; | Zna fizykochemiczne podstawy działania narządów zmysłów; | Zna bardzo dobrze fizykochemiczne podstawy działania narządów zmysłów; |
| EPU1 | Student potrafi | Student potrafi | Student potrafi rozpoznawać |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | rozpoznawać wybrane zaburzenia trawienia, z uwzględnieniem roli enzymów, w tym podstawowe zaburzenia enzymów trawiennych, oraz określać skutki tych zaburzeń; | rozpoznawać zaburzenia trawienia, z uwzględnieniem roli enzymów, w tym podstawowe zaburzenia enzymów trawiennych, oraz określać skutki tych zaburzeń; | wszystkie zaburzenia trawienia, z uwzględnieniem roli enzymów, w tym podstawowe zaburzenia enzymów trawiennych, oraz określać skutki tych zaburzeń; |
| EPK1 | rozpoznawać zaburzenia czynności nerek i ich wpływ na homeostazę organizmu; | aktywny, skuteczny i empatyczny w porozumiewaniu się z pacjentem. | Bardzo aktywny, skuteczny i empatyczny w porozumiewaniu się z pacjentem. |
| EPK2 | Mało samodzielny, ale z dobrym podejściem do pacjenta | Samodzielny w czynnościach i podejściu do pacjenta | Bardzo samodzielny w czynnościach i podejściu do pacjenta |
| EPK3 | Dość dobrze umie zorganizować swoją pracę i bez zastrzeżeń współpracuje w zespole | dobrze umie zorganizować swoją pracę i dobrze współpracuje w zespole | Bardzo dobrze umie zorganizować swoją pracę i bardzo dobrze współpracuje w zespole |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Zaliczenie z oceną** |

**K – Literatura przedmiotu**

| |
|---|
| **Literatura obowiązkowa:**<br>1. Jaroszyk F., Biofizyka, PZWL, Warszawa 2008<br>2. Andrzej Pilawski, red., Podstawy biofizyki, podręcznik dla studentów medycyny, PZWL, Warszawa, 1985 |
| **Literatura zalecana / fakultatywna:**<br>1. Bogdan Pruszyński, Diagnostyka obrazowa, PZWL, Warszawa 2014<br>2. A. R. Houghton, EKG jasno i zrozumiale, a-medica Press, Bielsko-Biała, 2005 |

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| **Forma aktywności studenta** | **Liczba godzin na realizację** | |
|---|---|---|
| | **na studiach stacjonarnych** | **na studiach niestacjonarnych** |
| Godziny zajęć z nauczycielem/ami (wykłady, ćwiczenia) | 30 | - |
| **Suma godzin:** | **30** | **-** |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin: 25-30 godz. )** | **1** | **-** |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Aleksandra Supińska |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **MIKROBIOLOGIA Z ELEMENTAMI PARAZYTOLOGII** |
| **2. Punkty ECTS** | **2** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Wykłady, ćwiczenia** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **I** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **MGR ELŻBIETA JUSTYŃSKA** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 1** | **W: 15; Ć: 15** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **30** | **-** |

**C - Wymagania wstępne**

| |
|---|
| Ogólna wiedza zdobyta na wcześniejszym etapie edukacji. |

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Ogólna wiedza dotyczącą mikrobiomu człowieka, podstaw bakteriologii, wirusologii i parazytologii. |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Umiejętność dokonywania porównań między rodzajami bakterii, wirusów, grzybów i parazytów. |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Dostrzeganie konieczności kształtowania kompetencji społecznych pozwalających na nawiązywanie właściwych kontaktów interpersonalnych , empatycznego porozumiewania się z pacjentem oraz organizowania własnej pracy i rozwoju. |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | |

| | | |
|---|---|---|
| EPW1 | podstawowe pojęcia z zakresu mikrobiologii i parazytologii; | K_W21 |
| EPW2 | zasady dezynfekcji, sterylizacji i postępowania antyseptycznego; | K_W29 |
| EPW3 | podstawy diagnostyki mikrobiologicznej i parazytologicznej; | K_W30 |
| EPW4 | inwazyjne formy lub stadia rozwojowe wybranych pasożytniczych grzybów, pierwotniaków, helmintów i stawonogów; | K_W26 |
| EPW5 | zasady funkcjonowania układu pasożyt – żywiciel i podstawowe objawy chorobowe wywoływane przez pasożyty; | K_W27 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | rozpoznawać zarażenia wirusami i bakteriami oraz zakażenia grzybami i pasożytami, z uwzględnieniem geograficznego zasięgu ich występowania; | K_U14 |
| EPU2 | stosować właściwe do sytuacji postępowanie epidemiologiczne; | K_U21 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta. | K_K02 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| Lp. | Treści wykładów | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| W1 | Podstawy bakteriologii. Taksonomia i nazewnictwo prokariontów. | 2 | - |
| W2 | Wielkość i kształty komórek prokariotycznych. Budowa i funkcje komórki bakteryjnej. Laboratoryjna hodowla i metody identyfikacji bakterii. Chromosom bakteryjny. | 2 | - |
| W3 | Horyzontalny transfer genów. | 2 | - |
| W4 | Podstawy wirusologii: budowa wirusów, morfologia, właściwości, rola, cykle replikacyjne. Konwersja lizogenna. Bioróżnorodność metaboliczna prokariotów. Typy pokarmowe. Sposoby uzyskiwania energii. Wpływ warunków fizycznych na prokarioty. | 2 | - |
| W5 | Ekstremofile. Rola bakterii i archeonów w ekosystemach. Udział prokariotów w obiegu pierwiastków. | 2 | - |
| W6 | Formy występowania mikroorganizmów w środowisku. Biofilm na szkłach kontaktowych. | 2 | - |
| W7 | Związki między organizmami należącymi do różnych gatunków - symbiozy. | 2 | - |
| W8 | Podsumowanie wiadomości | 1 | |
| | **Razem liczba godzin wykładów** | **15** | - |

| Lp. | Treści ćwiczeń | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| C1 | Mikrobiom człowieka i jego rola. Stany chorobowe. Kompozycja ludzkiego mikrobiomu powierzchni oka. | 2 | - |
| C2 | Zakażenia bakteryjne (i wirusowe) w okulistyce. | 2 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | Kontrolowanie rozpowszechniania się chorób. | | |
| C3 | Leki przeciwwirusowe oraz przeciwbakteryjne (antybiotyki i chemioterapeutyki). | 2 | - |
| C4 | Sposoby działania związków antybakteryjnych. Farmakoterapia przeciwbakteryjnymi lekami okulistycznymi. | 2 | - |
| C5 | Metody sterylizacji i dezynfekcji. | 2 | - |
| C6 | Podstawy mykologii (biologia grzybów, stany chorobowe; rozprzestrzenianie, patogeny, objawy, odporność na różnego rodzaju grzybice, izolacja w warunkach laboratoryjnych, hodowla, identyfikacja). | 2 | - |
| C7 | Podstawy parazytologii (stany chorobowe, cykle życiowe, rozprzestrzenianie się, mechanizmy patogenne, symptomy chorób wywołanych wybranymi przedstawicielami pasożytów, laboratoryjna identyfikacja pasożytów). | 2 | - |
| W8 | Podsumowanie wiadomości | 1 | |
| | **Razem liczba godzin ćwiczeń** | **15** | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Wykład | | projektor |
| Ćwiczenia | Analiza przypadku | mikroskop |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Wykład | | Zaliczenie z oceną P2 |
| Ćwiczenia | Obserwacja podczas zajęć/ aktywność F1 | P3 |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Wykład | | Ćwiczenia | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Metoda oceny | P2 | P3 | | | |
| EPW1 | | X | X | | | |
| EPW2 | | X | X | | | |
| EPW3 | | X | X | | | |
| EPW4 | | X | X | | | |
| EPW5 | | X | X | | | |
| EPU1 | | X | X | | | |
| EPU2 | | X | X | | | |
| EPK1 | | X | X | | | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

**I – Kryteria oceniania**

| **Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie** | | | |
|---|---|---|---|
| | **Ocena** | | |
| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..)** | **Dostateczny dostateczny plus 3/3,5** | **dobry dobry plus 4/4,5** | **bardzo dobry 5** |
| EPW1 | Zna wybrane podstawowe pojęcia z zakresu mikrobiologii i parazytologii; | Zna większość podstawowy terminów z zakresu mikrobiologii i parazytologii; | Zna wszystkie pojęcia z zakresu mikrobiologii i parazytologii; |
| EPW2 | Zna wybrane zasady dezynfekcji, sterylizacji i postępowania antyseptycznego; | Zna większość zasad dezynfekcji, sterylizacji i postępowania antyseptycznego; | Zna wszusykie zasady dezynfekcji, sterylizacji i postępowania antyseptycznego; |
| EPW3 | Zna wybrane zasady podstawy diagnostyki mikrobiologicznej i parazytologicznej; | Zna większość zasad diagnostyki mikrobiologicznej i parazytologicznej; | Zna wszystkie zasady podstawy diagnostyki mikrobiologicznej i parazytologicznej; |
| EPW4 | Zna wybrane inwazyjne formy lub stadia rozwojowe wybranych pasożytniczych grzybów, pierwotniaków, helmintów i stawonogów; | Zna inwazyjne formy lub stadia rozwojowe wybranych pasożytniczych grzybów, pierwotniaków, helmintów i stawonogów; | Zna wszystkie inwazyjne formy lub stadia rozwojowe wybranych pasożytniczych grzybów, pierwotniaków, helmintów i stawonogów; |
| EPW5 | Zna wybrane zasady funkcjonowania układu pasożyt – żywiciel i podstawowe objawy chorobowe wywoływane przez pasożyty; | Zna zasady funkcjonowania układu pasożyt – żywiciel i podstawowe objawy chorobowe wywoływane przez pasożyty; | Zna wszystkie zasady funkcjonowania układu pasożyt – żywiciel i podstawowe objawy chorobowe wywoływane przez pasożyty; |
| EPU1 | Potrafi rozpoznać niektóre zarażenia wirusami i bakteriami oraz zakażenia grzybami i pasożytami, z uwzględnieniem geograficznego zasięgu ich występowania; | Potrafi rozpoznać większość zarażeń wirusami i bakteriami oraz zakażeń grzybami i pasożytami, z uwzględnieniem geograficznego zasięgu ich występowania; | Potrafi rozpoznać wszystkie zarażenia wirusami i bakteriami oraz zakażenia grzybami i pasożytami, z uwzględnieniem geograficznego zasięgu ich występowania; |
| EPU2 | Rozumie konieczność stosowania właściwego do sytuacji postępowania epidemiologiczne; | Stosuje właściwe do sytuacji postępowanie epidemiologiczne; | Zawsze i konsekwentnie stosuje właściwe do sytuacji postępowanie epidemiologiczne; |

| | | | |
|---|---|---|---|
| EPK1 | Rozumie, ale nie zna skutków dostrzegania konieczności kształtowania kompetencji społecznych pozwalających na nawiązywanie właściwych kontaktów interpersonalnych, empatycznego porozumiewania się z pacjentem oraz organizowania własnej pracy i rozwoju. | Rozumie i zna skutki dostrzegania konieczności kształtowania kompetencji społecznych pozwalających na nawiązywanie właściwych kontaktów interpersonalnych, empatycznego porozumiewania się z pacjentem oraz organizowania własnej pracy i rozwoju. | Rozumie, zna skutki i zawsze dostrzega konieczność kształtowania kompetencji społecznych pozwalających na nawiązywanie właściwych kontaktów interpersonalnych, empatycznego porozumiewania się z pacjentem oraz organizowania własnej pracy i rozwoju. |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Zaliczenie z oceną** |

**K – Literatura przedmiotu**

| |
|---|
| **Literatura obowiązkowa:**<br>1 Mikrobiologia, redakcja Jadwiga Baj. PWN 2018<br>2.Mikrobiologia lekarska - Piotr B. Heczko, Marta Wróblewska, Agata Pietrzyk, PZWL 2014.<br>3. Heczko P. (red.): Mikrobiologia. Podręcznik dla pielęgniarek, położnych i ratowników medycznych. Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2014<br>4.Deryło A. Parazytologia i akaroentomologia medyczna : podręcznik dla studentów, nauczycieli akademickich, lekarzy praktyków i pracowników laboratoriów diagnostycznych [aut.: Krystyna Boczoń et al.]. - Wyd. 1, 3 dodr. - Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 2012.<br>5.Kuźna-Grygiel W., Kołodziejczyk L.: Przewodnik do ćwiczeń z parazytologii lekarskiej. Wydawnictwo PAM, Szczecin 2003.<br>6. Buczek A.: Choroby pasożytnicze, epidemiologia, diagnostyka, objawy. Koliber – Oficyna Wydawnicza Fundacji na Rzecz Zwalczania Kleszczy i Profilaktyki w Chorobach Odkleszczowych, Lublin 2005. |
| **Literatura zalecana / fakultatywna:**<br>1. Pawłowski Z., Stefaniaka J. Parazytologia kliniczna w ujęciu wielodyscyplinarnym [aut. Jan Bręborowicz al.]. - Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2004. |

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| Forma aktywności studenta | Liczba godzin na realizację | |
|---|---|---|
| | na studiach stacjonarnych | na studiach niestacjonarnych |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 30 | - |
| Konsultacje | 5 | - |
| Czytanie literatury | 10 | - |
| Przygotowanie do zajęć | 5 | - |
| Przygotowanie do zaliczenia | 10 | - |
| **Suma godzin:** | **60** | **-** |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25-30 g.):** | **2** | **-** |

**Ł – Informacje dodatkowe**

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Elżbieta Justyńska |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu) | |
|---|---|
| **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| **Forma studiów** | stacjonarne |
| **Profil studiów** | praktyczny |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogóln**e

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **FARMAKOLOGIA Z TOKSYKOLOGIĄ** |
| **2. Punkty ECTS** | **1** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Wykłady** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **I** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **MGR KAROLINA GAWEŁ** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć** i liczba godzin w semestrze

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 2** | **W:15** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **15** | **-** |

**C - Wymagania wstępne**

znajomość podstawowych zagadnień z zakresu szkoły średniej obejmujących wiedzę z przedmiotów biologia oraz chemia i fizyka

**D - Cele kształcenia**

| Wiedza | |
|---|---|
| **CW1** | znajomość podstawowych zasad farmakoterapii |
| **CW2** | Przygotowanie studenta do rozumienia i interpretowania wiedzy dotyczącej :<br>- grup leków i mechanizmów ich działania, podstaw farmakokinetyki leków, efektów pożądanych i niepożądanych oraz zasad prowadzenia skutecznej i zarazem bezpiecznej farmakoterapii w chorobach poszczególnych układów i narządów, w szczególności ich stosowania w ratownictwie medycznym i medycynie ratunkowej; |
| **CW3** | Przygotowanie studenta do rozumienia i interpretowania wiedzy dotyczącej :<br>- zasad podawania i działania leków stosowanych w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego. Postacie leków, drogi ich podawania, wskazania i przeciwwskazania do ich podania, interakcje, sposoby obliczania dawek leków dla pacjentów w różnym wieku. |
| **CW4** | Przygotowanie studenta do rozumienia i interpretowania wiedzy dotyczącej :<br>- rodzajów leków, które mogą być samodzielnie podawane przez ratownika medycznego, wraz ze znajomością ich szczegółowej charakterystyki farmakologicznej; |
| **CW5** | Przygotowanie studentów do rozumienia i interpretowania wiedzy dotyczącej rodzajów<br>- substancji toksycznych, drogi ich wprowadzania, kinetyki, metabolizmu ksenobiotyków i mechanizmów ich toksycznego działania; Znajomość sposobów pobierania i zabezpieczania |

| | |
|---|---|
| | materiału biologicznego do badań toksykologicznych, rozpoznawania zatruć i podstawowych zasad postępowania ratownika medycznego w ostrych zatruciach. |
| **Umiejętności** | |
| **CU1** | Poznaje i umie zastosować leki, które mogą podawać ratownicy medyczni |
| **CU2** | Wykonuje podstawowe obliczenia farmakokinetyczne |
| **CU3** | Oblicza dawki leków w zależności od wieku pacjenta |
| **CU4** | Rozpoznaje zatrucia i zna zasady postępowania ratownika w ostrych zatruciach |
| **CU5** | Umie posługiwać się informatorami o lekach i wyszukać wairygodnych źródeł informacji o lekach |
| **Kompetencje społeczne – student nauczył się :** | |
| **CK1** | Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. |
| **CK2** | Dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta. |
| **CK3** | Samodzielnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw. |
| **CK4** | Organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym. |
| **CK5** | Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. |
| **CK6** | Kierowania się dobrem pacjenta. |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | | |
| EPW1 | podstawowe zasady farmakoterapii | K_W38 |
| EPW2 | pochodzenie, rodzaje i drogi podawania leków, mechanizm i efekty ich działania oraz procesy, jakim podlegają leki w organizmie, a także ich interakcje | K_W39 |
| EPW3 | problematykę z zakresu farmakokinetyki i farmakodynamiki wybranych leków stosowanych w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego | K_W40 |
| EPW4 | poszczególne grupy środków leczniczych, główne mechanizmy ich działania w organizmie i działania niepożądane | K_W41 |
| EPW5 | wpływ leczenia farmakologicznego na fizjologiczne i biochemiczne procesy zachodzące w poszczególnych narządach | K_W42 |
| EPW6 | rodzaje leków, które mogą być samodzielnie podawane przez ratownika medycznego, i ich szczegółową charakterystykę farmakologiczną | K_W43 |
| EPW7 | podstawy farmakoterapii u kobiet w ciąży i osób starszych w stanie zagrożenia życia | K_W44 |
| EPW8 | różnice w farmakoterapii osób dorosłych i dzieci w zakresie dotyczącym działań ratownika medycznego | K_W45 |

| | | |
|---|---|---|
| EPW9 | wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków | K_W46 |
| EPW10 | problematykę z zakresu toksykologii, działań niepożądanych leków, zatruć lekami – w podstawowym zakresie | K_W47 |
| EPW11 | objawy najczęściej występujących ostrych zatruć, w tym alkoholami, narkotykami i innymi substancjami psychoaktywnymi, metalami ciężkimi oraz wybranymi grupami leków | K_W48 |
| EPW12 | podstawowe zasady postępowania diagnostycznego w zatruciach | K_W49 |
| EPW13 | genetyczne mechanizmy nabywania lekooporności przez drobnoustroje i komórki nowotworowe; | K_W25 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | wykonywać podstawowe obliczenia farmakokinetyczne | K_U20 |
| EPU2 | dobierać leki w odpowiednich dawkach w celu korygowania zjawisk patologicznych w organizmie i poszczególnych narządach | K_U22 |
| EPU3 | posługiwać się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych | K_U23 |
| EPU4 | interpretować wyniki podstawowych badań toksykologicznych; | K_U78 |
| EPU5 | rozpoznawać toksydromy; | K_U79 |
| EPU6 | szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych i w różnych stanach klinicznych; | K_U81 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | K_K01 |
| EPK2 | Dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta. | K_K02 |
| EPK3 | Samodzielnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw. | K_K03 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| Lp. | Treści wykładów | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| W1 | Podstawy farmakokinetyki, farmakodynamiki. Źródła informacji o lekach. Pochodzenie leków, nazewnictwo, postacie leków. Rodzaje dawek, obliczanie dawek dla dzieci. Czynniki wpływające na działanie leków (wiek, płeć, stany chorobowe, czynniki genetyczne). Drogi podawania i wydalania leków. | 4 | - |
| W2 | Mechanizmy działania leków, działania lecznicze, niepożądane i toksyczne. Interakcje leków. | 2 | - |
| W3 | Powikłania polekowe: wstrząs anafilaktyczny, polekowe zaburzenia psychiczne i neurologiczne, powikłania hematologiczne, reakcje skórne, uszkodzenie przewodu pokarmowego (krwotoki). | 2 | - |
| W4 | Zależności lekowe, środki uzależniające, objawy najczęściej występujących ostrych zatruć, w tym alkoholami, | 2 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | narkotykami i innymi substancjami psychoaktywnymi, metalami ciężkimi | | |
| W5 | Podstawowe zasady postępowania diagnostycznego w zatruciach | 2 | - |
| W6 | Opioidowe i nieopioidowe leki przeciwbólowe | 1 | - |
| W7 | Charakterystyka wybranych leków z grupy leków: stosowanych w zaburzeniach metabolizmu węglowodanów, z grupy leków psychotropowych, z grupy leków przeciwzakrzepowych. Leki stosowane w zaburzeniach kardiologicznych. | 2 | - |
| | **Razem liczba godzin wykładów** | **15** | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Wykład | wykład informacyjny, wykład z elementami dyskusji | Projektor , prezentacja, swobodne wypowiedzi |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Wykład | | Zaliczenie z oceną - pisemny |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się**

| **Efekty przedmiotowe** | Wykład | |
|---|---|---|
| | Oceny formujące | Oceny podsumowujące |
| EPW1 | | x |
| EPW2 | | x |
| EPW3 | | x |
| EPW4 | | x |
| EPW5 | | x |
| EPW6 | | x |
| EPW7 | | x |
| EPW8 | | x |
| EPW9 | | x |
| EPW10 | | x |
| EPW11 | | x |
| EPW12 | | x |
| EPW13 | | x |
| EPU1 | | x |
| EPU2 | | x |
| EPU3 | | x |
| EPU4 | | |
| EPU5 | | |

| | | |
|---|---|---|
| EPU6 | | |
| EPK1 | | x |
| EPK2 | | x |

**I – Kryteria oceniania**

| **Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie** | | | |
|---|---|---|---|
| **Ocena** | | | |
| **Przedmiotowy efekt uczenia się** | **Dostateczny dostateczny plus 3/3,5** | **dobry dobry plus 4/4,5** | **bardzo dobry 5** |
| EPW1 | Zna wybrane terminy, wiedza z licznymi brakami | Zna większość terminów, dobra znajomość i wiedza | Zna wszystkie wymagane terminy, bardzo dobra wiedza i znajomość terminów |
| EPW2 | Zna wybrane terminy, wiedza z licznymi brakami | Zna większość terminów, dobra znajomość i wiedza | Zna wszystkie wymagane terminy, bardzo dobra wiedza i znajomość terminów |
| EPW3 | Zna wybrane terminy, wiedza z licznymi brakami | Zna większość terminów, dobra znajomość i wiedza | Zna wszystkie wymagane terminy, bardzo dobra wiedza i znajomość terminów |
| EPW4 | Zna wybrane terminy, wiedza z licznymi brakami | Zna większość terminów, dobra znajomość i wiedza | Zna wszystkie wymagane terminy, bardzo dobra wiedza i znajomość terminów |
| EPW5 | Zna wybrane terminy, wiedza z licznymi brakami | Zna większość terminów, dobra znajomość i wiedza | Zna wszystkie wymagane terminy, bardzo dobra wiedza i znajomość terminów |
| EPW6 | Zna wybrane terminy, wiedza z licznymi brakami | Zna większość terminów, dobra znajomość i wiedza | Zna wszystkie wymagane terminy, bardzo dobra wiedza i znajomość terminów |
| EPW7 | Zna wybrane terminy, wiedza z licznymi brakami | Zna większość terminów, dobra znajomość i wiedza | Zna wszystkie wymagane terminy, bardzo dobra wiedza i znajomość terminów |
| EPW8 | Zna wybrane terminy, wiedza z licznymi brakami | Zna większość terminów, dobra znajomość i wiedza | Zna wszystkie wymagane terminy, bardzo dobra wiedza i znajomość terminów |
| EPW9 | Zna wybrane terminy, wiedza z licznymi brakami | Zna większość terminów, dobra znajomość i wiedza | Zna wszystkie wymagane terminy, bardzo dobra wiedza i znajomość terminów |
| EPW10 | Zna wybrane terminy, wiedza z licznymi brakami | Zna większość terminów, dobra znajomość i wiedza | Zna wszystkie wymagane terminy, bardzo dobra wiedza i znajomość terminów |
| EPW11 | Zna wybrane terminy, wiedza z licznymi brakami | Zna większość terminów, dobra znajomość i wiedza | Zna wszystkie wymagane terminy, bardzo dobra wiedza i znajomość terminów |
| EPW12 | Zna wybrane terminy, wiedza z licznymi brakami | Zna większość terminów, dobra znajomość i wiedza | Zna wszystkie wymagane terminy, bardzo dobra wiedza i znajomość terminów |
| EPW13 | Zna wybrane terminy, wiedza z licznymi brakami | Zna większość terminów, dobra znajomość i wiedza | Zna wszystkie wymagane terminy, bardzo dobra wiedza i znajomość terminów |
| EPU1 | Wykonuje niektóre umiejętności | Umiejętności na dobrym poziomie | Umiejętności na bardzo dobrym poziomie |

| | | | |
|---|---|---|---|
| EPU2 | Wykonuje niektóre umiejętności | Umiejętności na dobrym poziomie | Umiejętności na bardzo dobrym poziomie |
| EPU3 | Wykonuje niektóre umiejętności | Umiejętności na dobrym poziomie | Umiejętności na bardzo dobrym poziomie |
| EPU4 | Wykonuje niektóre umiejętności | Umiejętności na dobrym poziomie | Umiejętności na bardzo dobrym poziomie |
| EPU5 | Wykonuje niektóre umiejętności | Umiejętności na dobrym poziomie | Umiejętności na bardzo dobrym poziomie |
| EPU36 | Wykonuje niektóre umiejętności | Umiejętności na dobrym poziomie | Umiejętności na bardzo dobrym poziomie |
| EPK1 | Rozumie, ale nie zna skutków, słabe kompetencje społeczne | Rozumie i zna skutki , dobre kompetencje społeczne i personalne | Bardzo dobre kompetencje społeczne i personalne |
| EPK2,3, | Rozumie, ale nie zna skutków, słabe kompetencje społeczne | Rozumie i zna skutki , dobre kompetencje społeczne i personalne | Bardzo dobre kompetencje społeczne i personalne |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Zaliczenie z oceną** |

**K – Literatura przedmiotu**

**Literatura obowiązkowa:**

1. Mitręga K.A., Krzemiński T.F. (red.) (2017), Farmakologia i farmakoterapia dla ratowników medycznych. Wydanie I. Wydawnictwo: Edra Urban & Partner / Elsevier, Wrocław. ISBN: 9788365835093.
2. Rajtar-Cynke G.(red.). (2013), Farmakologia – podręcznik dla studentów i absolwentów Wydziałów Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu, Wydanie III. Wydawnictwo Czelej, Lublin.
3. Piotrowski J.K. (red). (2008), Podstawy toksykologii. Kompendium dla studentów szkół wyższych. Wyd.II. Wydawnictwa NaukowoTechniczne Warszawa.
4. Burda P. (2012). Ostre Zatrucia. Wydawnictwo Medical Tribune Polska, Warszawa.

**Literatura zalecana / fakultatywna:**

1. Katzung Bertram G : Farmakologia ogólna i kliniczna Tom 1 i 2, , wyd. Czelej, 2012r
2. Lullmann H.: Ilustrowane kompendium farmakologii, wyd. Czelej, 2008r
3. Mutschler: Farmakologia i toksykologia:, MedPharm, wyd. III, 2013r
4. Podlewscy: Leki współczesnej terapii, 2012r.

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| **Forma aktywności studenta** | **Liczba godzin na realizację** | |
|---|---|---|
| | **na studiach stacjonarnych** | **na studiach niestacjonarnych** |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 15 | - |
| Konsultacje | 5 | - |
| Czytanie literatury | 5 | - |
| Przygotowanie do zaliczenia | 5 | - |
| **Suma godzin:** | **30** | **-** |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin: 25-30 g. )** | **1** | **-** |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Karolina Gaweł |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | |
|---|---|
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | karolinagawel6@wp.pl |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **FIZJOLOGIA Z ELEMENTAMI PATOFIZJOLOGII** |
| **2. Punkty ECTS** | **2** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Wykłady, ćwiczenia** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **I** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **DR N. MED. KATARZYNA BRZEŹNIAKIEWICZ-JANUS** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 2** | **W: 15: Ć: 15** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **30** | **-** |

**C – Wymagania wstępne**

| |
|---|
| Zaliczona anatomia i mikrobiologia z parazytologią |

**D – Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Student zna podstawowe funkcje organizmu oraz procesów regulujących przebieg czynności życiowych u człowieka |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Umiejętność charakteryzowania specyfiki i znaczenia gospodarki wodno-elektrolitowej oraz kwasowo-zasadowej w utrzymaniu homeostazy ustroju |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Kierowania się dobrem pacjenta. |

**E – Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|---|
| | **Wiedza (EPW…)** | |
| EPW1 | fizjologię narządów i układów organizmu | K_W09 |
| EPW2 | mechanizmy regulacji narządów i układów organizmu oraz zależności istniejące między nimi; | K_W10 |

| | | |
|---|---|---|
| EPW3 | funkcje życiowe osoby dorosłej i dziecka; | K_W11 |
| EPW4 | proces oddychania i krążenia oraz procesy neurofizjologiczne; | K_W12 |
| EPW5 | neurohormonalną regulację procesów fizjologicznych i elektrofizjologicznych | K_W13 |
| EPW6 | składniki krwi, preparaty krwi i krwiozastępcze oraz produkty krwiopochodne | K_W19 |
| EPW7 | uwarunkowania genetyczne grup krwi oraz konfliktu serologicznego w układzie Rh; | K_W20 |
| EPW8 | budowę materiału genetycznego; | K_W22 |
| EPW9 | podstawy rozwoju oraz mechanizmy działania układu odpornościowego, w tym swoiste i nieswoiste mechanizmy odporności humoralnej i komórkowej; | K_W31 |
| EPW10 | patofizjologię narządów i układów organizmu; | K_W50 |
| EPW11 | szczegółowe zasady rozpoznawania i leczenia wstrząsu oraz jego rodzaje; | K_W51 |
| EPW12 | patofizjologię, objawy kliniczne, przebieg, leczenie i rokowanie chorób wieku rozwojowego: układu oddechowego, układu krążenia, układu nerwowego, dróg moczowych, układu pokarmowego oraz chorób endokrynologicznych, metabolicznych, alergicznych i krwi; | K_W221 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | przewidywać kierunek procesów biochemicznych w zależności od stanu energetycznego komórek | K_U18 |
| EPU2 | rozpoznawać patofizjologiczne podstawy niewydolności układu krążenia; | K_U11 |
| EPU3 | wiązać zmiany patologiczne stwierdzane w badaniu przedmiotowym ze zmianami zachodzącymi na poziomie komórkowym; | K_U24 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Kierowania się dobrem pacjenta. | K_K06 |

**F – Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| Lp. | Treści wykładów | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| W1 | Podstawy elektrofizjologii. | 2 | - |
| W2 | Fizjologia mięśni poprzecznie prążkowanych i gładkich. Mechanizmy kontroli postawy i czynności ruchowej. | 2 | - |
| W3 | Układ nerwowy autonomiczny. | 2 | - |
| W4 | Homeostaza. Funkcja podwzgórza. | 2 | - |
| W5 | Fizjologia czucia. Ból i percepcja. | 2 | - |
| W6 | Czucie teleceptywne – fizjologia zamysłów. | 2 | - |
| W7 | Fizjologia nerek i układu moczowego. | 2 | - |
| W8 | Podsumowanie wiadomości | 1 | - |
| | **Razem liczba godzin wykładów** | 15 | - |

| Lp. | Treści ćwiczeń | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| C1 | **Fizjologia krwi**. Morfologia krwi. Hemoglobina. Hematokryt. Skład jakościowy leukocytów. Równowaga osmotyczna i hemoliza erytrocytów. OB. CRP. Parametry gazometryczne krwi.<br>Układy grupowe krwi ABO, Rh. Próba krzyżowa. Wskaźniki układu hemostazy. Ocena układu krzepnięcia i fibrynolizy. Interpretacja wyników. | 2 | - |
| C2 | **Elektrofizjologia**. Zjawiska elektryczne w tkankach pobudliwych. Wpływ czynników fizycznych i chemicznych na pobudliwość oraz przewodnictwo nerwowe i nerwowo-mięśniowe. Budowa synaps, neuroprzekaźniki i modulatory synaptyczne. | 2 | - |
| C3 | **Mięśnie szkieletowe i gładkie**. Rodzaje skurczów mięśni szkieletowych. Metody oceny siły mięśniowej. Zmęczenie mięśni, zapis u człowieka. Drżenie fizjologiczne. Czynność mięśni gładkich. Odruchy. Kontrola postawy i ruchów ciała. Odruchy kliniczne, cel i interpretacja badania. Wyzwalanie odruchów z narządu równowagi. Metody oceny równowagi i chodu. Próby zbornościowe. Metody oceny napięcia mięśniowego. | 2 | - |
| C4 | **Czucie i percepcja**. **Narządy zmysłów.** Czucie powierzchniowe i głębokie. Różnicowanie i percepcja wrażeń czuciowych: stereognozja, topognozja, grafestezja, dyskryminacja dwupunktowa. Ocena nasilenia bólu – skale bólowe. Narząd wzroku: akomodacja, ostrość wzroku, pole widzenia, widzenie barw, plamka ślepa. Zmysł słuchu: otoskopia, badanie ostrości słyszenia, ocena przewodnictwa kostnego i powietrznego. Zmysł smaku i węchu. | 2 | - |
| C5 | **Badanie czynności mięśnia sercowego**. Czynność elektryczna i mechaniczna mięśnia sercowego. Mechanizm powstawania tonów serca. Cel badania fizykalnego serca: lokalizowanie uderzenia koniuszkowego, osłuchiwanie i różnicowanie tonów serca. Metody pomiaru pojemności minutowej serca u człowieka (metoda Ficka). Wpływ układu autonomicznego, hormonalnego, temperatury i zmian w stężeniu jonów potasu i wapnia na czynność serca. **EKG.** Rejestracja prądów czynnościowych serca, elementy prawidłowego elektrokardiogramu. Opis elektrokardiogramu. Określanie rytmu prowadzącego, częstości i miarowości akcji serca. Ocena prawidłowości poszczególnych elementów EKG. Wartość diagnostyczna | 2 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | badania EKG. | | |
| C6 | **Układ naczyniowy**. Zjawisko tętna tętniczego. Metody pomiaru tętna – metoda palpacyjna, określenie cech tętna oraz ocena zgodności akcji serca z tętnem na obwodzie. Zasady pomiaru ciśnienia tętniczego krwi.. Ocena ciśnienia żylnego. Wpływ siły ciężkości i pozycji ciała, czynności oddechowej oraz temperatury na wielkość ciśnienia tętniczego i częstość skurczów serca. Miejscowe zmiany przepływu krwi: przekrwienie, reakcja na histaminę i zmiany temperatury. | 2 | - |
| C7 | **Układ oddechowy.** Podstawy badania fizykalnego układu oddechowego. Obserwacja ruchów oddechowych . Fizjologiczne podstawy powstawania drżenia głosowego i zjawisk osłuchowych nad polami płucnymi. Szmery oddechowe. Badanie spirometryczne, inne próby czynnościowe układu oddechowego – omówienie. Testy czynnościowe układu krążenia i układu oddechowego: próby wysiłkowe, próba ortostatyczna i próba Valsalvy. Ocena zmian wskaźników fizjologicznych w kolejnych fazach pracy fizycznej i po jej zakończeniu – step-test harwardzki. Badanie saturacji w różnych rodzajach wysiłku fizycznego za pomocą pulsoksymetru. Wpływ wysiłku i stanów emocjonalnych na parametry układu oddechowego. | 2 | - |
| C8 | Podsumowanie wiadomości | 1 | - |
| | **Razem liczba godzin ćwiczeń** | 15 | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Wykład | wykład informacyjny | projektor |
| Ćwiczenia | Analiza przypadku | materiały źródłowe |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Wykład | | egzamin P1 |
| Ćwiczenia | obserwacja podczas zajęć / aktywność | P3 |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Wykład | | Ćwiczenia | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Metoda oceny | P1 | P3 | | | |
| EPW1 | | x | x | | | |

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| EPW2 | | x | x | | | |
| EPW3 | | x | x | | | |
| EPW4 | | x | x | | | |
| EPW5 | | x | x | | | |
| EPW6 | | x | x | | | |
| EPW7 | | x | x | | | |
| EPW8 | | x | x | | | |
| EPW9 | | x | x | | | |
| EPW10 | | x | x | | | |
| EPW11 | | x | x | | | |
| EPW12 | | x | x | | | |
| EPU1 | | x | x | | | |
| EPU2 | | x | x | | | |
| EPU3 | | x | x | | | |
| EPK1 | | x | x | | | |

**I – Kryteria oceniania**

| **Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie** | | | |
|---|---|---|---|
| **Ocena** | | | |
| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..)** | **Dostateczny dostateczny plus 3/3,5** | **dobry dobry plus 4/4,5** | **bardzo dobry 5** |
| EPW1 | Zna w podstawowym zakresie fizjologię narządów i układów organizmu | Zna fizjologię narządów i układów organizmu | Zna wszystkie wymagane dane dotyczące fizjologii narządów i układów organizmu |
| EPW2 | Zna w podstawowym zakresie mechanizmy regulacji narządów i układów organizmu oraz zależności istniejące między nimi; | Zna mechanizmy regulacji narządów i układów organizmu oraz zależności istniejące między nimi; | Zna wszystkie wymagane mechanizmy regulacji narządów i układów organizmu oraz zależności istniejące między nimi; |
| EPW3 | Zna w podstawowym zakresie funkcje życiowe osoby dorosłej i dziecka; | Zna funkcje życiowe osoby dorosłej i dziecka; | Zna wszystkie wymagane funkcje życiowe osoby dorosłej i dziecka; |
| EPW4 | Zna w podstawowym zakresie proces oddychania i krążenia oraz procesy neurofizjologiczne; | Zna proces oddychania i krążenia oraz procesy neurofizjologiczne; | Zna wszystkie wymagane procesy oddychania i krążenia oraz procesy neurofizjologiczne; |
| EPW5 | Zna podstawy neurohormonalnej regulacji procesów fizjologicznych i elektrofizjologicznych | Zna neurohormonalną regulację procesów fizjologicznych i elektrofizjologicznych | Zna wszystkie przewidziane programem studiów zasady neurohormonalnej regulacji procesów fizjologicznych i elektrofizjologicznych |
| EPW6 | Zna podstawowe składniki krwi, | Zna składniki krwi, preparaty krwi i | Zna wszystkie składniki krwi, preparaty krwi i krwiozastępcze |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | preparaty krwi i krwiozastępcze oraz produkty krwiopochodne | krwiozastępcze oraz produkty krwiopochodne | oraz produkty krwiopochodne |
| EPW7 | Zna podstawowe fizykochemiczne podstawy działania narządów zmysłów; | Zna fizykochemiczne podstawy działania narządów zmysłów; | Zna wszystkie fizykochemiczne podstawy działania narządów zmysłów; |
| EPW8 | Zna podstawową budowę materiału genetycznego; | Zna budowę materiału genetycznego; | Zna i rozumie budowę materiału genetycznego; |
| EPW9 | Zna wybrane podstawy rozwoju oraz mechanizmy działania układu odpornościowego, w tym swoiste i nieswoiste mechanizmy odporności humoralnej i komórkowej; | Zna podstawy rozwoju oraz mechanizmy działania układu odpornościowego, w tym swoiste i nieswoiste mechanizmy odporności humoralnej i komórkowej; | Zna wszystkie podstawy rozwoju oraz mechanizmy działania układu odpornościowego, w tym swoiste i nieswoiste mechanizmy odporności humoralnej i komórkowej; |
| EPW10 | Zna wybrane patofizjologię narządów i układów organizmu; | Zna patofizjologię narządów i układów organizmu; | Zna i rozumie patofizjologię narządów i układów organizmu; |
| EPW11 | Zna wybrane zasady rozpoznawania i leczenia wstrząsu oraz jego rodzaje; | Zna zasady rozpoznawania i leczenia wstrząsu oraz jego rodzaje; | Zna wszystkie szczegółowe zasady rozpoznawania i leczenia wstrząsu oraz jego rodzaje; |
| EPW12 | Zna wybrane zagadnienia z zakresu patofizjologii, objawów klinicznych, przebiegu, leczenia i rokowania chorób wieku rozwojowego: układu oddechowego, układu krążenia, układu nerwowego, dróg moczowych, układu pokarmowego oraz chorób endokrynologicznych, metabolicznych, alergicznych i krwi; | Zna zagadnienia z zakresu patofizjologii, objawów klinicznych, przebiegu, leczenia i rokowania chorób wieku rozwojowego: układu oddechowego, układu krążenia, układu nerwowego, dróg moczowych, układu pokarmowego oraz chorób endokrynologicznych, metabolicznych, alergicznych i krwi; | Zna wszystkie zagadnienia z zakresu patofizjologii, objawów klinicznych, przebiegu, leczenia i rokowania chorób wieku rozwojowego: układu oddechowego, układu krążenia, układu nerwowego, dróg moczowych, układu pokarmowego oraz chorób endokrynologicznych, metabolicznych, alergicznych i krwi; |
| EPU1 | Jest świadomym istnienia różnych procesów biochemicznych | szczegółowe zasady rozpoznawania i leczenia wstrząsu oraz jego rodzaje; | Zna i przewiduje kierunek procesów biochemicznych w zależności od stanu energetycznego komórek |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | zależnych od stanu energetycznego komórek | | |
| EPU2 | Student potrafi rozpoznawać wybrane patofizjologiczne podstawy niewydolności układu krążenia; | Student potrafi rozpoznawać patofizjologiczne podstawy niewydolności układu krążenia; | Student potrafi rozpoznawać wszystkie patofizjologiczne podstawy niewydolności układu krążenia; |
| EPU2 | Student potrafi w stopniu podstawowym wiązać zmiany patologiczne stwierdzane w badaniu przedmiotowym ze zmianami zachodzącymi na poziomie komórkowym; | Student potrafi wiązać zmiany patologiczne stwierdzane w badaniu przedmiotowym ze zmianami zachodzącymi na poziomie komórkowym; | Student potrafi wiązać wszystkie zmiany patologiczne stwierdzane w badaniu przedmiotowym ze zmianami zachodzącymi na poziomie komórkowym; |
| EPK1 | Wie o konieczności kierowania się dobrem pacjenta. | Rozumie i zna zasady kierowania się dobrem pacjenta. | Zna, rozumie i zawsze kieruje się dobrem pacjenta. |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Egzamin** |

**K – Literatura przedmiotu**

| |
|---|
| **Literatura obowiązkowa:**<br>1.Fizjologia człowieka. Jan Górski. PZWL, 2010<br>2.Fizjologia człowieka – podręcznik dla studentów licencjatów medycznych, praca zbiorowa pod redakcjąLudmiły Borodulin - Nadziei, Górnicki Wydawnictwo Medyczne Wrocław 2005<br>3.Atlas fizjologii człowieka Nettera. John T. Hansen, Bruce M. Koeppen. Redakcja wydania polskiego Stanisław Konturek, Urban & Partner , Wrocław 2005 |
| **Literatura zalecana / fakultatywna:**<br>1. Ross & Wilson. Anatomia i fizjologia człowieka w warunkach zdrowia i choroby. A. Waugh, A. Grant, wydanie polskie pod redakcją B. Ciszka, R. Maciejewskiego. ELSEVIER Urban & Partner, Wrocław 2012<br>2. Fizjologia człowieka w zarysie. Redakcja naukowa: Władysław Traczyk. PZWL 2010 |

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| **Forma aktywności studenta** | **Liczba godzin na realizację** | |
|---|---|---|
| | **na studiach stacjonarnych** | **na studiach niestacjonarnych** |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 30 | - |
| Konsultacje | 5 | - |
| Czytanie literatury | 10 | - |
| Przygotowanie do zajęć | 5 | - |
| Przygotowanie do egzaminu | 10 | - |
| **Suma godzin:** | **60** | - |

| | | |
|---|---|---|
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25-30 g.):** | **2** | - |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Katarzyna Brzeźniakiewicz-Janus |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **INFORMATYKA I BIOSTATYSTYKA** |
| **2. Punkty ECTS** | **1** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **laboratoria** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **I** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **DR ANNA MICHNIUK** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 2** | **L: 15** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **15** | **-** |

**C - Wymagania wstępne**

Obsługa komputera i urządzeń z nim związanych, wykonywanie podstawowych operacji na plikach oraz katalogach, umiejętność obsługi wybranych programów i aplikacji.

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Przekazanie wiedzy z zakresu informatyki, biostatyski oraz telemedycyny, przydatnej w pracy ratownika medycznego. |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Kształtowanie umiejętności korzystania z wybranych programów komputerowych w celu wykonania odpowiednich charakterystyk oraz testów statystycznych, a także interpretowania otrzymanych wyników. |
| **CU2** | Kształtowanie umiejętności charakteryzowania danych opublikowanych w czasopismach medycznych, a także tych, które zostały zebrane w ramach działań telemedycznych. |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Kształtowanie przekonania o istocie technologicznego i medialnego wsparcia pracy ratownika medycznego. |
| **CK2** | Kształtowanie przekonania o konieczności całożyciowego uczenia się oraz dzielenia swoją wiedzą i doświadczeniem z innymi osobami. |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | | |
| EPW1 | Student nazywa, definiuje i opisuje wybrane narzędzia informatyczne, metody analiz (bio)statystycznych oraz zagadnienia związane z telemedycyną. | K_W55, K_W56, K_W57 K_W54, |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | Student, korzystając z programu komputerowego, wykonuje odpowiednie charakterystyki, testy statystyczne, a także interpretuje ich wyniki. | K_U26 |
| EPU2 | Student charakteryzuje dane opublikowane w czasopismach medycznych, a także te, które zostały zebrane w ramach działań telemedycznych. | K_U36, K_U37, K_U142 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Student rozumie istotę technologicznego i medialnego wspomagania pracy ratownika medycznego. | K_K04, K_K05 |
| EPK2 | Student dąży do zdobywania wiedzy, samodoskonalenia się i wymiany doświadczeń z innymi osobami. | K_K04, K_05 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| **Lp.** | **Treści laboratoriów** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| L1 | Wartość informatyki i biostatystyki w zawodzie ratownika medycznego – wprowadzenie do przedmiotu. | 1 | - |
| L2 | Statystki opisowe – jak opisać właściwości zmiennych? | 2 | - |
| L3 | Statystyka stosowana i jej rola w analizie zgromadzonych danych. | 2 | - |
| L4 | Wykonywanie analiz statystycznych w programie Excel lub Statistica. | 5 | - |
| L5 | Telemedycyna w pracy ratownika medycznego. | 2 | - |
| L6 | Wyszukiwanie, analizowanie i przedstawianie danych opublikowanych w czasopismach medycznych. | 2 | - |
| L7 | Zaliczenie | 1 | - |
| | **Razem liczba godzin laboratoriów** | 15 | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Laboratoria | M1 – miniwykład, wykład informacyjny, M4 – wykład problemowy z wykorzystaniem sprzętu multimedialnego, M5 – ćwiczenia przedmiotowe (praca z programem komputerowym), prezentacja prac, prezentacja wybranych zagadnień | Prezentacja, wypowiedź prowadzącego, artykuły naukowe, program komputerowy (Excel lub Statistica). |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Laboratoria | F1 – sprawdzian (wejściówka), F2 – aktywność, F4 – wypowiedź/wystąpienie, F5 – ćwiczenia praktyczne | P2 – kolokwium pisemne |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Laboratoria | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | F1 | F2 | F4 | F5 | P2 |
| EPW1 | x | x | x | x | x |
| EPU1 | x | x | x | x | x |
| EPU2 | x | x | x | x | x |
| EPK1 | | x | | x | x |
| EPK2 | | | x | x | x |

**I – Kryteria oceniania**

| Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie | | | |
|---|---|---|---|
| Ocena | | | |
| Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..) | **Dostateczny dostateczny plus 3/3,5** | **dobry dobry plus 4/4,5** | **bardzo dobry 5** |
| EPW1 | Zna wybrane terminy, nazywa, definiuje i opisuje wybrane narzędzia informatyczne, metody analiz (bio)statystycznych oraz zagadnienia związane z telemedycyną, często popełnia błędy. | Zna większość terminów, nazywa, definiuje i opisuje wybrane narzędzia informatyczne, metody analiz (bio)statystycznych oraz zagadnienia związane z telemedycyną, czasem popełnia błędy. | Zna wszystkie wymagane terminy, nazywa, definiuje i opisuje wybrane narzędzia informatyczne, metody analiz (bio)statystycznych oraz zagadnienia związane z telemedycyną. |
| EPU1 | Wykonuje niektóre charakterystyki, testy statystyczne, a także interpretuje ich wyniki; często popełnia błędy. | Wykonuje wybrane charakterystyki, testy statystyczne, a także interpretuje ich wyniki; popełnia drobne błędy. | Wykonuje wszystkie omawiane charakterystyki, testy statystyczne, a także interpretuje ich wyniki; nie popełnia przy tym błędów. |
| EPU2 | Częściowo charakteryzuje dane opublikowane w czasopismach medycznych, a także te, które zostały zebrane w ramach działań telemedycznych, robi to niedokładnie, często | Charakteryzuje wybrane dane opublikowane w czasopismach medycznych, a także te, które zostały zebrane w ramach działań telemedycznych; | Wzorowo charakteryzuje dane opublikowane w czasopismach medycznych, a także te, które zostały zebrane w ramach działań telemedycznych; nie popełnia przy tym błędów. |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | popełnia błędy. | zdarza się, że popełnia przy tym drobne błędy. | |
| EPK1 | Rozumie istotę technologicznego i medialnego wspomagania pracy ratownika medycznego, ale nie wykazuje większego zainteresowania możliwościami jakie technologia daje medycynie. | Rozumie istotę technologicznego i medialnego wspomagania pracy ratownika medycznego, czasem, chętnie poznaje nowe możliwości w ochronie zdrowia. | Rozumie istotę technologicznego i medialnego wspomagania pracy ratownika medycznego; chętnie poznaje oraz samodzielnie wyszukuje nowych możliwości stosowania mediów w ochronie zdrowia. |
| EPK2 | Wykazuje minimalny poziom zainteresowania dążeniem do zdobywania wiedzy, samodoskonalenia się i wymiany doświadczeń z innymi osobami; nie podejmuje dodatkowych aktywności związanych ze zdobywaniem nowych umiejętności. | Dąży do zdobywania wiedzy, samodoskonalenia się i wymiany doświadczeń z innymi osobami; podejmuje dodatkowe aktywności związane ze zdobywaniem nowych umiejętności, lecz nie robi tego często. | Dąży do zdobywania wiedzy, samodoskonalenia się i wymiany doświadczeń z innymi osobami; chętnie i świadomie podejmuje dodatkowe aktywności związane ze zdobywaniem nowych doświadczeń i umiejętności. |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| Zaliczenie z oceną |

**K – Literatura przedmiotu**

**Literatura obowiązkowa:**

1. Lipowicz, I., Szpor, G., Świerczyński, M. (red.). (2019). Telemedycyna i e-Zdrowie. Prawo i informatyka. Warszawa: Wolters Kluwer.
2. Rabiej, M. (2012). Statystyka z programem Statistica. Gliwice: Wydawnictwo Helion.
3. Stanisz, A. (2007). Przystępny kurs statystyki z zastosowaniem STATISTICA PL na przykładach z medycyny. Tom I, II, III. Kraków: Wydawnictwo StatSoft.
4. Stanisz, A. (red.). (2005). Biostatystyka. Podręcznik dla studentów i lekarzy. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.

**Literatura zalecana / fakultatywna:**

1. Komunikat Komisji do Parlamentu europejskiego, Rady, Europejskiego komitetu ekonomiczno-społecznego oraz Komitetu regionów w sprawie korzyści telemedycyny dla pacjentów, systemów opieki zdrowotnej i społeczeństwa. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52008DC0689&from=PL (18.02.2020).

2. Taylor, G., Harris, M. (2020). Statystyka medyczna jasno i zrozumiale. Lublin: Wydawnictwo Makmed.

3. Roterman-Konieczna, I. (2010). Statystyka na receptę. Wprowadzenie do statystyki medycznej. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| Forma aktywności studenta | Liczba godzin na realizację | |
|---|---|---|
| | na studiach stacjonarnych | na studiach niestacjonarnych |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 15 | - |
| Konsultacje | 5 | - |
| Czytanie literatury | 2 | - |
| Przygotowanie i analiza bazy danych | 3 | - |
| Przygotowanie do sprawdzianu | 5 | - |
| **Suma godzin:** | **30** | - |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin: 25-30 g.)** | **1** | - |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Anna Michniuk |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **DIAGNOSTYKA OBRAZOWA** |
| **2. Punkty ECTS** | **2** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **WYKŁAD, ĆWICZENIE** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **II** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **DR DAWOD SUROWICZ** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 3** | **W: 15, Ć: 20** | |
| **Liczba godzin ogółem** | **35** | |

**C - Wymagania wstępne**

| |
|---|
| Wiedza zdobyta na wcześniejszym etapie z zakresu radiologia – realizacja efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji z poprzednich lat studiów. |

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Omówienie zastosowania technik obrazowych w diagnostyce schorzeń głowy i szyi, klatki piersiowej, jamy brzusznej i miednicy, układu mięsniowo – szkieletowego, naczyń. Omówienie anatomii radiologicznej oraz podstawy diagnostyki klinicznej w zakresie narządów: głowy i szyi, klatki piersiowej, jamy brzusznej i miednicy, układu mięśniowo – szkieletowego, naczyń. |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Przygotowanie studenta do bezpiecznego korzystania i posługiwania się aparaturą diagnostyczną oraz dobór odpowiedniej metody diagnostycznej celem rozpoznawania i różnicowania chorób i patologii za pomocą współcześnie stosowanych metod obrazowych: radiodiagnostyki konwencjonalnej (RTG), TK, RM, USG. Przygotowanie studenta do analizy i interpretowania obrazów. |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta. |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K) | | Kierunkowy efekt uczenia się |
|---|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | | |
| EPW1 | wskazania, przeciwwskazania i przygotowanie pacjentów do poszczególnych rodzajów badań obrazowych oraz przeciwwskazania do stosowania środków kontrastujących; | K_W206 |
| EPW2 | rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania; | K_W212 |
| EPW3 | zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach; | K_W213 |
| EPW | podstawowe techniki obrazowe; | K_W205 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | układać pacjenta do badania obrazowego; | K_U47 |
| EPU2 | wystawiać skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych; | K_U124 |
| EPU3 | asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych; | K_U134 |
| EPU4 | stosować zasady ochrony radiologicznej; | K_U16 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta. | K_K02 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| Lp. | Treści wykładów | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| W1 | Wprowadzenie do diagnostyki obrazowej(rtg, usg, TK, MR) | 1 | - |
| W2 | Zapoznanie studentów z najważniejszymi rodzajami badań obrazowych oraz podstawową aparaturą diagnostyczną rtg, usg, TK, MR | 1 | - |
| W3 | Podstawy ochrony radiologicznej oraz najważniejsze przepisy z tym związane | 1 | - |
| W4 | Diagnostyka obrazowa najważniejszych schorzeń klatki piersiowej (urazy, zapalenia, ropnie, schorzenia oskrzeli, gruźlica, pylice, choroby opłucnej, nowotwory płuc i opłucnej) | 1 | - |
| W5 | Diagnostyka obrazowa chorób śródpiersia wraz z sercem i dużymi naczyniami | 1 | - |
| W6 | Diagnostyka obrazowa schorzeń układu pokarmowego | 1 | - |
| W7 | Diagnostyka obrazowa schorzeń układu moczowego | 1 | - |
| W8 | Diagnostyka obrazowa miednicy żeńskiej. | 1 | - |
| W9 | Diagnostyka obrazowa chorób piersi | 1 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| W10 | Diagnostyka obrazowa najważniejszych schorzeń układu ruchu | 1 | - |
| W11 | Neuroradiologia –diagnostyka głowy i kręgosłupa | 1 | - |
| W12 | Diagnostyka obrazowa w pediatrii ze szczególnym uwzględnieniem okresu noworodkowego | 1 | - |
| W13 | Badania naczyniowe i radiologia zabiegowa | 1 | - |
| W14 | Podstawy medycyny nuklearnej | 1 | - |
| W15 | Powtórzenie najważniejszych zagadnień | 1 | - |
| | **Razem liczba godzin wykładów** | **15** | - |

| **Lp.** | **Treści ćwiczeń** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| C1 | MR i TK porównanie metod i zastosowania klinicznego. | 5 | - |
| C2 | 2.Diagnostyka obrazowa sutka w różnych grupach wiekowych. | 5 | - |
| C3 | Diagnostyka obrazowa w ginekologii i położnictwie Załącznik nr 5 do Uchwały Senatu Uniwersytetu Medycznegowe Wrocławiu nr 1630z dnia 30 marca 2016 r. | 5 | - |
| C4 | Ostry brzuch -diagnostyka radiologiczna5.Jodowe środki kontrastowe –wskazania, przeciwwskazania, skutki uboczne | 5 | - |
| | **Razem liczba godzin ćwiczeń** | **20** | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Wykład | wykład informacyjny | projektor |
| Ćwiczenia | analiza przypadku | |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Wykład | | egzamin P1 |
| Ćwiczenia | obserwacja podczas zajęć / aktywność F1 | P3 |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Wykład | | Ćwiczenia | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Metoda oceny | P1 | P3 | | | |
| EPW1 | | x | x | | | |
| EPW2 | | x | x | | | |

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| EPW3 | | x | x | | | |
| EPW4 | | x | x | | | |
| EPU1 | | x | x | | | |
| EPU2 | | x | x | | | |
| EPU3 | | x | x | | | |
| EPU4 | | x | x | | | |
| EPK1 | | x | x | | | |

**I – Kryteria oceniania**

| **Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie** | | | |
|---|---|---|---|
| **Ocena** | | | |
| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..)** | **Dostateczny dostateczny plus 3/3,5** | **dobry dobry plus 4/4,5** | **bardzo dobry 5** |
| EPW1 | Zna wybrane wskazania, przeciwwskazania i przygotowanie pacjentów do poszczególnych rodzajów badań obrazowych oraz przeciwwskazania do stosowania środków kontrastujących; | Zna wskazania, przeciwwskazania i przygotowanie pacjentów do poszczególnych rodzajów badań obrazowych oraz przeciwwskazania do stosowania środków kontrastujących; | Zna wszystkie wymagane wskazania, przeciwwskazania i przygotowanie pacjentów do poszczególnych rodzajów badań obrazowych oraz przeciwwskazania do stosowania środków kontrastujących; |
| EPW2 | Zna wybrane rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania; | Zna rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania; | Zna wszystkie wymagane rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania; |
| EPW3 | Zna wybrane zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach; | Zna zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach; | Zna wszystkie wymagane zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach; |
| EPW4 | Zna wybrane techniki obrazowe; | Zna podstawowe techniki obrazowe; | Zna wszystkie techniki obrazowe; |
| EPU1 | Wie, jakie są zasady układania pacjenta do badania obrazowego; | Układa pacjenta do badania obrazowego pod nadzorem lekarza | Układa pacjenta do badania obrazowego |
| EPU2 | Wie, jakie są zasady wystawiania skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych; | Wystawiania skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych; pod nadzorem lekarza | Wystawiania skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych; |
| EPU3 | Podejmuje próby asystowania lekarzowi w | Asystuje lekarzowi w trakcie niektórych | Asystuje lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych; |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | trakcie badań diagnostycznych; | badań diagnostycznych; | |
| EPU4 | Rozumie znaczenie stosowania zasad ochrony radiologicznej; | Rozumie i zna skutki znaczenia stosowania zasad ochrony radiologicznej; | Rozumie, zna skutki i stosuje zasady ochrony radiologicznej; |
| EPK1 | Ma podstawowe kompetencje w zakresie dostrzegania czynników wpływających na własne reakcje i reakcje pacjenta | Ma wystarczające kompetencje w zakresie dostrzegania czynników wpływających na własne reakcje i reakcje pacjenta | Ma pełne kompetencje w zakresie dostrzegania czynników wpływających na własne reakcje i reakcje pacjenta |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Zaliczenie z oceną** |

**K – Literatura przedmiotu**

| |
|---|
| **Literatura obowiązkowa:**<br>1.„Atlas anatomii radiologicznej człowieka" – B. Daniel, Wydawnictwo – PZWL,<br>2.„Radiologia" – B. Pruszyński, Wydawnictwo PZWL.<br>3.Podręcznik radiologii. W. Herring. wyd. 1. polskie pod red. prof. Marka Sąsiadka, wyd. Elsevier Urban & Partner Wrocław 20142.<br>4. Radiologia. Diagnostyka obrazowa RTG, TK, USG i MR. pod red. B. Pruszyńskiego i A. Cieszanowskiego. PZWL 2014, wyd. III |
| **Literatura zalecana / fakultatywna:**<br>1.„Leksykon radiologii i diagnostyki obrazowej". Praca pod red. J. Walecki i B. Pruszyński 2003"4.„Atlas anatomii radiologicznej" B. Daniel PZWL 20015.„Diagnostyka ultrasonograficzna" W. Jakubowski PZWLW |

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| **Forma aktywności studenta** | **Liczba godzin na realizację** | |
|---|---|---|
| | **na studiach stacjonarnych** | **na studiach niestacjonarnych** |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 35 | |
| Konsultacje | 10 | |
| Czytanie literatury | 10 | |
| Przygotowanie do zaliczenia | 10 | |
| **Suma godzin:** | **60** | |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25-30 g.):** | **2** | |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Dawid Surowicz |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **IT W MEDYCYNIE** |
| **2. Punkty ECTS** | **2** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Wykłady, ćwiczenia** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **III** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **DR ANNA MICHNIUK** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 3** | **W: 15; C: 20** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **35** | |

**C - Wymagania wstępne**

Student rozpoczynający ten przedmiot powinien posiadać podstawową wiedzę z obszaru architektur systemów informatycznych, baz danych, statystyki i analizy danych, sztucznej inteligencji oraz fizyki.

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Celem przedmiotu jest zaznajomienie słuchaczy z podstawowymi zagadnieniami i obszarami aplikacyjnego wykorzystania technologii informacyjnych w służbie zdrowia i medycynie. |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Po ukończeniu nauki student powinien identyfikować podstawowe obszary informatyki medycznej, znać związane z niemi standardy i narzędzia informatyczne oraz umieć wykorzystać je do implementacji lub integracji prostych aplikacji dedykowanych zastosowaniom informatyki medycznej. |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Kształtowanie przekonania o konieczności całożyciowego uczenia się oraz dzielenia swoją wiedzą i doświadczeniem z innymi osobami. |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K) | | Kierunkowy efekt uczenia się |
|---|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | | |
| EPW1 | Student nazywa, definiuje i opisuje wybrane narzędzia informatyczne, metody analiz (bio)statystycznych oraz zagadnienia związane z telemedycyną. | K_W55, K_W56, K_W57 K_W54, |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | Student, korzystając z programu komputerowego, wykonuje odpowiednie charakterystyki, testy statystyczne, a także interpretuje ich wyniki. | K_U26 |
| EPU2 | Student charakteryzuje dane opublikowane w czasopismach medycznych, a także te, które zostały zebrane w ramach działań telemedycznych. | K_U36, K_U37, K_U142 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Student rozumie istotę technologicznego i medialnego wspomagania pracy ratownika medycznego. | K_K04, K_K05 |
| EPK2 | Student dąży do zdobywania wiedzy, samodoskonalenia się i wymiany doświadczeń z innymi osobami. | K_K04, K_05 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| Lp. | Treści wykładów | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| W1 | Ogólna charakterystyka zastosowań informatyki w medycynie i ochronie zdrowia, przede wszystkim w zakresie: podstaw wiedzy medycznej, zasad funkcjonowania jednostek ochrony zdrowia oraz unikalnej specyfiki przydatnych narzędzi, metod i systemów informatyki. | 3 | - |
| W2 | Rola techniki w medycynie i ochronie zdrowia: Zadania i cel medycyny, ochrony zdrowia; zdrowie i choroba - objawy choroby; środki farmakologiczne i techniczne; rola personelu ochrony zdrowia, organizacja i funkcje wybranych jednostek szpitalnych; zasady higieny szpitalnej; rola techniki w medycynie, przegląd stosowanych technologii i aparatury; zadania informatyka klinicznego. | 3 | - |
| W3 | Systemy informatyczne w służbie zdrowia: Przegląd systemów szpitalnych, telemedycznych, systemów administracji i zarządzania; wspomagania decyzji; problem integracji, kompatybilności, migracji, bezpieczeństwa, otwartości i aktualizacji itp.; bazy danych medycznych. | 3 | - |
| W4 | Systemy rejestracji sygnałów i obrazów medycznych: Przegląd metod i narzędzi służących pomiarowi biosygnałów, specyfika sygnałów biomedycznych, przegląd systemów obrazowania medycznego, przykładowe ścieżki zastosowań, rola inżyniera i informatyka w doskonaleniu | 3 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | tych systemów. | | |
| W5 | Systemy wspomagania decyzji: Rola narzędzi wspomagania decyzji klinicznych, przykłady rozwiązań i zastosowań, model ścieżek klinicznych, procesów decyzyjnych; komputerowe wspomaganie medycznej diagnostyki obrazowej; problem testów klinicznych. | 3 | - |
| | **Razem liczba godzin wykładów** | 15 | - |

| **Lp.** | **Treści ćwiczeń** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| C1 | Prezentacji wybranych urządzeń diagnostyki medycznej, z podziałem na diagnostykę laboratoryjną, sygnałową, oraz obrazową. W ramach pierwszej z tych kategorii prezentowane są aparaty realizujące wybrane typy badań laboratoryjnych. Druga z wymienionych kategorii obejmuje urządzenia diagnostyczne generujące wielowymiarowe przebiegi czasowe (EEG, EKG). Trzecia kategoria obejmuje urządzenia diagnostyki obrazowej, zarówno transmisyjnym jak i emisyjnym, w tym tradycyjnej diagnostyce rentgenowskiej (RTG), tomografii komputerowej (TK) i magnetycznemu rezonansowi jądrowemu (MRI). Omówienie urządzeń diagnostycznych uzupełnione jest prezentacją powiązanych standardów i rozwiązań informatycznych, w tym obrazowych medycznych baz danych PACS (ang. Picture Archiving and Communication Systems) oraz standardu DICOM (ang. Digital Imaging and Communication in Medicine). | 9 | - |
| C2 | Zadanie projektowe (realizowane w kilkuosobowych zespołach) obejmować będzie rozwiązanie wybranego problemu z obszaru zastosowań informatyki medycznej. | 4 | - |
| C3 | Weryfikowany będzie dobór i selekcja odpowiedniej metodologii i narzędzi (algorytmy, biblioteki, słowniki itd.), implementacja własna w postaci aplikacyjnej lub w postaci opracowania rozszerzenia i integracji z istniejącymi środowiskami lub narzędziami informatyki medycznej oraz odpowiednia walidacja i ewaluacja wyników. | 4 | - |
| C4 | Zespół przygotowuje także dokumentację i prezentację zaliczeniową, związane z informatyką medyczną. | 3 | - |
| | **Razem liczba godzin ćwiczeń** | 20 | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Wykład | wykład informacyjny | projektor |
| Ćwiczenia | M1 – miniwykład, wykład informacyjny, M4 – | Prezentacja, wypowiedź |

| | | |
|---|---|---|
| | wykład problemowy z wykorzystaniem sprzętu multimedialnego, M5 – ćwiczenia przedmiotowe (praca z programem komputerowym), prezentacja prac, prezentacja wybranych zagadnień | prowadzącego, artykuły naukowe, program komputerowy (Excel lub Statistica). |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Wykład | | P2 |
| Ćwiczenia | F1 – sprawdzian (wejściówka), F2 – aktywność, F4 – wypowiedź/wystąpienie, F5 – ćwiczenia praktyczne | P2 – kolokwium pisemne |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Wykład | | Ćwiczenia | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Metoda oceny | P2 | P2 | | | |
| EPW1 | | X | X | | | |
| EPU1 | | X | X | | | |
| EPU2 | | X | X | | | |
| EPK1 | | X | X | | | |
| EPK2 | | X | X | | | |

**I – Kryteria oceniania**

| Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie | | | |
|---|---|---|---|
| Ocena | | | |
| Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..) | **Dostateczny dostateczny plus 3/3,5** | **dobry dobry plus 4/4,5** | **bardzo dobry 5** |
| EPW1 | Zna wybrane terminy, nazywa, definiuje i opisuje wybrane narzędzia informatyczne, metody analiz (bio)statystycznych oraz zagadnienia związane z telemedycyną, często popełnia błędy. | Zna większość terminów, nazywa, definiuje i opisuje wybrane narzędzia informatyczne, metody analiz (bio)statystycznych oraz zagadnienia związane z telemedycyną, czasem popełnia błędy. | Zna wszystkie wymagane terminy, nazywa, definiuje i opisuje wybrane narzędzia informatyczne, metody analiz (bio)statystycznych oraz zagadnienia związane z telemedycyną. |
| EPU1 | Wykonuje niektóre charakterystyki, testy statystyczne, a także interpretuje ich wyniki; często popełnia błędy. | Wykonuje wybrane charakterystyki, testy statystyczne, a także interpretuje ich wyniki; popełnia drobne błędy. | Wykonuje wszystkie omawiane charakterystyki, testy statystyczne, a także interpretuje ich wyniki; nie popełnia przy tym błędów. |
| EPU2 | Częściowo charakteryzuje dane opublikowane w | Charakteryzuje wybrane dane opublikowane w | Wzorowo charakteryzuje dane opublikowane w czasopismach medycznych, a także te, które |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | czasopismach medycznych, a także te, które zostały zebrane w ramach działań telemedycznych, robi to niedokładnie, często popełnia błędy. | czasopismach medycznych, a także te, które zostały zebrane w ramach działań telemedycznych; zdarza się, że popełnia przy tym drobne błędy. | zostały zebrane w ramach działań telemedycznych; nie popełnia przy tym błędów. |
| EPK1 | Rozumie istotę technologicznego i medialnego wspomagania pracy ratownika medycznego, ale nie wykazuje większego zainteresowania możliwościami jakie technologia daje medycynie. | Rozumie istotę technologicznego i medialnego wspomagania pracy ratownika medycznego, czasem, chętnie poznaje nowe możliwości w ochronie zdrowia. | Rozumie istotę technologicznego i medialnego wspomagania pracy ratownika medycznego; chętnie poznaje oraz samodzielnie wyszukuje nowych możliwości stosowania mediów w ochronie zdrowia. |
| EPK2 | Wykazuje minimalny poziom zainteresowania dążeniem do zdobywania wiedzy, samodoskonalenia się i wymiany doświadczeń z innymi osobami; nie podejmuje dodatkowych aktywności związanych ze zdobywaniem nowych umiejętności. | Dąży do zdobywania wiedzy, samodoskonalenia się i wymiany doświadczeń z innymi osobami; podejmuje dodatkowe aktywności związane ze zdobywaniem nowych umiejętności, lecz nie robi tego często. | Dąży do zdobywania wiedzy, samodoskonalenia się i wymiany doświadczeń z innymi osobami; chętnie i świadomie podejmuje dodatkowe aktywności związane ze zdobywaniem nowych doświadczeń i umiejętności. |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Zaliczenie z oceną** |

**K – Literatura przedmiotu**

**Literatura obowiązkowa:**

1. Informatyka medyczna, Rudowski R. (red.), PWN 2003
2. Informatyka Medyczna, Tadeusiewicz, R., Wajs,W. (red), Wydawnictwo AGH, Kraków, 1999
3. Kompendium informatyki medycznej, E. Kącki, M. Kurzyński, P. Szczepaniak, R. Zajdel, Alfa-Medica Press, 2006
4. John Walkenbach. Excel 2010 PL. Biblia. Helion, 2011
5. Katherine Murray . Microsoft Word 2010 PL. Praktyczne podejście. Helion 2010/09. 2011/05
6. Tadeusiewicz R. Informatyka medyczna" UNIWERSYTET MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ, Lublin 2011
7.Ryszard Tadeusiewicz. Ćwiczenia z informatyki dla studentów medycyny. WUJ . Kraków 2002

**Literatura zalecana / fakultatywna:**

1. Podstawy informatyki z elementami telemedycyny : ćwiczenia dla studentów medycyny , pod red. Joanny Martyniak , Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2005
2. Zajdel R., Kęcki E., Szczepaniak P., Kompendium informatyki medycznej, Wydawnictwo Alfa-Medica

Press, 2003

3. Alicja Żarowska, Waldemar Węglarz , ECDL na skróty, Wydawnictwo Naukowe PWN

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| Forma aktywności studenta | Liczba godzin na realizację | |
|---|---|---|
| | na studiach stacjonarnych | na studiach niestacjonarnych |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 35 | |
| Konsultacje | 10 | |
| Czytanie literatury | 5 | |
| Przygotowanie do zaliczenia | 10 | |
| **Suma godzin:** | **60** | |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25-30 g.):** | **2** | |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Anna Michniuk |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **BHP I ERGONOMIA W PRACY RATOWNIKA** |
| **2. Punkty ECTS** | **1** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Wykłady** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **I** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **MGR EWA PRZYBYLAK** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 1** | **W: 15** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **15** | **-** |

**C - Wymagania wstępne**

Ogólna wiedza zdobyta na wcześniejszym etapie edukacji.

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Zna podstawowe zasady BHP obowiązujące w miejscu pracy ratownika medycznego, posiada podstawową wiedzę z zakresu ergonomii organizacji stanowiska pracy |
| **CW2** | Zna skutki zdrowotne środowiskowych czynników ryzyka zawodowego w tym : biologiczne, psychospołeczne, fizyczne i chemiczne. |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Potrafi przestrzegać przepisów ergonomii, bezpieczeństwa i higieny pracy, zasad sanitarno-epidemiologicznych, ochrony radiologicznej, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska. |
| **CU2** | Potrafi postępować w przypadku wystąpienia zagrożenia, wypadku przy pracy |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Ma świadomość odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i otoczenia. Wykonuje zadania przestrzegając zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów regulujących postępowanie w przypadku różnego rodzaju zagrożeń. |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | | |
| EPW1 | zasady ergonomii i higieny pracy z komputerem | K_W54 |
| EPW2 | podstawowe zagadnienia z zakresu ergonomii, w tym zasady ergonomicznej organizacji pracy; | K_W90 |
| EPW3 | skutki zdrowotne wywołane działaniem szkodliwych czynników fizycznych, chemicznych i biologicznych na organizm, w tym zasady bezpieczeństwa własnego ratownika medycznego; | K_W84 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | dbać o bezpieczeństwo własne, pacjentów, otoczenia i środowiska, przestrzegając zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów i zasad regulujących postępowanie w przypadku różnych rodzajów zagrożeń; | K_U28 |
| EPU2 | określać wzajemne relacje między człowiekiem a środowiskiem; | K_U44 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta. | K_K02 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| **Lp.** | **Treści wykładów** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| W1 | Podstawowe pojęcia bezpieczeństwa i higieny pracy | 2 | - |
| W2 | Podstawowe obowiązki w zakresie BHP | 2 | - |
| W3 | Ryzyko zawodowe i zagrożenia w miejscu pracy | 4 | - |
| W4 | Wypadki przy pracy i choroby zawodowe i świadczenia z tytułu wypadków i chorób zawodowych | 4 | - |
| W5 | Ergonomia stanowiska pracy, zasady ergonomii i higieny pracy przy monitorze ekranowym | 3 | - |
| | **Razem liczba godzin wykładów** | 15 | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Wykład | wykład informacyjny | projektor multimedialny |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Wykład | Test jednokrotnego wyboru | test |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty** | Wykład |
|---|---|

| **przedmiotowe** | Metoda oceny | P1 |
|---|---|---|
| EPW1 | | x |
| EPW2 | | x |
| EPW3 | | x |
| EPU1 | | x |
| EPU2 | | x |
| EPU3 | | x |
| EPK1 | | x |
| EPK2 | | x |

**I – Kryteria oceniania**

| **Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie** | | | |
|---|---|---|---|
| **Ocena** | | | |
| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..)** | **Dostateczny dostateczny plus 3/3,5** | **dobry dobry plus 4/4,5** | **bardzo dobry 5** |
| EPW1 | Zna zasady ergonomii i higieny pracy z komputerem | Zna większość zasad ergonomii i higieny pracy z komputerem | Zna wszystkie zasady ergonomii i higieny pracy z komputerem |
| EPW2 | Zna podstawowe zagadnienia z zakresu ergonomii, w tym zasady ergonomicznej organizacji pracy; | Zna większość zagadnień z zakresu ergonomii, w tym zasady ergonomicznej organizacji pracy; | Zna wszystkie zagadnienia z zakresu ergonomii, w tym zasady ergonomicznej organizacji pracy; |
| EPW2 | Zna podstawowe skutki zdrowotne wywołane działaniem szkodliwych czynników fizycznych, chemicznych i biologicznych na organizm, w tym zasady bezpieczeństwa własnego ratownika medycznego; | Zna skutki zdrowotne wywołane działaniem szkodliwych czynników fizycznych, chemicznych i biologicznych na organizm, w tym zasady bezpieczeństwa własnego ratownika medycznego; | Zna wszystkie skutki zdrowotne wywołane działaniem szkodliwych czynników fizycznych, chemicznych i biologicznych na organizm, w tym zasady bezpieczeństwa własnego ratownika medycznego; |
| EPU1 | Zna zasadność dbania o bezpieczeństwo własne, pacjentów, otoczenia i środowiska, przestrzegając zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów i zasad regulujących postępowanie w | Dba o bezpieczeństwo własne, pacjentów, otoczenia i środowiska, przestrzegając zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów i zasad | Zawsze i konsekwentnie dba o bezpieczeństwo własne, pacjentów, otoczenia i środowiska, przestrzegając zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów i zasad regulujących postępowanie w przypadku różnych rodzajów zagrożeń; |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | przypadku różnych rodzajów zagrożeń; | regulujących postępowanie w przypadku różnych rodzajów zagrożeń; | |
| EPU2 | Wie o istnieniu wzajemnych relacji między człowiekiem a środowiskiem; | Określa wzajemne relacje między człowiekiem a środowiskiem; | Określa i dba o wzajemne relacje między człowiekiem a środowiskiem; |
| EPK1 | Dostrzegania czynniki wpływające na reakcje własne i pacjenta. | Określa wzajemne relacje między człowiekiem a środowiskiem; | Określa i dba o wzajemne relacje między człowiekiem a środowiskiem; |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Zaliczenie z oceną** |

**K – Literatura przedmiotu**

| |
|---|
| **Literatura obowiązkowa:**<br>Kodeks pracy i akty wykonawcze w dziedzinie BHP<br>BHP w praktyce Zbigniew Rączkowski, 2020 r. |
| **Literatura zalecana / fakultatywna:**<br>Publikacje CIOP, PIP, PIS |

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| **Forma aktywności studenta** | **Liczba godzin na realizację** | |
|---|---|---|
| | **na studiach stacjonarnych** | **na studiach niestacjonarnych** |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 15 | - |
| Konsultacje | 2 | - |
| Czytanie literatury | 5 | - |
| Przygotowanie do zaliczenia | 3 | - |
| **Suma godzin:** | **25** | - |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25-30 g.):** | **1** | - |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Ewa Przybylak |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **BADANIA NAUKOWE W RATOWNICTWIE MEDYCZNYM EBM** |
| **2. Punkty ECTS** | **1** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Wykłady** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **I** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **PROF. DR HAB. IRENA MACHAJ** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 2** | **W: 15** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **15** | **-** |

**C - Wymagania wstępne**

Ogólna wiedza zdobyta na wcześniejszym etapie edukacji.

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Przekazanie podstawowych koncepcji i wymogów metodologicznych prowadzenia badań naukowych oraz zastosowania ich wyników w organizacji pracy i w działaniach ratowniczych |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Podejmowanie merytorycznie zasadnych działań w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Organizowanie pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów z różnych dyscyplin medycznych, działającym także w środowisku wielokulturowym |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|---|
| | **Wiedza (EPW…)** | |
| EPW1 | Problematykę z zakresu dyscyplin naukowych – nauki medyczne i nauki o | K_W02 |

| | | |
|---|---|---|
| | zdrowiu – w stopniu podstawowym. | |
| EPW2 | Absolwent zna i rozumie zagadnienia funkcjonowania podmiotów systemu ochrony zdrowia oraz problemy ewaluacji i kontroli w ochronie zdrowia | K_W59 |
| EPW3 | Absolwent zna i rozumie zasady promocji zdrowia i profilaktyki chorób | K_W73 |
| EPW4 | Absolwent zna i rozumie wpływ czynników środowiskowych na zdrowie człowieka i społeczeństwa, politykę zdrowotną państwa, programy zdrowotne oraz zagrożenia zdrowia | K_W94 |
| EPW5 | podstawowe pojęcia z zakresu teorii poznania i logiki; | K_W75 |
| **Umiejętności (EPU...)** | | |
| EPU1 | Absolwent potrafi oceniać funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, konflikt, frustracja) | K_U40 |
| EPU2 | przeprowadzać badanie jakościowe, posługując się narzędziami badawczymi. | K_U143 |
| **Kompetencje społeczne (EPK...)** | | |
| EPK1 | Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | K_K01 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| **Lp.** | **Treści wykładów** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| W1 | Społeczne funkcje nauki. | 2 | - |
| W2 | Podstawowe zasady badania naukowego w ratownictwie medycznym. Rodzaje badań. | 2 | - |
| W3 | Przedmiot a problem badawczy. Rola hipotez w badaniach naukowych | 3 | - |
| W4 | Metody, techniki i narzędzia badawcze-zasady gromadzenia materiału empirycznego | 3 | - |
| W5 | Metody analizy wyników badań i opracowywania materiału empirycznego | 3 | - |
| W6 | Etyczne i deontologiczne zasady badań ratownictwie. | 2 | - |
| | **Razem liczba godzin wykładów** | 15 | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Wykład | wykład informacyjny i interaktywny | projektor |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Wykład | | egzamin ustny P1 |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty** | Wykład |
|---|---|

| **przedmiotowe** | Metoda oceny | P1 |
|---|---|---|
| EPW1 | | x |
| EPW2 | | x |
| EPW3 | | x |
| EPW4 | | x |
| EPW4 | | x |
| EPU1 | | x |
| EPU2 | | x |
| EPU3 | x | |
| EPK1 | x | |

**I – Kryteria oceniania**

| Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie | | | |
|---|---|---|---|
| Ocena | | | |
| Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..) | Dostateczny dostateczny plus 3/3,5 | dobry dobry plus 4/4,5 | bardzo dobry **5** |
| EPW1 | Zna wybrane zagadnienia dotyczące problematykę z zakresu dyscyplin naukowych – nauki medyczne i nauki o zdrowiu – w stopniu podstawowym. | Zna zagadnienia dotyczące problematykę z zakresu dyscyplin naukowych – nauki medyczne i nauki o zdrowiu – w stopniu podstawowym. | Zna problematykę z zakresu dyscyplin naukowych – nauki medyczne i nauki o zdrowiu – w stopniu podstawowym. |
| EPW2 | Zna i rozumie w ograniczonym zakresie funkcjonowanie systemu ochrony zdrowia i problemy ewaluacji i kontroli w ochronie zdrowia | Zna i rozumie w wybranych obszarach funkcjonowanie systemu ochrony zdrowia i problemy ewaluacji i kontroli w ochronie zdrowia | Zna i rozumie w pełnym zakresie funkcjonowanie systemu ochrony zdrowia i problemy ewaluacji i kontroli w ochronie zdrowia |
| EPW3 | Zna i rozumie tylko pewne zasady promocji zdrowia i profilaktyki chorób | Zna i rozumie wybrane zasady promocji zdrowia i profilaktyki chorób | Zna i rozumie wszystkie zasady promocji zdrowia i profilaktyki chorób |
| EPW4 | Zna i rozumie wpływ czynników środowiskowych na tylko pewne obszary życia: zdrowie człowieka i społeczeństwa, politykę zdrowotną państwa, programy zdrowotne oraz zagrożenia zdrowia | Zna i rozumie wpływ czynników środowiskowych na wybrane obszary życia: zdrowie człowieka i społeczeństwa, politykę zdrowotną państwa, programy zdrowotne oraz zagrożenia zdrowia | Zna i rozumie wpływ czynników środowiskowych na wszystkie obszary życia: zdrowie człowieka i społeczeństwa, politykę zdrowotną państwa, programy zdrowotne oraz zagrożenia zdrowia |
| EPW4 | Zna podstawowe pojęcia z zakresu teorii poznania i logiki; | Zna pojęcia z zakresu teorii poznania i logiki; | Zna wszystkie pojęcia z zakresu teorii poznania i logiki; |
| EPU1 | W pewnym tylko stopniu potrafi ocenić | W ograniczonym stopniu potrafi ocenić | W pełni potrafi ocenić funkcjonowanie |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, konflikt, frustracja | funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, konflikt, frustracja) | człowieka w sytuacjach trudnych (stres, konflikt, frustracja) |
| EPU2 | W pewnym tylko stopniu potrafi przeprowadzać badanie jakościowe, posługując się narzędziami badawczymi. | W ograniczonym stopniu potrafi przeprowadzać badanie jakościowe, posługując się narzędziami badawczymi. | W pełni potrafi przeprowadzać badanie jakościowe, posługując się narzędziami badawczymi. |
| EPK1 | Ma pewne tylko kompetencje w zakresie aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktu interpersonalnego skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem | Ma ograniczone kompetencje w zakresie aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktu interpersonalnego skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem | Ma pełne kompetencje w zakresie aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktu interpersonalnego skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| **Zaliczenie z oceną** |
|---|

**K – Literatura przedmiotu**

| |
|---|
| **Literatura obowiązkowa:**<br>1. Babbie E., Podstawy badań społecznych, Warszawa 2008, Wydawnictwo PWN.<br>2. Nowak S., Metodologia badań społecznych, Warszawa 1985 PWN<br>3. Frankfort-Nachmias Ch., Nachmias D., Metody badawcze w naukach społecznych, Poznań 2001, Wydawnictwo Zysk i S-ka. |
| **Literatura zalecana / fakultatywna:**<br>4. Silverman D., Prowadzenie badań jakościowych, Warszawa 2008, Wydawnictwo Naukowe PWN. |

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| **Forma aktywności studenta** | **Liczba godzin na realizację** | |
|---|---|---|
| | **na studiach stacjonarnych** | **na studiach niestacjonarnych** |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 15 | - |
| Konsultacje | 5 | - |
| Czytanie literatury | 5 | - |
| Przygotowanie do sprawdzianu | 5 | - |
| **Suma godzin:** | **30** | - |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin: 25-30 g.)** | **1** | - |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Irena Machaj |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | irenamachaj@wp.pl |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **DYDAKTYKA MEDYCZNA** |
| **2. Punkty ECTS** | **2** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Wykłady, ćwiczenia** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **I** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **DR HAB. PROF. AJP BEATA A. ORŁOWSKA** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 1** | **W: 15, C: 15** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **30** | **-** |

**C - Wymagania wstępne**

Brak

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Student potrafi zdefiniować pojęcia z zakresu problematykę z zakresu dyscyplin naukowych nauki o zdrowiu – w stopniu podstawowym dydaktyki. |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Student potrafi podejmować działania w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób poprzez nabycie umiejętności związanych z planowaniem pracy dydaktycznej, wyboru metod, zasad i środków dydaktycznych. Potrafi opracować konspekt do zajęć, wykorzystując sprzęt do nauki medycznych czynności ratunkowych i inne środki kształcenia, zastosuje metody dydaktyczne, dobierze literaturę fachową. |
| **CU2** | Student potrafi promować znajomość zasad udzielania pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy i medycznych czynności ratunkowych. |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Student jest przygotowany do samodzielnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw. |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | | |
| EPW1 | Student zna zasady promocji zdrowia i profilaktyki chorób w oparciu o cele, treści, metody, formy, środki dydaktyki medycznej. | K_W86 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | Student potrafi podejmować działania w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób w oparciu o założenia dydaktyki medycznej. | K_U03 |
| EPU2 | Student potrafi inicjować, wspierać i organizować działania społeczności lokalnej na rzecz upowszechniania zasad udzielania pierwszej pomocy w oparciu o założenia dydaktyki medycznej. | K_U05 |
| EPU3 | Promować znajomość zasad udzielania pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy i medycznych czynności ratunkowych. | K_U06 |
| EPU4 | uczyć pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjnorehabilitacyjnego i wyrobów medycznych; | K_U127 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Student potrafi aktywnie słuchać, nawiązywać kontakty interpersonalne, oraz skutecznie i empatycznie porozumiewać się z pacjentem. | K_K01 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| **Lp.** | **Treści wykładów** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| W1 | Wprowadzenie w zakres realizacji przedmiotu. Warunki zaliczenia, osiągnięcie efektów uczenia się. Treści wykładów i ćwiczeń.<br>Dydaktyka medyczna – zakres zainteresowań , przedmiot, cele i zadania dydaktyki w ratownictwie medycznym. | 2 | - |
| W2 | Proces nauczania – uczenia się w zakresie ratownictwa medycznego. | 2 | - |
| W3 | Planowanie i uwarunkowanie realizacji procesu nauczania, ze szczególnym uwzględnieniem edukacji zdrowotnej. | 2 | - |
| W4 | Cele ogólne i cele szczegółowe – klasyfikacja, taksonomia, operacjonalizacja celów kształcenia. | 2 | - |
| W5 | Treści kształcenia – ich dobór. | 2 | - |
| W6 | Charakterystyka metod kształcenia. | 2 | - |
| W7 | Zasady dydaktyczne. | 2 | - |
| W8 | Zaliczenie przedmiotu | 1 | - |
| | **Razem liczba godzin wykładów** | **15** | - |

| Lp. | Treści ćwiczeń | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| C1 | Podstawowe pojęcia dydaktyczne. | 2 | - |
| C2 | Wybrane systemy dydaktyczne – ich charakterystyka. | 2 | - |
| C3 | Kontrola i ocena w procesie kształcenia. | 2 | - |
| C4 | Test dydaktyczny – budowa, zastosowanie, przygotowanie. | 2 | - |
| C5 | Trudności dydaktyczne – ich przyczyny i minimalizowanie. | 2 | - |
| C6 | Projektowanie programu edukacyjno –zdrowotnego dla wybranej grupy – prezentacja. | 2 | - |
| C7 | Projektowanie programu edukacyjno –zdrowotnego dla wybranej grupy – prezentacja. | 2 | - |
| C8 | Zaliczenie przedmiotu, omówienie projektów programów edukacyjno – zdrowotnych. | 1 | - |
| | **Razem liczba godzin ćwiczeń** | **15** | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| Forma zajęć | Metody dydaktyczne (wybór z listy) | Środki dydaktyczne |
|---|---|---|
| Wykład | **M4** – wykład z wykorzystaniem materiałów multimedialnych. | Rzutnik multimedialny |
| Ćwiczenia | **M5** – metoda praktyczna (pokaz, ćwiczenia przedmiotowe) | Rzutnik multimedialny |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| Forma zajęć | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Wykład | **----------** | **P2** – rozmowa podsumowująca wiedzę |
| Ćwiczenia | **F2** - obserwacja podczas zajęć / aktywność<br>**F3** – praca pisemna – napisanie programu<br>**F4** – wypowiedź/ wystąpienie | **P3** – ocena podsumowująca powstała na podstawie ocen formujących, uzyskanych w semestrze |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| Efekty przedmiotowe | Wykład | Ćwiczenia | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | Metoda oceny P2 | F2 | F3 | F4 | P3 |
| EPW1 | X | | | | X |
| EPU1 | | X | X | X | X |
| EPU2 | | X | X | X | X |
| EPU3 | | X | X | X | X |
| EPU4 | | X | X | X | X |
| EPK1 | | X | X | X | X |

**I – Kryteria oceniania**

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie | | | |
|---|---|---|---|
| Ocena | | | |
| Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..) | Dostateczny<br>dostateczny plus<br>3/3,5 | dobry<br>dobry plus<br>4/4,5 | bardzo dobry<br>**5** |
| EPW1 | Student zna wybrane zasady promocji zdrowia i profilaktyki chorób w oparciu o cele, treści, metody, formy, środki dydaktyki medycznej. | Student zna większość zasad promocji zdrowia i profilaktyki chorób w oparciu o cele, treści, metody, formy, środki dydaktyki medycznej. | Student zna wszystkie wymagane definicje i zasady promocji zdrowia i profilaktyki chorób w oparciu o cele, treści, metody, formy, środki dydaktyki medycznej. |
| EPU1 | Student potrafi podejmować podstawowe działania w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób w oparciu o założenia dydaktyki medycznej. | Student potrafi podejmować większość działań w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób w oparciu o założenia dydaktyki medycznej. | Student podejmuje wszystkie niezbędne działania w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób w oparciu o założenia dydaktyki medycznej. |
| EPU2 | Student potrafi inicjować, wspierać i organizować wybrane działania społeczności lokalnej na rzecz upowszechniania zasad udzielania pierwszej pomocy w oparciu o założenia dydaktyki medycznej | Student potrafi inicjować, wspierać i organizować większość działań na rzecz społeczności lokalnej na rzecz upowszechniania zasad udzielania pierwszej pomocy w oparciu o założenia dydaktyki medycznej | Student potrafi inicjować, wspierać i organizować różne działania społeczności lokalnej na rzecz upowszechniania zasad udzielania pierwszej pomocy w oparciu o założenia dydaktyki medycznej |
| EPU3 | Student potrafi promować znajomość zasad udzielania pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy i medycznych czynności ratunkowych. | Student potrafi aktywnie promować znajomość zasad udzielania pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy i medycznych czynności ratunkowych. | Student potrafi aktywnie i promować znajomość zasad udzielania pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy i medycznych czynności ratunkowych. |
| EPU4 | Student potrafi uczyć, ale nie zawsze ze skutkiem pozytywnym, pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjnorehabilitacyjnego i wyrobów medycznych; | Student potrafi uczyć pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjnorehabilitacyjnego i wyrobów medycznych; | Student potrafi uczyć pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjnorehabilitacyjnego i wyrobów medycznych, ze skutkiem pozytywnym. |
| EPK1 | Student potrafi słuchać, ale nie zawsze nawiązuje kontakty interpersonalne, oraz skutecznie i empatycznie porozumiewa się z pacjentem. | Student potrafi aktywnie słuchać, nawiązywać kontakty interpersonalne, oraz w większości skutecznie i empatycznie porozumiewać się z pacjentem. | Student potrafi aktywnie słuchać, nawiązywać kontakty interpersonalne, oraz skutecznie i empatycznie porozumiewać się z pacjentem. |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

**Zaliczenie z oceną**

**K – Literatura przedmiotu**

**Literatura obowiązkowa:**

1. Kupisiewicz Cz., Dydaktyka. Podręcznik akademicki. Impuls, 2012.
2. Okoń W., Wprowadzenie do dydaktyki,
3. Niemierko B. Kształcenie szkolne. Podręcznik skutecznej dydaktyki. Wydawnictwo Profesjonalne,

Warszawa2007.
4. Woynarowska B. Edukacja zdrowotna, Warszawa 2010.

**Literatura zalecana / fakultatywna:**

1. Ciechanowicz W., Chruściel P., Edukacja zdrowotna z elementami teorii wychowania, PZWL, Warszawa 2018.
2.Ciechanowicz W., Pedagogika, PZWL, Warszawa 2010.

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| Forma aktywności studenta | Liczba godzin na realizację | |
|---|---|---|
| | na studiach stacjonarnych | na studiach niestacjonarnych |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 30 | |
| Konsultacje | 2 | |
| Czytanie literatury | 10 | |
| Przygotowanie programu i inne. | 10 | |
| **Suma godzin:** | **52** | |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin: 25-30 g. )** | **2** | |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | dr hab. prof. AJP Beata A. Orłowska |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | borlowska@ajp.edu.pl |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **EKONOMIA I ZARZĄDZANIE W OCHRONIE ZDROWIA** |
| **2. Punkty ECTS** | **1** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Wykład** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **I** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **DR HAB. JOANNA JASIŃSKA** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 1** | **W: 15** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **15** | **-** |

**C - Wymagania wstępne**

| |
|---|
| Ogólna wiedza zdobyta na wcześniejszym etapie edukacji. |

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| CW1 | zdobyć wiedzę związaną z funkcjonowaniem podmiotów systemu ochrony zdrowia oraz z problemami ewaluacji i kontroli w ochronie zdrowia |
| CW2 | zdobyć wiedzę na temat podstawowych zagadnień dotyczących ekonomiki zdrowia i zarządzania finansami w systemie ochrony zdrowia |
| CW3 | zdobyć wiedzę na temat zasad zarządzania jakością oraz metod zapewnienia jakości |
| CW4 | zdobyć wiedzę związaną z zasadami zarządzania podmiotami systemu ochrony zdrowia |
| CW5 | zdobyć wiedzę na temat podstawowych regulacji dotyczących organizacji i finansowania systemu ochrony zdrowia oraz powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego |
| | **Umiejętności** |
| CU1 | współdziałać z pracownikami jednostek systemu ratownictwa medycznego i innych podmiotów |

| | |
|---|---|
| | w zdarzeniach jednostkowych, mnogich, masowych i katastrofach |
| CU2 | inicjować, wspierać i organizować działania społeczności lokalnej na rzecz upowszechniania zasad udzielania pierwszej pomocy |
| CU3 | komunikować się ze współpracownikami w ramach zespołu, udzielając im informacji zwrotnej i wsparcia |
| **Kompetencje społeczne** | |
| CK1 | współdziałać z pracownikami jednostek systemu ratownictwa medycznego i innych podmiotów w zdarzeniach jednostkowych, mnogich, masowych i katastrofach |
| CW2 | inicjować, wspierać i organizować działania społeczności lokalnej na rzecz upowszechniania zasad udzielania pierwszej pomocy |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | | |
| EPW1 | podstawowe zagadnienia dotyczące światowych problemów zdrowotnych | K_W72 |
| EPW2 | zasady zarządzania podmiotami systemu ochrony zdrowia | K_W73 |
| EPW3 | aspekty prawne, organizacyjne, etyczne i społeczne związane z przeszczepianiem tkanek, komórek i narządów | K_W80 |
| EPW4 | strukturę i organizację systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne | K_W82 |
| EPW5 | podstawowe zagadnienia dotyczące ekonomiki zdrowia i zarządzania finansami w systemie ochrony zdrowia | K_W85 |
| EPW6 | podstawowe regulacje dotyczące organizacji i finansowania systemu ochrony zdrowia oraz powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego | K_W96 |
| EPW7 | zasady zarządzania jakością oraz metody zapewnienia jakości | K_W98 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | oceniać narażenie na substancje szkodliwe w środowisku człowieka i stosować zasady monitoringu ergonomicznego | K_U42 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK3 | Samodzielnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw. | K_K03 |
| EPK4 | Organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym. | K_K04 |
| EPK6 | Kierowania się dobrem pacjenta. | K_K06 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| **Lp.** | **Treści wykładów** | **Liczba godzin na studiach** |
|---|---|---|

| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
|---|---|---|---|
| W1 | Rozwój i rola ekonomiki w systemie ochrony zdrowia w Polsce i na świecie. | 1 | - |
| W2 | Podstawowe mierniki rozwoju społeczno-ekonomicznego, teorie potrzeb zdrowotnych. | 1 | - |
| W3 | Poziomy i podmioty sektora ochrony zdrowia – zakres zadań i uprawnień, wzajemne zależności, rola w systemie ochrony zdrowia: - poziom centralny; poziom regionalny; poziom lokalny. | 3 | - |
| W4 | Podstawy prawne funkcjonowania systemu ochrony zdrowia w Polsce oraz udzielania świadczeń zdrowotnych. | 3 | - |
| W5 | Zasady wykonywania zawodów medycznych. | 2 | - |
| W6 | Wydatki publiczne i prywatne na zdrowie w Polsce i na świecie | 2 | - |
| W7 | Zasady kontraktowania świadczeń zdrowotnych w Polsce. | 3 | - |
| | **Razem liczba godzin wykładów** | 15 | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Wykład | wykład informacyjny, wykład interaktywny, wykład z elementami dyskusji | Projektor, prezentacje, swobodne wypowiedzi |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Wykład | | zaliczenie pisemne lub ustne P1 |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Wykład | |
|---|---|---|
| | oceny formujące | oceny podsumowujące |
| EPW1 | | X |
| EPW2 | | X |
| EPW3 | | X |
| EPW4 | | X |
| EPW5 | | X |
| EPW6 | | X |
| EPW7 | | X |
| EPU1 | X | X |
| EPK1 | X | X |
| EPK3 | X | X |

| | | |
|---|---|---|
| EPK4 | X | X |
| EPK6 | X | X |

**I – Kryteria oceniania**

| Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie | | | |
|---|---|---|---|
| Ocena | | | |
| Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..) | Dostateczny dostateczny plus 3/3,5 | dobry dobry plus 4/4,5 | bardzo dobry **5** |
| EPW1 | Zadowalająca wiedza ale ze znacznymi niedociągnięciami | Bardzo dobra i dobra wiedza | Znakomita wiedza |
| EPW2 | Zadowalająca wiedza ale ze znacznymi niedociągnięciami | Bardzo dobra i dobra wiedza | Znakomita wiedza |
| EPW3 | Zadowalająca wiedza ale ze znacznymi niedociągnięciami | Bardzo dobra i dobra wiedza | Znakomita wiedza |
| EPW4 | Zadowalająca wiedza ale ze znacznymi niedociągnięciami | Bardzo dobra i dobra wiedza | Znakomita wiedza |
| EPW5 | Zadowalająca wiedza ale ze znacznymi niedociągnięciami | Bardzo dobra i dobra wiedza | Znakomita wiedza |
| EPW6 | Zadowalająca wiedza ale ze znacznymi niedociągnięciami | Bardzo dobra i dobra wiedza | Znakomita wiedza |
| EPW7 | Zadowalająca wiedza ale ze znacznymi niedociągnięciami | Bardzo dobra i dobra wiedza | Znakomita wiedza |
| EPU1 | Zadowalające umiejętności ale z niedociągnięciami | Bardzo dobre i dobre umiejętności | Znakomite umiejętności |
| EPK3 | Zadowalające kompetencje społeczne | Bardzo dobre i dobre kompetencje społeczne | Znakomite kompetencje społeczne |
| EPK4 | Zadowalające kompetencje społeczne | Bardzo dobre i dobre kompetencje społeczne | Znakomite kompetencje społeczne |
| EPK6 | Zadowalające kompetencje społeczne | Bardzo dobre i dobre kompetencje społeczne | Znakomite kompetencje społeczne |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

**Zaliczenie z oceną**

**K – Literatura przedmiotu**

**Literatura obowiązkowa:**

1.Griffin R. W. , Podstawy zarządzania organizacjami, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2017.
2. Golinowska S. [red.], Od ekonomii do ekonomiki zdrowia, PWN, Warszawa, 2018 (wybrane fragmenty).
3.Dobska M., Rogoziński K., Podstawy zarządzania zakładem opieki zdrowotnej, PWN, Warszawa 2019.
4. Paszkowska M., Zarządzanie działalnością leczniczą. Problematyka prawna, Difin, Warszawa 2019.
5.Nojszewska E., System ochrony zdrowia. Problemy i możliwości ich rozwiązań, Wolters Kluwer, Warszawa 2018.
6. Suchecka J. (red.), Finansowanie ochrony zdrowia. Wybrane zagadnienia, Wolters Kluwer, Warszawa 2017.
7. Akty prawne: ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych; ustawa o działalności leczniczej; ustawa o zawodzie lekarza i lekarza dentysty; ustawa o izbach lekarskich; ustawa o prawach pacjenta i Rzeczniku Prawa Pacjenta.

**Literatura zalecana / fakultatywna:**

1. Sieradzka A., Tykwińska-Rutkowska D., Dokumentacja RODO w placówkach medycznych, C.H. Beck, Warszawa 2019.
2. Sowada C, Sagan A, Kowalska-Bobko I, Badora-Musiał K, Bochenek T, Domagała A, Dubas-Jakóbczyk K,

Kocot E, Mrożek-3. Gąsiorowska M, Sitko S, Szetela A, Szetela P, Tambor M, Więckowska B, Zabdyr-Jamr M, van Ginneken E., Poland: Health system review. Health Systems in Transition, 2019; 21(1): 1–235.

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| Forma aktywności studenta | Liczba godzin na realizację | |
|---|---|---|
| | na studiach stacjonarnych | na studiach niestacjonarnych |
| Godziny zajęć z nauczycielem/ami | 15 | - |
| Konsultacje | 5 | - |
| Czytanie literatury | 5 | - |
| Przygotowanie do zaliczenia | 5 | - |
| **Suma godzin:** | **30** | - |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin: 25-30 g.)** | **1** | - |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Joanna Jasińska |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | joanna@epoczta.pl |
| Podpis | Joanna Jasińska |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **ETYKA ZAWODOWA RATOWNIKA MEDYCZNEGO** |
| **2. Punkty ECTS** | **1** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Wykłady** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **I** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **DR BOGNA WACH** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 1** | **W: 15** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **15** | **-** |

**C - Wymagania wstępne**

Ogólna wiedza zdobyta na wcześniejszym etapie edukacji.

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Wyposażenie studentów wiedzę na temat postawy etycznej i społecznej w zawodach zaufania publicznego do jakich należy ratownik medyczny. |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Nabycie umiejętności określania, wyjaśniania i postępowania według podstawowych standardów i zasad, jakimi powinien kierować się ratownik medyczny. |
| **CU2** | Nabycie umiejętności kształtowania pracy z pacjentem i jego otoczeniem w oparciu o zasady etyki zawodowej i ogólnie obowiązujących norm etycznych. |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Zrozumienie potrzeby ukształtowania odpowiedniej postawy społecznej i etycznej opartej na poszanowaniu zasad etycznych oraz praw pacjenta w ratownictwie medycznym. |

| | |
|---|---|
| **CK2** | Świadomość i docenienie znaczenia etyki zawodowej w zawodach medycznych ze szczególnym uwzględnieniem ratownictwa medycznego. |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | | |
| EPW1 | Student posiada podstawową wiedzę w zakresie etyki i deontologii w zawodach medycznych oraz rozumie rolę zagadnień etycznych w ratownictwie medycznym. | K_W04<br>K_W66<br>K_W71 |
| EPW2 | Student posiada wiedzę na temat standardów etycznych wymaganych podczas wykonywania zadań w ratownictwie medycznym z uwzględnieniem miejsca zatrudnienia i pełnionej funkcji. | K_W74<br>K_W80<br>K_W113 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | Student analizuje stany faktyczne, prawidłowo wyciąga wnioski i wskazuje rozwiązania dotyczące standardów etycznych w ratownictwie medycznym. | K_U30 |
| EPU2 | Student kształtuje umiejętność przestrzegania zasad etyki i deontologii podczas wykonywania działań zawodowych. | K_U30<br>K_U31<br>K_U32 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Student kształtuje kompetencje do samodzielnego wykonywania zawodu z zasadami etyki i deontologii ze szczególnym uwzględnieniem praw pacjenta | K_K03 |
| EPK2 | Student kształtuje umiejętności wykonywanie pracy zawodowej z przedstawicielami innych zawodów medycznych w zróżnicowanym środowisku kulturowym i międzynarodowym stosując zasady deontologii zawodowej. | K_K04 |
| EPK3 | Student w pracy zawodowej kieruje się jako zasadą naczelną dobrem pacjenta przestrzega jego praw oraz uwzględnia oczekiwania pacjenta wynikające z uwarunkowań społeczno- kulturalnych. | K_K06 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| **Lp.** | **Treści wykładów** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| W1 | Etyka, etyka zawodowa, deontologia medyczna. Normy moralne a inne regulatory zachowań. Przysięga Hipokratesa, kodeksy zawodów medycznych, Kodeks etyki zawodowej ratownika medycznego 2013.<br>Obowiązek ratowania życia przez ratownika medycznego jako podstawowa zasada etyczna. | 3 | - |
| W2 | Dylemat moralny w medycynie. Prawno- etyczne aspekty błędu w medycynie | 2 | - |
| W3 | Etyka końca życia (rezygnacja z leczenia, eutanazja i pomoc w samobójstwie) | 2 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| W4 | Etyka początku życia ( badania prenatalne, przerywanie ciąży, zagadnienia stanów terminalnych w perinatologii). | 2 | - |
| W5 | Pobieranie narządów ( problem dawstwa narządów z uwzględnieniem aspektów kulturowych i religijnych. Możliwe patologie w transplantacji). | 2 | - |
| W6 | Ratownik medyczny i prawa pacjenta (zgoda i przymus w ratownictwie medycznym, prawa osób, małoletnich, niepełnosprawnych, ubezwłasnowolnionych, poszanowanie intymności i godności, tajemnica informacji o pacjencie, pozostałe prawa pacjenta, współpraca z rodziną pacjenta). | 3 | - |
| W7 | Postawa ratownika medycznego.( relacja z pacjentem, komunikacja z rodziną pacjenta, kontakt z przedstawicielami innych zawodów medycznych, postawa w życiu codziennym –styl życia, ciągłe doskonalenie umiejętności, przestrzeganie zasad bezpieczeństwa). | 2 | - |
| | **Razem liczba godzin wykładów** | **15** | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Wykład | **M2** -wykład problemowy<br>**M4**- wykład problemowy z wykorzystaniem sprzętu multimedialnego | Tekst aktów prawnych, kodeksy etyczne, projektor |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Wykład | | P1 egzamin sprawdzający całą wiedzę |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Wykład |
|---|---|
| | Metoda oceny<br>**P1** |
| EPW1 | x |
| EPW2 | x |
| EPU1 | x |
| EPU2 | x |
| EPK1 | x |
| EPK2 | x |
| EPK3 | x |

**I – Kryteria oceniania**

| Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie |
|---|
| Ocena |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..) | Dostateczny<br>dostateczny plus<br>3/3,5 | dobry<br>dobry plus<br>4/4,5 | bardzo dobry<br>**5** |
|---|---|---|---|
| EPW1 | Student zna wybrane wymagane terminy i zagadnienia dotyczące etyki i deontologii w ratownictwie medycznym. | Student zna większość wymagane terminów i zagadnień dotyczących etyki i deontologii medycznego w ratownictwie medycznym | Student zna wszystkie wymagane terminy i zagadnienia dotyczące etyki i deontologii w ratownictwie medycznym. |
| EPW2 | Student zna i potrafi scharakteryzować wybrane wymagane standardy etyczne wymaganych podczas wykonywania zadań w ratownictwie medycznym z uwzględnieniem miejsca zatrudnienia i pełnionej funkcji. | Student zna i potrafi scharakteryzować większość wymaganych standardów etycznych wymaganych podczas wykonywania zadań w ratownictwie medycznym z uwzględnieniem miejsca zatrudnienia i pełnionej funkcji. | Student zna i potrafi scharakteryzować wszystkie wymagane standardy etyczne wymaganych podczas wykonywania zadań w ratownictwie medycznym z uwzględnieniem miejsca zatrudnienia i pełnionej funkcji. |
| EPU1 | Student identyfikuje wybrane stany faktyczne sformułowane na podstawie omówionych zagadnień z zakresu etyki i deontologii w ratownictwie medycznym z pomocą wykładowcy wyciąga wnioski i proponuje rozwiązania. | Student identyfikuje większość stanów faktyczne sformułowanych na podstwie omówionych zagadnień z zakresu etyki i deontologii w ratownictwie medycznym z niewielką pomocą wykładowcy wyciąga wnioski i proponuje rozwiązania. | Student identyfikuje wszystkie stany faktyczne sformułowane na podstawie omówionych zagadnień z zakresu etyki i deontologii w ratownictwie medycznym, samodzielnie wyciąga wnioski i proponuje rozwiązania. |
| EPU2 | Student rozumie znaczenie norm i zasad etyki i deontologii w pracy ratownika medycznego, ma problemy z odniesieniem do praktycznym zastosowania w przyszłej pracy zawodowej. | Student rozumie znaczenie norm i zasad etyki i deontologii w pracy ratownika medycznego, ma niewielkie problemy z ich praktycznym zastosowaniem w przyszłej pracy zawodowej. | Student rozumie znaczenie norm i zasad etyki i deontologii w pracy ratownika medycznego, jest przygotowany do ich praktycznego zastosowania w przyszłej pracy zawodowej. |
| EPK1 | Student rozumie, ale nie docenia w sposób dostateczny kompetencji do samodzielnego wykonywania zawodu z zasadami etyki i deontologii ze szczególnym uwzględnieniem praw pacjenta | Student rozumie, docenia z niewielką pomocą wykładowcy kompetencje do samodzielnego wykonywania zawodu z zasadami etyki i deontologii ze szczególnym uwzględnieniem praw pacjenta. | Student rozumie i docenia kompetencje do samodzielnego wykonywania zawodu z zasadami etyki i deontologii ze szczególnym uwzględnieniem praw pacjenta. |
| EPK2 | Student rozumie, ale nie zna skutków umiejętności wykonywanie pracy zawodowej z przedstawicielami innych zawodów medycznych w zróżnicowanym środowisku kulturowym i międzynarodowym stosując zasady deontologii zawodowej. | Student rozumie i zna w sposób dostateczny skutki umiejętności wykonywanie pracy zawodowej z przedstawicielami innych zawodów medycznych w zróżnicowanym środowisku kulturowym i międzynarodowym stosując zasady deontologii zawodowej. | Student rozumie i w pełni zna skutki umiejętności wykonywanie pracy zawodowej z przedstawicielami innych zawodów medycznych w zróżnicowanym środowisku kulturowym i międzynarodowym stosując zasady deontologii zawodowej. |
| EPK3 | Student rozumie w sposób dostateczny wagę kierowania się jako zasadą naczelną dobrem pacjenta przestrzega jego praw oraz uwzględnia | Student rozumie i docenia wagę kierowania się jako zasadą naczelną dobrem pacjenta przestrzega jego praw oraz uwzględnia oczekiwania | Student rozumie i pełni docenia wagę kierowania się jako zasadą naczelną dobrem pacjenta przestrzega jego praw oraz uwzględnia oczekiwania pacjenta |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | oczekiwania pacjenta wynikające z uwarunkowań społeczno- kulturalnych. | pacjenta wynikające z uwarunkowań społeczno-kulturalnych. | wynikające z uwarunkowań społeczno- kulturalnych. |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Zaliczenie z oceną** |

**K – Literatura przedmiotu**

| |
|---|
| **Literatura obowiązkowa:**<br>1. Kodeks Etyki Zawodowej Ratownika Medycznego, Kraków 2013.<br>2. P. Łuków, T. Pasierski, Etyka medyczna z elementami filozofii, Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2014.<br>3. T. Brzeziński, Etyka lekarska. Warszawa 2015.<br>4. K. Szewczyk, Medycyna na granicach życia, Warszawa 2009. |
| **Literatura zalecana / fakultatywna:**<br>1. J. Hołówka, Etyka w działaniu, Warszawa 2001,<br>2. J. Różyńska, W. Chańska, Bioetyka, Warszawa 2013,<br>3. B. Wach, Spór o legalizację eutanazji, Poznań 2019. |

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| **Forma aktywności studenta** | **Liczba godzin na realizację** | |
|---|---|---|
| | **na studiach stacjonarnych** | **na studiach niestacjonarnych** |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 15 | - |
| Konsultacje | 3 | - |
| Czytanie literatury | 5 | - |
| Przygotowanie do zaliczenia z oceną | 2 | - |
| **Suma godzin:** | **25** | - |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin: 25-30 g.)** | **1** | - |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Bogna Wach |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | bognawach@wp.pl |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **JĘZYK ANGIELSKI W RATOWNICTWIE MEDYCZNYM** |
| **2. Punkty ECTS** | **5** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **ćwiczenia** |
| **4. Język przedmiotu** | **angielski** |
| **5. Rok studiów** | **II** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **MGR JOANNA BOBIN** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 3** | **Ć:60** | - |
| **Semestr 4** | **Ć:60** | - |
| **Liczba godzin ogółem** | **120** | - |

**C - Wymagania wstępne**

| |
|---|
| Student posiada wiedzę i umiejętność posługiwania się językiem angielskiego na poziomie A2 wg ESOKJ |

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | poznanie, utrwalenie i poprawne stosowanie słownictwa ogólnego i specjalistycznego, niezbędnych struktur gramatycznych, zasad ortografii oraz fonetyki pozwalających na sprawne funkcjonowanie w środowisku zawodowym |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | nabycie i rozwijanie umiejętności w zakresie pracy grupowej (wspólna realizacja i rozwiązywanie problemów projektowych). |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | wykształcenie kompetencji komunikacyjnej w zakresie języka ogólnego i specjalistycznego związanego z kierunkiem studiów w formie czterech sprawności językowych: mówienia, czytania, pisania i słuchania na poziomie B1 wg ESOKJ. |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | | |
| EPW1 | Rozumie i przyswoił słownictwo ogólne i specjalistyczne z zakresu zawodu ratownika medycznego, struktury gramatyczne, zasady ortografii i fonetyki pozwalające na podejmowanie działań komunikacyjnych w sytuacjach typowych dla wykonywania zawodu ratownika medycznego na poziomie B1. | K_W76 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | Pisanie: opanował umiejętność pisania zrozumiałych, spójnych krótkich tekstów użytkowych na tematy medyczne oraz przygotowania w formie pisemnej tekstu prezentacji o tematyce medycznej.<br>Czytanie: zdobył umiejętność rozumienia głównych wątków przekazu zawartego w tekstach specjalistycznych sformułowanych w standardowej odmianie języka i dotyczących znanych tematów typowych dla zawodu ratownika medycznego.<br>Mówienie: opanował umiejętność wyrażania i argumentowania opinii w sytuacjach formalnych i nieformalnych. Zdobyć umiejętność przygotowania prostej prezentacji na tematy związane z zawodem ratownika medycznego z uwzględnieniem własnych zainteresowań. Umie porozumieć się z innymi użytkownikami języka, nawiązywać, prowadzić i podtrzymywać rozmowę.<br>Słuchanie: opanował umiejętność rozumienia dłuższych wypowiedzi i prezentacji pod warunkiem, że temat jest w miarę znany. | K_U02<br>K_U04<br>K_U07<br>K_U41 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | K_K01 |
| EPK2 | Dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta. | K_K02 |
| EPK3 | Samodzielnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw. | K_K03 |
| EPK4 | Organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym. | K_K04 |
| EPK5 | Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. | K_K05 |
| EPK6 | Kierowania się dobrem pacjenta. | K_K06 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| **Lp.** | **Treści ćwiczeń** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| C1 | Role ratownika medycznego; kwalifikacje, obowiązki, profesjonalny rozwój. | 4 | - |
| C2 | Układ mięśniowo-szkieletowy. | 4 | - |
| C3 | Układ krążeniowy. | 4 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| C4 | Układ oddechowy. | 4 | - |
| C5 | Układ trawienny. | 4 | - |
| C6 | Układ nerwowy. | 4 | - |
| C7 | Układ moczowo-płciowy. | 4 | - |
| C8 | Obsługa karetki. | 4 | - |
| C9 | Udrożnienie/zachowanie drożności dróg oddechowych. | 4 | - |
| C10 | Podawanie tlenu. | 4 | - |
| C11 | Wyposażenie diagnostyczne i terapeutyczne. | 4 | - |
| C12 | Podawanie leków. | 4 | - |
| C13 | Ocena stanu pacjenta. | 4 | - |
| C15 | Reanimacja/resuscytacja. | 4 | - |
| C15 | Triage Ratunkowa segregacja medyczna. | 4 | - |
| C16 | Pierwsza pomoc w miejscu wypadku drogowego. | 4 | - |
| C17 | Stany zagrożenia zdrowotnego - zawał mięśnia sercowego. | 4 | - |
| C18 | Stany zagrożenia zdrowotnego - udar mózgu. | 4 | - |
| C19 | Stany zagrożenia zdrowotnego – drgawki. | 4 | - |
| C20 | Stany zagrożenia zdrowotnego - cukrzyca. | 4 | - |
| C21 | Stany zagrożenia zdrowotnego – zatrucia. | 4 | - |
| C22 | Urazy mechaniczne i obrażenia -złamania, zwichnięcia, skręcenia. | 4 | - |
| C23 | Krwotoki. | 4 | - |
| C24 | Wypadki związane z zanurzeniem w wodzie. | 4 | - |
| C25 | Hipotermia i odmrożenia. | 4 | - |
| C26 | Pogryzienia i użądlenia. | 4 | - |
| C27 | Zatrucie dymem, oparzenia. | 4 | - |
| C28 | Urazy kręgosłupa, klatki piersiowej, brzucha, głowy. | 4 | - |
| C29 | Postępowanie z ranami. | 4 | - |
| C30 | Struktura i język prezentacji. | 4 | - |
| | **Razem liczba godzin ćwiczeń** | **120** | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Ćwiczenia | analiza tekstu źródłowego, wypowiedzi ustne, referat, metoda przypadku, wypowiedzi ustne | materiały źródłowe, projektor, środki audiowizualne |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Ćwiczenia | obserwacja podczas zajęć / aktywność, praca pisemna, wypowiedzi ustne | ocena podsumowująca powstała na podstawie ocen |

| | | |
|---|---|---|
| | | formujących, uzyskanych w semestrze, praca pisemna egzamin pisemny |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Wykład | Ćwiczenia | |
|---|---|---|---|
| | Metoda oceny | Ocena formująca | Ocena podsumująca |
| EPW1 | | x | x |
| EPU1 | | x | x |
| EPK1 | | x | |
| EPK2 | | x | |
| EPK3 | | x | |
| EPK4 | | x | |
| EPK5 | | x | |

**I – Kryteria oceniania**

| Ocena: | Poziom wiedzy, umiejętności, kompetencji personalnych i społecznych: |
|---|---|
| 5,0 | - znakomita wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne |
| 4,5 | - bardzo dobra wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne |
| 4,0 | - dobra wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne |
| 3,5 | - zadowalająca wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne, ale ze znaczącymi niedociągnięciami |
| 3,0 | - wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne z licznymi błędami i brakami |
| 2,0 | - niezadowalająca wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

**Zaliczenie z oceną/egazmin**

**K – Literatura przedmiotu**

**Literatura obowiązkowa**

1. Ciecierska J., Jenike B. English for Medicine. 2007, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa.

**Literatura zalecana / fakultatywna:**

1. Evans V., Doolet J. Ytrang M. Tran. Medical. 2011, Express Publishing.
2. Evans V., Salcido K. Nursing. 2011, Express Publishing.
3. Meier Penn J., Hanson E. Anatomy and Physiology for English Language Learners. 2006, Pearson Longma

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| **Forma aktywności studenta** | **Liczba godzin na realizację** | |
|---|---|---|
| | **na studiach stacjonarnych** | **na studiach niestacjonarnych** |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 120 | - |
| Konsultacje | 5 | - |
| Czytanie literatury | 15 | - |
| Przygotowanie do egzaminu | 10 | - |
| **Suma godzin:** | **150** | - |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25-30 g.):** | **5** | - |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Joanna Bobin |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **JĘZYK NIEMIECKI W RATOWNICTWIE MEDYCZNYM** |
| **2. Punkty ECTS** | **5** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **ćwiczenia** |
| **4. Język przedmiotu** | **niemiecki** |
| **5. Rok studiów** | **II** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **MGR JOANNA DUBIEC-STACH** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 3** | **Ć:60** | **-** |
| **Semestr 4** | **Ć:60** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **120** | **-** |

**C - Wymagania wstępne**

| |
|---|
| Student posiada wiedzę i umiejętność posługiwania się językiem niemieckim na poziomie A2 wg ESOKJ |

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | poznanie, utrwalenie i poprawne stosowanie słownictwa ogólnego i specjalistycznego, niezbędnych struktur gramatycznych, zasad ortografii oraz fonetyki pozwalających na sprawne funkcjonowanie w środowisku zawodowym |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | nabycie i rozwijanie umiejętności w zakresie pracy grupowej (wspólna realizacja i rozwiązywanie problemów projektowych). |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | wykształcenie kompetencji komunikacyjnej w zakresie języka ogólnego i specjalistycznego związanego z kierunkiem studiów w formie czterech sprawności językowych: mówienia, czytania, pisania i słuchania na poziomie B1 wg ESOKJ. |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | | |
| EPW1 | Rozumie i przyswoił słownictwo ogólne i specjalistyczne z zakresu zawodu ratownika medycznego, struktury gramatyczne, zasady ortografii i fonetyki pozwalające na podejmowanie działań komunikacyjnych w sytuacjach typowych dla wykonywania zawodu ratownika medycznego na poziomie B1. | K_W76 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | Pisanie: opanował umiejętność pisania zrozumiałych, spójnych krótkich tekstów użytkowych na tematy medyczne oraz przygotowania w formie pisemnej tekstu prezentacji o tematyce medycznej.<br>Czytanie: zdobył umiejętność rozumienia głównych wątków przekazu zawartego w tekstach specjalistycznych sformułowanych w standardowej odmianie języka i dotyczących znanych tematów typowych dla zawodu ratownika medycznego.<br>Mówienie: opanował umiejętność wyrażania i argumentowania opinii w sytuacjach formalnych i nieformalnych. Zdobyć umiejętność przygotowania prostej prezentacji na tematy związane z zawodem ratownika medycznego z uwzględnieniem własnych zainteresowań. Umie porozumieć się z innymi użytkownikami języka, nawiązywać, prowadzić i podtrzymywać rozmowę.<br>Słuchanie: opanował umiejętność rozumienia dłuższych wypowiedzi i prezentacji pod warunkiem, że temat jest w miarę znany. | K_U02<br>K_U04<br>K_U07<br>K_U41 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | K_K01 |
| EPK2 | Dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta. | K_K02 |
| EPK3 | Samodzielnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw. | K_K03 |
| EPK4 | Organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym. | K_K04 |
| EPK5 | Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. | K_K05 |
| EPK6 | Kierowania się dobrem pacjenta. | K_K06 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| **Lp.** | **Treści ćwiczeń** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| C1 | Role ratownika medycznego; kwalifikacje, obowiązki, profesjonalny rozwój. | 4 | - |
| C2 | Układ mięśniowo-szkieletowy. | 4 | - |
| C3 | Układ krążeniowy. | 4 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| C4 | Układ oddechowy. | 4 | - |
| C5 | Układ trawienny. | 4 | - |
| C6 | Układ nerwowy. | 4 | - |
| C7 | Układ moczowo-płciowy. | 4 | - |
| C8 | Obsługa karetki. | 4 | - |
| C9 | Udrożnienie/zachowanie drożności dróg oddechowych. | 4 | - |
| C10 | Podawanie tlenu. | 4 | - |
| C11 | Wyposażenie diagnostyczne i terapeutyczne. | 4 | - |
| C12 | Podawanie leków. | 4 | - |
| C13 | Ocena stanu pacjenta. | 4 | - |
| C15 | Reanimacja/resuscytacja. | 4 | - |
| C15 | Triage Ratunkowa segregacja medyczna. | 4 | - |
| C16 | Pierwsza pomoc w miejscu wypadku drogowego. | 4 | - |
| C17 | Stany zagrożenia zdrowotnego - zawał mięśnia sercowego. | 4 | - |
| C18 | Stany zagrożenia zdrowotnego - udar mózgu. | 4 | - |
| C19 | Stany zagrożenia zdrowotnego – drgawki. | 4 | - |
| C20 | Stany zagrożenia zdrowotnego - cukrzyca. | 4 | - |
| C21 | Stany zagrożenia zdrowotnego – zatrucia. | 4 | - |
| C22 | Urazy mechaniczne i obrażenia -złamania, zwichnięcia, skręcenia. | 4 | - |
| C23 | Krwotoki. | 4 | - |
| C24 | Wypadki związane z zanurzeniem w wodzie. | 4 | - |
| C25 | Hipotermia i odmrożenia. | 4 | - |
| C26 | Pogryzienia i użądlenia. | 4 | - |
| C27 | Zatrucie dymem, oparzenia. | 4 | - |
| C28 | Urazy kręgosłupa, klatki piersiowej, brzucha, głowy. | 4 | - |
| C29 | Postępowanie z ranami. | 4 | - |
| C30 | Struktura i język prezentacji. | 4 | - |
| | **Razem liczba godzin ćwiczeń** | 120 | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Ćwiczenia | analiza tekstu źródłowego, wypowiedzi ustne, referat, metoda przypadku, wypowiedzi ustne | materiały źródłowe, projektor, środki audiowizualne |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Ćwiczenia | obserwacja podczas zajęć / aktywność, praca pisemna, wypowiedzi ustne | ocena podsumowująca powstała na podstawie ocen |

| | | |
|---|---|---|
| | | formujących, uzyskanych w semestrze, praca pisemna, egzamin pisemny |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| Efekty przedmiotowe | Wykład | | Ćwiczenia | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Metoda oceny | | Ocena formująca | Ocena podsumująca | | |
| EPW1 | | | x | x | | |
| EPU1 | | | x | x | | |
| EPK1 | | | x | | | |
| EPK2 | | | x | | | |
| EPK3 | | | x | | | |
| EPK4 | | | x | | | |
| EPK5 | | | x | | | |

**I – Kryteria oceniania**

| Ocena: | Poziom wiedzy, umiejętności, kompetencji personalnych i społecznych: |
|---|---|
| 5,0 | - znakomita wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne |
| 4,5 | - bardzo dobra wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne |
| 4,0 | - dobra wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne |
| 3,5 | - zadowalająca wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne, ale ze znaczącymi niedociągnięciami |
| 3,0 | - wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne z licznymi błędami i brakami |
| 2,0 | - niezadowalająca wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Zaliczenie z oceną/egzmin** |

**K – Literatura przedmiotu**

| |
|---|
| **Literatura obowiązkowa:**<br>1." Deutsch in der Medizin" Wydawnictwo Hueber Verlag, 2017<br>2. Dorothee Thommes, Alfred Schmidt „Menschen im Beruf - Medizin: Deutsch als Fremdsprache"/ Kursbuch mit MP3-CD (Niemiecki) Miękka oprawa – 1 maja 2016 |
| **Literatura zalecana / fakultatywna:**<br>1 Sabine Kaldemorgen, Susanne Thiel, Cosima Wittmann, „Trainingseinheiten telc Deutsch B2·C1 Medizin: Teilnehmerbuch" (Niemiecki) 2020<br>2. Karin Deschka, Marc Deschka, Wörterbuch Pflege pocket : Medizinischer Grundwortschatz und Fachwörterlexikon für Pflegeberufe. 2018 |

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| Forma aktywności studenta | Liczba godzin na realizację | |
|---|---|---|
| | na studiach stacjonarnych | na studiach niestacjonarnych |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 120 | - |
| Konsultacje | 5 | - |

| | | |
|---|---|---|
| Czytanie literatury | 15 | - |
| Przygotowanie do egzaminu | 3 | - |
| **Suma godzin:** | **10** | - |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin: 25-30 g.):** | **5** | - |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Joanna Dubiec-Stach |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **WYCHOWANIE FIZYCZNE** |
| **2. Punkty ECTS** | **0** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **ćwiczenia** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **I** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **DR JOANNA KURIAŃSKA-WOŁOSZYN** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 1** | **Ć: 30** | **-** |
| **Semestr 2** | **Ć:30** | **-** |
| **Liczba godzin** | **60** | **-** |

**C - Wymagania wstępne**

| |
|---|
| Sprawność ogólna |

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Wyposażenie studenta w wiedzę dotyczącą prozdrowotnych form aktywności ruchowej oraz przestrzegania zasad „ fair play” |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Zdobycie umiejętności przez studenta w zakresie doboru odpowiednich form sprawności ruchowej dla całożyciowej dbałości o zdrowie |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Uświadomienie potrzeb rozwoju własnej sprawności ruchowej i umiejętność współpracy w grupie |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|

| | | |
|---|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | | |
| EPW1 | Zna sposoby podnoszenia sprawności ruchowej, rozumie zasady „ fair play”. | K_W99<br>K_W93 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | Potrafi samodzielnie dobrać i doskonalić poznane formy aktywności ruchowej dla całożyciowej dbałości o zdrowie. | K_U37 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK5 | Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. | K_K05 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| Lp. | **Treści ćwiczeń**<br>**Sem 1 i Sem 2** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | |
| C1 | Gry zespołowe ( siatkówka, piłka nożna, koszykówka) : gry i zabawy oswajające z elementami techniki, nauka podstawowych elementów techniki i taktyki oraz przepisów gry; doskonalenie; gra szkolna, gra właściwa | 15 | - |
| C2 | Fitness ( aerobik, callanetiks, stretching, spinning, joga, zumba, UPB – Uda, pośladki, brzuch): teoria treningu fitness, doskonalenie sprawności ruchowej poprzez ćwiczenia wzmacniające poszczególne partie ciała, ćwiczenia kształtujące wytrzymałość i siłę, ćwiczenia rozciągające, ćwiczenia relaksujące. Zajęcia przy muzyce. | 15 | - |
| C3 | Nordic Walking ( techniki chodu, naukę rozgrzewki i rozciągania,<br>specjalistyczne ćwiczenia z kijami, zabawy grupowe z kijami,<br>sportowe aspekty nordic walking. | 10 | - |
| C4 | Trening siłowy : teoria treningu siłowego, doskonalenie siły i wytrzymałości ruchowej poprzez ćwiczenia wzmacniające poszczególne partie mięśniowe z pomocą maszyn ćwiczebnych; nauka obsługi poszczególnych maszyn, zaznajomienie z zasadami BHP obowiązującymi na siłowni, nauka doboru ćwiczeń zgodnych z oczekiwaniami; trening ogólnorozwojowy – obwodowy, trening ukierunkowany na poszczególne partie mięśniowe np. mięśnie ramion, mięśnie klatki piersiowej, mięśnie kończyn dolnych lub mięśnie brzucha | 10 | - |
| C5 | Tenis stołowy, badminton: gry i zabawy oswajające z elementami techniki, nauka elementów techniki, taktyki i przepisów gry; doskonalenie; gra szkolna; gra właściwa pojedyncza i deblowa ; turniej. | 10 | - |
| | **Razem liczba godzin ćwiczeń** | **60** | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| Forma zajęć | Metody dydaktyczne (wybór z listy) | Środki dydaktyczne |
|---|---|---|
| Ćwiczenia | Praktyczna M5 – pokaz<br>Podająca M1 - objaśnienie | Sprzęt sportowy – przyrządy, przybory |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| Forma zajęć | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty kształcenia **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Ćwiczenia | obserwacja podczas zajęć / aktywność F2 | |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| Efekty przedmiotowe | Wykład | | Ćwiczenia | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Metoda oceny | | F2 | | | |
| EPW1 | | | X | | | |
| EPU1 | | | X | | | |
| EPK1 | | | X | | | |

**I – Kryteria oceniania**

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| **Zaliczenie** |
|---|

**K – Literatura przedmiotu**

**Literatura obowiązkowa:**

1. Buck I,: Gimnastyka izometryczna dla zdrowia i urody. PZWL 2007
2. Kuba L, Paruzel-Dyja M.: Fitness nowoczesne formy gimnastyki podstawy teoretyczne. AWF Katowice 2010
3. Kempf H,: Fitness trening w domu. Siła, wytrwałość, ruch. Najlepsze ćwiczenia i ich krótkie zestawy. Niewielki wysiłek, widoczny efekt. 2009
4.„ Światło jogi" B.K.S. Iyengar, Akademia hata – joga 1976
5. „Aerobik czy fitness" Elżbieta Grodzka – Kubiak, AWF Poznań 2002
6. „ Kulturystyka dla każdego" Kruszewski Marek, Lucien Demeills , Siedmiogród 2015

**Literatura zalecana / fakultatywna:**

1. Miessner W,: Ćwicz w domu Najlepsze ćwiczenia na siłę, wytrzymałość, równowagę i gibkość. ALMA-PRESS 2008
2. Frobose I.: Trening bez przyrządów. Wyd. RM 2016

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| Forma aktywności studenta | Liczba godzin na realizację | |
|---|---|---|
| | na studiach stacjonarnych | na studiach niestacjonarnych |
| Godziny zajęć z nauczycielem/ami | 60 | - |
| **Suma godzin:** | **60** | **-** |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin: 25-30 g.):** | **0** | **-** |

**Ł – Informacje dodatkowe**

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Dr Joanna Kuriańska-Wołoszyn |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | majswoloszyn@onet.eu |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **JĘZYK MIGOWY I KOMUNIKACJA ALTERNATYWNA** |
| **2. Punkty ECTS** | **4** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **ćwiczenia** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **I** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **MGR AGATA ZAWADZKA** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 2** | **Ć:60** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **60** | **-** |

**C - Wymagania wstępne**

| |
|---|
| Sprawność manualna obu rąk. |

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| **Wiedza** | |
| CW1 | Zna akty prawne zapewniające pacjentom możliwość dostępnej komunikacji. |
| CW2 | Zna potrzeby osób Głuchych oraz osób z potrzebami komunikacji niewerbalnej |
| CW3 | Zna sposoby i zasady komunikacji alternatywnej w zakresie medycyny. |
| **Umiejętności** | |
| CU1 | Rozpoznaje u pacjenta potrzebę komunikacji alternatywnej lub wspierającej. |
| CU2 | Potrafi komunikować się w języku migowym w zakresie podstawowych pojęć medycznych. |
| CU3 | Stosuje się do ustawowych zaleceń dotyczących komunikacji z pacjentem ze specjalnymi potrzebami. |
| **Kompetencje społeczne** | |
| CK1 | Nawiązuje kontakt z osobami komunikującymi się w sposób alternatywny. |
| CK2 | Wykazuje się empatią w kontakcie z pacjentem. |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | | |
| EPW1 | postawy społeczne wobec znaczenia zdrowia, choroby, niepełnosprawności i starości, konsekwencje społeczne choroby i niepełnosprawności oraz bariery społeczno-kulturowe, a także koncepcję jakości życia uwarunkowaną stanem zdrowia; | K_W63 |
| EPW2 | znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentami oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem; | K_W64 |
| EPW3 | metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie; | K_W241 |
| EPW4 | zasady komunikacji w sytuacjach typowych dla wykonywania zawodu ratownika medycznego; | K_W76 |
| EPW5 | społeczny wymiar zdrowia i choroby, wpływ środowiska społecznego (rodziny, sieci relacji społecznych) oraz różnic społeczno-kulturowych na stan zdrowia; | K_W60 |
| EPW6 | pojęcia emocji, motywacji i osobowości, zaburzenia osobowości, istotę i strukturę zjawisk zachodzących w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele i style komunikacji interpersonalnej; | K_W77 |
| EPW7 | problemy wynikające z niepełnosprawności i chorób przewlekłych; | K_W108 |
| | | |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | Planować własną aktywność edukacyjną i stale dokształcać się w celu aktualizacji wiedzy. | K_U07 |
| EPU2 | przestrzegać praw pacjenta; | K_U31 |
| EPU3 | uwzględniać podczas medycznych czynności ratunkowych oczekiwania pacjenta wynikające z uwarunkowań społeczno-kulturowych; | K_U32 |
| EPU4 | udzielać informacji o podstawowych zabiegach i czynnościach dotyczących pacjenta oraz informacji na temat jego stanu zdrowia; | K_U29 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | K_K01 |
| EPK2 | Dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta. | K_K02 |
| EPK3 | Samodzielnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw. | K_K03 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| **Lp.** | **Treści ćwiczeń** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| C1 | Komunikacja alternatywna i wspomagająca- charakterystyka. | 2 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| C2 | Adresaci komunikacji alternatywnej-studium przypadku. (Osoby Głuche, z afazją, ze spektrum autyzmu, z chwilowymi trudnościami w komunikowaniu). | 2 | - |
| C3 | Rodzaje komunikacji alternatywnej. (Blissymbolics. Pictogram Communication Symbols (PCS). Mima i Pantomima. System symboli jednoznacznych (użycie przedmiotów). PIC – Symbole (Pictogram Ideogram Communication). SIG – Symbole (zdjęcia i rysunki). Język migowy (dla osób z uszkodzeniami narządu słuchu). Gestykulacyjny alfabet Morse'a. System gestów MAKATON. Alfabet Lorma (dla osób głuchoniewidomych). Fonogesty.Metoda rysunkowa (przekazywanie informacji za pomocą własnych rysunków). System Braille'a (dla osób niewidomych). Metody kombinowane – połączenie wybranych metod w jeden spójny system porozumiewania się. | 2 | - |
| C4 | Wykorzystanie alternatywnych metod komunikacji w sytuacjach medycznych. | 4 | - |
| C5 | Specyfika osób niedosłyszących i niesłyszących. Akty prawne dotyczące osób Głuchych. Głuchota-model medyczny (narząd słuchu, zaburzenia słuchu, skala zjawiska, konsekwencje uszkodzenia narządu słuchu) | 5 | - |
| C6 | Głuchota- model społeczno-kulturowy (Kultura Głuchych, historia i edukacja głuchych, savoir-vivre Głuchych) | 5 | - |
| C7 | Polski Język Migowy (język foniczny a język migowy, daktylografia (alfabet, liczebniki, znaki interpunkcyjne, skróty) | 5 | - |
| C8 | Polski Język Migowy- ideografia (słownictwo z zakresu pierwszego kontaktu i medycyny, gramatyka PJM) | 35 | - |
| | **Razem liczba godzin ćwiczeń** | 60 | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Ćwiczenia | M1- miniwykład, M2- wykład z elementami analizy źródłowej i dyskusji, wykład z elementami dyskusji, metoda przypadków, metoda sytuacyjna, M3- pokaz prezentacji multimedialnej, pokaz materiału audiowizualnego, M4- wykład z wykorzystaniem materiałów multimedialnych, M5- ćwiczenia z elementami prezentacji | Projektor, głośniki, zatyczki do uszu. |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Wykład | | |

| | | |
|---|---|---|
| Ćwiczenia | F3-obserwacja podczas zajęć / aktywność<br>F5- ćwiczenia praktyczne | P2- kolokwium (część ustna i pisemna) |
| Laboratoria | | |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Wykład | | Ćwiczenia | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Metoda oceny | | Aktywność | Ćwiczenia praktyczne | Kolokwium ustne | Kolokwium pisemne |
| EPW1 | | | x | x | | x |
| EPW2 | | | x | | | x |
| EPW3 | | | x | x | x | |
| EPW4 | | | x | x | | x |
| EPW5 | | | x | | | x |
| EPW6 | | | x | x | x | |
| EPW7 | | | x | | | x |
| EPU1 | | | x | | | |
| EPU2 | | | x | | | x |
| EPU3 | | | x | x | x | |
| EPU4 | | | x | x | x | |
| EPK1 | | | x | x | x | |
| EPK2 | | | x | x | x | |
| EPK3 | | | x | x | | x |

**I – Kryteria oceniania**

| Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie | | | |
|---|---|---|---|
| Ocena | | | |
| Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..) | Dostateczny<br>dostateczny plus<br>3/3,5 | dobry<br>dobry plus<br>4/4,5 | bardzo dobry<br>**5** |
| EPW1 | Zna wybrane terminy dotyczące głuchoty, spektrum autyzmu i innych zaburzeń komunikowania. | Zna większość terminów dotyczące głuchoty, spektrum autyzmu i innych zaburzeń komunikowania. | Zna wszystkie wymagane terminy dotyczące głuchoty, spektrum autyzmu i innych zaburzeń komunikowania. |
| EPW2 | Zna podstawowe znaczenie komunikacji niewerbalnej z pacjentem. | Zna podstawowe i głębsze znaczenie komunikacji niewerbalnej z pacjentem. | Zna podstawowe, i głębsze znaczenie komunikacji niewerbalnej z pacjentem oraz podstawowe akty prawne zapewniające dostępność komunikacji osobom ze specjalnymi potrzebami. |
| EPW3 | Zna wybrane sposoby komunikowania się. | Zna większość sposobów komunikowania się. | Zna wszystkie sposoby komunikowania się. |
| EPW4 | Zna podstawowe zasady komunikacji z osobami ze specjalnymi potrzebami. | Zna większość zasad komunikacji z osobami ze specjalnymi potrzebami. | Zna wszystkie zasady komunikacji z osobami ze specjalnymi potrzebami. |
| EPW5 | Zna znaczenie wpływu społecznego w sytuacji choroby. | Zna znaczenie wpływu społecznego w sytuacji choroby. Zna specyfikę relacji rodzinnych z osobą chorą. | Zna znaczenie wpływu społecznego w sytuacji choroby. Zna specyfikę relacji rodzinnych z osobą chorą. Zna pojęcia związane z |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | | Kulturą Głuchych. |
| EPW6 | Zna istotę emocji w komunikacji. | Zna istotę emocji w komunikacji. Zna style komunikowania. | Zna istotę emocji w komunikacji. Zna style komunikowania. Zna wszystkie parametry konieczne do pełnej komunikacji. |
| EPW7 | Zna podstawowe problemy wynikające ze specjalnych potrzeb pacjenta. | Zna większość problemó wynikające ze specjalnych potrzeb pacjenta. | Zna wszystkie problemy wynikające ze specjalnych potrzeb pacjenta. |
| EPU1 | Potrafi poszukiwać źródeł wiedzy. | Potrafi poszukiwać źródeł wiedzy i krytycznie je oceniać. | Potrafi poszukiwać źródeł wiedzy, krytycznie je oceniać oraz utrwalać zdobytą wiedzę. |
| EPU2 | Potrafi wymienić prawa podstawowe pacjenta. | Potrafi wymienić większość praw pacjenta. | Potrafi wymienić wszystkie prawa pacjenta i dobrać je do sytuacji. |
| EPU3 | Potrafi zachować się zgodnie z zasadami savoir-vivre`u. | Potrafi zachować się zgodnie z zasadami savoir-vivre`u. Potrafi rozpoznać potrzeby komunikacyjne pacjenta. | Potrafi zachować się zgodnie z zasadami savoir-vivre`u. Potrafi rozpoznać potrzeby komunikacyjne pacjenta oraz zastosować odpowiednie metody komunikacji. |
| EPU4 | Potrafi przekazać informacje pacjentowi używając daktylografii. | Potrafi przekazać informację pacjentowi używając daktylografii i podstawowych zwrotów ideograficznych. | Potrafi przekazac informację pacjentowi za pomocą polskiego języka migowego. |
| EPK1 | Zwraca uwagę na pacjęta i podejmuje próbę komunikacji. | Podejmuje próbę komunikacji i stara się znaleźć odpowiednią metodę komunikacji. | Podejmuje komunikację wykorzystując odpowiednie metody. |
| EPK2 | Rozpoznaje stan emocjonalny pacjenta. | Rozpoznaje stan emocjonalny pacjenta i identyfikuje jego przyczynę. | Rozpoznaje stan emocjonalny pacjenta, identyfikuje jego przyczynę oraz stosuje techniki wspierające. |
| EPK3 | Rozumie potrzebę holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta. | Rozumie i stosuje holistyczne i zindywidualizowane podejście do pacjenta. | Rozumie i stosuje holistyczne i zindywidualizowane podejście do pacjenta z uwzględnieniem poszanowanie jego praw. |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Zaliczenie z oceną** |

**K – Literatura przedmiotu**

| |
|---|
| **Literatura obowiązkowa:**<br>1.Błeszyński J.J. (red.), Alternatywne i wspomagające metody komunikacji, Kraków 2006.<br>2. Kosiba O., Grenda P., Leksykon języka migowego. Silentium, Bogatynia 2011.<br>3. Szczepankowski B., Język migowy. Pierwsza pomoc medyczna. Warszawa 1994<br>4. Włodarczak A., Głuchy pacjent. Wyzwania i potrzeby, Konin 2018.<br>5. Von Tetzchner S., Martinsen H., Wprowadzenie do wspomagających i alternatywnych sposobów porozumiewania się: nauka znaków oraz używania pomocy komunikacyjnych przez dzieci, młodzie i dorosłych z zaburzeniami rozwojowymi, Warszawa 2002. |
| **Literatura zalecana / fakultatywna:**<br>1.Grycman M., Smyczek A., Wiem czego chcę! Doświadczenia polskich terapeutów i użytkowników wspomagających sposobów porozumiewania się (AAC), Kraków 2004.<br>2. Warrick A., Porozumiewanie się bez słów, Warszawa 1999 |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| Forma aktywności studenta | Liczba godzin na realizację | |
|---|---|---|
| | na studiach stacjonarnych | na studiach niestacjonarnych |
| Godziny zajęć z nauczycielem/ami | 60 | - |
| Konsultacje | 5 | - |
| Czytanie literatury | 5 | - |
| Przygotowanie do zajęć | 20 | - |
| Przygotowanie do kolokwium | 10 | - |
| **Suma godzin:** | **100** | **-** |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin: 25-30 g.)** | **4** | **-** |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Agata Zawadzka |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | bon@ajp.edu.pl |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | Stacjonarne |
| | **Profil studiów** | Praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **PSYCHOLOGIA W RATOWNICTWIE MEDYCZNYM** |
| **2. Punkty ECTS** | **1** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Wykłady** |
| **4. Język przedmiotu** | **Polski** |
| **5. Rok studiów** | **II** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **PROF. AJP DR HAB. KAROL MAUSCH** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 3** | **W: 15** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **15** | **-** |

**C - Wymagania wstępne**

| |
|---|
| Zaliczona socjologia medycyny |

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| CW1 | Znajomość podstawowych teorii z obszaru psychologii zdrowia i psychologii klinicznej wyjaśniających mechanizmy funkcjonowania człowieka w ramach koncepcji biopsychospołecznych |
| CW2 | Znajomość badań empirycznych z obszaru psychologii zdrowia, psychologii klinicznej , których wyniki pomagają rozumieć i wyjaśnić problemy zdrowotne w perspektywie interdyscyplinarnej-biologicznej i humanistycznej |
| | **Kompetencje społeczne** |
| CK1 | Właściwe psychologiczne podejście interpersonalne do pacjentów i współpracowników wynikające z wiedzy psychologicznej, prawidłowo ukształtowanej osobowości , kontroli procesów emocjonalno-motywacyjnych i zasad etyczno-moralnych |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|

| | | |
|---|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | | |
| EPW1 | znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentami oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem | K_W64 |
| EPW2 | psychospołeczne konsekwencje hospitalizacji i choroby przewlekłej | K_W65 |
| EPW3 | społeczną rolę ratownika medycznego | K_W66 |
| EPW4 | podstawowe psychologiczne mechanizmy funkcjonowania człowieka w zdrowiu i w chorobie | K_W67 |
| EPW5 | rolę rodziny w procesie leczenia | K_W68 |
| EPW6 | rolę stresu w etiopatogenezie i przebiegu chorób oraz mechanizmy radzenia sobie ze stresem | K_W69 |
| EPW7 | zasady motywowania pacjentów do prozdrowotnych zachowań i informowania o niepomyślnym rokowaniu | K_W70 |
| EPW8 | zasady komunikacji w sytuacjach typowych dla wykonywania zawodu ratownika medycznego | K_W76 |
| EPW9 | pojęcia emocji, motywacji i osobowości, zaburzenia osobowości, istotę i strukturę zjawisk zachodzących w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele i style komunikacji interpersonalnej | K_W77 |
| EPW10 | zagadnienia dotyczące zespołu stresu pourazowego, reakcji fizjologicznych i emocjonalnych, poznawczych oraz interpersonalnych, a także mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych | K_W78 |
| EPW11 | techniki redukowania lęku i sposoby relaksacji oraz mechanizmy powstawania i objawy zespołu wypalenia zawodowego, a także metody zapobiegania powstaniu tego zespołu | K_W79 |
| EPW12 | problematykę postępowania w sytuacjach interwencji kryzysowych oraz zasady i metody radzenia sobie ze stresem przy wykonywaniu zawodu ratownika medycznego | K_W92 |
| EPW13 | profilaktykę zachowań antyzdrowotnych przejawiających się w postaci używania środków odurzających lub substancji psychoaktywnych, spożywania alkoholu i palenia tytoniu oraz profilaktykę chorób cywilizacyjnych i psychicznych | K_W93 |
| EPW14 | reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację; | K_W216 |
| EPW15 | proces starzenia się w aspekcie biologicznym, psychologicznym, społecznym i ekonomicznym; | K_W217 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Umiejętność aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego, empatycznego porozumiewania się z pacjentami i współpracownikami | K_K01 |
| EPK2 | Rozumienie potrzeby ciągłego doskonalenia umiejętności teoretycznych i praktycznych w zakresie psychologii zdrowia oraz holistycznego spostrzegania i interpretowania sytuacji pacjenta | K_K02 |
| EPK3 | Ma właściwe psychologiczne podejście interpersonalne do pacjentów i współpracowników wynikające z wiedzy psychologicznej, potrafi efektywnie stosować metody rozwiązywania problemów w relacjach interpersonalnych | K_K03 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| **Lp.** | **Treści wykładów** | **Liczba godzin na studiach** |
|---|---|---|

| | | **stacjonarnych** | **Niestacjonarnych** |
|---|---|---|---|
| W1 | Wprowadzenie do psychologii – rys historyczny, przedmiot, zadania, działy psychologii, miejsce psychologii wśród innych dziedzin nauki | 3 | - |
| W2 | Determinanty i mechanizmy zachowań człowieka. Struktura i funkcjonowanie osobowości. Pojęcia prawidłowej i zaburzonej osobowości | 2 | - |
| W3 | Koncepcje psychologiczne człowieka: psychoanalityczna, behawiorystyczna, poznawcza, humanistyczna | 4 | - |
| W4 | Stres a zdrowie. Fizjologiczne i psychologiczne mechanizmy stresu. Sytuacje trudne, sposoby radzenia sobie ze stresem. Stres pourazowy | 2 | - |
| W5 | Procesy emocjonalne i motywacyjne. Inteligencja emocjonalna, zaburzenia i choroby psychosomatyczne. Podstawy noopsychoneuroimmunologii | 2 | - |
| W6 | Obserwacja i rozmowa psychologiczna. Psychologia komunikacji – werbalne i niewerbalne sposoby porozumiewania się. | 2 | - |
| | **Razem liczba godzin wykładów** | 15 | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Wykład | wykład informacyjny | projektor |
| Projekt | | |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Wykład | | Zaliczenie testowe |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Wykład | |
|---|---|---|
| | Metoda oceny | F2 |
| EPW1 | x | x |
| EPW2 | x | x |
| EPW3 | x | x |
| EPU1 | x | x |
| EPU2 | x | x |
| EPU3 | x | x |
| EPK1 | x | x |
| EPK2 | x | x |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

**I – Kryteria oceniania**

| **Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie** | | | |
|---|---|---|---|
| | **Ocena** | | |
| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..)** | **Dostateczny dostateczny plus 3/3,5** | **dobry dobry plus 4/4,5** | **bardzo dobry 5** |
| EPW1 | Zna wybrane zasady komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentami oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem | Zna większość zasad komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentami oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem | Zna wszystkie zasady komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentami oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem |
| EPW2 | Zna wybrane psychospołecznych zasady konsekwencji hospitalizacji i choroby przewlekłej | Zna większość psychospołecznych konsekwencji hospitalizacji i choroby przewlekłej | Zna wszystkie psychospołecze konsekwencji hospitalizacji i choroby przewlekłej |
| EPW3 | Zna społeczną rolę ratownika medycznego w stopniu podstawowym | Zna społeczną rolę ratownika medycznego | Zna wszystkie wymagania dotyczące społecznej roli ratownika medycznego |
| EPW4 | Zna podstawowe psychologiczne mechanizmy funkcjonowania człowieka w zdrowiu i w chorobie | Zna większość psychologicznych mechanizmów funkcjonowania człowieka w zdrowiu i w chorobie | Zna wszystkie psychologiczne mechanizmy funkcjonowania człowieka w zdrowiu i w chorobie |
| EPW5 | Zna w stopniu podstawowym rolę rodziny w procesie leczenia | Zna rolę rodziny w procesie leczenia | W stopniu znaczącym zna rolę rodziny w procesie leczenia |
| EPW6 | Ma podstawową wiedzę na temat stresu w etiopatogenezie i przebiegu chorób oraz mechanizmy radzenia sobie ze stresem | Zna rolę stresu w etiopatogenezie i przebiegu chorób oraz mechanizmy radzenia sobie ze stresem | Ma obszerną wiedzę na temat stresu w etiopatogenezie i przebiegu chorób oraz mechanizmy radzenia sobie ze stresem |
| EPW7 | Wie o zasadach motywowania pacjentów do prozdrowotnych zachowań i informowania o niepomyślnym rokowaniu | Zna zasady motywowania pacjentów do prozdrowotnych zachowań i informowania o niepomyślnym rokowaniu | Zna wszystkie wymagane zasady motywowania pacjentów do prozdrowotnych zachowań i informowania o niepomyślnym rokowaniu |
| EPW8 | Wie o zasadach komunikacji w sytuacjach typowych dla wykonywania zawodu ratownika medycznego | Zna zasady komunikacji w sytuacjach typowych dla wykonywania zawodu ratownika medycznego | Zna wszystkie zasady komunikacji w sytuacjach typowych dla wykonywania zawodu ratownika medycznego |
| EPW9 | Zna wybrane pojęcia emocji, motywacji i | Zna podstawowe pojęcia emocji, motywacji i | Zna wszystkie wymagane pojęcia emocji, motywacji i |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | osobowości, zaburzenia osobowości, istotę i strukturę zjawisk zachodzących w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele i style komunikacji interpersonalnej | osobowości, zaburzenia osobowości, istotę i strukturę zjawisk zachodzących w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele i style komunikacji interpersonalnej | osobowości, zaburzenia osobowości, istotę i strukturę zjawisk zachodzących w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele i style komunikacji interpersonalnej |
| EPW10 | Wie o istnieniu zespołu stresu pourazowego, reakcji fizjologicznych i emocjonalnych, poznawczych oraz interpersonalnych, a także mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych | Zna zagadnienia zespołu stresu pourazowego, reakcji fizjologicznych i emocjonalnych, poznawczych oraz interpersonalnych, a także mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych | Zna wszystkie zagadnienia zespołu stresu pourazowego, reakcji fizjologicznych i emocjonalnych, poznawczych oraz interpersonalnych, a także mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych |
| EPW11 | Wie o technikach redukowania lęku i sposobach relaksacji oraz mechanizmach powstawania i objawy zespołu wypalenia zawodowego, a także metodach zapobiegania powstaniu tego zespołu | Zna techniki redukowania lęku i sposobach relaksacji oraz mechanizmach powstawania i objawy zespołu wypalenia zawodowego, a także metodach zapobiegania powstaniu tego zespołu | Zna wszystkie techniki redukowania lęku i sposobach relaksacji oraz mechanizmach powstawania i objawy zespołu wypalenia zawodowego, a także metodach zapobiegania powstaniu tego zespołu |
| EPW12 | Wie o problematyce postępowania w sytuacjach interwencji kryzysowych oraz zasadach i metodach radzenia sobie ze stresem przy wykonywaniu zawodu ratownika medycznego | Zna o problematykę postępowania w sytuacjach interwencji kryzysowych oraz zasadach i metodach radzenia sobie ze stresem przy wykonywaniu zawodu ratownika medycznego | Zna wszystkie zagadnienia dotyczące problematyki postępowania w sytuacjach interwencji kryzysowych oraz zasadach i metodach radzenia sobie ze stresem przy wykonywaniu zawodu ratownika medycznego |
| EPW13 | Wie o profilaktyce zachowań antyzdrowotnych przejawiających się w postaci używania środków odurzających lub substancji psychoaktywnych, spożywania alkoholu i palenia tytoniu oraz profilaktykę chorób cywilizacyjnych i psychicznych | Zna profilaktykę zachowań antyzdrowotnych przejawiających się w postaci używania środków odurzających lub substancji psychoaktywnych, spożywania alkoholu i palenia tytoniu oraz profilaktykę chorób cywilizacyjnych i psychicznych | Zna wszystkie zagadnienia dityczace profilaktyki zachowań antyzdrowotnych przejawiających się w postaci używania środków odurzających lub substancji psychoaktywnych, spożywania alkoholu i palenia tytoniu oraz profilaktyki chorób cywilizacyjnych i psychicznych |

| | | | |
|---|---|---|---|
| EPW14 | Zna wybrane reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację; | Zna reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację; | Zna wszystkie reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację; |
| EPW15 | Zna wybrane proces starzenia się w aspekcie biologicznym, psychologicznym, społecznym i ekonomicznym; | Zna proces starzenia się w aspekcie biologicznym, psychologicznym, społecznym i ekonomicznym; | Zna wszystkie proces starzenia się w aspekcie biologicznym, psychologicznym, społecznym i ekonomicznym; |
| EPK1 | Rozumie znaczenie aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | Rozumie i zna skutki znaczenie aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | Rozumie, zna skutki oraz wprowadza w swoje działania aktywne słuchanie, nawiązywanie kontaktów interpersonalnych, skuteczne i empatyczne porozumiewanie się z pacjentem |
| EPK2 | Wie, że należy ciągle doskonalić umiejętności teoretycznych i praktycznych w zakresie psychologii zdrowia oraz holistycznego spostrzegania i interpretowania sytuacji pacjenta | Wie i rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia umiejętności teoretycznych i praktycznych w zakresie psychologii zdrowia oraz holistycznego spostrzegania i interpretowania sytuacji pacjenta | Wie, rozumie i zna skutki ciągłego doskonalenia umiejętności teoretycznych i praktycznych w zakresie psychologii zdrowia oraz holistycznego spostrzegania i interpretowania sytuacji pacjenta |
| EPK3 | Wie o konieczności właściwego psychologicznego podejścia interpersonalnego do pacjentów i współpracowników wynikającego z wiedzy psychologicznej | Ma właściwe psychologiczne podejście interpersonalne do pacjentów i współpracowników wynikające z wiedzy psychologicznej | Ma właściwe psychologiczne podejście interpersonalne do pacjentów i współpracowników wynikające z wiedzy psychologicznej, potrafi efektywnie stosować metody rozwiązywania problemów w relacjach interpersonalnych |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Zaliczenie z oceną** |

**K – Literatura przedmiotu**

| |
|---|
| **Literatura obowiązkowa:**<br>1.H. Sęk, Wprowadzenie do psychologii klinicznej. Scholar Warszawa 2001<br>2.I. Heszen, H. Sęk, Psychologia zdrowia. PWN Warszawa 2007<br>3.K. Mausch, Psychologia w obszarze pomagania innym. AJP Gorzów 2018 |
| **Literatura zalecana / fakultatywna:**<br>1. R. J. Gerrig, Ph. G. Zimbardo, Psychologia i życie. Wydanie nowe. PWN 2012 |

2. H. Sęk, Psychologia kliniczna t.1 i 2, PWN Warszawa 2005
3. K. Mausch, E. Ryś, Duchowość a zdrowie. AJP Gorzów 2019

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| Forma aktywności studenta | Liczba godzin na realizację | |
|---|---|---|
| | na studiach stacjonarnych | na studiach niestacjonarnych |
| Godziny zajęć z nauczycielem/ami | 15 | - |
| Konsultacje | 5 | - |
| Czytanie literatury | 5 | - |
| Przygotowanie do zaliczenia | 5 | - |
| **Suma godzin:** | **30** | **-** |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin: 25-30 g.):** | **1** | **-** |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Prof. AJP dr hab. Karol Mausch |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | Karol_mausch@poczta.onet.pl |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **PRAWO MEDYCZNE** |
| **2. Punkty ECTS** | **1** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **wykłady** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **I** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **DR BOGNA WACH** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 1** | **W: 15** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **15** | **-** |

**C - Wymagania wstępne**

Ogólna wiedza zdobyta na wcześniejszym etapie edukacji.

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Wyposażenie studentów w wiedzę z prawa medycznego w zakresie ratownictwa medycznego. |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Zdobycie przez studentów umiejętności zastosowania norm prawa medycznego w pracy ratownika medycznego. |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Zrozumienie potrzeby uzupełniania i doskonalenia nabytej wiedzy i umiejętności zarówno w ramach pracy własnej, jak i w ramach działania w grupie zawodowej w zakresie prawa medycznego. |
| **CK2** | Kierowanie się zasadą dobra pacjenta. |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K) | Kierunkowy efekt |
|---|---|

| | | **uczenia się** |
|---|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | | |
| EPW1 | Student zna regulacje prawne z zakresu ratownictwa medycznego, z uwzględnieniem miejsca zatrudnienia i pełnionej funkcji oraz odpowiedzialności cywilnej, karnej oraz zawodowej ratownika medycznego | K_W, 04, K_W74, K_W80, K_W81 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | Student identyfikuje i przestrzega prawa pacjenta | K_U31 |
| EPU2 | Student potrafi wykonywać czynności z zakresu ratownictwa medycznego i udzielać świadczeń zdrowotnych z zachowaniem regulacji prawnych dotyczących wykonywania zawodu ratownika medycznego. | K_U45 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK3 | Student posiada kompetencję do samodzielnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw oraz kierowania się zasadą dobra pacjenta. | K_K03 K_K06 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| **Lp.** | **Treści wykładów** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| W1 | 1. Definicja i status prawny oraz ustawowe zasady wykonywania zawodu ratownika medycznego. | 3 | - |
| W2 | Podstawy prawne wykonywania działalności leczniczej. | 1 | - |
| W3 | Organizacja systemu państwowego ratownictwa medycznego. Ratownictwo medyczne jako świadczenie gwarantowane z ubezpieczenia społecznego. | 2 | - |
| W4 | Odpowiedzialność prawna ratownika medycznego (karna, cywilna, dyscyplinarna). | 3 | - |
| W5 | Formy wykonywania zawodu ratownika medycznego (umowa o pracę, umowa cywilnoprawna). | 1 | - |
| W6 | Zabezpieczenie prawne imprez masowych.<br>Stany zagrożenia zdrowia i życia- aspekty prawne.<br>Stosowanie środków przymusu. | 2 | - |
| W7 | Prawne aspekty dawstwa i pobierania narządów | 2 | - |
| W8 | Prawa pacjenta w ratownictwie medycznym. | 2 | - |
| | **Razem liczba godzin wykładów** | 15 | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Wykład | **M2** -wykład problemowy<br>**M4**- wykład problemowy z wykorzystaniem sprzętu multimedialnego | projektor ,<br>teksty aktów prawnych |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Wykład | | P1 - egzamin sprawdzający całą wiedzę |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Wykład |
|---|---|
| | Metoda oceny **P1** |
| EPW1 | x |
| EPU1 | x |
| EPU2 | x |
| EPK1 | x |

**I – Kryteria oceniania**

| Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie | | | |
|---|---|---|---|
| Ocena | | | |
| Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..) | Dostateczny dostateczny plus 3/3,5 | dobry dobry plus 4/4,5 | bardzo dobry **5** |
| EPW1 | Student zna wymagane wybrane terminy i zagadnienia dotyczące prawa medycznego w ratownictwie medycznym. | Student zna większość wymaganych terminów i zagadnień dotyczących prawa medycznego w ratownictwie medycznym. | Student zna wszystkie wymagane terminy i zagadnienia dotyczące prawa medycznego w ratownictwie medycznym. |
| EPU1 | Student identyfikuje niektóre z wymaganych praw pacjenta i ma świadomość odpowiedzialności za nieprzestrzeganie tych praw. | Student identyfikuje większość wymaganych praw pacjenta i ma świadomość odpowiedzialności za nieprzestrzeganie tych praw. | Student identyfikuje wszystkie większość wymagane prawa pacjenta i ma świadomość odpowiedzialności za nieprzestrzeganie tych praw. |
| EPU2 | Student identyfikuje i stosuje wybrane z omówionych regulacji prawnych w czynnościach zawodowych w ratownictwie medycznym. | Student identyfikuje i stosuje większość omówionych regulacji prawnych w czynnościach zawodowych w ratownictwie medycznym. | Student identyfikuje i stosuje wszystkie omówione regulacje prawne w czynnościach zawodowych w ratownictwie medycznym. |
| EPK1 | Student rozumie, ale nie zna skutków znajomości i wagi regulacji prawnych z zakresu ratownictwa medycznego ze szczególnym uwzględnieniem pracy z pacjentem oraz zasadą kierowania się jego dobrem w pracy ratownika medycznego. | Student rozumie i zna skutków znajomości i wagi regulacji prawnych z zakresu ratownictwa medycznego ze szczególnym uwzględnieniem pracy z pacjentem oraz zasadą kierowania się jego dobrem w pracy ratownika medycznego. | Student rozumie i w pełni zna skutki znajomości i wagę regulacji prawnych z zakresu ratownictwa medycznego ze szczególnym uwzględnieniem pracy z pacjentem oraz zasadą kierowania się jego dobrem w pracy ratownika medycznego. |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| **Zaliczenie z oceną** |
|---|

**K – Literatura przedmiotu**

| **Literatura obowiązkowa:** |
|---|

1. M. Paszkowska, Prawo dla ratowników medycznych, Warszawa 2019.
2. M. Nesterowicz: Prawo medyczne, Toruń 2019, wyd. 12.
3.R. Kubiak, Prawo medyczne, Warszawa 2017.
Wybrane ustawodawstwo:
1. Konstytucja RP z dnia 2 kwietnia 1997 r. ( Dz. U. z 1997, nr 78, poz. 483).
1. Ustawa z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym ( Dz. U. z 2006 r., nr 191, poz. 1410 z zm.).
2. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2004 r., nr 240, poz. 2135 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2011 r, nr 112, poz. 654 ze zm.).
4. Ustawa z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. 2009 r., nr 62, poz. 504 ze zm.).
5. Ustawa z dnia 6 listopada 2009 r., o prawach pacjenta i Rzeczniku praw pacjenta (Dz. U. 2009 r., nr 52, poz. 417).
5. Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 1964 r. , nr 16, poz. 93 ze zm.).
6. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r., Kodeks karny (Dz. U. z 1997 r., nr 88, poz. 553 ze zm.).
7. Ustawa z dnia z 26 czerwca 1974 r., Kodeks pracy (Dz. U. z 1974, nr 24, poz. 141 ze zm.).

**Literatura zalecana / fakultatywna:**

1. M. Safjan, L. Bosek, System prawa medycznego, Instytucje prawa medycznego, tom I, Warszawa 2018.
2. R. Kubiak, L. Kubicki (red.), System prawa medycznego, tom I, Warszawa 2018.
3. A. Fiutak, Prawo w medycynie, Warszawa 2019.

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| Forma aktywności studenta | Liczba godzin na realizację | |
|---|---|---|
| | na studiach stacjonarnych | na studiach niestacjonarnych |
| Godziny zajęć z nauczycielem/ami | 15 | |
| Konsultacje | 2 | |
| Czytanie literatury | 5 | |
| Przygotowanie do egzaminu | 3 | |
| **Suma godzin:** | **25** | |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin: 25-30 g.):** | **1** | |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Bogna Wach |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | bognawach@wp.pl |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **SOCJOLOGIA MEDYCYNY** |
| **2. Punkty ECTS** | **1** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Wykłady** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **I** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **PROF. DR HAB. IRENA MACHAJ** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 1** | **W: 15** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **15** | **-** |

**C - Wymagania wstępne**

| |
|---|
| Ogólna wiedza zdobyta na wcześniejszym etapie edukacji. |

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| **Wiedza** | |
| CW1 | Przekazanie społecznej perspektywy pojmowania i rozumienia zjawiska zdrowia i choroby, ich uwarunkowań i konsekwencji |
| **Umiejętności** | |
| CU1 | Ukształtowanie umiejętności współdziałania z pracownikami innych jednostek systemu ratownictwa medycznego w różnego rodzaju zdarzeniach jednostkowych jak i masowych |
| **Kompetencje społeczne** | |
| CK1 | Ukształtowanie gotowości do samodzielnego wykonywania zawodu ratownika medycznego, w zgodzie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej. |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | |

| | | |
|---|---|---|
| EPW1 | Absolwent zna i rozumie wybrane teorie i metody modelowania rzeczywistości z perspektywy socjologii mające zastosowanie w ratownictwie medycznym; | K_W58 |
| EPW2 | Absolwent zna i rozumie znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej oraz zaufania w interakcjach z pacjentami | K_W61 |
| EPW3 | Absolwent zna i rozumie podstawowe psychospołeczne mechanizmy funkcjonowania człowieka w zdrowiu i w chorobie; | K_W67 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | Absolwent potrafi wdrażać właściwe do sytuacji procedury postępowania epidemiologicznego | K_U21 |
| EPU2 | Absolwent potrafi udzielać informacji o podstawowych zabiegach i czynnościach dotyczących pacjenta oraz informacji na temat jego stanu zdrowia | K_U29 |
| EPU3 | Absolwent potrafi przestrzegać zasad etycznych podczas wykonywania zadań zawodowych | K_U30 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | K_K01 |
| EPK2 | Dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta. | K_K02 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| **Lp.** | **Treści wykładów** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| W1 | Socjologia jako nauka o zachowaniu i strukturach społecznych. | 2 | - |
| W2 | Socjologia ogólna i jej subdysycypliny. Socjologia zdrowia, choroby i medycyny jako subdyscyplina socjologiczna. | 2 | - |
| W3 | Zbiorowości i grupy społeczne. Funkcje mikrostruktur w kontekście zdrowia i choroby. | 2 | - |
| W4 | Rodzina jako grupa i instytucja społeczna. | 2 | - |
| W5 | Specyfika instytucji medycznych. Leczenie a samoleczenie. | 2 | - |
| W6 | Mikro a makrostruktury – źródła wsparcia i radzenie sobie z sytuacją choroby | 2 | - |
| W7 | Społeczne funkcje ratownika medycznego. Mechanizmy rządzące zachowaniem tłumu i strategie radzenia sobie z tłumem | 3 | - |
| | **Razem liczba godzin wykładów** | 15 | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Wykład | wykład informacyjny i interaktywny | projektor |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Wykład | | Zaliczenie ustne P1 |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Wykład | |
|---|---|---|
| | Metoda oceny P1 | |
| EPW1 | X | |
| EPW2 | X | |
| EPW3 | X | |
| EPU1 | X | |
| EPU2 | X | |
| EPU3 | X | |
| EPK1 | X | |
| EPK2 | X | |

**I – Kryteria oceniania**

| Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie | | | |
|---|---|---|---|
| Ocena | | | |
| Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..) | Dostateczny<br>dostateczny plus<br>3/3,5 | dobry<br>dobry plus<br>4/4,5 | bardzo dobry<br>**5** |
| EPW1 | Zna i rozumie wybrane teorie i metody modelowania rzeczywistości | Zna i rozumie główne teorie i metody modelowania rzeczywistości | Zna wszystkie teorie i metody modelowania rzeczywistości |
| EPW2 | Zna tylko wybrane elementy znaczenia komunikacji werbalnej i niewerbalnej oraz zaufania dla przebiegu interakcji | Zna i rozumie większość elementów znaczenia komunikacji werbalnej i niewerbalnej oraz zaufania dla przebiegu interakcji | Ma pełną świadomość znaczenia komunikacji werbalnej i niewerbalnej oraz zaufania dla przebiegu interakcji |
| EPW3 | Zna i rozumie tylko wybrane podstawowe mechanizmy funkcjonowania człowieka w zdrowiu i w chorobie | Zna i rozumie większość podstawowych mechanizmów funkcjonowania człowieka w zdrowiu i w chorobie | Zna i rozumie wszystkie omawiane podstawowe mechanizmy funkcjonowania człowieka w zdrowiu i w chorobie |
| EPU1 | Potrafi wdrażać stosownie do sytuacji tylko niektóre procedury postępowania epidemiologicznego | Potrafi wdrażać stosownie do sytuacji wybrane procedury postępowania epidemiologicznego | Potrafi wdrażać stosownie do sytuacji wszystkie procedury postępowania epidemiologicznego |
| EPU2 | Potrafi udzielać wybranych informacji o podstawowych zabiegach i czynnościach dotyczących pacjenta i jego stanu zdrowia | Potrafi udzielać wystarczających informacji o podstawowych zabiegach i czynnościach dotyczących pacjenta i jego stanu zdrowia | Potrafi udzielać wyczerpujących informacji o podstawowych zabiegach i czynnościach dotyczących pacjenta i jego stanu zdrowia |
| EPU3 | Potrafi w podstawowym zakresie przestrzegać zasad etycznych podczas wykonywania zadań zawodowych | Potrafi w wystarczającym stopniu przestrzegać zasad etycznych podczas wykonywania zadań zawodowych | Potrafi w pełni przestrzegać zasad etycznych podczas wykonywania zadań zawodowych |

| | | | |
|---|---|---|---|
| EPK1 | Ma podstawowe kompetencje w zakresie aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktu interpersonalnego, skutecznego i empatycznego porozumiewania się | Ma wystarczające kompetencje w zakresie aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktu interpersonalnego, skutecznego i empatycznego porozumiewania się | Ma pełne kompetencje w zakresie aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktu interpersonalnego, skutecznego i empatycznego porozumiewania się |
| EPK2 | Ma podstawowe kompetencje w zakresie dostrzegania czynników wpływających na własne reakcje i reakcje pacjenta | Ma wystarczające kompetencje w zakresie dostrzegania czynników wpływających na własne reakcje i reakcje pacjenta | Ma pełne kompetencje w zakresie dostrzegania czynników wpływających na własne reakcje i reakcje pacjenta |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Zaliczenie z oceną** |

**K – Literatura przedmiotu**

Literatura obowiązkowa:

1. Majchrowska A., Pawlikowski J., Piątkowski W. (red.), Zawody medyczne – ciągłość i zmiana. Universitas, Kraków 2019.
2. Ostrowska A. (red.), Socjologia medycyny. Podejmowane problemy, kategorie analizy, Warszawa 2009.
3. Ostrowska A., Skrzypek M. (red.), Socjologia medycyny w Polsce z perspektywy półwiecza. Nurty badawcze, najważniejsze osiągnięcia, perspektywy rozwoju, Warszawa 2015.
4. Szacka B., Wprowadzenie do socjologii, Warszawa 2008.

Literatura zalecana / fakultatywna:

1. Tobiasz-Adamczyk B., Wybrane elementy socjologii zdrowia i choroby, Kraków 2000.
2. Nowakowski M., Medykalizacja i demedykalizacja. Zdrowie i choroba w czasach kapitalizmu zdezorganizowanego. UMCS. Lublin 2015.
3. Skrzypek M., Perspektywa chorego w socjologii choroby przewlekłej, Lublin 2011

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| **Forma aktywności studenta** | **Liczba godzin na realizację** | |
|---|---|---|
| | **na studiach stacjonarnych** | **na studiach niestacjonarnych** |
| Godziny zajęć z nauczycielem/ami | 15 | |
| Konsultacje | 4 | |
| Czytanie literatury | 3 | |
| Przygotowanie do zaliczenia | 3 | |
| **Suma godzin:** | **25** | |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25 godz. ):** | **1** | |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Irena Machaj |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | irenamachaj@wp.pl |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **ZAJĘCIA SPRAWNOCIOWE Z ELEMENTAMI RATOWNICTWA SPECJALISTYCZNEGO** |
| **2. Punkty ECTS** | **4** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **ćwiczenia** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **II** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **DR JOANNA KURIAŃSKA-WOŁOSZYN** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 3** | **Ć: 45** | **-** |
| **Semestr 4** | **Ć: 45** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **90** | **-** |

**C - Wymagania wstępne**

| |
|---|
| Podstawowa sprawność fizyczna |

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Zapoznanie z metodami kształtowania sprawności ogólnej i specjalnościowej |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Kształtowanie kondycji fizycznej, wzmacnianie wszystkich grup mięśniowych, praca nad siłą, wytrzymałością, szybkością organizmu wśród przyszłych ratowników medycznych poprzez zajęcia ogólnorozwojowe również w zmiennych warunkach terenowych w tym na basenie |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Umiejętność oceny własnych braków w zakresie sprawności ruchowej i świadomość konieczności jej przeciwdziałania |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | |

| | | |
|---|---|---|
| EPW1 | Ma wiedzę z zakresu treningu zdrowotnego, ratownictwa wodnego, podnoszenia własnej sprawności ruchowej | K_W99 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | Potrafi dobrać metody i sposoby zwiększania sprawności ruchowej, zna elementy ratownictwa wodnego | K_U37 |
| EPU2 | identyfikować czynniki ryzyka wystąpienia przemocy, rozpoznawać przemoc i odpowiednio na nią reagować; | K_U34 |
| EPU3 | stosować – w podstawowym zakresie – psychologiczne interwencje motywujące i wspierające; | K_U35 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia sprawnościowe, dokonuje samooceny deficytów i potrzeb rozwojowych. | K_K05 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| Lp. | Treści ćwiczeń | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| | **SEM 3** | | |
| | 1Różnorodne zajęcia terenowe z wykorzystaniem zastanych elementów krajobrazu (drzew, wzniesień i spadków terenu, obiektów ścieżki zdrowia i innych) prowadzone indywidualnie, w parach i większych zespołach;<br>2. Zajęcia crossfit - skierowane są dla przyszłych ratowników medycznych ze względu na wyjątkową wszechstronność i możliwości poprawy i utrzymania siły, wytrzymałości, wydolności organizmu, zwinność i szybkość<br>3. Trening obwodowy. W czasie treningu prowadzony jest dobór obciążeń i liczby powtórzeń jak też czas wykonywanego ćwiczenia.<br>4. Marsze i marszobiegi, również z wykorzystaniem kijów w technice nordic walking po terenie płaskim i w naturalnie ukształtowanym środowisku.<br>5. Ćwiczenia wytrzymałościowe na hali sportowej oraz zewnętrznych obiektach sportowych; | 10<br>10<br>5<br>10<br>10 | - |
| | **SEM 4** | | |
| | Kształtowanie zdolności motorycznych: zwłaszcza wytrzymałościowych. (formuła treningu zdrowotnego). biegi terenowe, marsze | 15 | - |
| | Zajęcia na basenie – elementy ratownictwa wodnego, Manewry ratownicze | 30 | - |
| | **Razem liczba godzin ćwiczeń** | 90 | - |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| | | |
| Ćwiczenia | M5 - działania praktyczne | Sprzęt sportowy, basen |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| | | |
| Ćwiczenia | F1 – obserwacja podczas, zajęć aktywność | P2- zaliczenie sprawnościowe |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Wykład | | Ćwiczenia | | | | Laboratoria | | | | Projekt | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Metoda oceny …. | ….. | F1 | P2 | …. | …. | …. | …. | … | … | .. | .. | .. |
| EPW1 | | | X | X | | | | | | | | | |
| EPU1 | | | X | X | | | | | | | | | |
| EPU2 | | | X | X | | | | | | | | | |
| EPU3 | | | X | X | | | | | | | | | |
| EPU1 | | | X | X | | | | | | | | | |

**I – Kryteria oceniania**

| Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie | | | |
|---|---|---|---|
| Ocena | | | |
| Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..) | Dostateczny<br>dostateczny plus<br>3/3,5 | dobry<br>dobry plus<br>4/4,5 | bardzo dobry<br>**5** |
| EPW1 | Zna wybrane terminy z zakresu treningu zdrowotnego, ratownictwa wodnego | Zna większość terminów z zakresu treningu zdrowotnego, ratownictwa wodnego | Zna wszystkie wymagane terminy z zakresu treningu zdrowotnego, ratownictwa wodnego |
| EPU1 | Potrafi dobrać podstawowe metody i sposoby zwiększania sprawności ruchowej, zna elementy ratownictwa wodnego | Potrafi dobrać większość metod i sposobów zwiększania sprawności ruchowej, zna elementy ratownictwa wodnego | Potrafi dobrać wszystkie metody i sposoby zwiększania sprawności ruchowej, zna elementy ratownictwa wodnego |
| EPU2 | Potrafi identyfikować niektóre czynniki ryzyka wystąpienia przemocy, rozpoznawać przemoc i odpowiednio na nią reagować; | Potrafi identyfikować czynniki ryzyka wystąpienia przemocy, rozpoznawać przemoc i odpowiednio na nią reagować; | Potrafi identyfikować wszystkie czynniki ryzyka wystąpienia przemocy, rozpoznawać przemoc i odpowiednio na nią reagować; |
| EPU3 | Potrafi stosować niektóre – w podstawowym | Potrafi stosować – w podstawowym zakresie – | Potrafi stosować wszystkie – w podstawowym zakresie – |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | zakresie – psychologiczne interwencje motywujące i wspierające; | psychologiczne interwencje motywujące i wspierające; | psychologiczne interwencje motywujące i wspierające; |
| EPK1 | Dostrzega i rozpoznaje własnych ograniczenia sprawnościowe, dokonuje samooceny deficytów i potrzeb rozwojowych na poziomie podstawowym | Dostrzega i rozpoznaje własnych ograniczenia sprawnościowe, dokonuje samooceny deficytów i potrzeb rozwojowych na właściwym poziomie | Dostrzega i rozpoznaje własnych ograniczenia sprawnościowe, dokonuje samooceny deficytów i potrzeb rozwojowych na najwyższym poziomie |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Zaliczenie z oceną** |

**K – Literatura przedmiotu**

| |
|---|
| **Literatura obowiązkowa:**<br>1. Ambroży T., Kaganek K., Kost M., Pilch W. Ćwiczenia siłowe i odżywianie w treningu fitness. EAS, Kraków, 2008<br>2. R. Karpiński." Ratownictwo wodne- podręcznik dla studentów i ratowników wodnych' AWF Katowice 2005 |
| **Literatura zalecana / fakultatywna:**<br>1.Brzózka T. Fitness dla mężczyzn. Siedmioróg, Wrocław, 2010<br>2. Brzózka T., Bernatek – Brzózka P. Fitness dla kobiet. Siedmioróg, Wrocław, 2010 |

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| **Forma aktywności studenta** | **Liczba godzin na realizację** | |
|---|---|---|
| | **na studiach stacjonarnych** | **na studiach niestacjonarnych** |
| Godziny zajęć z nauczycielem/ami | 90 | - |
| Konsultacje | 10 | - |
| **Suma godzin:** | **100** | **-** |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin: 25-30 g.):** | **4** | **-** |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Dr Joanna Kuriańska-Wołoszyn |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | majswoloszyn@onet.eu |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **ZDROWIE PUBLICZNE I PROMOCJA ZDROWIA** |
| **2. Punkty ECTS** | **2** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Wykłady, ćwiczenia** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **I** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **DR HAB. JOANNA JASIŃSKA** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 2** | **W: 15, Ć: 15** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **30** | **-** |

**C - Wymagania wstępne**

Zaliczona socjologia medycyny

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | dostarczyć studentom podstawowych wiadomości o zdrowiu publicznym, jego definiowaniu i rozwoju na przestrzeni dekad. |
| **CW2** | zapoznać studentów z koncepcjami determinant zdrowotnych oraz bazowymi definicjami zdrowia, promocji zdrowia, polityki zdrowia publicznego. |
| **CW3** | przestawić studentom zdrowie publiczne w ujęciu globalnym, europejskim, krajowym oraz regionalnym i lokalnym. |
| **CW4** | dostarczyć studentom podstawowych informacji z zakresu promocji zdrowia. Przedstawione zostaną zasady prowadzenia edukacji zdrowotnej oraz innych działań na rzecz redukcji problemów zdrowotnych i poprawy zdrowia. |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | opanować umiejętności podejmowania działań w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób. |
| **CU2** | opanować umiejętności identyfikacji i prezentacji najważniejszych programów, koncepcji zdrowia publicznego oraz modeli systemów zdrowotnych |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | planować własną aktywność edukacyjną i stale dokształcać się w celu aktualizacji wiedzy. |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K) | | Kierunkowy efekt uczenia się |
|---|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | | |
| EPW1 | zagadnienia związane z funkcjonowaniem podmiotów systemu ochrony zdrowia oraz z problemami ewaluacji i kontroli w ochronie zdrowia | K_W59 |
| EPW2 | społeczny wymiar zdrowia i choroby, wpływ środowiska społecznego (rodziny, sieci relacji społecznych) oraz różnic społeczno-kulturowych na stan zdrowia | K_W60 |
| EPW3 | formy przemocy, modele wyjaśniające przemoc w rodzinie i w wybranych instytucjach oraz społeczne uwarunkowania różnych form przemocy | K_W62 |
| EPW4 | postawy społeczne wobec znaczenia zdrowia, choroby, niepełnosprawności i starości, konsekwencje społeczne choroby i niepełnosprawności oraz bariery społeczno-kulturowe, a także koncepcję jakości życia uwarunkowaną stanem zdrowia | K_W63 |
| EPW5 | pojęcie zdrowia i jego determinanty oraz choroby cywilizacyjne i zawodowe; | K_W83 |
| EPW6 | podstawy ekologii i ochrony środowiska, rodzaje zanieczyszczeń i sposoby ochrony środowiska; | K_W91 |
| EPW7 | metody promocji zdrowia, ze szczególnym uwzględnieniem edukacji zdrowotnej; | K_W97 |
| EPW8 | mechanizmy, cele i zasady leczenia uzależnień od substancji psychoaktywnych; | K_W207 |
| EPW9 | czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku; | K_W209 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | wdrażać właściwe do sytuacji procedury postępowania epidemiologicznego | K_U36 |
| EPU2 | udzielać informacji o podstawowych zabiegach i czynnościach dotyczących pacjenta oraz informacji na temat jego stanu zdrowia | K_U29 |
| EPU3 | uwzględniać podczas medycznych czynności ratunkowych oczekiwania pacjenta wynikające z uwarunkowań społeczno-kulturowych | K_U32 |
| EPU4 | stosować się do zasad bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego oraz profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych | K_U33 |
| EPU5 | stosować działania na rzecz ochrony środowiska; | K_U43 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | K_K01 |
| EPK3 | samodzielnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw. | K_K03 |
| EPK6 | kierowania się dobrem pacjenta. | K_K06 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| Lp. | Treści wykładów | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| W1 | Wykład wprowadzający – definicje, koncepcja, funkcje zdrowia publicznego. | 1 | - |
| W2 | Promocja zdrowia, profilaktyka i edukacja zdrowotna. | 1 | - |
| W3 | Ocena stanu zdrowia populacji. Mierniki zdrowia. | 2 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| W4 | Główne problemy zdrowotne w Polsce i na świecie. | 2 | - |
| W5 | Sytuacja zdrowotna i demograficzna populacji polskiej | 2 | - |
| W6 | Globalne zagrożenia zdrowia a zadania polityki zdrowotnej | 1 | - |
| W7 | Choroby społeczne i cywilizacyjne i ich profilaktyka | 2 | - |
| W8 | Profilaktyka pierwotna i wtórna w medycynie i w zdrowiu publicznym | 1 | - |
| W9 | Programy profilaktyczne. Populacyjne badania przesiewowe | 1 | - |
| W10 | System opieki zdrowotnej w Polsce- organizacja, struktura, finansowanie. Systemy ochrony zdrowia w wybranych krajach | 2 | - |
| | **Razem liczba godzin wykładów** | 15 | - |

| **Lp.** | **Treści ćwiczeń** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| C1 | Czynniki warunkujące zdrowie jednostki i populacji | 1 | - |
| C2 | Zachowania zdrowotne związane z odżywianiem. | 1 | - |
| C3 | Aktywność fizyczna a zdrowie | 1 | - |
| C4 | Nadwaga i otyłość jako problem zdrowia publicznego | 1 | - |
| C5 | Alkohol a zdrowie | 1 | - |
| C4 | Narkomania jako problem medyczny i społeczny | 1 | - |
| C5 | Choroby układu krążenia jako główna przyczyna zgonów w Polsce, czynniki ryzyka, profilaktyka | 1 | - |
| C6 | Nowotwory złośliwe w Polsce – epidemiologia, czynniki ryzyka, profilaktyka | 1 | - |
| C6 | Czynniki psychospołeczne a zdrowie. Zaburzenia zdrowia psychicznego | 1 | - |
| C7 | Problemy zdrowotne i społeczne osób starszych i niepełnosprawnych | 1 | - |
| C8 | Zasady funkcjonowaniu rynku usług medycznych. | 1 | - |
| C9 | Podstawowa opieka zdrowotna jako podsystem opieki zdrowotnej. | 2 | - |
| C9 | Narodowy Program Zdrowia – cele i zadania | 2 | - |
| **C10** | **Razem liczba godzin ćwiczeń** | 15 | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Wykład | wykład informacyjny, wykład interaktywny, wykład z elementami dyskusji | projektor , prezentacja, swobodne wypowiedzi |
| Ćwiczenia | analiza tekstu źródłowego, wypowiedzi ustne, referat, analiza przypadku, | materiały źródłowe, projektor |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Wykład | przygotowanie się do zajęć | egzamin pisemny, egzamin ustny |
| Ćwiczenia | obserwacja podczas zajęć, aktywność, praca pisemna, wypowiedzi ustne | kolokwium, projekt, referat |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Wykład | | Ćwiczenia | |
|---|---|---|---|---|
| | oceny formujące | oceny podsumowujące | oceny formujące | oceny podsumowujące |
| EPW1 | | X | | |
| EPW2 | | X | | |
| EPW3 | | X | | |
| EPW4 | | X | | |
| EPW5 | | X | | |
| EPW6 | | X | | |
| EPW7 | | X | | |
| EPW8 | | X | | |
| EPW9 | | X | | |
| EPU1 | | | X | X |
| EPU2 | | | X | X |
| EPU3 | | | X | X |
| EPU4 | | | X | X |
| EPU5 | | | X | X |
| EPK1 | | | X | X |
| EPK3 | | | X | X |
| EPK6 | | | X | X |

**I – Kryteria oceniania**

| Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie | | | |
|---|---|---|---|
| Ocena | | | |
| Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..) | Dostateczny dostateczny plus 3/3,5 | dobry dobry plus 4/4,5 | bardzo dobry 5 |
| EPW1 | Zadowalająca wiedza ale ze znacznymi niedociągnięciami | Bardzo dobra i dobra wiedza | Znakomita wiedza |
| EPW2 | Zadowalająca wiedza ale ze znacznymi niedociągnięciami | Bardzo dobra i dobra wiedza | Znakomita wiedza |
| EPW3 | Zadowalająca wiedza ale ze znacznymi niedociągnięciami | Bardzo dobra i dobra wiedza | Znakomita wiedza |
| EPW4 | Zadowalająca wiedza ale ze znacznymi niedociągnięciami | Bardzo dobra i dobra wiedza | Znakomita wiedza |
| EPW5 | Zadowalająca wiedza ale ze znacznymi niedociągnięciami | Bardzo dobra i dobra wiedza | Znakomita wiedza |
| EPW6 | Zadowalająca wiedza ale ze znacznymi niedociągnięciami | Bardzo dobra i dobra wiedza | Znakomita wiedza |
| EPW7 | Zadowalająca wiedza ale ze znacznymi niedociągnięciami | Bardzo dobra i dobra wiedza | Znakomita wiedza |
| EPW8 | Zadowalająca wiedza ale ze znacznymi niedociągnięciami | Bardzo dobra i dobra wiedza | Znakomita wiedza |
| EPW9 | Zadowalająca wiedza ale ze | Bardzo dobra i dobra wiedza | Znakomita wiedza |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | znacznymi niedociągnięciami | | |
| EPU1 | Zadowalające umiejętności ale z niedociągnięciami | Bardzo dobre i dobre umiejętności | Znakomite umiejętności |
| EPU2 | Zadowalające umiejętności ale z niedociągnięciami | Bardzo dobre i dobre umiejętności | Znakomite umiejętności |
| EPU3 | Zadowalające umiejętności ale z niedociągnięciami | Bardzo dobre i dobre umiejętności | Znakomite umiejętności |
| EPU4 | Zadowalające umiejętności ale z niedociągnięciami | Bardzo dobre i dobre umiejętności | Znakomite umiejętności |
| EPU5 | Zadowalające umiejętności ale z niedociągnięciami | Bardzo dobre i dobre umiejętności | Znakomite umiejętności |
| EPK1 | Zadowalające kompetencje społeczne | Bardzo dobre i dobre kompetencje społeczne | Znakomite kompetencje społeczne |
| EPK3 | Zadowalające kompetencje społeczne | Bardzo dobre i dobre kompetencje społeczne | Znakomite kompetencje społeczne |
| EPK6 | Zadowalające kompetencje społeczne | Bardzo dobre i dobre kompetencje społeczne | Znakomite kompetencje społeczne |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Zaliczenie z oceną** |

**K – Literatura przedmiotu**

Literatura obowiązkowa:

1. Cianciara D. (red.): Zarys współczesnej promocji zdrowia. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa, 2017.
2. Woynarowska B.: Edukacja Zdrowotna, podstawy teoretyczne, metodyka, praktyka, Wydawnictwo PWN, 2017.
3. A. Wojtczak, Zdrowie Publiczne, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2009.
4. Włodarczyk C., Zdrowie publiczne w perspektywie międzynarodowej, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2017.

Literatura zalecana / fakultatywna:

1. Białek E.D.: Edukacja zdrowotna w praktyce, Wyd. Instytut Psychosyntezy, Warszawa, 2012.
2. Publikacja Biura Światowej Organizacji Zdrowia WHO; http://www.who.un.org.pl/
3. Puchalski K.: Internet a możliwości poprawy efektów edukacji zdrowotnej. Krajowe Centrum Promocji Zdrowia w Miejscu Pracy im. prof. J. Nofera w Łodzi, Studia Edukacyjne 2012; http://repozytorium.amu.edu.pl/jspui/bitstream/10593/5905/1/studia_eduk_23_s_119-140.pdf
4. J. Leowski, Polityka zdrowotna a zdrowie publiczne, Wydawnictwo CeDeWu, Warszawa, 2009A. Wojtczak, *Zdrowie Publiczne*, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2009

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| **Forma aktywności studenta** | **Liczba godzin na realizację** | |
|---|---|---|
| | **na studiach stacjonarnych** | **na studiach niestacjonarnych** |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 30 | - |
| Konsultacje | 5 | - |
| Czytanie literatury | 5 | - |
| Przygotowanie do ćwiczeń | 5 | - |
| Przygotowanie do zaliczenia | 5 | - |
| **Suma godzin:** | **50** | **-** |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin: 25-30 g.):** | **2** | |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Joanna Jasińska |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | joanna@epoczta.pl |
| Podpis | Joanna Jasińska |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **TELEMEDYCYNA W RATOWNICTWIE MEDYCZNYM** |
| **2. Punkty ECTS** | **1** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Wykłady, ćwiczenia,** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **III** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **MGR IWONA RATUSZNIAK** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 6** | **W:15 C:10** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **25** | **-** |

**C - Wymagania wstępne**

| |
|---|
| Znajomość obsługi komputera |

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Student posiada wiedzę z zakresu monitoring stanu zdrowia pacjentów oraz wykonanie badań profilaktycznych i kontrolnych poza środowiskiem szpitalnym |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Student potrafi monitorować stan zdrowia pacjenta oraz wykonywać badania przy pomocy urządzeń medycznych, rejestrujących określone parametry życiowe. |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Aktywne słuchania pacjenta, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|

| | | |
|---|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | | |
| EPW1 | możliwości współczesnej telemedycyny jako narzędzia wspomagania pracy ratownika medycznego. | K_W57 |
| EPW2 | znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentami oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem; | K_W64 |
| EPW3 | zasady komunikacji w sytuacjach typowych dla wykonywania zawodu ratownika medycznego; | K_W76 |
| EPW4 | techniki symulacji medycznej w niezabiegowych dziedzinach medycyny; | K_W122 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | udzielać informacji o podstawowych zabiegach i czynnościach dotyczących pacjenta oraz informacji na temat jego stanu zdrowia; | K_U29 |
| EPU2 | komunikować się ze współpracownikami w ramach zespołu, udzielając im informacji zwrotnej i wsparcia; | K_U36 |
| EPU3 | oceniać stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego; | K_U46 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | K_K01 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| **Lp.** | **Treści wykładów** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| W1 | Wprowadzenie do przedmiotu. Transmisja jako komunikacja. Wpływ nowych środków komunikacji na współczesne oblicze medycyny. | 3 | - |
| W2 | Charakterystyka obszarów zastosowań telemedycyny. Możliwości wykorzystania telemedycyny na przykładzie USA. Dostępność serwisów internetowych. | 3 | - |
| W3 | Telemedycyna w UE. „Telemedycyna dla wszystkich w roku 2020" – rekomendacje. Czynniki rozwoju telemedycyny w społecznościach UE. Telemonitoring. Teleradiologia. Teledermatologia. Teleneurologia. Telemonitoring chorób przewlekłych | 3 | - |
| W4 | Telemedycyna w Polsce cz. I. Rodzaje usług telemedycznych, prognoza zapotrzebowania. Rynek usług z obszaru e-zdrowia. Bariery rozwoju rynku telemedycznego. | 3 | - |
| W5 | Telemedycyna w Polsce cz. II Analiza polskiego rynku usług telemedycznych. Rodzaje korzyści i główni beneficjenci rozwiązań telemedycznych. Standaryzacja i finansowanie procedur telemedycznych. Koordynowanie rynku telemedycznego. | 3 | - |
| | **Razem liczba godzin wykładów** | 15 | - |

| **Lp.** | **Treści ćwiczeń** | **Liczba godzin na studiach** |
|---|---|---|

| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
|---|---|---|---|
| C1 | Rozwój badań naukowych ukierunkowanych na innowacyjne technologie w medycynie. Standardy medyczne dedykowane telemedycynie. | 2 | - |
| C2 | Telekonferencja przedszpitalna – możliwości wykorzystania i znaczenie ratownictwie medycznym. | 2 | - |
| C3 | Elektrokardiografia – system teletransmisji kardiologicznej. | 2 | - |
| C4 | Ultrasonografia FAST – wykorzystanie w ratownictwie przedszpitalnym. | 2 | - |
| C5 | Podsumowanie i zaliczenie przedmiotu | 2 | - |
| | **Razem liczba godzin ćwiczeń** | 10 | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Wykład | wykład informacyjny | projektor |
| Ćwiczenia | Analiza przypadku | |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Wykład | | P2 |
| Ćwiczenia | obserwacja podczas zajęć / aktywność | P3 |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Wykład | | Ćwiczenia |
|---|---|---|---|
| | Metoda oceny | P2 | P3 |
| EPW1 | | X | X |
| EPW2 | | X | X |
| EPW3 | | X | X |
| EPW4 | | X | X |
| EPU1 | | X | X |
| EPU2 | | X | X |
| EPU3 | | X | X |
| EPK1 | | X | X |

**I – Kryteria oceniania**

| Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie | | | |
|---|---|---|---|
| Ocena | | | |
| Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..) | Dostateczny<br>dostateczny plus<br>3/3,5 | dobry<br>dobry plus<br>4/4,5 | bardzo dobry<br>**5** |

| | | | |
|---|---|---|---|
| EPW1 | Zna wybrane możliwości współczesnej telemedycyny jako narzędzia wspomagania pracy ratownika medycznego. | Zna możliwości współczesnej telemedycyny jako narzędzia wspomagania pracy ratownika medycznego. | Zna wszystkie przewidziane programem studiów możliwości współczesnej telemedycyny jako narzędzia wspomagania pracy ratownika medycznego. |
| EPW2 | Zna wybrane zasady komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentami oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem; | Zna zasady komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentami oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem; | Zna wszystkie przewidziane programem studiów zasady komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentami oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem; |
| EPW3 | Zna wybrane zasady komunikacji w sytuacjach typowych dla wykonywania zawodu ratownika medycznego; | Zna zasady komunikacji w sytuacjach typowych dla wykonywania zawodu ratownika medycznego; | Zna wszystkie przewidziane programem studiów zasady komunikacji w sytuacjach typowych dla wykonywania zawodu ratownika medycznego; |
| EPW4 | Zna wybrane techniki symulacji medycznej w niezabiegowych dziedzinach medycyny; | Zna techniki symulacji medycznej w niezabiegowych dziedzinach medycyny; | Zna wszystkie przewidziane programem studiów techniki symulacji medycznej w niezabiegowych dziedzinach medycyny; |
| EPU1 | Ma świadomość udzielania informacji o podstawowych zabiegach i czynnościach dotyczących pacjenta oraz informacji na temat jego stanu zdrowia; | Udziela informacji o podstawowych zabiegach i czynnościach dotyczących pacjenta oraz informacji na temat jego stanu zdrowia; | Prawidłowo udziela informacji o podstawowych zabiegach i czynnościach dotyczących pacjenta oraz informacji na temat jego stanu zdrowia; |
| EPU2 | Wie o konieczności komunikowania się ze współpracownikami w ramach zespołu, udzielając im informacji zwrotnej i wsparcia; | Komunikuje się ze współpracownikami w ramach zespołu, udzielając im informacji zwrotnej i wsparcia; | Prawidłowo komunikuje się ze współpracownikami w ramach zespołu, udzielając im informacji zwrotnej i wsparcia; |
| EPU3 | Ocenia stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego; | Dobrze ocenia stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego; | Bardzo dobrze ocenia stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego; |
| EPK1 | Rozumie znaczenie aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | Rozumie i zna skutki znaczenie aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | Rozumie, zna skutki oraz wprowadza w swoje działania aktywne słuchanie, nawiązywanie kontaktów interpersonalnych, skuteczne i empatyczne porozumiewanie się z pacjentem |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

**Zaliczenie z oceną**

**K – Literatura przedmiotu**

**Literatura obowiązkowa:**

1. Trzos A.: Rozdział 7. Teleinformatyka w ratownictwie medycznym i medycynie ratunkowej [W:] Ratownictwo medyczne wobec współczesnych zagrożeń Wydawnictwo Elamed, Katowice 2019, wyd.1
2. Rudowski R.: Telemedycyna i telematyka. [W:] Informatyka medyczna. Rudowski R. (red.). Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2012, 182-196.

**Literatura zalecana / fakultatywna:**

1. Rudowski R., Grabowski M., Sieradzki J.: Elektroniczna historia choroby. [W:] Informatyka medyczna. Rudowski R. (red.). Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2012, 137-152.
2. Trzos A.: Teleinformatyka w ratownictwie medycznym. „Na Ratunek", 1/09, 64-67.
3. J. Zubrzycki, T. Małecka-Massalska, Telemedycyna- medycyna i technika w walce o nasze zdrowie, Zdrowie Publiczne 2010;120(4):421-425.

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| **Forma aktywności studenta** | **Liczba godzin na realizację** | |
|---|---|---|
| | **na studiach stacjonarnych** | **na studiach niestacjonarnych** |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 25 | - |
| Konsultacje | 1 | - |
| Czytanie literatury | 2 | - |
| Przygotowanie do zaliczenia | 2 | - |
| **Suma godzin:** | **30** | **-** |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25-30 g.):** | **1** | **-** |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Iwona Ratuszniak |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **PRZEMIESZCZANIE I TRANSPORT CHORYCH I POSZKODOWANYCH** |
| **2. Punkty ECTS** | **2** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **ćwiczenia** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **I** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **MGR IWONA RATUSZNIAK** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 2** | **Ćw: 30** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **30** | **-** |

**C - Wymagania wstępne**

Zaliczenie z przedmiotów: anatomia, podstawowe zabiegi medyczne i techniki zabiegów medycznych, praktyki zawodowe – zespół ratownictwa medycznego, psychologia w ratownictwie medycznym.

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Wyposażenie studentów w wiedzę dotyczącą aparatury i sprzętu wykorzystywanego do przemieszczania i transportu medycznego chorych i poszkodowanych. |
| **CW2** | Przekazanie studentom wiedzy pozwalającej na zgodne z zasadami i procedurami przetransportowanie pacjenta z miejsca zdarzenia do SOR wraz ze sporządzeniem dokumentacji medycznej. |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Kształtowanie umiejętności niezbędnych do przeprowadzenia bezpiecznego transportu chorego/poszkodowanego do SOR zgodnie z zasadami i procedurami z wykorzystaniem sprzętu i aparatury medycznej. |
| **CU2** | Kształtowanie umiejętności współpracy w zespole ratownictwa medycznego oraz komunikacji z pacjentem. |
| | **Kompetencje społeczne** |

| | |
|---|---|
| **CK1** | Student prezentuje postawę empatii i poszanowania praw pacjenta. |
| **CK2** | Student prezentuje postawę gotowości do stałego doskonalenia zawodowego. |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | | |
| EPW1 | Student zna aparaturę i sprzęt medyczny niezbędny do bezpiecznego przemieszczania i transportu medycznego chorego/poszkodowanego z miejsca zdarzenia do SOR. | K_W150<br>K_W172<br>K_W176<br>K_W178 |
| EPW2 | Student zna zasady i procedury przemieszczania i transportu medycznego chorego/poszkodowanego z miejsca zdarzenia do SOR. | K_W143<br>K_W151<br>K_W173<br>K_W178<br>K_W182<br>K_W186<br>K_W214<br>K_W224<br>K_W228<br>K_W236,<br>K_W245 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | Student potrafi postawić trafną diagnozę ratowniczą i dostosowuje pozycję transportową do stanu pacjenta. | K_U01,<br>K_U25<br>K_U28,<br>K_U46<br>K_U53,<br>K_U52<br>K_U54,<br>K_U55<br>K_U60,<br>K_U63<br>K_U70,<br>K_U75<br>K_U80,<br>K_U89,<br>K_U98<br>K_U107,<br>K_U108<br>K_U110 |

| | | |
|---|---|---|
| EPU2 | Student potrafi wykonać medyczne czynności ratunkowe z zakresu zaopatrzenia pacjenta na miejscu zdarzenia, przeprowadzenia transportu do SOR zgodnie z zasadami i procedurami z wykorzystaniem sprzętu i aparatury medycznej. | K_U33<br>K_U51,<br>K_U50<br>K_U59,<br>K_U64<br>K_U70,<br>K_U71<br>K_U95,<br>K_U96<br>K_U105<br>K_U110<br>K_U120<br>K_U133<br>K_U139<br>K_U140 |
| EPU3 | Student potrafi współpracować w zespole ratunkowym oraz dostosowuje metody komunikacji z pacjentem w zależności od jego wieku i stanu ogólnego. | K_U04<br>K_U31,K_U32<br>K_U36,<br>K_U37<br>K_U103,<br>K_U50 |
| **Kompetencje społeczne (EPK...)** | | |
| EPK1 | Student wykonuje zadania z poszanowaniem praw pacjenta, wykazuje empatię wobec pacjenta i jego rodziny. | K_K01<br>K_K02<br>K_K06 |
| EPK2 | Student ma przekonanie o konieczności stałego pogłębiania i uzupełniania wiedzy i umiejętności zawodowych, jest świadomy własnych ograniczeń i poszukuje sposobów przezwyciężania trudności. | K_K05 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| Lp. | Treści ćwiczeń – zakres wiedzy | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| C1 | Wprowadzenie do zajęć, przepisy bhp. Wyposażenie ambulansu ratunkowego. Elementy oceny stanu chorego/poszkodowanego przed transportem. Dokumentacja obowiązująca ZRM. Bezpieczeństwo pacjenta podczas transportu. | 1 | - |
| C2 | Zasady transportu w ratownictwie medycznym. Pozycja pacjenta podczas transportu. | 1 | - |
| C3 | Elementy oceny stanu ogólnego i położniczego pacjentek ciężarnych. Elementy oceny stanu świeżorodka. Odmienności w przygotowaniu i przeprowadzeniu transportu pacjenta pediatrycznego. | 1 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| C4 | Szczególne sytuacje w ewakuacji i transporcie medycznym: zasady ewakuacji i transportu poszkodowanych policjantów z OPP i AT | 1 | - |
| C5 | Szczególne sytuacje w ewakuacji i transporcie medycznym: ewakuacja i transport w zdarzeniach masowych oraz w warunkach górskich. | 1 | - |
| C6 | Bezpieczeństwo ratowników medycznych i pacjenta podczas przemieszczania. Transport śmigłowcem ratunkowym. Strategie postępowanie w transporcie prowizorycznym. | 1 | - |
| | **Razem liczba godzin ćwiczeń** | 6 | - |

| **Lp.** | **Treści ćwiczeń – zakres umiejętności** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| C1 | Diagnozowanie stanu poszkodowanego w oparciu o wywiad, obserwację, badanie i analizowanie dokumentacji medycznej pacjenta. Przygotowanie chorego/poszkodowanego do transportu medycznego. | 4 | - |
| C2 | Obsługiwanie noszy transportowych. Monitorowanie podstawowych funkcji życiowych pacjenta podczas transportu. Wypełnianie karty medycznych czynności ratunkowych. | 4 | - |
| C3 | Monitorowanie stanu pacjentki ciężarnej podczas transportu medycznego. Odebranie porodu w ambulansie. Zaopatrzenie po porodzie i monitorowanie stanu świeżorodka. Przeprowadzenie transportu pacjenta pediatrycznego. | 4 | - |
| C4 | Ewakuowanie i transport medyczny w warunkach symulowanych zdarzeń bojowych. | 4 | - |
| C5 | Przemieszczanie i transport poszkodowanych w terenie trudno dostępnym. | 4 | - |
| C6 | Przemieszczanie i transport chorych i poszkodowanych w warunkach zdarzeń symulowanych. | 4 | - |
| | **Razem liczba godzin ćwiczeń** | 24 | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Ćwiczenia - zakres wiedzy | M1- wyjaśnienie<br>M2- pogadanka, pytania i odpowiedzi | Projektor multimedialny, procedury postępowania. |
| Ćwiczenia – zakres umiejętności | M2- gra decyzyjna, analiza przypadku - *case study*,<br>M5 – pokaz, ćwiczenia w sytuacji symulowanej, instruktaż. | Ambulans ratunkowy, aparatura do monitorowania stanu ogólnego pacjenta, |

| | | |
|---|---|---|
| | | krzesełko kardiologiczne, nosze transportowe, deska ortopedyczna dla dorosłego z osprzętem, deska pediatryczna z osprzętem , kamizelka Kendricka, nosze ewakuacyjne typu SKED, materac próżniowy, nosze płachtowe, nosze podbierakowe, kołnierze ortopedyczne, zestaw szyn ortopedycznych, pas stabilizacyjny na miednicę, plecak ratowniczy, butla tlenowa z maską twarzową i przewodami tlenowymi, zestaw porodowy ABC, karta medycznych czynności ratunkowych. |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Ćwiczenia - zakres wiedzy | **F1 –** „wejściówka” | **Na ocenę podsumowującą składają się 3 elementy:**<br>1. ocena uzyskana z F5- 60%;<br>2. ocena uzyskana z F1 – 20%<br>3. ocena uzyskana z testu sprawdzającego wiedzę z całego przedmiotu P2 - 20%. |
| Ćwiczenia – zakres umiejętności | **F2 –** obserwacja/aktywność (przygotowanie do zajęć, obserwacja wykonywanych na zajęciach zadań)<br>**F5-** ćwiczenia sprawdzające umiejętności | |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x”)**

| **Efekty przedmiotowe** | Ćwiczenia | | | |
|---|---|---|---|---|
| | F1 | F2 | F5 | P2 |
| EPW1 | x | x | | x |
| EPW2 | x | x | | x |
| EPU1 | x | x | x | |
| EPU2 | x | x | x | |
| EPU3 | x | x | x | |
| EPK1 | x | x | x | |
| EPK2 | x | x | x | |

**I – Kryteria oceniania**

| Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie |
|---|
| Ocena |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..) | Dostateczny<br>dostateczny plus<br>3/3,5 | dobry<br>dobry plus<br>4/4,5 | bardzo dobry<br>**5** |
|---|---|---|---|
| EPW1 | Wymienia sprzęt i aparaturę niezbędna do bezpiecznego, transportu chorych i poszkodowanych w sytuacjach typowych. | Wymienia sprzęt i aparaturę niezbędną do bezpiecznego transportu chorych i poszkodowanych w sytuacjach problemowych z niewielką pomocą nauczyciela. | Proponuje wykorzystanie sprzętu i aparatury służącej do bezpiecznego transportu chorych i poszkodowanych w różnych sytuacjach problemowych bez pomocy nauczyciela. Rozwiązuje sytuacje problemowe związane z bezpiecznym przemieszczaniem i transportem chorych i poszkodowanych. |
| EPW2 | Opanował wiedzę przekazaną podczas zajęć i pochodzącą z literatury podstawowej z zakresu zasad i procedur przemieszczania i transportu chorych i poszkodowanych. Sytuacje problemowe rozwiązuje popełniając błędy. | Opanował wiedzę w stopniu pozwalającym na rozpoznawanie problemów dotyczących przemieszczania i transportu chorych i poszkodowanych, Wskazuje w większości trafne rozwiązania problemów. | Wykazuje się wiedzą wykraczającą poza zakres problemowy zajęć, trafnie wskazuje sposoby rozwiązywania sytuacji problemowych w zakresie przemieszczania i transportu chorych i poszkodowanych. |
| EPU1 | Stawia trafną diagnozę ratowniczą i prawidłowo dobiera pozycję transportową do stanu pacjenta w sytuacjach typowych. W sytuacjach problemowych wymaga pomocy i ukierunkowania. | Prawidłowo diagnozuje i dobiera pozycje transportową do stanu pacjenta w sytuacjach problemowych. Popełnia niewielkie błędy, które nie wpływają znacząco na jakość wykonywanych zadań ratowniczych. | Bezbłędnie wykonuje zadania ratownicze związane z diagnozowaniem stanu pacjenta i proponuje rozwiązania w sytuacjach problemowych. Przewiduje zagrożenia wynikające z niedostosowania pozycji transportowej i proponuje sposoby zapobiegania tym sytuacjom. |
| EPU2 | Potrafi zaopatrzyć poszkodowanego na miejscu zdarzenia adekwatnie do jego stanu, przemieszcza i transportuje przestrzegając zasad i procedur w sytuacji zdarzeń prostych. W sytuacjach problemowych wymaga ukierunkowania. | Zadania ratownicze związane z zaopatrzeniem, przemieszczaniem i transportem poszkodowanego w sytuacjach problemowych wykonuje popełniając minimalne błędy nie wpływające znacząco na stan pacjenta. Samodzielnie poszukuje sposobów na poprawę jakości swojej pracy. | Bezbłędnie wykonuje zadania ratownicze związane z zaopatrzeniem, przemieszczaniem i transportem poszkodowanego w sytuacjach problemowych. Rozpoznaje zagrożenia wynikające ze zmiany stanu poszkodowanego i samodzielnie poszukuje rozwiązań tych sytuacji. |
| EPU3 | Współpracuje w zespole ratowniczym, ale ma problemy z wykonywaniem zadań kierowniczych. Prawidłowo komunikuje się z pacjentem dostosowując sposób komunikacji do wieku i stanu pacjenta w sytuacjach typowych. | Współpracuje w zespole ratowniczym. Zadania związane z kierowaniem zespołem ratowniczym wykonuje z małymi błędami nie wpływającymi znacząco na jakość pracy zespołu. Prawidłowo dobiera sposoby komunikacji z | Zadania dotyczące współpracy w zespole ratowniczym i zadania związane z kierowaniem pracą zespołu wykonuje bezbłędnie. Ocenia pracę własną i pracę zespołu ratowniczego. Wykrywa błędy w komunikacji z pacjentem i proponuje prawidłowe sposoby komunikacji. Zapobiega sytuacjom konfliktowym podczas działań ratunkowych. Argumentuje własne decyzje dotyczące |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | pacjentem w zależności od jego wieku i stanu ogólnego w sytuacjach problemowych. | podejmowanych zadań ratowniczych. |
| EPK1 | Zadania ratownicze wykonuje z poszanowaniem praw pacjenta. Stara się wykazywać empatię w stosunku do pacjenta i jego rodziny. Wymaga ukierunkowania i wskazania sposobów na poprawę jakości pracy w tym zakresie. | Zadania ratownicze wykonuje z poszanowaniem praw pacjenta. Stara się wykazywać empatię w stosunku do pacjenta i jego rodziny. Samodzielnie poszukuje sposobów na poprawę jakości pracy. | Krytycznie odnosi się do uchybień w pracy związanych z poszanowaniem praw pacjenta. Wykazuje się empatią w stosunku do pacjenta i jego rodziny. Rozpoznaje zachowania nieprawidłowe i przewiduje skutki tych zachowań. |
| EPK2 | Dostrzega i rozumie większość własnych ograniczeń, w sposób właściwy przyjmuje uwagi nauczyciela, podejmuje próby pogłębiania wiedzy i umiejętności zawodowych. | Dostrzega własne ograniczenia, pozytywnie odbiera uwagi nauczyciela, prosi o pomoc nauczyciela i osoby posiadające większe doświadczenie zawodowe. | Jest w pełni świadomy własnych ograniczeń, rozumie konieczność ciągłego doskonalenia zawodowego, uwagi i opinie nauczyciela wykorzystuje do podnoszenia jakości wykonywanych zadań. |

**J – Forma przedmiotu**

| |
|---|
| **Zaliczenie z oceną** |

**K – Literatura przedmiotu**

**Literatura obowiązkowa:**

1. Styka Liliana „Ewakuacja i transport poszkodowanego" podręcznik pod redakcją Liliany Styki, wyd. Górnicki, Wrocław 2010, księgarnia medyczna PZWL,
2. Guła Przemysław, Machała Waldemar „Postępowanie przedszpitalne w obrażeniach ciała", PZWL Wydawnictwo Lekarskie, wydanie I, Warszawa 2020
3. Paciorek Przemysław, Patrzała Amelia redakcja naukowa „Medyczne czynności ratunkowe" , wydanie I , PZWL Wydawnictwo Lekarskie, rozdział 5
   file:///C:/Users/Lamia/Downloads/U%C5%82o%C5%BCenie+poszkodowanego.pdf

**Literatura zalecana / fakultatywna:**

1. Campbell John Emory (red) „ITLS (International Trauma Life Support) - Ratownictwo przedszpitali urazach", wydanie VIII, Medycyna Praktyczna Kraków 2017
2. Platt Thomas, Lejeune Debra A., Stoy Walt Alan „Ratownik medyczny" I wydanie polskie Juliusz Jakubaszko, Wydawnictwo medyczne Urban&Partner 2013

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| Forma aktywności studenta | Liczba godzin na realizację | |
|---|---|---|
| | na studiach stacjonarnych | na studiach niestacjonarnych |
| Godziny zajęć z nauczycielem/ami | 30 | |
| Konsultacje | 3 | |
| Czytanie literatury | 6 | |
| Przygotowanie do ćwiczeń | 6 | |
| Przygotowanie do sprawdzianu praktycznego | 2 | |

| | | |
|---|---|---|
| Przygotowanie do zaliczenia (test wiedzy) | 3 | |
| **Suma godzin:** | **50** | |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25-30 g.):** | **2** | |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Iwona Ratuszniak |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | ivonar@mrat.info, |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **WIELKOKULTUROWOŚĆ W RATOWNICTWIE MEDYCZNYM** |
| **2. Punkty ECTS** | **1** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Wykłady, ćwiczenia** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **III, semestr 6** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **dr hab. prof. AJP Beata A. Orłowska** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 6** | **W: 15, Ć: 20** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **35** | **-** |

**C - Wymagania wstępne**

| |
|---|
| Ogólna wiedza zdobyta na wcześniejszym etapie edukacji. |

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Student zna m.in. regulacje prawne, zasady etyczne i deontologię, odnoszące się do wykonywania zawodu ratownika medycznego z uwzględnieniem m.in. zapoznania studenta z różnymi systemami wartości, wierzeniami religijnymi i obyczajami pacjentów z różnych regionów świata i różnych narodowości. |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Student potrafi podejmować działania w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób szczególnie poprzez nabycie umiejętności w podejmowaniu działań na rzecz pacjenta i jego rodziny w sytuacji odmienności religijnej i kulturowej podopiecznego. |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Student jest przygotowany do aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem szczególnie w zakresie nabycia umiejętności komunikacji z pacjentem i jego rodziną w sytuacji odmienności kulturowej i religijnej. |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | | |
| EPW1 | Student zna i rozumie społeczny wymiar zdrowia i choroby, wpływ środowiska społecznego (rodziny, sieci relacji społecznych) oraz różnic społeczno-kulturowych na stan zdrowia. | K_W60 |
| EPW2 | Student zna i rozumie znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentami oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem. | K_W64 |
| EPW3 | Student zna i rozumie pojęcia emocji, motywacji i osobowości, zaburzenia osobowości, istotę i strukturę zjawisk zachodzących w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele i style komunikacji interpersonalnej. | K_W77 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | Student potrafi uwzględniać podczas medycznych czynności ratunkowych oczekiwania pacjenta wynikające z uwarunkowań społeczno-kulturowych. | K_U32 |
| EPU2 | Student potrafi przestrzegać praw pacjenta. | K_U31 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Student potrafi aktywnie słuchać, nawiązywać kontakty interpersonalne, skutecznie i empatycznie porozumiewa się z pacjentem. | K_K01 |
| EPK2 | Student potrafi organizować pracę własną i współpracować w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym. | K_K04 |
| EPK3 | Student potrafi kierować się dobrem pacjenta. | K_K06 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| **Lp.** | **Treści wykładów** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| W1 | Wprowadzenie w zagadnienie wielokulturowości. Dialog wielokulturowy. | 2 | |
| W2 | Uwarunkowania zachowań zdrowotnych oraz reakcje na chorobę w różnych kulturach. | 2 | |
| W3 | Przesądy, zabobony, a praktyki medyczne. | 2 | |
| W4 | Religijność a zdrowie. Znaczenie przekonań religijnych w opiece zdrowotnej. | 2 | |
| W5 | Uprzedzenia rasowe i religijne oraz ich rola w procesie leczenia. | 2 | |
| W6 | Kulturowe uwarunkowania eutanazji. | 2 | |
| W7 | Krajowy program przeciwdziałania dyskryminacji rasowej, ksenofobi i związanej z nim nietolerancji w aspekcie ochrony zdrowia. | 2 | |
| W8 | Zaliczenie przedmiotu. | 1 | |
| | **Razem liczba godzin wykładów** | **15** | … |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| Lp. | Treści ćwiczeń | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| C1 | Wprowadzenie do przedmiotu. Zapoznanie z sylabusem przedmiotu, warunkami zaliczenia przedmiotu i osiągniętymi efektami uczenia się. Podanie materiału ćwiczeń i rozdzielenie zadań wśród studentów. | 2 | |
| C2 | Charakterystyka wybranych religii świata i grup etnicznych. | 2 | |
| C3 | Śmierć w różnych religiach świata. | 2 | |
| C4 | Wielokulturowość w pediatrii. | 2 | |
| C5 | Transkulturowa neurologia i psychiatria. | 2 | |
| C6 | Kulturowe uwarunkowania narkomanii. | 2 | |
| C7 | Kulturowe uwarunkowania zachowań seksualnych. | 2 | |
| C8 | Kulturowe uwarunkowania w położnictwie, neonatologii i ginekologii. | 2 | |
| C9 | Kulturowe uwarunkowania w transplantologii. | 2 | |
| C10 | Kulturowe uwarunkowania transfuzjologii. | 2 | |
| | **Razem liczba godzin ćwiczeń** | **20** | … |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| Forma zajęć | Metody dydaktyczne (wybór z listy) | Środki dydaktyczne |
|---|---|---|
| Wykład | M4 - Wykład z wykorzystaniem materiałów multimedialnych. | Rzutnik multimedialny |
| Ćwiczenia | M2 - Metody problemowe, w tym metody aktywizujące np. analiza przypadku, symulacja danej sytuacji.<br>M5 - Ćwiczenia przedmiotowe np. analiza tekstów naukowych. | Rzutnik multimedialny, artykuły naukowe i materiały źródłowe |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| Forma zajęć | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Wykład | ---------- | P2 - Zaliczenie ustne |
| Ćwiczenia | F2 - obserwacja podczas zajęć / aktywność<br>F4 – wypowiedź na podany temat | P3 - ocena podsumowująca powstała na podstawie ocen formujących, uzyskanych w semestrze. |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| Efekty przedmiotowe | Wykład | | Ćwiczenia | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Metoda oceny P2 | ….. | F2 | F4 | P3 | |
| EPW1 | X | | | X | X | |
| EPW2 | X | | | X | X | |
| EPW3 | X | | | X | X | |

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| EPU1 | | | X | | X | |
| EPU2 | | | X | | X | |
| EPK1 | | | X | | X | |
| EPK2 | | | X | | X | |
| EPK3 | | | X | | X | |

## I – Kryteria oceniania

| Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie | | | |
|---|---|---|---|
| Ocena | | | |
| Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..) | Dostateczny<br>dostateczny plus<br>3/3,5 | dobry<br>dobry plus<br>4/4,5 | bardzo dobry<br>**5** |
| EPW1 | Student zna i rozumie wybrane terminy z zakresu społecznego wymiaru zdrowia i choroby, wpływu środowiska społecznego (rodziny, sieci relacji społecznych) oraz różnic społeczno-kulturowych na stan zdrowia. | Student zna i rozumie większość terminów z zakresu społecznego wymiaru zdrowia i choroby, wpływu środowiska społecznego (rodziny, sieci relacji społecznych) oraz różnic społeczno-kulturowych na stan zdrowia. | Student zna i rozumie wszystkie terminy z zakresu społecznego wymiaru zdrowia i choroby, wpływu środowiska społecznego (rodziny, sieci relacji społecznych) oraz różnic społeczno-kulturowych na stan zdrowia. |
| EPW2 | Student zna i rozumie podstawowe znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentami oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem. | Student zna i rozumie znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentami oraz w podstawowym zakresie pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem. | Student zna i rozumie znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentami oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem. |
| EPW3 | Student zna i rozumie podstawowe pojęcia emocji, motywacji i osobowości, zaburzenia osobowości, istotę i strukturę zjawisk zachodzących w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele i wybrane style komunikacji interpersonalnej. | Student zna i rozumie większość pojęć, w tym pojęcia emocji, motywacji i osobowości, zaburzenia osobowości, istotę i strukturę zjawisk zachodzących w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele i style komunikacji interpersonalnej. | Student zna i rozumie wszystkie z zakresu pojęć dotyczących emocji, motywacji i osobowości, zaburzenia osobowości, istotę i strukturę zjawisk zachodzących w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele i style komunikacji interpersonalnej. |
| EPU1 | Student potrafi uwzględniać podczas medycznych czynności ratunkowych wybrane oczekiwania pacjenta wynikające z uwarunkowań społeczno-kulturowych. | Student potrafi uwzględniać podczas medycznych czynności ratunkowych większość oczekiwań pacjenta, które wynikają z uwarunkowań społeczno-kulturowych. | Student potrafi uwzględniać podczas medycznych czynności ratunkowych wszystkie oczekiwania pacjenta wynikające z uwarunkowań społeczno-kulturowych. |
| EPK1 | Student potrafi wybiórczo aktywnie słuchać, nawiązywać kontakty interpersonalne, skutecznie i empatycznie porozumiewa się z pacjentem. | Student potrafi aktywnie słuchać, nawiązywać większość kontaktów interpersonalnych, skutecznie i empatycznie porozumiewa się z pacjentem. | Student potrafi aktywnie słuchać, nawiązywać kontakty interpersonalne, skutecznie i empatycznie porozumiewa się ze wszystkimi pacjentem. |
| EPK2 | Student pod kierunkiem potrafi organizować pracę | Student potrafi organizować pracę własną i | Student potrafi inicjować, organizować pracę własną i |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | własną i współpracować w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym. | współpracować w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym. | współpracować w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym. |
| EPK3 | Student rozumie znaczenie kierowania się dobrem pacjenta. | Student potrafi w większości sytuacji kierować się dobrem pacjenta. | Student potrafi kierować się dobrem pacjenta w każdej sytuacji. |

## J – Forma zaliczenia przedmiotu

**Zaliczenie z oceną**

## K – Literatura przedmiotu

**Literatura obowiązkowa:**

1.*Problemy wielokulturowości w medycynie*, red. nauk. E. Krajewska – Kułak, I. Wrońska, K. Kędziora – Kornatowska, Warszawa 2010.

2. *Pielęgniarstwo transkulturowe*, red. A. Majda, B. Ogórek – Tęcza, J. Zalewska – Puchała, Warszawa 2009.

**Literatura zalecana / fakultatywna:**

1. *Pacjent „inny" wyzwaniem opieki medycznej,* red. E. Krajewska – Kułak, A. Guzowski, G. Bejda, A. Lankau, Poznań 2016.

2. H. Tineq, *Religie świata,* Warszawa 2007.

3. M. Golka, *Imiona wielokulturowości,* Warszawa 2010.

## L – Obciążenie pracą studenta:

| Forma aktywności studenta | Liczba godzin na realizację | |
|---|---|---|
| | na studiach stacjonarnych | na studiach niestacjonarnych |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 35 | |
| Konsultacje | 2 | |
| Czytanie literatury | 5 | |
| **Suma godzin:** | **42** | |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25-30 godz. ):** | **1** | |

## Ł – Informacje dodatkowe

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Dr hab. prof. AJP. Beata A. Orłowska |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | borlowska@ajp.edu.pl |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **KOMUNIKACJA INTERPERSONALNA** |
| **2. Punkty ECTS** | **2** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Wykłady, ćwiczenia** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **III** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **DR JOANNA RUTKOWSKA** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 6** | **W: 15, Ć:20** | |
| **Liczba godzin ogółem** | **35** | |

**C - Wymagania wstępne**

| |
|---|
| Ogólna wiedza zdobyta na wcześniejszym etapie edukacji. |

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Wyposażenie studentów w wiedzę dotyczącą sprawnej i poprawnej komunikacji, poszerzenie wiedzy odnoszącej się do skutecznego i poprawnego posługiwania się polszczyzną pisaną i mówioną |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Podnoszenie umiejętności komunikacyjnych w różnych sytuacjach |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Kształtowanie odpowiedniej postawy wobec języka, uświadomienie potrzeby ustawicznego rozwoju |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|

| | | |
|---|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | | |
| EPW1 | znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentami oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem; | K_W64 |
| EPW2 | zasady komunikacji w sytuacjach typowych dla wykonywania zawodu ratownika medycznego; | K_W76 |
| EPW3 | pojęcia emocji, motywacji i osobowości, zaburzenia osobowości, istotę i strukturę<br>zjawisk zachodzących w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele<br>i style komunikacji interpersonalnej; | K_W77 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia<br>pacjenta; | K_U133 |
| EPU2 | prowadzić rozmowę terapeutyczną; | K_U131 |
| EPU3 | komunikować się ze współpracownikami w ramach zespołu, udzielając im informacji zwrotnej i wsparcia; | K_U36 |
| EPU4 | podnosić swoje kwalifikacje i przekazywać wiedzę innym; | K_U37 |
| EPU5 | udzielać informacji o podstawowych zabiegach i czynnościach dotyczących pacjenta oraz informacji na temat jego stanu zdrowia; | K_U29 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | K_K01 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| Lp. | Treści wykładów | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| W1 | Komunikacja interpersonalna – sposoby i formy porozumiewania się ludzi (rola nadawcy, odbiorcy, kanał informacyjny, kod, szum).<br>Rola umiejętności interpersonalnych w dzisiejszym świecie | 2 | - |
| W2 | Podstawowe zasady poprawnej komunikacji.<br>Komunikacja werbalna- jak mówić z pewnością siebie<br>niewerbalna – język ciała i zależności przestrzenne.<br>Emocje w komunikacji – wyrażanie uczuć i empatia<br>Komunikacja ustna a pisemna | 2 | - |
| W3 | Różnice w komunikacji mężczyzn i kobiet | 2 | - |
| W4 | Komunikacja we współczesnym miejscu pracy. Wybrane zagadnienia | 2 | - |
| W5 | Prawidłowe i zaburzone style komunikacja. Komunikacja w różnych sytuacjach społecznych | 2 | - |
| W6 | Bariery w procesie słuchania, główne przyczyny i przejawy niesłuchania | 2 | - |
| W7 | Bariery w komunikacji wynikające ze stanu zdrowia, wieku, jednostki chorobowej, stanu psychicznego | 1 | - |
| W8 | Trudności w komunikowaniu się ze współpracownikami i pracownikami innych służb ratowniczych | 1 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| W9 | Wpływ miejsca i okoliczności na przebieg procesu komunikacji | 1 | - |
| | **Razem liczba godzin wykładów** | 15 | - |

| **Lp.** | **Treści ćwiczeń** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| C1 | Rozpoznawanie komunikatów niewerbalnych i ich interpretacja | 2 | - |
| C2 | Tworzenie użytkowych form wypowiedzi | 4 | - |
| C3 | Komunikacja mężczyzn i kobiet. Bariery i utrudnienia | 2 | - |
| C4 | Ćwiczenia efektywnego mówienia i efektywnego słuchania | 2 | - |
| C5 | Komunikacja werbalna. Cechy dobrego nadawcy komunikatów werbalnych. Rodzaje pytań i zasady i stosowania. Rozmowa w zawodzie ratownika medycznego | 4 | - |
| C7 | Błędy językowe w komunikacji. Wskazywanie, klasyfikacja, poprawa | 2 | - |
| C8 | Autoprezentacja. Komunikowanie informacji o sobie.<br>Asertywność w komunikacji<br>Problemy i błędy w procesie komunikacji | 4 | - |
| | **Razem liczba godzin ćwiczeń** | 20 | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Wykład | M1, M2 - wykład informacyjny i konwersacyjny, metoda problemowa z elementami dyskusji. | Prezentacja; wykorzystanie fragmentów prac naukowych, popularno-naukowych, nagrań audio i video |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów kształcenia na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty kształcenia **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Wykład | F2 obserwacja, F4 dyskusja | P2 zaliczenie ustne oceniające wiedzę nabytą podczas wykładów |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Wykład | | ćwiczenia |
|---|---|---|---|
| | P2 | F2 | F4 |
| EPW1 | x | x | x |
| EPW2 | x | x | x |
| EPW3 | x | x | x |
| EPU1 | x | x | x |

| | | | |
|---|---|---|---|
| EPU2 | x | x | x |
| EPU3 | x | x | x |
| EPU4 | x | x | x |
| EPU5 | x | x | x |
| EPK1 | x | x | x |

**I – Kryteria oceniania**

| **Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie** | | | |
|---|---|---|---|
| **Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie** | | | |
| **Ocena** | | | |
| **Przedmiotowy efekt kształcenia (EP..)** | Dostateczny<br>dostateczny plus<br>3/3,5 | **dobry**<br>**dobry plus**<br>**4/4,5** | **bardzo dobry**<br>**5** |
| EPW1 | Zna wybrane zasady komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentami oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem; | Zna zasady komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentami oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem; | Zna i stosuje zasady komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentami oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem; |
| EPW2 | Zna wybrane zasady komunikacji w sytuacjach typowych dla wykonywania zawodu ratownika medycznego; | Zna zasady komunikacji w sytuacjach typowych dla wykonywania zawodu ratownika medycznego; | Zna i stosuje zasady komunikacji w sytuacjach typowych dla wykonywania zawodu ratownika medycznego; |
| EPW3 | Zna wybrane pojęcia emocji, motywacji i osobowości, zaburzenia osobowości, istotę i strukturę zjawisk zachodzących w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele i style komunikacji interpersonalnej; | Zna pojęcia emocji, motywacji i osobowości, zaburzenia osobowości, istotę i strukturę zjawisk zachodzących w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele i style komunikacji interpersonalnej; | Zna i stosuje pojęcia emocji, motywacji i osobowości, zaburzenia osobowości, istotę i strukturę zjawisk zachodzących w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele i style komunikacji interpersonalnej; |
| EPU1 | Podejmuje próby przekazywania informacji członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta; | Jest przygotowany do przekazywania informacji członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta; | Przekazuje informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta; |
| EPU2 | Podejmuje próby prowadzenia rozmowy terapeutycznej; | Jest przygotowany do prowadzenia rozmowy terapeutycznej; | Przeprowadza rozmowy terapeutyczne; |
| EPU3 | Podejmuje próby komunikowania się ze | Jest przygotowany do komunikowania się ze | Komunikuje się ze współpracownikami w |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | współpracownikami w ramach zespołu, udzielając im informacji zwrotnej i wsparcia; | współpracownikami w ramach zespołu, udzielając im informacji zwrotnej i wsparcia; | ramach zespołu, udzielając im informacji zwrotnej i wsparcia; |
| EPU4 | Jest świadomy konieczności podnoszenia swoich kwalifikacji i przekazywania wiedzy innym; | Jest przygotowany do podnoszenia swoich kwalifikacji i przekazywania wiedzy innym; | Podnosi swoje kwalifikacje i przekrzykuje wiedzę innym; |
| EPU5 | Stara się udzielać informacji o podstawowych zabiegach i czynnościach dotyczących pacjenta oraz informacji na temat jego stanu zdrowia; | Podejmuje próby udzielania informacji o podstawowych zabiegach i czynnościach dotyczących pacjenta oraz informacji na temat jego stanu zdrowia; | Udziela informacji o podstawowych zabiegach i czynnościach dotyczących pacjenta oraz informacji na temat jego stanu zdrowia; |
| EPK1 | Rozumie znaczenie aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | Rozumie i zna skutki znaczenie aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | Rozumie, zna skutki oraz wprowadza w swoje działania aktywne słuchanie, nawiązywanie kontaktów interpersonalnych, skuteczne i empatyczne porozumiewanie się z pacjentem |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Zaliczenie z oceną** |

**K – Literatura przedmiotu**

| |
|---|
| **Literatura obowiązkowa:**<br>1. Alan H. Monroe, Zasady komunikacji werbalnej,Warszawa 2004;<br>2. Bocheńska-Włostowska Katarzyna, Akademia umiejętności interpersonalnych. 20 spotkań z komunikacją, Kraków 2009;<br>3. Chełpa S., Witkowski T., Psychologia konfliktów, Wrocław 1999;<br>4. Davis M., Fanning P., McKay M., Sztuka skutecznego porozumiewania się. Gdańsk 2007;<br>5. Jaskółka A., Mowa ciała, Kielce 2007;<br>6.Makara-Studzińska M. Komunikacja z pacjentem, Lublin 2012<br>7.Myerscough RP., Ford M. Jak rozmawiać z pacjentem, Gdańsk 2001.<br>8. Nęcki Z., Komunikacja międzyludzka, Kraków 2000 |
| **Literatura zalecana / fakultatywna:**<br>1.Kees von Meer. Elementarne umiejętności społeczne, Warszawa 1993.<br>2.Hamlin S., Jak mówić żeby nas słuchali. DW Rebis, Poznań 2008;<br>3. Stewart J., Mosty zamiast murów. Podręcznik komunikacji interpersonalnej. PWN, Warszawa 2008;<br>4. Sutton S. Jak mówić z pewnością siebie. Wyd. Feeria, Łódź 2008; |

**L – Obciążenie pracą studenta:**

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| Forma aktywności studenta | Liczba godzin na realizację | |
|---|---|---|
| | na studiach stacjonarnych | na studiach niestacjonarnych |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 35 | |
| Konsultacje | 5 | |
| Czytanie literatury | 10 | |
| Przygotowanie do zaliczenia | 10 | |
| **Suma godzin:** | **60** | |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25-30 g.):** | **2** | |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Joanna Rutkowska |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **KWALIFILOWANA PIERWSZA POMOC** |
| **2. Punkty ECTS** | **5** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Wykłady, ćwiczenia,** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **I** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **DR JOANNA KURIAŃSKA-WOŁOSZYN** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 1** | **W:25; C: 45** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **70** | |

**C - Wymagania wstępne**

| |
|---|
| Wiedza ogólna zdobyta we wcześniejszej edukacji |

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Uzyskanie przez studentów wiedzy dotyczącej: zabiegów ratujących życie w ramach Kwalifikowanej Pierwszej Pomocy, organizacji opieki nad poszkodowanymi w systemie KSRG i opieki psychologicznej nad poszkodowanym. |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Wykorzystywanie umiejętności dotyczącej: zabiegów ratujących życie poszkodowanym. |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Wykształcenie postawy zgodniej z zasadami etyki oraz obowiązku przestrzegania tajemnicy dotyczącej informacji o wrażliwych i niewrażliwych danych osobowych. |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | |

| | | |
|---|---|---|
| EPW1 | Student zna mechanizmy powstawania urazów i objawy nagłych stanów zagrożenia życia i zdrowia. | K_W117<br>K_W141<br>K_W142<br>K_W143<br>K_W144<br>K_W155<br>K_W178<br>K_W185<br>K_W188<br>K_W239<br>K_W243 |
| EPW2 | Student zna zasady oraz podstawowy sprzęt niezbędny do skutecznego udzielania pierwszej pomocy. | K_W178<br>K_W243 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | Student potrafi rozpoznać stany nagłe zagrażające życiu i zdrowiu w oparciu o obserwację i wywiad z poszkodowanym oraz świadkami zdarzenia. | K_U01 |
| EPU2 | Student potrafi wykonać czynności w zakresie pierwszej pomocy zgodnie z obowiązującymi zasadami oraz z wykorzystaniem sprzętu przewidzianego dla tego poziomu działań. | K_U53<br>K_U63<br>K_U70<br>K_U75<br>K_U84<br>K_U110<br>K_U138<br>K_U140 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Student dba o poszanowanie zasad etyki oraz chroni uzyskane informacje dotyczące danych osobowych i stanu poszkodowanego. | Np. K_K03 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| Lp. | Treści wykładów | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| W1 | Organizacja ratownictwa medycznego i kwalifikowanej pierwszej pomocy. Bezpieczeństwo na miejscu zdarzenia. Wypadki mnogie, masowe i katastrofy. Taktyka działań ratowniczych – TRIAGE. Współpraca systemu PRM z KSRG. | 3 | - |
| W2 | Podstawy anatomii i fizjologii, Ocena zdarzenia i mechanizmu urazu, ocena stanu poszkodowanego, badanie wstępne, badanie ITLS. | 3 | - |
| W3 | Ewakuacja z miejsca zdarzenia. Zaopatrywanie poszkodowanego z obrażeniami ciała. | 3 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| W4 | Zagrożenia środowiskowe – hipotermia, odmrożenia, oparzenia, zatrucia. | 3 | - |
| W5 | Postępowanie z poszkodowanym nieprzytomnym. Przyrządowe i bezprzyrządowe techniki udrażniania dróg oddechowych. | 3 | - |
| W6 | Nagłe zatrzymanie krążenia – postępowanie według wytycznych ERC. Resuscytacja krążeniowo-oddechowa u dorosłych, dzieci i niemowląt. | 3 | - |
| W7 | Ciała obce w drogach oddechowych – postępowanie. Zatrzymanie krążenia w sytuacjach szczególnych. | 3 | - |
| W8 | Psychologiczne aspekty wsparcia poszkodowanych. | 3 | - |
| W9 | Podsumowanie wiedzy i Przygotowanie do ćwiczeń | 1 | - |
| | **Razem liczba godzin wykładów** | 25 | - |

| **Lp.** | **Treści ćwiczeń** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| C1 | Bezpieczeństwo własne, poszkodowanego, miejsca zdarzenia. Taktyka działań ratowniczych w wypadkach mnogich, masowych i katastrofach. | 4 | - |
| C2 | Ocena stanu poszkodowanego: badanie ABC, skala AVPU, wywiad SAMPLE. | 4 | - |
| C3 | Szybkie badanie urazowe, badanie miejscowe. Szybkie rozpoznanie stanów bezpośredniego zagrożenia zdrowotnego. | 4 | - |
| C4 | Ewakuacja poszkodowanego przy pomocy sprzętu do tego przeznaczonego. | 4 | - |
| C5 | Postępowanie w obrażeniach ciała , zaopatrywanie obrażeń narządu ruchu. | 4 | - |
| C6 | Udrażnianie dróg oddechowych – metody przyrządowe i bezprzyrządowe. Niedrożność dróg oddechowych u dorosłych i dzieci – ciała obce. | 4 | - |
| C7 | Nagłe zatrzymanie krążenia. Szybkie rozpoznanie i zastosowanie algorytmu postępowania według ERC. | 4 | - |
| C8 | Resuscytacja krążeniowo – oddechowa osoby dorosłej dzieci i niemowląt – ćwiczenia w warunkach symulowanych. | 4 | - |
| C9 | Resuscytacja krążeniowo – oddechowa w sytuacjach szczególnych, zastosowanie AED– ćwiczenia w warunkach | 4 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | symulowanych. | | |
| C10 | Udzielanie kwalifikowanej pierwszej pomocy w sytuacjach symulowanych | 4 | - |
| C11 | Udzielanie kwalifikowanej pierwszej pomocy w sytuacjach symulowanych. | 4 | - |
| C12 | Posumowanie i zaliczenie | 1 | - |
| | **Razem liczba godzin ćwiczeń** | 45 | - |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Ćwiczenia | | | |
|---|---|---|---|---|
| | F1 | F2 | F5 | P2 |
| EPW1 | x | x | | x |
| EPW2 | x | x | | x |
| EPU1 | x | x | x | |
| EPU2 | x | x | x | |
| EPK1 | x | x | x | |

**I – Kryteria oceniania**

| **Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie** | | | |
|---|---|---|---|
| **Ocena** | | | |
| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..)** | **Dostateczny dostateczny plus 3/3,5** | **dobry dobry plus 4/4,5** | **bardzo dobry 5** |
| EPW1 | Zna niektóre mechanizmy urazów i objawy najczęściej występujących nagłych stanów zagrożenia życia i zdrowia. | Zna większość mechanizmy urazów i objawów nagłych stanów zagrożenia życia i zdrowia. | Zna wszystkie omawiane na zajęciach i zawarte w literaturze przedmiotu mechanizmy urazów i objawy stanów zagrożenia życia. Wykazuje się wiedzą wykraczającą poza zakres przedmiotowy zajęć. |
| EPW2 | Wymienia niezbędne zasady i podstawowy sprzęt konieczny do udzielania pierwszej pomocy. | Zna wszystkie zasady i wymienia większość sprzętu używanego do udzielania pierwszej pomocy. | Proponuje wykorzystanie sprzętu do udzielania pierwszej pomocy w sytuacjach nietypowych. Wykazuje zainteresowanie sprzętem nowym, wprowadzanym do użytkowania i aktywność w promowaniu tej wiedzy. |
| EPU1 | Prowadzi obserwację i wywiad z poszkodowanym i świadkami zdarzenia pozwalające na rozpoznanie stanu pacjenta w sytuacji typowej. Popełnia błędy | Prowadzi obserwację i wywiad z poszkodowanym i świadkami zdarzenia pozwalające rozpoznanie stanu pacjenta w sytuacji problemowej. | Bezbłędnie prowadzi obserwację i wywiad z poszkodowanym umożliwiające postawienie trafnego rozpoznania stanu pacjenta. Wykrywa zagrożenia wynikające ze zmiany stanu osoby chorej/poszkodowanej. Prawidłowo reaguje na |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | wymagające pomocy nauczyciela. Jest świadomy braku umiejętności, wymaga ukierunkowania w poszukiwaniu sposobów doskonalenia zawodowego. Uwagi przyjmuje w sposób właściwy i wykorzystuje je w dalszej pracy. | Popełnia nieznaczne błędy niewymagające interwencji nauczyciela. Samodzielnie poszukuje sposobów doskonalenia umiejętności zawodowych. | pogorszenie sytuacji zdrowotnej chorego/poszkodowanego. |
| EPU2 | Udziela pierwszej pomocy stosując zasady i wykorzystując sprzęt do udzielania pierwszej pomocy w sytuacjach typowych | Udziela pierwszej pomocy stosując zasady i wykorzystując sprzęt do udzielania pierwszej pomocy w sytuacjach problemowych. | Ocenia działania w zakresie udzielania pierwszej pomocy. Wykrywa błędy i przewiduje skutki działań nieprawidłowych. Proponuje sposoby rozwiązań sytuacji trudnych. Poziomem umiejętności wykracza poza zakres problemowy przedmiotu. |
| EPK1 | Udziela pierwszej pomocy z poszanowaniem zasad styki i stara się chronić informacje dotyczące danych osobowych i stanu poszkodowanego, Popełnia drobne błędy nie wymagające interwencji nauczyciela | Udziela pierwszej pomocy z poszanowaniem zasad etyki i chroni dane dotyczące stanu poszkodowanego. | Rozpoznaje sytuacje ujawniania informacji i przewiduje skutki działań nieprawidłowych. Proponuje sposoby postępowania zmierzające do nieujawniania informacji mediom oraz osobom i instytucjom nieuprawnionym. |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Egzamin** |

**K – Literatura przedmiotu**

**Literatura obowiązkowa:**

1. Campbell JE, Alson RL (red.).: International Trauma Life Support – Ratownictwo przedszpitalne w urazach. Medycyna Praktyczna, Kraków 2017
2. Andres J: Wytyczne resuscytacji 2015 Polska Rada Resuscytacji, Europejska Rada Resuscytacji, Kraków 2016.
4.Medycyna katastrof. Problemy organizacyjno – diagnostyczne. Wydawca: Wyższej Szkoły Ekonomii i Prawa im. Edwarda Lipińskiego, Kielce 2012.
5. Kopta A., Mierzejewski J., Kołodziej G.: Kwalifikowana Pierwsza Pomoc. Wydawnictwo Lekarskie PZWL 2016. Brongel L.: Złota godzina. Wydawnictwo Medyczne, Kraków 2007.

**Literatura zalecana / fakultatywna:**

1. Guła P., Machała W., Brzozowski R.: Postępowanie przedszpitalne w obrażeniach ciała. Wydawnictwo lekarskie PZWL 2015
2. Styka L.: Ewakuacja i transport poszkodowanego. Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2010.
3.Lejeune DA., Platt TE., Stoy Walt A.: Ratownik medyczny. Edra Urban & Partner 2013.
4.Mackway-Jones K., Marsden J., Windle J.: Triage. Ratunkowa segregacja medyczna. Urban & Partner 2012.

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| Forma aktywności studenta | Liczba godzin na realizację | |
|---|---|---|
| | na studiach stacjonarnych | na studiach niestacjonarnych |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 70 | |
| Konsultacje | 10 | |
| Czytanie literatury | 15 | |
| Przygotowanie się do zajęć | 15 | |
| Przygotowanie do egzaminu | 15 | |
| **Suma godzin:** | **125** | |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25-30 g.):** | **5** | |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Joanna Kuriańska-Wołoszyn |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **STRES I WYPALENIE ZAWODOWE RATOWNIKA MEDYCZNEGO** |
| **2. Punkty ECTS** | **5** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Wykłady, ćwiczenia** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **I** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **DR BEATA UCHTO-ŻYWICA** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 1** | **W: 25, Ć: 45** | |
| **Liczba godzin ogółem** | **70** | |

**C - Wymagania wstępne**

| |
|---|
| Ogólna wiedza zdobyta na wcześniejszym etapie edukacji. |

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Wyposażenie studenta w rozszerzoną wiedzę z zakresu psychologii stresu i najważniejszych teorii i definicji pojęć związanych z wypaleniem zawodowym. |
| **CW2** | Wyposażenie studenta w wiedzę na temat roli stresu w etiopatogenezie i przebiegu chorób oraz mechanizmów radzenia sobie ze stresem; zagadnienia dotyczące zespołu stresu pourazowego, reakcji fizjologicznych i emocjonalnych, poznawczych oraz interpersonalnych, a także mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych. |
| **CW3** | Wyposażenie studenta w wiedzę na temat technik redukowania lęku i sposoby relaksacji oraz mechanizmów powstawania i objawy zespołu wypalenia zawodowego, a także metod zapobiegania powstaniu tego zespołu. |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Zdobycie umiejętności zapobiegania zespołowi stresu pourazowego po traumatycznych |

| | |
|---|---|
| | wydarzeniach, w tym przeprowadzania podsumowania zdarzenia traumatycznego (debriefing) w zespole. |
| **CU2** | Zdobycie umiejętności radzenia sobie ze stresem przy wykonywaniu zawodu ratownika medycznego. |
| **CU3** | Zdobycie umiejętności oceniania funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych (stres, konflikt, frustracja). |
| **Kompetencje społeczne** | |
| **CK1** | Uświadomienie rozumienia potrzeby aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. |
| **CK2** | Uświadomienie rozumienia potrzeby samodzielnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw. |
| **CK3** | Uświadomienie rozumienia potrzeby dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | | |
| EPW1 | Posiada wiedzę na temat roli stresu społecznego w zachowaniach zdrowotnych i autodestrukcyjnych. | K_W61 |
| EPW2 | Posiada wiedze na temat roli stresu w etiopatogenezie i przebiegu chorób oraz mechanizmy radzenia sobie ze stresem; zagadnienia dotyczące zespołu stresu pourazowego, reakcji fizjologicznych i emocjonalnych, poznawczych oraz interpersonalnych, a także mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych. | K_W61<br>K_W78 |
| EPW3 | Zna techniki redukowania lęku i sposoby relaksacji oraz mechanizmy powstawania i objawy zespołu wypalenia zawodowego, a także metody zapobiegania powstaniu tego zespołu. | K_W79 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | Potrafi zapobiegać zespołowi stresu pourazowego po traumatycznych wydarzeniach, w tym przeprowadzać podsumowanie zdarzenia traumatycznego (debriefing) w zespole. | K_U38 |
| EPU2 | Potrafi radzić sobie ze stresem przy wykonywaniu zawodu ratownika medycznego. | K_U39 |
| EPU3 | Potrafi oceniać funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, konflikt, frustracja). | K_U40 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Potrafi aktywnie słuchać, nawiązywać kontakty interpersonalne, skutecznie i empatycznie porozumiewać się z pacjentem. | K_K01 |
| EPK2 | Potrafi samodzielnie wykonywać zawód zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, | K_K03 |

| | | |
|---|---|---|
| | uwzględniającego poszanowanie jego praw. | |
| EPK3 | Potrafi dostrzegać i rozpoznawać własne ograniczenia, dokonywać samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. | K_K05 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| Lp. | Treści wykładów | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| W1 | Definicja, przyczyny, fizjologia stresu. | 2 | |
| W2 | Specyfika pracy w zawodzie ratownika medycznego. | 2 | |
| W3 | Stres zawodowy w pracy ratownika medycznego. | 2 | |
| W4 | Stres traumatyczny w pracy ratownika medycznego. Zespół stresu pourazowego (PTSD) – rys historyczny, objawy, leczenie. | 2 | |
| W5 | Ratownik medyczny w obliczu śmierci. | 2 | |
| W6 | Agresja wobec ratowników medycznych jako źródło stresu i wypalenia zawodowego. | 2 | |
| W7 | Wpływ pandemii wirusa SARS-COV2 na zdrowie psychiczne personelu medycznego. | 2 | |
| W8 | Wypalenie zawodowe w zawodzie ratownika medycznego. | 2 | |
| W9 | Techniki i strategie radzenia sobie ze stresem w zawodzie ratownika medycznego. | 2 | |
| W10 | Wsparcie psychologiczne dla ratowników medycznych. | 2 | |
| W11 | Defusing i debriefing w ratownictwie medycznym. | 2 | |
| W12 | Podsumowanie materiału | 1 | |
| | **Razem liczba godzin wykładów** | 25 | ... |

| Lp. | Treści ćwiczeń | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| C1 | Wybrane koncepcje stresu. | 2 | |
| C2 | Stres w pracy ratownika medycznego. | 2 | |
| C3 | Strategie radzenia sobie ze stresem. | 2 | |
| C4 | Konsekwencje zdrowotne przewlekłego stresu. | 2 | |
| C5 | PTSD- stresowy zespół pourazowy. | 2 | |
| C6 | Definicja wypalenia zawodowego, przyczyny i konsekwencje. | 2 | |
| C7 | Przyczyny wypalenia zawodowego w zawodach medycznych. | 2 | |
| C8 | Strategie radzenia sobie z wypaleniem zawodowym. | 2 | |

| | | | |
|---|---|---|---|
| C9 | Pomoc psychologiczna w zawodzie ratownika medycznego. | 2 | |
| C10 | Pomoc psychoterapeutyczna w zawodzie ratownika medycznego. | 2 | |
| C11 | Definicja i rodzaje sytuacji trudnych. Definicja kryzysu. | 2 | |
| C12 | Psychologiczne reakcje na chorobę, niepełnosprawność, śmierć. | 2 | |
| C13 | Komunikacja z pacjentem w sytuacji kryzysu i ryzyka śmierci. | 2 | |
| C14 | Komunikacja wspierająca w zespole ratownictwa medycznego. | 2 | |
| C15 | Psychologiczne konsekwencje wypalenia zawodowego- depresja, zaburzenia nastroju. | 2 | |
| C16 | Psychologiczne konsekwencje wypalenia zawodowego- zaburzenia lękowe. | 2 | |
| C17 | Psychologiczne konsekwencje wypalenia zawodowego- ryzyko uzależnień. | 2 | |
| C18 | Psychologiczne konsekwencje wypalenia zawodowego- agresja, wycofanie, ryzyko zachowań samobójczych. | 2 | |
| C19 | PTSD, stres przewlekły, sytuacje trudne- analizy przypadków. | 2 | |
| C20 | Wypadki, zachowania samobójcze, śmierć- analizy przypadków. | 2 | |
| C21 | Depresja, zaburzenia lękowe, uzależnienia- analizy przypadków. | 2 | |
| C22 | Praca z „trudnym pacjentem”- analizy przypadków. | 2 | |
| C23 | Podsumowanie materiału. | 1 | |
| | **Razem liczba godzin ćwiczeń** | **45** | … |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Wykład | wykład informacyjny | projektor , filmy edukacyjne |
| Ćwiczenia | analiza tekstu źródłowego, analiza przypadków | teksty źródłowe |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Wykład | F2 obserwacja podczas zajęć/ aktywność | P1 egzamin pisemny |
| Ćwiczenia | F2 obserwacja podczas zajęć / aktywność | P1 egzamin pisemny |

| | | |
|---|---|---|
| | F4 wypowiedź | |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Wykład | | Ćwiczenia | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Metoda oceny F2 | ….. | F2 | F4 | …. | …. |
| EPW1 | x | | x | | | |
| EPW2 | x | | x | | | |
| EPW3 | x | | x | | | |
| EPU1 | x | | x | x | | |
| EPU2 | x | | x | x | | |
| EPU3 | x | | x | x | | |
| EPK1 | | | x | x | | |
| EPK2 | | | x | x | | |
| EPK3 | | | x | x | | |

**I – Kryteria oceniania**

| Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie | | | |
|---|---|---|---|
| Ocena | | | |
| Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..) | Dostateczny<br>dostateczny plus<br>3/3,5 | dobry<br>dobry plus<br>4/4,5 | bardzo dobry<br>**5** |
| EPW1 | Posiada podstawową wiedzę z zakresu psychologii stresu, najważniejszych teorii i definicji pojęć związanych z teorią stresu i wypalenia zawodowego. | Posiada dobrą wiedzę z zakresu psychologii stresu, najważniejszych teorii i definicji pojęć związanych z teorią stresu i wypalenia zawodowego. | Posiada pogłębioną wiedzę z zakresu psychologii stresu i najważniejszych teorii i definicji pojęć związanych z teorią stresu i wypalenia zawodowego. |
| EPW2 | Posiada podstawową wiedzę z zakresu stresu pourazowego, reakcji fizjologicznych i emocjonalnych, poznawczych oraz interpersonalnych, a także mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych. | Posiada dobrą wiedzę z zakresu stresu pourazowego, reakcji fizjologicznych i emocjonalnych, poznawczych oraz interpersonalnych, a także mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych. | Posiada pogłębioną wiedzę z zakresu stresu pourazowego, reakcji fizjologicznych i emocjonalnych, poznawczych oraz interpersonalnych, a także mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych. |
| EPW3 | Zna techniki redukowania lęku i sposoby relaksacji oraz mechanizmy powstawania i objawy zespołu wypalenia zawodowego, a także metody zapobiegania | Zna techniki redukowania lęku i sposoby relaksacji oraz mechanizmy powstawania i objawy zespołu wypalenia zawodowego, a także metody zapobiegania | Zna techniki redukowania lęku i sposoby relaksacji oraz mechanizmy powstawania i objawy zespołu wypalenia zawodowego, a także metody zapobiegania powstaniu tego zespołu w stopniu bardzo dobrym i potrafi je zastosować. |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | powstaniu tego zespołu w stopniu podstawowym. | powstaniu tego zespołu w stopniu dobrym. | |
| EPU1 | Posiada podstawową umiejętność zapobiegania zespołowi stresu pourazowego po traumatycznych wydarzeniach, w tym przeprowadzać podsumowanie zdarzenia traumatycznego (debriefing) w zespole. | Posiada dobrą umiejętność zapobiegania zespołowi stresu pourazowego po traumatycznych wydarzeniach, w tym przeprowadzać podsumowanie zdarzenia traumatycznego (debriefing) w zespole. | Posiada bardzo dobrą umiejętność zapobiegania zespołowi stresu pourazowego po traumatycznych wydarzeniach, w tym przeprowadzać podsumowanie zdarzenia traumatycznego (debriefing) w zespole. |
| EPU2 | Potrafi radzić sobie ze stresem przy wykonywaniu zawodu ratownika medycznego w stopniu podstawowym. | Potrafi radzić sobie ze stresem przy wykonywaniu zawodu ratownika medycznego w stopniu dobrym. | Potrafi radzić sobie ze stresem przy wykonywaniu zawodu ratownika medycznego w stopniu bardzo dobrym. |
| EPU3 | Potrafi oceniać funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, konflikt, frustracja) w stopniu wystarczającym. | Potrafi oceniać funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, konflikt, frustracja) w stopniu dobrym. | Potrafi oceniać funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, konflikt, frustracja) w stopniu bardzo dobrym. |
| EPK1 | Potrafi aktywnie słuchać, nawiązywać kontakty interpersonalne, skutecznie i empatycznie porozumiewać się z pacjentem w stopniu podstawowym. | Potrafi aktywnie słuchać, nawiązywać kontakty interpersonalne, skutecznie i empatycznie porozumiewać się z pacjentem w stopniu dobrym. | Potrafi aktywnie słuchać, nawiązywać kontakty interpersonalne, skutecznie i empatycznie porozumiewać się z pacjentem w stopniu bardzo dobrym. |
| EPK2 | Rozumie potrzebę wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw. | Rozumie potrzebę wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw i potrafi to realizować. | Rozumie potrzebę wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw i potrafi to realizować bardzo dobrze. |
| EPK3 | Potrafi dostrzegać i rozpoznawać własne ograniczenia, dokonywać samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych w stopniu podstawowym. | Potrafi dostrzegać i rozpoznawać własne ograniczenia, dokonywać samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych w stopniu dobrym. | Potrafi dostrzegać i rozpoznawać własne ograniczenia, dokonywać samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych w stopniu bardzo dobrym. |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Egzamin** |

**K – Literatura przedmiotu**

| |
|---|
| **Literatura obowiązkowa:**<br>1. Mastalerz-Migas A, Steciwko A. Stres oraz wypalenie zawodowe Jak rozpoznawać, zapobiegać i leczyć , wyd. Elsevier, Wrocław 2012<br>2. Ogińska-Bulik N. Stres zawodowy w służbach ratowniczych, wyd. WSH-E, 2006 |
| **Literatura zalecana / fakultatywna:**<br>1.Hetherington A. Wsparcie psychologiczne w służbach ratowniczych, GWP 2004.<br>2.Ogińska-Bulik N. Pozytywne skutki doświadczeń traumatycznych, czyli kiedy łzy zamieniają się w perły? wyd. Difin, 2013.<br>3. Ogińska-Bulik N. Dwa oblicza traumy. Negatywne i pozytywne skutki zdarzeń traumatycznych u pracowników służb ratowniczych, wyd. Difin, 2015.<br>4. Kapusta P. Pandemia. Raport z frontu, wyd. Insignis, Kraków 2020.<br>5. Reszka P. Mali Bogowie 2. Jak umierają Polacy, wyd. Zing, Warszawa 2018 |

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| **Forma aktywności studenta** | **Liczba godzin na realizację** | |
|---|---|---|
| | **na studiach stacjonarnych** | **na studiach niestacjonarnych** |
| Godziny zajęć z nauczycielem/ami | 70 | |
| Konsultacje | 10 | |
| Czytanie literatury | 20 | |
| Przygotowanie do sprawdzianu | 10 | |
| Przygotowanie do egzaminu | 15 | |
| **Suma godzin:** | **125** | |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25 godz. ):** | **5** | |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Beata Uchto-Żywica |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | buchto@ajp.edu.pl |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **SEMINARIUM DYPLOMOWE** |
| **2. Punkty ECTS** | **9** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **seminarium** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **II i III** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **PROF. DR HAB. IRENA MACHAJ** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 4** | **S: 30** | **-** |
| **Semestr 5** | **S: 30** | **-** |
| **Semestr 6** | **S: 30** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **90** | **-** |

**C - Wymagania wstępne**

| |
|---|
| Ogólna wiedza zdobyta na wcześniejszym etapie edukacji. |

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Przekazanie regulacji prawnych, zasad etycznych i deontologicznych odnoszących się do wykonywania zawodu ratownika medycznego |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Ukształtowanie umiejętności promowania zasad udzielania pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy i medycznych czynności ratunkowych |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Ukształtowanie kompetencji w zakresie organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | | |
| EPW1 | Systemy ratownictwa medycznego w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach. | K_W03 |
| EPW2 | przedmiot, cel, obszar badań naukowych i paradygmaty ratownictwa medycznego; | K_W246 |
| EPW3 | metody i techniki prowadzenia badań naukowych; | K_W247 |
| EPW4 | zasady etyki w prowadzeniu badań naukowych i podstawowe regulacje prawne z zakresu prawa autorskiego i prawa ochrony własności intelektualnej. | K_W248 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | krytycznie analizować publikowane wyniki badań naukowych; | K_U142 |
| EPU2 | przeprowadzać badanie jakościowe, posługując się narzędziami badawczymi. | K_U143 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. | K_K05 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| **Lp.** | **Treści projektów** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| L1 | Opracowanie koncepcji problemu badawczego | 20 | |
| L2 | Analiza literatury przedmiotu w zakresie przyjętego problemu badawczego | 20 | |
| L3 | Doprecyzowanie aspektów analitycznych problemu badawczego | 20 | |
| L4 | Gromadzenie materiałów empirycznych zgodnie z ramami problemowymi | 20 | |
| L5 | Analiza materiałów i synteza wyników empirycznych, redakcja ostatecznej wersji projektu | 10 | |
| | **Razem liczba godzin projektów** | 90 | … |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Projekt | Samodzielne przygotowanie i realizacja projektu przez studenta, przy aktywnym merytorycznym wspomaganiu promotora | |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|

| | | |
|---|---|---|
| Projekt | Wspieranie merytoryczne i kontrolowanie realizacji projektu przez studenta | Praca pisemna stanowiąca całościowe opracowanie podjętego problemu badawczego P3 |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Wykład | | Ćwiczenia | | | | Laboratoria | | | | Projekt | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Metoda oceny …. | ….. | ….. | …… | …. | …. | …. | …. | … | … | P3 | .. | .. |
| EPW1 | | | | | | | | | | | X | | |
| EPW2 | | | | | | | | | | | X | | |
| EPW3 | | | | | | | | | | | X | | |
| EPW4 | | | | | | | | | | | X | | |
| EPU1 | | | | | | | | | | | X | | |
| EPU2 | | | | | | | | | | | | | |
| EPU3 | | | | | | | | | | | | | |
| EPK1 | | | | | | | | | | | X | | |
| EPK2 | | | | | | | | | | | X | | |

**I – Kryteria oceniania**

| **Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie** | | | |
|---|---|---|---|
| **Ocena** | | | |
| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..)** | **Dostateczny dostateczny plus 3/3,5** | **dobry dobry plus 4/4,5** | **bardzo dobry 5** |
| EPW1 | Zna wybrane systemy ratownictwa medycznego w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach. | Zna i rozumie systemy ratownictwa medycznego w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach. | Zna i rozumie wszystekie systemy ratownictwa medycznego w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach. |
| EPW2 | Zna wybrane postawy społeczne wobec zdrowia, choroby, niepełnosprawności, starości, konsekwencje społeczne choroby i niepełnosprawności oraz bariery społecznokulturowe, a także koncepcję jakości życia uwarunkowaną stanem zdrowia | Zna i rozumie większość postaw społecznych wobec zdrowia, choroby, niepełnosprawności, starości, konsekwencje społeczne choroby i niepełnosprawności oraz bariery społecznokulturowe, a także koncepcję jakości życia uwarunkowaną stanem zdrowia. | Zna i rozumie wszystkie postawy społeczne wobec zdrowia, choroby, niepełnosprawności, starości, konsekwencje społeczne choroby i niepełnosprawności oraz bariery społecznokulturowe, a także koncepcję jakości życia uwarunkowaną stanem zdrowia. |
| EPW3 | Zna i rozumie wybrane czynniki złożoności społecznej roli ratownika medycznego oraz wybrane socjokulturowe | Zna i rozumie większość czynników złożoności społecznej roli ratownika medycznego oraz większość | Zna i rozumie w pełnej złożoności społeczną role ratownika medycznego oraz wszystkie socjokulturowe uwarunkowania jej realizacji |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | uwarunkowania jej realizacji | socjokulturowych uwarunkowań jej realizacji | |
| EPW4 | Zna i rozumie wpływ tylko niektórych czynników środowiska na zdrowie człowieka i społeczeństwa, politykę zdrowotną państwa, programy zdrowotne, zagrożenia zdrowia, przy uwzględnieniu wszystkich zmiennych je warunkujących | … Zna i rozumie wpływ wybranych czynników środowiska na zdrowie człowieka i społeczeństwa, politykę zdrowotną państwa, programy zdrowotne, zagrożenia zdrowia, przy uwzględnieniu wszystkich zmiennych je warunkujących | Zna i rozumie wpływ wszystkich czynników środowiska na zdrowie człowieka i społeczeństwa, politykę zdrowotną państwa, programy zdrowotne, zagrożenia zdrowia, przy uwzględnieniu wszystkich zmiennych je warunkujących |
| EPU1 | Absolwent w stopniu minimalnym potrafi dbać o bezpieczeństwo własne, pacjentów, otoczenia i środowiska, przestrzegając zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów i zasad regulujących postępowanie w przypadku różnych rodzajów zagrożeń. | Absolwent w stopniu zadowalającym potrafi dbać o bezpieczeństwo własne, pacjentów, otoczenia i środowiska, przestrzegając zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów i zasad regulujących postępowanie w przypadku różnych rodzajów zagrożeń. | Absolwent w pełni potrafi dbać o bezpieczeństwo własne, pacjentów, otoczenia i środowiska, przestrzegając zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów i zasad regulujących postępowanie w przypadku różnych rodzajów zagrożeń. |
| EPK1 | Absolwent ma minimalne kompetencje aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | Absolwent ma wystarczające kompetencje aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem | Absolwent ma pełne kompetencje aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. |
| EPK2 | Absolwent ma minimalne kompetencje dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta. | Absolwent ma wystarczające kompetencje dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta. | Absolwent ma pełne kompetencje dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta. |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Zaliczenie z oceną** |

**K – Literatura przedmiotu**

**Literatura obowiązkowa:**

1. Babbie E., Podstawy badań społecznych, Warszawa 2008, Wydawnictwo PWN.
2. Nowak S., Metodologia badań społecznych, Warszawa 1985 PWN
3. Frankfort-Nachmias Ch., Nachmias D., Metody badawcze w naukach społecznych, Poznań 2001, Wydawnictwo Zysk i S-ka.

**Literatura zalecana / fakultatywna:**

4. Silverman D., Prowadzenie badań jakościowych, Warszawa 2008, Wydawnictwo Naukowe PWN.
5. Procesy medykalizacji we współczesnym społeczeństwie, M. Nowakowski, W. Piątkowski (red.), Lublin 2017, Wydawnictwo UMCS
6. Domaradzki Jan., Społeczne konstruowanie genetyki, Poznań 2018, WN. Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu.

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| Forma aktywności studenta | Liczba godzin na realizację | |
|---|---|---|
| | na studiach stacjonarnych | na studiach niestacjonarnych |
| Godziny zajęć z nauczycielem/ami | 90 | |
| Konsultacje | 30 | |
| Czytanie literatury | 30 | |
| Przygotowanie opracowania pisemnego | 45 | |
| Przygotowanie do egzaminu | 30 | |
| **Suma godzin:** | **225** | |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25-30 godz. ):** | **9** | |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Prof. dr hab. Irena Machaj |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | irenamachaj@wp.pl |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **ANESTEZJOLOGIA I INTENSYWNA TERAPIA** |
| **2. Punkty ECTS** | **6** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Wykłady, ćwiczenia, zajęcia kliniczne** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **III** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **LEK. MED. WALENTYNA MICKIELEWICZ** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 5** | **W: 15, C: 15, ZK: 15** | **-** |
| **Semestr 6** | **W: 15, C: 15, ZK: 15** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **90** | **-** |

**C - Wymagania wstępne**

Posiadać wiedzę z zakresu: anatomii, fizjologii, farmakologii, filozofii i etyki zawodu pielęgniarki, podstaw pielęgniarstwa, badań fizykalnych, chorób wewnętrznych i pielęgniarstwa internistycznego, chirurgii i pielęgniarstwa chirurgicznego, neurologii i pielęgniarstwa neurologicznego

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Wiedza dotycząca diagnozowania, postepowania terapeutycznego i przygotowana do zabiegów medycznych w stanach zagrożenia życia. |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Umiejętności dotyczące badań fizykalnych, monitorowania czynności układu oddechowego oraz interceptowania wyników badań. |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Kompetencje społeczne pozwalające na umiejętności aktywnego słuchania i porozumiewania się oraz dostrzegania konieczności ustawicznego rozwoju. |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|

| | | |
|---|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | | |
| EPW1 | przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w zespole ostrej niewydolności oddechowej, zaostrzeniu przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, astmie, ostrych stanach zapalnych dróg oddechowych i odmie opłucnowej; | K_W129 |
| EPW2 | zasady przygotowania do zabiegów medycznych w stanach zagrożenia życia | K_W146 |
| EPW3 | wskazania do stosowania intensywnej terapii i zasady jej stosowania | K_W169 |
| EPW4 | zasady prowadzenia podstawowej i zaawansowanej resuscytacji krążeniowo<br>oddechowej u osób dorosłych i dzieci; | K_W156 |
| EPW5 | wskazania do odsysania dróg oddechowych i techniki jego wykonywania; | K_W157 |
| EPW6 | wskazania do przyrządowego i bezprzyrządowego przywracania drożności dróg oddechowych i techniki ich wykonywania | K_W158 |
| EPW7 | zasady wykonywania toalety drzewa oskrzelowego u pacjenta zaintubowanego; | K_W148 |
| EPW8 | zasady wykonywania toalety u pacjenta z założoną rurką tracheostomijną i pielęgnacji tracheostomii; | K_W149 |
| EPW9 | wskazania do podjęcia tlenoterapii biernej lub wentylacji zastępczej powietrzem lub tlenem, ręcznie lub mechanicznie – z użyciem respiratora i techniki ich wykonywania; | K_W159 |
| EPW10 | metody znieczulenia i zasady opieki nad pacjentem po znieczuleniu; | K_W238 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu | K_U55 |
| EPU2 | monitorować czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii | K_U56 |
| EPU3 | interpretować wyniki badań pacjenta z przewlekłą niewydolnością oddechową | K_U57 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta. | K_K02 |
| EPK2 | Kierowania się dobrem pacjenta. | K_K06 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| Lp. | Treści wykładów | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| W1 | Znieczulenie ogólne. | 2 | - |
| W2 | Przygotowanie do operacji i znieczulenia | 2 | - |
| W3 | Intubacja dotchawicza i metody znieczulenia | 2 | - |
| W4 | Opieka pooperacyjna i nadzór nad chorym Monitorowanie funkcji życiowych | 2 | - |
| W5 | Wstrząs, płynoterapia i leczenie krwiozastępcze | 2 | - |
| W6 | Chory nieprzytomny i po NZK – przyczyny utaty przytomności i NZK, ocena chorego, skale służące do oceny | 2 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | chorego w stanie ciężkim. | | |
| W7 | Standardy i procedury monitorowania stanu klinicznego pacjenta na bloku operacyjnym i w oddziale intensywnej terapii. | 1 | - |
| | **Razem liczba godzin wykładów** | 15 | - |

| **Lp.** | **Treści ćwiczeń** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| C1 | Przygotowanie chorego do znieczulenia w trybie ostrym i planowym – ocena stanu ogólnego, choroby towarzyszące( układ oddechowy – astma, POCHP, stany zapalne); układ krążenia ( nadciśnienie, choroba wieńcowa, zaburzenia rytmu serca, wady zastawkowe), układ wydalniczy( ostra i przewlekła niewydolność nerek); choroby endokrynologiczne( zaburzenia funkcjonowania tarczycy). Karencja pokarmowa. Przyjmowane leki – kontynuacja przyjmowania leków lub odstawienie w okresie przed operacją. Premedykacja – rola, środki używane w premedykacji(benzodiazepiny, hydroksyzyna, opioidy). Świadoma zgoda na znieczulenie. | 1 | - |
| C2 | Monitorowanie podstawowych funkcji życiowych na Sali operacyjnej – układ krążenia( EKG, pomiar ciśnienia tętniczego metodą pośrednią i bezpośrednią) układ oddechowy( saturacja przez skórna, kapnografia, analizator gazów w aparacie do znieczulenia), pomiar głębokości znieczulenia( analiza bispektralna), pomiar natężenia zwiotczenia (TOF) | 1 | - |
| C3 | Znieczulenie ogólne- elementy i objawy znieczulenia; anestetyki wziewne( podtlenek azotu, środki halogenowe), anestetyki dożylne(thiopental, propofol, ketamina, etomidat), opioidy( remi fentanyl, fentanyl, morfina, oksykodon), środki zwiotczające( depolaryzujące- sukcynylocholina; niedepolaryzujące- atrakurium, rokuronium, pankuronium), odwracanie bloku nerwowo mięśniowego (prostygmina). Preoksygenacja, wentylacja przy pomocy maski twarzowej, założenia maski krtaniowej, intubacja dotchawicza. | 1 | - |
| C4 | Znieczulenie przewodowe – rodzaje znieczulenia przewodowego (znieczulenie powierzchniowe, nasiękowe, blokada nerwów i splotów, znieczulenie podpajęczynówkowe i zewnątrzoponowe) wskazania i przeciwwskazania do zastosowania; środki znieczulenia miejscowego (lignokaina, bupiwakaina, ropiwakaina) | 1 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| C5 | Opieka nad chorym w okresie pooperacyjnym – zasady funkcjonowania Sali wybudzeń i Sali pooperacyjnej. Powikłania po znieczuleniu ogólnym i przewodowym (hipoksja dyfuzyjna, resztkowe działanie środków zwiotczających, hipotensja, zatrzymanie moczu po znieczuleniu przewodowym) Znaczenie leczenia bólu pooperacyjnego | 1 | - |
| C6 | Zasady organizacji i funkcjonowania OIT | 1 | - |
| C7 | Monitorowanie parametrów życiowych w OIT, rozszerzone monitorowanie układu krążenia( podstawowe parametry hemodynamiczne- CO, CVP; pomiar ciśnienia tętniczego metoda bezpośrednią); pomiar ciśnienia śródbrzusznego, pomiar ciśnienia śródczaszkowego. | 1 | - |
| C8 | Ostra niewydolność oddechowa – przyczyny, objawy, postępowanie terapeutyczno- pielęgnacyjne.<br>Zasady sprawowania opieki pielęgniarskiej nad pacjentem wentylowanym mechanicznie. Rozpoznawanie potencjalnych i występujących problemów wynikających ze stanu klinicznego pacjenta. | 1 | - |
| C9 | Aminy katecholowe – adrenalina, noradrenalina, dopamina, dobutamina – działanie, sposób podawania we wlewie ciągłym – pompy infuzyjne. Sedacja (benzodiazepiny, propofol, dexmedetomidyna, haloperidol, promazyna) i analgosedacja w OIT (opioidy-remifentanyl, fentanyl, oksykodon, morfina, ketamina). | 1 | - |
| C10 | Zasada działania respiratora, podstawowe tryby sztucznej wentylacji płuc i wspomagania oddychania. Wybór podstawowych parametrów wentylacji. PEEP – znaczenie, mechanizm działania, wpływ na układ krążenia. | 1 | - |
| C11 | Pielęgnacja chorego leczonego w OIT – profilaktyka odleżyn, fizykoterapia dróg oddechowych ( odsysanie wydzieliny z dróg oddechowych, ćwiczenia zapobiegające niedodmie) | 1 | - |
| C12 | Zespól dysfunkcji wielonarządowej (MODS)- podstawy kliniczne. | 1 | - |
| C13 | Ostra niewydolność nerek- zasady postępowania terapeutycznego. | 1 | - |
| C14 | Sepsa- etiopatogeneza powstawania, zasady diagnostyki i leczenia w oddziale intensywnej terapii. Zatrucia- zasady postępowania terapeutycznego. | 1 | - |
| C15 | Śmierć pnia mózgu- procedura stwierdzania śmierci osobniczej pacjenta. Elementy transplantologii, problemy etyczno- moralne. | 1 | - |
| | **Razem liczba godzin ćwiczeń** | 15 | - |

| **Lp.** | **Treści zajęć klinicznych** | **Liczba godzin na studiach** |
|---|---|---|

| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
|---|---|---|---|
| ZK1 | Wprowadzenie do zajęć praktycznych (program zajęć, warunki zaliczenia, regulamin zajęć). Zapoznanie z organizacją pracy w oddziale intensywnej terapii, zasadami obsługi sprzętu oraz dostępnej aparatury. | 1 | - |
| ZK2 | Zasady prowadzenia intensywnego nadzoru nad chorymi leczonymi w oddziale IOM. Doskonalenie umiejętności monitorowania i oceny funkcji życiowych pacjenta w różnych fazach choroby. | 1 | - |
| ZK3 | Dokumentacja medyczna obowiązująca w oddziale – specyfika i zasady jej prowadzenia | 1 | - |
| ZK4 | Formułowanie diagnozy pielęgniarskiej, planowanie i realizowanie opieki w oparciu o wybrane studium przypadku. | 1 | - |
| ZK5 | Nagłe stany zagrożenia życia w chorobach wewnętrznych, urazowych i nieurazowych zespołach chirurgicznych. Zasady prowadzenia reanimacji krążeniowo-oddechowej u osoby dorosłej i dziecka w warunkach oddziału intensywnej terapii. | 1 | - |
| ZK6 | Przygotowanie chorego do znieczulenia w trybie ostrym i planowym – ocena stanu ogólnego, choroby towarzyszące( układ oddechowy – astma, POCHP, stany zapalne); układ krążenia ( nadciśnienie, choroba wieńcowa, zaburzenia rytmu serca, wady zastawkowe), układ wydalniczy( ostra i przewlekła niewydolność nerek); choroby endokrynologiczne( zaburzenia funkcjonowania tarczycy). Karencja pokarmowa. Przyjmowane leki – kontynuacja przyjmowania leków lub odstawienie w okresie przed operacją. Premedykacja – rola, środki używane w premedykacji(benzodiazepiny, hydroksyzyna, opioidy). | 1 | - |
| ZK7 | Monitorowanie podstawowych funkcji życiowych na Sali operacyjnej – układ krążenia( EKG, pomiar ciśnienia tętniczego metodą pośrednią i bezpośrednią) układ oddechowy( saturacja przez skórna, kapnografia, analizator gazów w aparacie do znieczulenia), pomiar głębokości znieczulenia( analiza bispektralna), pomiar natężenia zwiotczenia (TOF)Znieczulenie ogólne- elementy i objawy znieczulenia; anestetyki | 1 | - |
| ZK8 | Wziewne (podtlenek azotu, środki halogenowe), anestetyki dożylne (thiopental, propofol, ketamina, etomidat), opioidy ( remi fentanyl, fentanyl, morfina, oksykodon), środki zwiotczające( depolaryzujące- sukcynylocholina; niedepolaryzujące- atrakurium, rokuronium, pankuronium), odwracanie bloku nerwowo mięśniowego (prostygmina). Preoksygenacja, wentylacja przy pomocy maski twarzowej, założenia maski | 1 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | krtaniowej, intubacja dotchawicza. | | |
| ZK9 | Znieczulenie przewodowe – rodzaje znieczulenia przewodowego (znieczulenie powierzchniowe, nasiękowe, blokada nerwów i splotów, znieczulenie podpajęczynówkowe i zewnątrzoponowe) wskazania i przeciwwskazania do zastosowania; środki znieczulenia miejscowego (lignokaina, bupiwakaina, ropiwakaina) | 1 | - |
| ZK10 | Opieka nad chorym w okresie pooperacyjnym – zasady funkcjonowania Sali wybudzeń i Sali pooperacyjnej. Powikłania po znieczuleniu ogólnym i przewodowym (hipoksja dyfuzyjna, resztkowe działanie środków zwiotczających, hipotensja, zatrzymanie moczu po znieczuleniu przewodowym) Znaczenie leczenia bólu pooperacyjnego. | 1 | - |
| ZK11 | Zasady organizacji i funkcjonowania OIT | 1 | - |
| ZK12 | Monitorowanie parametrów życiowych w OIT, rozszerzone monitorowanie układu krążenia( podstawowe parametry hemodynamiczne- CO, CVP; pomiar ciśnienia tętniczego metoda bezpośrednią); pomiar ciśnienia śródbrzusznego, pomiar ciśnienia śródczaszkowego. | 1 | - |
| ZK13 | Aminy katecholowe – adrenalina, noradrenalina, dopamina, dobutamina – działanie, sposób podawania we wlewie ciągłym – pompy infuzyjne. Sedacja (benzodiazepiny, propofol, dexmedetomidyna, haloperidol, promazyna) i analgosedacja w OIT (opioidy-remifentanyl, fentanyl, oksykodon, morfina, ketamina). | 1 | - |
| ZK14 | Zasada działania respiratora, podstawowe tryby sztucznej wentylacji płuc i wspomagania oddychania. Wybór podstawowych parametrów wentylacji. PEEP – znaczenie, mechanizm działania, wpływ na układ krążenia. | 1 | - |
| ZK15 | Pielęgnacja chorego leczonego w OIT – profilaktyka odleżyn, fizykoterapia dróg oddechowych ( odsysanie wydzieliny z dróg oddechowych, ćwiczenia zapobiegające niedodmie) | 1 | - |
| | **Razem liczba godzin laboratoriów** | 15 | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Wykład | wykład informacyjny | projektor |
| Ćwiczenia | ćwiczenia doskonalące przygotowanie i monitorowanie chorego | Sprzęt, fantomy i urządzenia wykorzystywane w zespołach |

| | | |
|---|---|---|
| | | ratownictwa medycznego |
| Zajęcia kliniczne | przygotowanie i monitorowanie chorego na oddziale szpitalnym | |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Wykład | | egzamin |
| Ćwiczenia | obserwacja podczas zajęć / aktywność | Na ocenę podsumowującą składają się 3 elementy:<br>**1.** Ocena uzyska z F1 (wejściówki) – 20%<br>**2.** Ocena uzyskana z F1 (sprawdzian praktyczny) – 60%<br>Ocena uzyskana z P1 (egzamin ustny) – 20% |
| Zajęcia kliniczne | obserwacja podczas zajęć / aktywność | |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Wykład | | Ćwiczenia | | | | Zajęcia kliniczne | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Metoda oceny …. | P1 | P3 | … | …. | …. | P3 | …. | … | … |
| EPW1 | | x | x | | | | x | | | |
| EPW2 | | x | x | | | | x | | | |
| EPW3 | | x | x | | | | x | | | |
| EPW4 | | x | x | | | | x | | | |
| EPW5 | | x | x | | | | x | | | |
| EPW6 | | x | x | | | | x | | | |
| EPW7 | | x | x | | | | x | | | |
| EPW8 | | x | x | | | | x | | | |
| EPW9 | | x | x | | | | x | | | |
| EPW10 | | x | x | | | | x | | | |
| EPU1 | | x | x | | | | x | | | |
| EPU2 | | x | x | | | | x | | | |
| EPU3 | | x | x | | | | x | | | |
| EPK1 | | x | x | | | | x | | | |
| EPK2 | | x | x | | | | x | | | |

**I – Kryteria oceniania**

| **Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie** | | | |
|---|---|---|---|
| **Ocena** | | | |
| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..)** | **Dostateczny dostateczny plus 3/3,5** | **dobry dobry plus 4/4,5** | **bardzo dobry 5** |

| | | | |
|---|---|---|---|
| EPW1 | Zna przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w zespole ostrej niewydolności oddechowej, zaostrzeniu przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, astmie, ostrych stanach zapalnych dróg oddechowych i odmie opłucnowej; | Zna większość przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w zespole ostrej niewydolności oddechowej, zaostrzeniu przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, astmie, ostrych stanach zapalnych dróg oddechowych i odmie opłucnowej; | Zna wszystkie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w zespole ostrej niewydolności oddechowej, zaostrzeniu przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, astmie, ostrych stanach zapalnych dróg oddechowych i odmie opłucnowej; |
| EPW2 | Zna zasady przygotowania do zabiegów medycznych w stanach zagrożenia życia | Zna większość zasady przygotowania do zabiegów medycznych w stanach zagrożenia życia | Zna wszystkie zasady przygotowania do zabiegów medycznych w stanach zagrożenia życia |
| EPW3 | Zna wskazania do stosowania intensywnej terapii i zasady jej stosowania | Zna większość wskazań do stosowania intensywnej terapii i zasady jej stosowania | Zna wszystkie wskazania do stosowania intensywnej terapii i zasady jej stosowania |
| EPW4 | Zna wybrane zasady prowadzenia podstawowej i zaawansowanej resuscytacji krążeniowo oddechowej u osób dorosłych i dzieci; | Zna zasady prowadzenia podstawowej i zaawansowanej resuscytacji krążeniowo oddechowej u osób dorosłych i dzieci; | Zna wszystkie zasady prowadzenia podstawowej i zaawansowanej resuscytacji krążeniowo oddechowej u osób dorosłych i dzieci; |
| EPW5 | Zna wybrane wskazania do odsysania dróg oddechowych i techniki jego wykonywania; | Zna wskazania do odsysania dróg oddechowych i techniki jego wykonywania; | Zna wszystkie wskazania do odsysania dróg oddechowych i techniki jego wykonywania; |
| EPW6 | Zna wybrane wskazania do przyrządowego i bezprzyrządowego przywracania drożności dróg oddechowych i techniki ich wykonywania | Zna wskazania do przyrządowego i bezprzyrządowego przywracania drożności dróg oddechowych i techniki ich wykonywania | Zna wszystkie wskazania do przyrządowego i bezprzyrządowego przywracania drożności dróg oddechowych i techniki ich wykonywania |
| EPW7 | Zna wybrane zasady wykonywania toalety drzewa oskrzelowego u pacjenta zaintubowanego; | Zna zasady wykonywania toalety drzewa oskrzelowego u pacjenta zaintubowanego; | Zna wszystkie zasady wykonywania toalety drzewa oskrzelowego u pacjenta zaintubowanego; |
| EPW8 | Zna wybrane zasady wykonywania toalety u pacjenta z założoną rurką tracheostomijną i pielęgnacji tracheostomii; | Zna zasady wykonywania toalety u pacjenta z założoną rurką tracheostomijną i pielęgnacji tracheostomii; | Zna wszystkie zasady wykonywania toalety u pacjenta z założoną rurką tracheostomijną i pielęgnacji tracheostomii; |
| EPW9 | Zna wybrane wskazania do podjęcia tlenoterapii biernej lub wentylacji zastępczej powietrzem lub | Zna wskazania do podjęcia tlenoterapii biernej lub wentylacji zastępczej powietrzem lub tlenem, | Zna wszystkie wskazania do podjęcia tlenoterapii biernej lub wentylacji zastępczej powietrzem lub |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | tlenem, ręcznie lub mechanicznie – z użyciem respiratora i techniki ich wykonywania; | ręcznie lub mechanicznie – z użyciem respiratora i techniki ich wykonywania; | tlenem, ręcznie lub mechanicznie – z użyciem respiratora i techniki ich wykonywania; |
| EPW9 | Zna wybrane metody znieczulenia i zasady opieki nad pacjentem po znieczuleniu; | Zna metody znieczulenia i zasady opieki nad pacjentem po znieczuleniu; | Zna wszystkie metody znieczulenia i zasady opieki nad pacjentem po znieczuleniu; |
| EPU1 | Przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu w stopniu zadawalającym. | Przeprowadzać poprawnie badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu. | Przeprowadzać bardzo dobrze badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu. |
| EPU2 | Monitoruje czynności układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii, ale wymaga ukierunkowania przez nauczyciela prowadzonego | Monitorować czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii | Samodzielnie monitoruje czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii, nie popełniając błędów technicznych. |
| EPU3 | Potrafi zinterpretować większość wyniki badań pacjenta z przewlekłą niewydolnością oddechową | Interpretuje wyniki badań pacjenta z przewlekłą niewydolnością oddechową. | Prawidłowo interpretuje wszystkie wyniki badań pacjenta z przewlekłą niewydolnością oddechową. |
| EPK1 | Jest świadomy istnienia czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta. | Dostrzega czynniki wpływające na reakcje własne i pacjenta. | Dostrzega i wyciąga odpowiednie wnioski dotyczące czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta. |
| EPK2 | Jest świadomy kierowaniem się dobrem pacjenta. | Kierowaniem się dobrem pacjenta. | Kierowaniem się dobrem pacjenta i krytycznie odnosi się do braku poszanowani a jego praw. |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Zaliczenie z oceną/egzamin** |

**K – Literatura przedmiotu**

| |
|---|
| **Literatura obowiązkowa:**<br>1. Mark Weinert – Anestezjologia, crash course; Wydawnictwo Elsevier Urban& Partner, 2001<br>2. Materiały z wykładów i ćwiczeń |
| **Literatura zalecana / fakultatywna:**<br>1. R. Larsen Anestezjologia, Wydawnictwo Elsevier Urban& Partner, 2013<br>2. Z. Rybicki – Intensywna Terapia, Wyfawnictwo Makmed, Lublin 2009, wyd. 2 |

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| **Forma aktywności studenta** | **Liczba godzin na realizację** | |
|---|---|---|
| | **na studiach stacjonarnych** | **na studiach niestacjonarnych** |

| | | |
|---|---|---|
| Godziny zajęć z nauczycielem | 90 | |
| Konsultacje | 10 | |
| Czytanie literatury | 20 | |
| Przygotowanie do zajęć | 10 | |
| Przygotowanie do egzaminu | 20 | |
| **Suma godzin:** | **150** | |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25-30 g.):** | **6** | |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Walentyna Mickielewicz |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **CHIRURGIA** |
| **2. Punkty ECTS** | **4** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Wykłady, ćwiczenia, zajęcia kliniczne** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **II** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **LEK. MED. ROMAN KOŁODZIEJCZAK** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 3** | **w: 15, ćw: 30** | |
| **Semestr 4** | **w: 15, ZK: 30** | |
| **Liczba godzin ogółem** | **90** | |

**C - Wymagania wstępne**

Zaliczenie przedmiotów: Anatomia, Fizjologia z elementami patofizjologii

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Przekazanie studentom wiedzy z zakresu chorób chirurgicznych umożliwiającej sprawne realizowanie zadań w praktyce zawodowej ratownika medycznego. |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Kształtowanie u studentów umiejętności rozpoznawania chorób chirurgicznych i wdrażania interwencji ratowniczych adekwatnych do stanu pacjenta. |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Student rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, zwłaszcza aktualizowania i pogłębiania wiedzy oraz doskonalenia umiejętności zawodowych. |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | | |
| EPW1 | Zna przyczyny, objawy, metody diagnozowania i specyfikę leczenia podstawowych chorób chirurgicznych oraz zagrożenia dla zdrowia i życia występujące w ich przebiegu. | K_W15, K_W19 K_W23, K_W28 K_W29, K_W117 K_W119 K_W121 K_W124 K_W125 K_W131 K_W146 K_W151 K_W167 K_W206 K_W210 K_W211 K_W212 K_W218 K_W231 K_W232 K_W233 K_W237 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | Potrafi stosować ogólne zasady i procedury postępowania w leczeniu chirurgicznym oraz posługiwać się dokumentacją medyczną. | K_U01, K_U10 K_U46, K_U49 K_U52, K_U69 K_U88 K_U109, K_U117, K_U118 K_U134 |
| EPU2 | Potrafi przeprowadzić badanie przedmiotowe i podmiotowe zmierzające do rozpoznania choroby chirurgicznej, prowadzić obserwację i przygotować plan | K_U60, K_U77 |

| | | |
|---|---|---|
| | postępowania okołooperacyjnego. | K_U82,<br>K_U109<br>K_U111,<br>K_U117<br>K_U118<br>K_U119 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Posiada zdolność do określania swoich potrzeb edukacyjnych i jest zdeterminowany do osiągania coraz wyższego poziomu kompetencji zawodowych. | C.K_K05 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| **Lp.** | **Treści wykładów** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| W1 | Wprowadzenie do przedmiotu – tematyka zajęć, literatura, warunki zaliczenia wykładów. Zakażenia chirurgiczne: wrota, źródła, drogi szerzenia się i leczenie. | 2 | - |
| W2 | Badanie chirurgiczne. Symptomatologia i zasady kwalifikacji chorych do leczenia operacyjnego w ostrych i przewlekłych chorobach chirurgicznych. Ból w przebiegu chorób chirurgicznych. Leczenie przeciwbólowe w chirurgii. Powikłania pooperacyjne wczesne i odległe. | 2 | |
| W3 | Rany: proces gojenia się ran, czynniki wpływające na gojenie się ran, leczenie ran czystych i powikłanych. Ambulatoryjne leczenie ran. Profilaktyka tężca. | 2 | |
| W4 | Przyczyny i rodzaje krwotoków. Kliniczna ocena ubytku krwi krążącej. Rozpoznawanie i leczenie wstrząsu krwotocznego. Prawne podstawy leczenia krwią, jej składnikami. | 2 | |
| W5 | Choroba oparzeniowa. Uraz inhalacyjny. Ogólnoustrojowe i miejscowe leczenie ciężkich oparzeń. Terapia hiperbaryczna. | 2 | |
| W6 | Odrębności i specyfika chirurgii dziecięcej. | 2 | |
| W7 | Ostre choroby chirurgiczne u dzieci : objawy i postępowanie. | 2 | |
| W8 | Utrwalenie wiedzy z zakresu semestru III. Podsumowanie zajęć – określenie poziomu uzyskanych efektów kształcenia. | 1 | |
| | **Razem liczba godzin wykładów** | 15 | |
| **Treści wykładów semestr IV** | | | |
| W9 | Zagrożenia życia i zdrowia w chorobach chirurgicznych układu pokarmowego. „Ostry brzuch” i niedrożność przewodu pokarmowego. | 2 | |

| | | | |
|---|---|---|---|
| W10 | Chirurgiczne choroby przełyku, żołądka, dwunastnicy, jelit i odbytu. Przepukliny brzuszne. | 2 | |
| W11 | Chirurgiczne choroby wątroby, pęcherzyka żółciowego, trzustki i śledziony. | 2 | |
| W12 | Chirurgiczne leczenie chorób sutka | 2 | |
| W13 | Chirurgiczne leczenie chorób tarczycy. | 2 | |
| W14 | Chirurgia naczyniowa i endowaskularna . | 2 | |
| W15 | Chirurgiczne leczenie chorób urologicznych. | 2 | |
| W16 | Utrwalenie wiedzy z zakresu semestru IV. Podsumowanie zajęć – określenie poziomu uzyskanych efektów kształcenia. | 1 | |
| | **Razem liczba godzin wykładów** | 15 | … |

| **Lp.** | **Treści ćwiczeń w semestrze III** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| C1 | Dokumentacja medyczna obowiązująca w oddziale chirurgicznym. Zasady aseptyki i antyseptyki. Przyczyny, symptomatologia i leczenie zakażeń chirurgicznych. Profilaktyka zakażeń szpitalnych. | 4 | |
| C2 | Postępowanie okołooprecyjne: przygotowanie do zabiegu operacyjnego w przypadku zabiegu pilnego i planowanego, postępowanie pooperacyjne. Farmakologiczne i pozafarmakologiczne metody łagodzenia i leczenia bólu. | 4 | |
| C3 | Ocena i chirurgiczne zaopatrywanie ran w ambulatorium chirurgicznym. Rodzaje drenaży i zasady drenowania ran i jam ciała. Leczenie ran pooperacyjnych. Rodzaje i funkcje opatrunków. | 4 | |
| C4 | Wskazania do przeprowadzenia i zasady przetaczania krwi. Obserwacja pacjenta w trakcie i po transfuzji. Niepożądane zdarzenia związane z leczeniem krwią. Niepożądane reakcje poprzetoczeniowe. | 4 | |
| C5 | Określanie głębokości i rozległości oparzenia z wykorzystaniem dostępnych reguł i skal. Reguły przetoczeniowe stosowane w resuscytacji płynowej pacjenta oparzonego. Metody leczenia ran oparzeniowych: otwarta, zamknięta, operacyjna. | 4 | |
| C6 | Opieka okołooperacyjna w chirurgii dziecięcej | 4 | |
| C7 | Rozpoznawanie chorób chirurgicznych u dzieci. | 4 | |
| C8 | Utrwalenie wiedzy i umiejętności z zakresu semestru III. Podsumowanie ćwiczeń - określenie poziomu uzyskanych efektów kształcenia. | 2 | |
| | **Razem liczba godzin ćwiczeń** | **30** | **…** |

| Lp. | Treści zajęć klinicznych w semestrze IV | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| ZK1 | Prowadzenie obserwacji i analizowanie wyników badań diagnostycznych pacjenta z zespołem objawów „ostrego brzucha". Udział w postępowaniu okołooperacyjnym wobec pacjentów w ostrym przebiegu choroby. | 4 | |
| ZK2 | Udział w leczeniu chirurgicznym pacjentów z chorobami przełyku, żołądka, dwunastnicy, jelit i odbytu. | 4 | |
| ZK3 | Udział w postępowaniu okołooperacyjnym wobec pacjenta zakwalifikowanego do chirurgicznego leczenia choroby pęcherzyka żółciowego i dróg żółciowych. Udział w postępowaniu okołooperacyjnym wobec pacjenta zakwalifikowanego do chirurgicznego leczenia przepuklin brzusznych. | 4 | |
| ZK4 | Udział w postępowaniu okołooperacyjnym wobec pacjentki zakwalifikowanej do chirurgicznego leczenia choroby sutka. | 4 | |
| ZK5 | Udział w leczeniu chirurgicznym pacjentów z chorobami tarczycy, nadnerczy i trzustki. | 4 | |
| ZK6 | Udział w leczeniu chirurgicznym pacjentów z chorobami naczyń obwodowych. | 4 | |
| ZK7 | Udział w postępowaniu okołooperacyjnym wobec pacjentów zakwalifikowanych do chirurgicznego leczenia chorób nerek, dróg moczowych, pęcherza moczowego i gruczołu krokowego. | 4 | |
| ZK8 | Utrwalenie wiedzy i umiejętności z zakresu semestru IV. Podsumowanie ćwiczeń - określenie poziomu uzyskanych efektów kształcenia. | 2 | |
| | **Razem liczba godzin ćwiczeń** | **30** | **...** |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| Forma zajęć | Metody dydaktyczne (wybór z listy) | Środki dydaktyczne |
|---|---|---|
| Wykład | M1 - wykład informacyjny<br>M2 – wykład problemowy<br>M3 – pokaz prezentacji multimedialnej | Projektor multimedialny, komputer z dostępem do Internetu, tablica suchościeralna |
| Ćwiczenia | M2 – dyskusja dydaktyczna, burza mózgów, wypowiedź ustna, pokaz<br>M5 – analiza dokumentacji medycznej, przegląd literatury przedmiotu, działania praktyczne | Dokumentacja medyczna obowiązująca w oddziale chirurgicznym i w ambulatorium chirurgicznym, procedury obowiązujące w oddziale chirurgicznym i ambulatorium chirurgicznym. |
| Zajęcia kliniczne | M2 - analiza przypadku (casestudy)<br>M2 –wypowiedź ustna, pokaz, rozmowa na temat | Sprzęt i aparatura oddziału chirurgicznego, dokumentacja |

| | | |
|---|---|---|
| | doświadczeń zdobytych w czasie praktyk<br>M5 – analiza raportów, analiza dokumentacji medycznej, działania praktyczne | medyczna. |
| | | |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Wykład | F3 - formułowanie dłuższej wypowiedzi pisemnej na wybrany temat | **Semestr III**<br>P3 – ocena podsumowująca składa się z:<br>• oceny formującej F3 - 40%<br>• kolokwium ustne P2 – 60%<br>**Semestr IV**<br>P3 – ocena podsumowująca składa się z:<br>• oceny formującej F3 - 30%<br>• egzamin ustny P1 – 70% |
| Ćwiczenia | F2 – ocena ćwiczeń wykonywanych na zajęciach | P2 - kolokwium |
| Zajęcia kliniczne | F1 – „wejściówka”<br>F3 – raport z realizacji przydzielonych zadań | P3 – ocena podsumowująca składa się z:<br>• oceny formującej F1 – 40%<br>• oceny formującej F3 – 60% |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x”)**

| **Efekty przedmiotowe** | Wykład | | Ćwiczenia | | Zajęcia kliniczne | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | F3 | P3 | F2 | P2 | F1 | F3 | P3 |
| EPW1 | x | x | | | x | | |
| EPU1 | | | x | x | | | |
| EPU2 | | | | | | x | x |
| EPK1 | x | x | x | x | x | x | x |

**I – Kryteria oceniania**

| Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie | | | |
|---|---|---|---|
| Ocena | | | |
| Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..) | Dostateczny<br>dostateczny plus<br>3/3,5 | dobry<br>dobry plus<br>4/4,5 | bardzo dobry<br>**5** |
| EPW1 | Student opanował wiedzę przekazaną podczas zajęć i pochodzącą z literatury podstawowej pozwalającą na | Student opanował wiedzę przekazaną podczas zajęć i pochodzącą z literatury podstawowej | Student wykazuje się wiedzą wykraczającą poza zakres problemowy zajęć. Korzysta z literatury specjalistycznej spoza kanonu podanego przez nauczyciela. Poszukuje nowości |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | rozwiązywanie prostych przypadków klinicznych. | pozwalającą na rozwiązywanie złożonych przypadków klinicznych. | naukowych w oparciu o specjalistyczne materiały źródłowe. |
| EPU1 | Student stosuje ogólne zasady i procedury postępowania w leczeniu chirurgicznym i posługuje się dokumentacją medyczną, ale rezultat jego pracy zawiera nieznaczne błędy. Wykazuje podstawowy poziom sprawności realizacji zadań. | Student poprawnie stosuje ogólne zasady i procedury postępowania w leczeniu chirurgicznym i posługuje się dokumentacją medyczną. Wykazuje zadawalającą sprawność realizacji zadań. | Student samodzielnie i bezbłędnie stosuje ogólne zasady i procedury postępowania w leczeniu chirurgicznym i posługuje się dokumentacją medyczną. Wykazuje wysoką sprawność w realizacji zadań. |
| EPU2 | Student wykonuje badanie przedmiotowe i podmiotowe zmierzające do rozpoznania choroby chirurgicznej, prowadzi obserwację i przygotowuje plan postępowania okołooperacyjnego, ale rezultat jego pracy zawiera nieznaczne błędy. Posiada podstawowy poziom sprawności realizacji zadań. | Student wykonuje badanie przedmiotowe i podmiotowe zmierzające do rozpoznania choroby chirurgicznej, prowadzi obserwację i przygotowuje plan postępowania okołooperacyjnego. Wykazuje zadawalającą sprawność realizacji zadań. | Student wykonuje badanie przedmiotowe i podmiotowe zmierzające do rozpoznania choroby chirurgicznej, prowadzi obserwację i przygotowuje plan postępowania okołooperacyjnego wykazując pełną samodzielność i wysoki poziom sprawności realizowania zadań. |
| EPK1 | Student określa swoje potrzeby edukacyjne. Podejmuje próby podniesienia kompetencji zawodowych, ale wymaga dodatkowego wsparcia i pokazania kierunku działań w tym zakresie. | Student trafnie określa swoje potrzeby edukacyjne. Samodzielnie poszukuje sposobów podnoszenia kompetencji zawodowych. | Student jest w pełni świadomy swoich ograniczeń, wykazuje aktywność i determinację w identyfikowaniu potrzeb edukacyjnych i dążeniu do osiągnięcia jak najwyższego poziomu kompetencji zawodowych. |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

**egzamin**

**K – Literatura przedmiotu**

**Literatura obowiązkowa:**

1. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 16 października 2017 r. w sprawie leczenia krwią i jej składnikami w podmiotach leczniczych wykonujących działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne
2. Fibak J. Chirurgia. Wydanie 3 Warszawa, 2014, PZWL

3. Fibak J. Chirurgia. Repetytorium Wydanie 2 Warszawa, 2010, PZWL
4. Alderson D., Gawrychowski J., Rawlinson N. Choroby chirurgiczne. PZWL Wydawnictwo Lekarskie 2013

**Literatura zalecana / fakultatywna:**

1. Noszczyk W. Chirurgia : repetytorium, Warszawa, 2009, PZWL
2. Noszczyk W. (red.) Chirurgia. T. 1, Warszawa, 2005, PZWL
3. Noszczyk W. (red.) Chirurgia. T. 2, Warszawa, 2005, PZWL

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| Forma aktywności studenta | Liczba godzin na realizację | |
|---|---|---|
| | na studiach stacjonarnych | na studiach niestacjonarnych |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 90 | |
| Konsultacje | 2 | |
| Czytanie literatury | 10 | |
| Przygotowanie do zajęć klinicznych | 8 | |
| Przygotowanie do zaliczenia z oceną (kolokwium) | 5 | |
| Przygotowanie do egzaminu | 5 | |
| **Suma godzin:** | **120** | |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25-30 g.):** | **4** | |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Iwona Ratuszniak |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | ivonar@mrat.info, |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **CHOROBY WEWNĘTRZNE I BADANIA FIZYKALNE** |
| **2. Punkty ECTS** | **3** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Wykłady, ćwiczenia, zajęcia kliniczne** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **II** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **LEK. MED. AGNIESZKLA LEWOSIUK<br>MGR ANNA GRYCIAK** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 3** | **W: 35, C:15, ZK: 15** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **80** | |

**C - Wymagania wstępne**

| |
|---|
| Zaliczona anatomia, biofizyka, biochemia z elementami diagnostyki laboratoryjnej |

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Wiedza na temat kategorii, etiologii i leczenia chorób wewnętrznych oraz badań podmiotowych w zależności od stanu klinicznego pacjenta |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Diagnoza wybranych stanów zagrożenia życia wynikających z chorób wewnętrznych oraz działania ratownicze w tym zakresie |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Kierowania się dobrem pacjenta. |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|

| | | |
|---|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | | |
| EPW1 | wybrane choroby układu oddechowego, układu krążenia i przewodu pokarmowego oraz choroby neurologiczne; | K_W103 |
| EPW2 | mechanizmy prowadzące do nagłych zagrożeń zdrowia i życia; | K_W117 |
| EPW3 | zasady badania przedmiotowego w zakresie niezbędnym do prowadzenia medycznych<br>czynności ratunkowych i udzielania świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe; | K_W125 |
| EPW4 | podstawowe kierunki rehabilitacji leczniczej i zawodowej; | K_W234 |
| EPW5 | przebieg i sposoby postępowania rehabilitacyjnego w różnych chorobach; | K_W235 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | oceniać stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego; | K_U46 |
| EPU2 | przeprowadzać wywiad medyczny z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych; | K_U52 |
| EPU3 | przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu; | K_U55 |
| EPU4 | prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień; | K_U113 |
| EPU5 | prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób; | K_U114 |
| EPU6 | prowadzić u osób dorosłych i dzieci żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe; | K_U128 |
| EPU7 | rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego; | K_U129 |
| EPU8 | pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową oraz rurką intubacyjną i tracheotomijną; | K_U130 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK6 | Kierowania się dobrem pacjenta. | K_K06 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| **Lp.** | **Treści wykładów** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| W1 | Choroba niedokrwienna serca. Ostre zespoły wieńcowe. | 1 | - |
| W2 | Zaburzenia rytmu serca i przewodzenia. Ostre stany u chorego z wszczepionym kardiowerterem-defibrylatorem lub stymulatorem serca. | 1 | - |
| W3 | Zaostrzenie niewydolności serca. Wstrząs kardiogenny. Kardiogenny obrzęk płuc. Ostra tamponada serca. | 1 | - |
| W4 | Nadciśnienie tętnicze. Stany nagłe nadciśnienia tętniczego. Rozwarstwienie aorty. | 1 | - |
| W5 | Ostra i przewlekła niewydolność oddechowa. ARDS i ostre uszkodzenie płuc. Odma opłucnowa. | 1 | - |
| W 6 | Ostra zatorowość płucna. | 1 | - |
| W 7 | Astma oskrzelowa i stan astmatyczny. Przewlekła obturacyjna | 1 | - |
| W 8 | Cukrzyca. Stany nagłe wynikające z niedoboru insuliny. Hipoglikemia u chorego na cukrzycę. | 1 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| W 9 | Zagrażające życiu powikłania chorób tarczycy. Zaburzenia funkcji przytarczyc – przełom hiperkalcemiczny, tężyczka. | 1 | - |
| W 10 | Choroby nadnerczy. Przełom nadnerczowy. | 1 | - |
| W 11 | Krwawienia z przewodu pokarmowego. Ostre i przewlekłe zapalenie trzustki. | 1 | - |
| W12 | Choroby wątroby jako stan zagrożenia życia. Encefalopatia wątrobowa i śpiączka wątrobowa. | 1 | - |
| W 13 | Stany nagłe w hematologii i onkologii. | 1 | - |
| W 14 | Stany zagrożenia życia spowodowane zaburzeniami gospodarki wodno-elektrolitowej i kwasowo-zasadowej. | 1 | - |
| W 15 | Stany zagrożenia życia pochodzenia nerkowego. Zasady leczenia nerkozastępczego w internistycznych stanach nagłych. | 1 | - |
| W 16 | Badanie podmiotowe i przedmiotowe pacjenta i uwarunkowania kulturowe i społeczne badania, uwzględnieniem odrębności anatomicznych i fizjologicznych wynikających z wieku badanego | 2 | - |
| W 17 | Badanie przedmiotowe: metody badania, zakres badania oraz zasady wykonania badania przedmiotowego i jego udokumentowania w dokumentacji medycznej pacjenta | 2 | - |
| W 18 | Ocena stanu ogólnego i ocena fizykalna skóry, narządów głowy i szyi | 1 | - |
| W 19 | Ocena klatki piersiowej, piersi, układu oddechowego, serca i układu krążenia obwodowego | 1 | - |
| W 20 | Ocena układu ruchu i neurologiczna pacjenta | 1 | - |
| W21 | Ocena stanu ogólnego i ocena fizykalna skóry, narządów głowy i szyi | 1 | - |
| W22 | Badanie fizykalne klatki piersiowej i układu oddechowego | 1 | - |
| W23 | Badania dodatkowe pomocne w ocenie wydolności | 1 | - |
| W24 | Ocena przedmiotowa serca i obwodowego układu krążenia | 1 | - |
| W25 | Badanie fizykalne jamy brzusznej i odbytu oraz gruczołu krokowego | 1 | - |
| W26 | Ocena fizykalna gruczołu sutkowego oraz narządów płciowych żeńskich i męskich | 1 | - |
| W27 | Ostra niewydolność krążenia – przyczyny, patogeneza, obraz kliniczny, rozpoznanie i postępowanie ratunkowe, zabezpieczenie na czas transportu, postępowanie specjalistyczne w warunkach oddziału. | 2 | - |
| W28 | Ostra niewydolność oddechowa – przyczyny, patogeneza, obraz kliniczny, możliwości diagnostyczne w miejscu zdarzenia, postępowanie ratunkowe, zabezpieczenie na czas transportu, elementy postępowania | 2 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | specjalistycznego warunkach oddziału. | | |
| W29 | Elektrokardiograficzne rozpoznawanie chorób serca – wykonywanie i interpretacja zapisów EKG. Zaburzenia przewodzenia i rytmu serca. Ostre stany u chorego z wszczepionym kardiowerterem-defibrylatorem lub stymulatorem serca. | 2 | - |
| W30 | Stany zagrożenia życia spowodowane zaburzeniami gospodarki kwasowo-zasadowej – definicja, przyczyny, obraz kliniczny, rozpoznanie, postępowanie w pomocy przedszpitalnej oraz postępowanie specjalistyczne w warunkach oddziału. | 1 | - |
| | **Razem liczba godzin wykładów** | 35 | - |

| **Lp.** | **Treści ćwiczeń** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| C1 | Wywiad i badanie fizykalne w chorobach wewnętrznych i onkologii, ze szczególnym uwzględnieniem stanów nagłych. Symptomatologia i diagnostyka różnicowa stanów zagrożenia życia pochodzenia sercowo-naczyniowego, oddechowego, endokrynnego, gastroenterologicznego, hematologicznego oraz nerkowego. | 1 | - |
| C2 | Diagnostyka stanów nagłych pochodzenia wewnętrznego - na miejscu zdarzenia oraz w szpitalnych oddziałach ratunkowych. Zasady kwalifikowania chorego internistycznego do zastosowania właściwych metod ratunkowych i dalszego postępowania diagnostyczno-terapeutycznego. Interpretacja podstawowych i specjalistycznych badań dodatkowych w kardiologii, pulmonologii, endokrynologii, gastroenterologii, hematologii i nefrologii. | 1 | - |
| C3 | Działania ratownicze i elementy procedur specjalistycznych w stanach nagłych w kardiologii, pulmonologii, endokrynologii, gastroenterologii, hematologii i nefrologii. – m.in. resuscytacja krążeniowo-oddechowa, monitorowanie czynności układu krążenia, elektroterapia, PCI, monitorowanie czynności układu oddechowego, zasady tlenoterapii, zasady zakładania sondy żołądkowej, diagnostyka i leczenie endoskopowe, leczenie nerkozastępcze. | 1 | - |
| C4 | Leki stosowane w stanach zagrożenia życia w kardiologii, pulmonologii, endokrynologii, gastroenterologii, hematologii i nefrologii. Podstawy leczenia przeciwzakrzepowego. | 1 | - |
| C5 | Nagłe zatrzymanie krążenia – przyczyny, diagnostyka w miejscu zdarzenia, podjęcie działań ratujących życie, zabezpieczenie na czas transportu, diagnostyka i postępowanie specjalistyczne w warunkach oddziału. | 1 | - |
| C6 | Wybrane stany zagrożenia życia pochodzenia sercowo-naczyniowego – definicje, obraz kliniczny, rozpoznanie, | 1 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | postępowanie w pomocy przedszpitalnej oraz postępowanie specjalistyczne w warunkach oddziału. Prezentacja i analiza problemów klinicznych w oparciu o aktywną pracę z pacjentem z:<br>– zaburzeniami przewodzenia i rytmu serca<br>– niestabilną chorobą wieńcową i ostrymi zespołami wieńcowymi;<br>– wstrząsem kardiogennym;<br>– kardiogennym obrzękiem płuc;<br>– rozwarstwieniem aorty;<br>– tamponadą serca;<br>– stanem nagłym w nadciśnieniu tętniczym;<br>– zaostrzeniem niewydolności serca;<br>– ostrym niedokrwieniem kończyny. | | |
| C7 | Elektrokardiograficzne rozpoznawanie chorób serca – wykonywanie i interpretacja zapisów EKG. Zaburzenia przewodzenia i rytmu serca. Ostre stany u chorego z wszczepionym kardiowerterem-defibrylatorem lub stymulatorem serca. | 1 | - |
| C8 | Wybrane stany zagrożenia życia pochodzenia pulmonologicznego – definicje, przyczyny, obraz kliniczny, rozpoznanie, postępowanie w pomocy przedszpitalnej oraz postępowanie specjalistyczne w warunkach oddziału. Prezentacja i analiza problemów klinicznych w oparciu o aktywną pracę z pacjentem z:<br>– zatorowością płucną i chorobą żylno-zakrzepową;<br>– ARDS i ostrym uszkodzeniem płuc;<br>– niekardiogennym obrzękiem płuc<br>– zaostrzeniem przewlekłej niewydolności oddechowej;<br>– astmą oskrzelową;<br>– przewlekłą obturacyjną chorobą płuc;<br>– odmą opłucnową;<br>– płynem w jamie opłucnej;<br>– reakcją anafilaktyczną. | 1 | - |
| C9 | Wybrane stany zagrożenia życia pochodzenia endokrynnego – definicja, przyczyny, obraz kliniczny, rozpoznanie, postępowanie w pomocy przedszpitalnej oraz postępowanie specjalistyczne w warunkach oddziału. Prezentacja i analiza problemów klinicznych w oparciu o aktywną pracę z pacjentem z:<br>– cukrzycą i jej powikłaniami;<br>– nadczynnością i niedoczynnością tarczycy (przełom tarczycowy, śpiączka hipometaboliczna);<br>– chorobami przytarczyc (przełom hiperkalcemiczny, tężyczka);<br>– chorobami nadnerczy. | 1 | - |
| C10 | Wybrane stany zagrożenia życia pochodzenia gastroenterologicznego – definicja, przyczyny, obraz kliniczny, rozpoznanie, postępowanie w pomocy przedszpitalnej oraz postępowanie specjalistyczne w warunkach oddziału. Prezentacja i analiza problemów klinicznych w oparciu o aktywną pracę z pacjentem z: | 1 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | – krwawieniem do światła przewodu pokarmowego;<br>– hipowolemią, wstrząsem hipowolemicznym/ krwotocznym;<br>– ostrą niewydolnością wątroby;<br>– zagrażającymi życiu powikłaniami marskości wątroby (encefalopatia i śpiączka wątrobowa);<br>– chorobami dróg żółciowych<br>– ostrym i przewlekłym zapaleniem trzustki. | | |
| C11 | Wybrane stany zagrożenia życia w hematologii – definicja, przyczyny, obraz kliniczny, rozpoznanie, postępowanie w pomocy przedszpitalnej oraz postępowanie specjalistyczne w warunkach oddziału. Prezentacja i analiza problemów klinicznych w oparciu o aktywną pracę z pacjentem z:<br>– niedokrwistością;<br>– zaburzeniami krzepnięcia;<br>– zaburzeniami odporności (granulocytopenia, agranulocytoza). | 1 | - |
| C12 | Wybrane stany zagrożenia życia spowodowane chorobami układu moczowego – definicja, przyczyny, obraz kliniczny, rozpoznanie, postępowanie w pomocy przedszpitalnej oraz postępowanie specjalistyczne w warunkach oddziału. Prezentacja i analiza problemów klinicznych w oparciu o aktywną pracę z pacjentem z:<br>– ostrą niewydolnością nerek;<br>– przewlekłą niewydolnością nerek. | 1 | - |
| C13 | Stany zagrożenia życia spowodowane zaburzeniami gospodarki wodno-elektrolitowej – definicja, przyczyny, obraz kliniczny, rozpoznanie, postępowanie w pomocy przedszpitalnej oraz postępowanie specjalistyczne w warunkach oddziału. Prezentacja i analiza problemów klinicznych w oparciu o aktywną pracę z pacjentem z:<br>– odwodnieniem i przewodnieniem;<br>– nieprawidłowościami w zakresie jonów sodu, potasu, wapnia. | 1 | - |
| C14 | Stany nagłego zagrożenia życia w chorobach nowotworowych układu oddechowego, przewodu pokarmowego, układu krwiotwórczego, układu moczowego. Prezentacja i analiza problemów klinicznych w oparciu o aktywną pracę z pacjentem onkologicznym. | 1 | - |
| C15 | Podsumowanie wiadomości o przygotowanie do udziału w zajęciach klinicznych | 1 | - |
| | **Razem liczba godzin ćwiczeń** | 15 | - |

| **Lp.** | **Treści zajęć klinicznych** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| ZK1 | Wprowadzenie do zajęć praktycznych w oddziale chorób wewnętrznych | 2 | - |
| ZK2 | Badania diagnostyczne chorób somatycznych – przygotowanie chorego i opiece po badaniach | 2 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| ZK3 | Problemy opiekuńcze, standardy i procedury ich rozwiązywania w opiece nad chorym z nadciśnieniem tętniczym, chorobą niedokrwienną serca, przewlekłą niewydolnością krążenia, zapaleniem mięśnia sercowego; | 2 | - |
| ZK4 | Problemy opiekuńcze i sposoby ich rozwiązywania w opiece nad pacjentem z ostrymi i przewlekłymi chorobami układu oddechowego | 2 | - |
| ZK5 | Problemy pielęgnacyjne i ich rozwiązywanie u chorych z chorobą wrzodową, zapaleniem i niewydolnością wątroby, pęcherzyka i dróg żółciowych. | 2 | - |
| ZK6 | Problemy opiekuńcze i sposoby ich rozwiązywania u chorych z cukrzycą w zakresie samokontroli i samo pielęgnacji | 2 | - |
| ZK7 | Problemy opiekuńcze i procedury ich rozwiązywania u chorych z niedokrwistością, białaczką i skazą krwotoczną. | 2 | - |
| ZK8 | Diagnoza w chorobach układu moczowego | 2 | - |
| ZK9 | Udział w leczeniu dietetycznym, farmakologicznym i dializoterapii chorych z niewydolnością nerek; | 2 | - |
| ZK10 | Problemy opiekuńcze u chorych ze schorzeniami układu kostno-stawowego – reumatoidalne zapalenie stawów i osteoporoza; | 2 | - |
| ZK11 | Udział ratownika medycznego w leczeniu farmakologicznym, usprawniającym, dietetycznym pacjentów z chorobami narządu ruchu; | 2 | - |
| ZK12 | Pielęgnowanie pacjentów o niepomyślnym rokowaniu i w stanie terminalnym. Podsumowanie i ocena zajęć. | 2 | - |
| ZK13 | Sprawowanie holistycznej opieki (pod kierunkiem pielęgniarki będącej opiekunem praktyk w oddziale) nad pacjentem hospitalizowanym w oddziale chorób wewnętrznych z praktycznym wykorzystaniem wybranych umiejętności zawodowych wynikających z przedmiotu choroby wewnętrzne | 2 | - |
| ZK14 | Pełnienie wybranych zadań zawodowych wynikających z funkcji zawodowych ratownika medyczbego | 2 | - |
| ZK15 | Zastosowanie procesu ratownika medycznego w warunkach naturalnych oddziału szpitalnego. | 2 | - |
| | **Razem liczba godzin zajęć klinicznych** | 30 | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Wykład | wykład informacyjny | projektor |
| Ćwiczenia | analiza przypadku | |
| Zajęcia kliniczne | ćwiczenia doskonalące | |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty |
|---|---|---|

| | | |
|---|---|---|
| | określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | uczenia się **(wybór z listy)** |
| Wykład | | P1 egzamin |
| Ćwiczenia | obserwacja podczas zajęć / aktywność F2 | P3 |
| Zajęcia kliniczne | obserwacja podczas zajęć / aktywność F2 | P3 |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Wykład | | Ćwiczenia | | | | Zajęcia kliniczne | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Metoda oceny | P1 | P3 | …… | …. | …. | P3 | …. | … | … |
| EPW1 | | X | X | | | | X | | | |
| EPW2 | | X | X | | | | X | | | |
| EPW3 | | X | X | | | | X | | | |
| EPW4 | | X | X | | | | X | | | |
| EPW5 | | X | X | | | | X | | | |
| EPU1 | | X | X | | | | X | | | |
| EPU2 | | X | X | | | | X | | | |
| EPU3 | | X | X | | | | X | | | |
| EPU4 | | X | X | | | | X | | | |
| EPU5 | | X | X | | | | X | | | |
| EPU6 | | X | X | | | | X | | | |
| EPU7 | | X | X | | | | X | | | |
| EPU8 | | X | X | | | | X | | | |
| EPK1 | | X | X | | | | X | | | |

**I – Kryteria oceniania**

| **Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie** | | | |
|---|---|---|---|
| **Ocena** | | | |
| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..)** | **Dostateczny dostateczny plus 3/3,5** | **dobry dobry plus 4/4,5** | **bardzo dobry 5** |
| EPW1 | Zna wybrane choroby układu oddechowego, układu krążenia i przewodu pokarmowego oraz choroby neurologiczne; | Zna większość chorób układu oddechowego, układu krążenia i przewodu pokarmowego oraz choroby neurologiczne; | Zna wszystkie przewidziane w programie studiów choroby układu oddechowego, układu krążenia i przewodu pokarmowego oraz choroby neurologiczne; |
| EPW2 | Zna wybrane mechanizmy prowadzące do nagłych zagrożeń zdrowia i życia; | Zna większość mechanizmów prowadzących do nagłych zagrożeń zdrowia i życia; | Zna wszystkie przewidziane w programie studiów mechanizmy prowadzące do nagłych zagrożeń zdrowia i życia; |
| EPW3 | Zna wybrane zasady badania | Zna większość zasad badania przedmiotowego w | Zna wszystkie przewidziane w programie |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | przedmiotowego w zakresie niezbędnym do prowadzenia medycznych czynności ratunkowych i udzielania świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe; | zakresie niezbędnym do prowadzenia medycznych czynności ratunkowych i udzielania świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe; | studiów zasady badania przedmiotowego w zakresie niezbędnym do prowadzenia medycznych czynności ratunkowych i udzielania świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe; |
| EPW4 | Zna wybrane podstawowe kierunki rehabilitacji leczniczej i zawodowej; | Zna podstawowe kierunki rehabilitacji leczniczej i zawodowej; | Zna wszystkie kierunki rehabilitacji leczniczej i zawodowej; |
| EPW5 | Zna zasadę przebiegu i sposoby postępowania rehabilitacyjnego w różnych chorobach; | Zna przebieg i sposoby postępowania rehabilitacyjnego w różnych chorobach; | Zna i rozumie przebieg i sposoby postępowania rehabilitacyjnego w różnych chorobach; |
| EPU1 | Umie oceniać stan pacjenta w stopniu podstawowym w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego; | Umie oceniać stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego; | Potrafi oceniać właściwie stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego; |
| EPU2 | Zna wybrane zasady przeprowadzania wywiadu medycznego z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych; | Zna zasady przeprowadzania wywiadu medycznego z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych; | Zna wszystkie przewidziane w programie studiów zasady przeprowadzania wywiadu medycznego z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych; |
| EPU3 | Wykonuje niektóre badania fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu; | Wykonuje badania fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu; | Wykonuje wszystkie wymagane badania fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu; |
| EPU4 | Potrafi prowadzić w stopniu podstawowym poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień; | Potrafi prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień; | Wykonuje poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień; |
| EPU5 | Potrafi prowadzić w stopniu podstawowym profilaktykę powikłań występujących w | Potrafi prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób; | Wykonuje profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób; |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | przebiegu chorób; | | |
| EPU6 | Potrafi prowadzić u osób dorosłych i dzieci żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe, w stopniu podstawnym | Potrafi prowadzić u osób dorosłych i dzieci żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe | Potrafi prowadzić u osób dorosłych i dzieci żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe, w stopniu zaawansowanym |
| EPU7 | Potrafi rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego, w stopniu podstawnym | Potrafi rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego | Potrafi rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego, w stopniu zaawansowanym |
| EPU8 | Potrafi pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową oraz rurką intubacyjną i tracheotomijną, w stopniu podstawnym | Potrafi pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową oraz rurką intubacyjną i tracheotomijną, | Potrafi pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową oraz rurką intubacyjną i tracheotomijną, w stopniu zaawansowanym |
| EPK1 | Jest świadomy kierowaniem się dobrem pacjenta. | Kierowaniem się dobrem pacjenta. | Kierowaniem się dobrem pacjenta i krytycznie odnosi się do braku poszanowani a jego praw. |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Egzamin** |

**K – Literatura przedmiotu**

**Literatura obowiązkowa:**

1. Daniluk J., Jurkowska G. (red.). Zarys chorób wewnętrznych dla studentów pielęgniarstwa. Wyd. Czelej, Lublin 2005.
2. Kokot F. Ostre stany zagrożenia życia w chorobach wewnętrznych. Wyd. PZWL, Warszawa 2015, wydanie I
3. Zespół Advanced Life Support Group (red. wyd. pol. Jakubaszko J.). Medycyna ratunkowa - nagłe zagrożenia zdrowotne pochodzenia wewnętrznego. Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2014, wydanie 2.
4. Mattu A., Brady W. EKG w medycynie ratunkowej. Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2006, wydanie 1.
5. Width M., Reinhard T. (red. wyd. pol. Chojnacki J., Klupińska G.). Dietetyka kliniczna. Wyd. Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2014, wydanie 1 polskie.
6. Dyk D. (red) Badanie fizykalne w pielęgniarstwie. WL PZWL, Warszawa, 2014.
7. Obuchowicz A. Badanie podmiotowe i przedmiotowe w pediatrii. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa, 2010.
8. Fuller G. Badanie neurologiczne – to proste. Elsewier Urban&Partner, Wrocław 2009.

**Literatura zalecana / fakultatywna:**

1. Interna Szczeklika - Podręcznik chorób wewnętrznych 2017. Wyd. Medycyna Praktyczna, Kraków 2017.

2. Aktualne wytyczne i standardy postępowania opracowane przez Towarzystwa Naukowe i Grupy Ekspertów w danej dziedzinie chorób wewnętrznych.
3. Hryniewiecki T. (red.) Stany nagłe 3. Wyd. Medical Tribune Polska, Warszawa 2014, wydanie 3.
4. Sosada K. Ostre stany zagrożenia życia w chorobach wewnętrznych. Wyd. PZWL, Warszawa 2016, wydanie I
5. Allan M., Spencer J. (red. wyd. pol. Kokot F). Crash Course – wywiad i badanie przedmiotowe. Wyd. Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2005, wydanie 1.
6. Mattu A., Brady W. (red. wyd. pol. Wranicz J.K.). EKG w medycynie ratunkowej 2. Górnicki Wydawnictwo
Medyczne, Wrocław 2011, wydanie 1.
7. Gawęcki J. Żywienie człowieka. Podstawy nauki o żywieniu. Wyd. PWN, Warszawa 2010, wydanie 3.
8. Gawęcki J., Grzymisławski M. Żywienie człowieka zdrowego i chorego. Wyd. PWN, Warszawa 2017, wydanie 3.
9. Krajewska – Kułak E. Badanie fizykalne w praktyce pielęgniarek i położnych. Wydawnictwo Czelej, Lublin, 2009.
10.Lynn S. Bickley. Przewodnik Bates po badaniu przedmiotowym i podmiotowym. Wydawnictwo Termedia, Poznań, 2014.
11.Kokot F. Diagnostyka różnicowa objawów chorobowych. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2007.

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| Forma aktywności studenta | Liczba godzin na realizację | |
|---|---|---|
| | na studiach stacjonarnych | na studiach niestacjonarnych |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 80 | - |
| Konsultacje | 2 | - |
| Czytanie literatury | 2 | - |
| Przygotowanie do zajęć | 2 | - |
| Przygotowanie do egzaminu | 4 | - |
| **Suma godzin:** | **90** | **-** |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25-30 g. ):** | **3** | **-** |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Agnieszkla Lewosiuk<br>Anna Gryciak |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **CHOROBY ZAKAŹNE I TROPILANE** |
| **2. Punkty ECTS** | **2** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Wykłady, ćwiczenia, zajęcia kliniczne** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **II** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **DR N. MAED. TOMASZ OZOROWSKI/ MGR ELŻNIETA JUSTYŃSKA** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 4** | **W: 30; C: 15; ZK: 15;** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **60** | |

**C - Wymagania wstępne**

Znajomość wiedzy z zakresu: anatomii, fizjologii, chorób wewnętrznych, pediatrii, neurologii

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Problematyka z zakresu chorób zakaźnych i tropikalnych |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Rozpoznawanie stanu zagrożenia życia |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Dostrzeganie czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|---|
| | **Wiedza (EPW…)** | |
| EPW1 | etiopatogenezę najczęstszych schorzeń; | K_W219 |
| EPW2 | przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania profilaktycznego w najczęstszych chorobach bakteryjnych, wirusowych, pasożytniczych i grzybicach, w tym zakażeniach pneumokokowych i meningokokowych, wirusowym zapaleniu wątroby, nabytym niedoborze odporności AIDS, sepsie i zakażeniach szpitalnych; | K_W134 |
| EPW3 | zasady udzielania pierwszej pomocy pacjentom nieurazowym; | K_W142 |

| Umiejętności (EPU…) | | |
|---|---|---|
| EPU1 | organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych; | K_U115 |
| EPU2 | asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych; | K_U134 |
| EPU3 | przygotowywać pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych; | K_U123 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta. | K_K02 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| Lp. | Treści wykładów | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| W1 | Epidemiologia chorób zakaźnych | 2 | - |
| W2 | Mechanizmy odporności oraz zasady immunoprofilaktyki | 2 | - |
| W3 | Diagnostyka laboratoryjna oraz obrazowa w rozpoznawaniu chorób zakaźnych | 2 | - |
| W4 | Metody leczenia chorób zakaźnych | 2 | - |
| W5 | Zakażenia ośrodkowego układu nerwowego | 2 | - |
| W6 | Choroby zakaźne skóry | 2 | - |
| W7 | Zakażenia układu oddechowego | 2 | - |
| W8 | Infekcje układu pokarmowego | 2 | - |
| W9 | Choroby infekcyjne układu krążenia | 2 | - |
| W10 | Zakażenia układu moczowo-płciowego | 2 | - |
| W11 | Posocznica | 2 | - |
| W12 | Zakażenia szpitalne | 2 | - |
| W13 | Ekspozycje zawodowe u pracowników medycznych | 2 | - |
| W15 | Broń biologiczna | 2 | - |
| | **Razem liczba godzin wykładów** | 30 | - |

| Lp. | Treści ćwiczeń | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| C1 | 1. Ocena zagrożeń występujących w podróży, ustalenie wskazań i rodzaju profilaktyki chorób zakaźnych i innych zagrożeń związanych z podróżowaniem, przygotowanie pacjenta do podróży, opracowanie indywidualnej apteczki podróżnika | 5 | - |
| C2 | Badanie lekarskie po powrocie z tropiku. Postępowanie z gorączkującym wracającym z tropiku – opracowanie przypadków klinicznych. Postępowanie z chorym na gorączkę krwotoczną lub inną wysoko zakaźną chorobę. | 5 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | Postępowanie z chorym na chorobę dekompresyjną. Postępowanie z chorym na chorobę wysokogórską | | |
| C3 | Ustalenie indywidualnego kalendarza szczepień, kwalifikacja pacjenta do szczepienia, przeprowadzenie szczepienia, postępowanie w przypadku wystąpienia niepożądanych odczynów poszczepiennych. | 5 | - |
| | **Razem liczba godzin ćwiczeń** | 15 | - |

| **Lp.** | **Treści zajęcia kliniczne** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| ZK1 | Zagrożenia zdrowotne związane z podróżowaniem, profilaktyka chorób zakaźnych i innych zagrożeń związanych z podróżowaniem. Biegunki podróżnych. Podróżnik z wybranym przewlekłymi schorzeniami (cukrzyca, nadciśnienie, zakażenie HIV) | 5 | - |
| ZK2 | Wybrane choroby tropikalne: malaria, pełzakowica, schistosomozy, trypanosomozy, filariozy, gorączki krwotoczne. | 5 | - |
| ZK3 | Narażenie na wysoką i niską temperaturę. Zagrożenia związane z nurkowaniem, choroba wysokogórska, zespół długu czasowego. | 5 | - |
| ZK4 | Jadowite lub niebezpieczne zwierzęta i rośliny. | 5 | - |
| ZK5 | Podstawy wakcynologii, wskazania do szczepienia, niepożądane odczyny poszczepienne. | 5 | - |
| | **Razem liczba godzin zajęć klinicznych** | 15 | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Wykład | wykład informacyjny | projektor |
| Ćwiczenia | Analiza przypadku | |
| Zajęcia kliniczne | ćwiczenia doskonalące | |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Wykład | | P2 Zaliczenie z oceną |
| Ćwiczenia | F2 | P3 |
| Zajęcia kliniczne | F2 | P3 |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Wykład | | Ćwiczenia | | | | Zajęcia kliniczne | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Metoda oceny | P2 | P3 | | | | P3 | | | |
| EPW1 | | x | x | | | | x | | | |
| EPW2 | | x | x | | | | x | | | |
| EPW3 | | x | x | | | | x | | | |

| | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| EPU1 | | x | x | | | | x | | | |
| EPU2 | | x | x | | | | x | | | |
| EPU3 | | x | x | | | | x | | | |
| EPK1 | | x | x | | | | x | | | |

**I – Kryteria oceniania**

| Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie | | | |
|---|---|---|---|
| Ocena | | | |
| Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..) | Dostateczny<br>dostateczny plus<br>3/3,5 | dobry<br>dobry plus<br>4/4,5 | bardzo dobry<br>**5** |
| EPW1 | Zna wybrane zagadnienia etiopatogenezy najczęstszych schorzeń; | Zna większość zagadnienia etiopatogenezy najczęstszych schorzeń; | Zna wszystkie zagadnienia etiopatogenezy najczęstszych schorzeń; |
| EPW2 | Zna wybrane przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania profilaktycznego w najczęstszych chorobach bakteryjnych, wirusowych, pasożytniczych i grzybicach, w tym zakażeniach pneumokokowych i meningokokowych, wirusowym zapaleniu wątroby, nabytym niedoborze odporności AIDS, sepsie i zakażeniach szpitalnych; | Zna większość przyczyn, objawów, zasad diagnozowania i postępowania profilaktycznego w najczęstszych chorobach bakteryjnych, wirusowych, pasożytniczych i grzybicach, w tym zakażeniach pneumokokowych i meningokokowych, wirusowym zapaleniu wątroby, nabytym niedoborze odporności AIDS, sepsie i zakażeniach szpitalnych; | Zna wszystkie przewidziane programem studiów przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania profilaktycznego w najczęstszych chorobach bakteryjnych, wirusowych, pasożytniczych i grzybicach, w tym zakażeniach pneumokokowych i meningokokowych, wirusowym zapaleniu wątroby, nabytym niedoborze odporności AIDS, sepsie i zakażeniach szpitalnych; |
| EPW3 | Zna wybrane zasady udzielania pierwszej pomocy pacjentom nieurazowym; | Zna większość zasad udzielania pierwszej pomocy pacjentom nieurazowym; | Zna wszystkie zasady udzielania pierwszej pomocy pacjentom nieurazowym; |
| EPU1 | Zna wybrane zasady organizowania izolacji pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych; | Zna zasady organizowania izolacji pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych; | Zna wszystkie przewidziane programem studiów zasady organizowania izolacji pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych; |
| EPU2 | Stara się asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych; | Zna zasady asystowania lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych; | Zna zasady i asystuje lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych; |
| EPU3 | Wie o konieczności przygotowania pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych; | Zna zasady przygotowania pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych; | Zna zasady i przygotowuje pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych; |

| | | | |
|---|---|---|---|
| EPK1 | Zna czynniki wpływające na reakcje własne i pacjenta. | Zna i dostrzega czynniki wpływające na reakcje własne i pacjenta. | Zna, dostrzega i wykorzystuje czynniki wpływające na reakcje własne i pacjenta. |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Zaliczenie z oceną** |

**K – Literatura przedmiotu**

**Literatura obowiązkowa:**

1. Boroń-Kaczmarska A (red.) — Choroby zakaźne w zarysie, Szczecin, 2004, Wydawnictwo pomorskiejAkademii Medycznej
2. J.Cianciara, J.Juszczyk: Choroby zakaźne i pasożytnicze; Czelej 2013
3. H.Czajka, J.Wysocki: Szczepienia w profilaktyce chorób zakaźnych; Wydawnictwo HELP MED Kraków 2010
4. W.Magdzik, D.Naruszewicz-Lesiuk: Wakcynologia, wyd.II; Wyd.Alfa Medica Press 2007
5. R.Olszański: Problemy zdrowotne w tropiku; Wojskowy Instytut Medyczny, Warszawa 2009
6. D.Prokopowicz: Medycyna Podróży; Wydawnictwo Ekonomia i Środowisko; Białystok 2010
7. Jong ES, Sanford C: The Travel and Tropical Medicine manual; Wyd. IV, Saunders Elsevier

**Literatura zalecana / fakultatywna:**

1. Simon K — Zakaźne choroby wątroby i dróg żółciowych, Poznań, 2011, Termedia
2. Denys A — Zakażenia szpitalne. Wybrane zagadnienia., Kraków, 2012, Wolters Kluwer
3. Dziubek Z — Choroby zakaźne i pasożytnicze, Warszawa, 2010, Wydawnictwo Lekarskie PZWL

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| **Forma aktywności studenta** | **Liczba godzin na realizację** | |
|---|---|---|
| | **na studiach stacjonarnych** | **na studiach niestacjonarnych** |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 60 | |
| **Suma godzin:** | **60** | |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25-30g.):** | **2** | |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Tomasz Ozorowski/Elżnieta Justyńska |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **FARMAKOLOGIA Z TOKSYKOLOGIĄ KLINICZNĄ** |
| **2. Punkty ECTS** | **2** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Wykłady / ćwiczenia** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **II** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **MGR KAROLINA GAWEŁ** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć** i liczba godzin w semestrze

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 3** | **W:15 Ćw. :15** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **30** | **-** |

**C - Wymagania wstępne**

znajomość podstawowych zagadnień z zakresu szkoły średniej obejmujących wiedzę z przedmiotów biologia oraz chemia i fizyka

**D - Cele kształcenia**

| **Wiedza** | |
|---|---|
| **CW1** | znajomość podstawowych zasad farmakoterapii |
| **CW2** | Wiedza z zakresu :<br>- grup leków i mechanizmów ich działania, podstaw farmakokinetyki leków, efektów pożądanych i niepożądanych oraz zasad prowadzenia skutecznej i zarazem bezpiecznej farmakoterapii w chorobach poszczególnych układów i narządów, w szczególności ich stosowania w ratownictwie medycznym i medycynie ratunkowej; |
| **CW3** | Wiedza z zakresu :<br>- zasad podawania i działania leków stosowanych w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego. Postacie leków, drogi ich podawania, wskazania i przeciwwskazania do ich podania, interakcje, sposoby obliczania dawek leków dla pacjentów w różnym wieku. |
| **CW4** | Wiedza z zakresu :<br>- rodzajów leków, które mogą być samodzielnie podawane przez ratownika medycznego, wraz ze znajomością ich szczegółowej charakterystyki farmakologicznej; |

| | |
|---|---|
| **CW5** | Wiedza z zakresu :<br>- substancji toksycznych, drogi ich wprowadzania, kinetyki, metabolizmu ksenobiotyków i mechanizmów ich toksycznego działania; Znajomość sposobów pobierania i zabezpieczania materiału biologicznego do badań toksykologicznych, rozpoznawania zatruć i podstawowych zasad postępowania ratownika medycznego w ostrych zatruciach. |
| **Umiejętności** | |
| **CU1** | Umie zastosować leki, które mogą podawać ratownicy medyczni |
| **CU2** | Umie zastosować leki w sytuacjach nagłych i stanach zagrożenia życia |
| **CU3** | Zna dawki leków w zależności od wieku pacjenta, umie je obliczyć. |
| **CU4** | Zna leki stosowane w zatruciach |
| **CU5** | Umie posługiwać się informatorami o lekach i wyszukać wiarygodnych źródeł informacji o lekach |
| **Kompetencje społeczne – student nauczył się :** | |
| **CK1** | Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. |
| **CK2** | Dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta. |
| **CK3** | Samodzielnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw. |
| **CK4** | Organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym. |
| **CK5** | Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. |
| **CK6** | Kierowania się dobrem pacjenta. |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | | |
| EPW1 | Zna elementy farmakologii ogólnej i podstawy farmakologii. Mechanizmy działania leków. Losy leków w organizmie, biotransformacja leków. Podstawy farmakokinetyki i farmakodynamiki leków. Postacie leków. Dawki, sposoby obliczania. Drogi podawania leków. Sposoby zapisywania leków na recepcie. | K_W38 |
| EPW2 | Zna leki działające na obwodowy układ nerwowy, receptory oraz ich agonistów i antagonistów, zna leki współcześnie stosowane wpływające na receptory układu autonomicznego układu nerwowego. | K_W39 |
| EPW3 | Zna leki ośrodkowego układu nerwowego, grupy leków psychotropowych, leki uspokajające, nasenne i przeciwdrgawkowe. Zna leki stosowane w zaburzeniach układu krążenia (niewydolność krążenia, ostra hipotensja, wstrząs kardiogenny, zawał, zaburzenia rytmu, obrzęk płuc, leki stosowane w resuscytacji, leki analeptyczne) | K_W40 |
| EPW4 | Zna leki przeciwbólowe narkotyczne i nienarkotyczne oraz niesteroidowe | K_W41 |

| | | |
|---|---|---|
| | leki przeciwzapalne i przeciwbólowe. | |
| EPW5 | Zna leki przeciwpłytkowe, przeciwzakrzepowe, fibrynolityczne. Zna zasady podawania krwi i środków krwiozastępczych. Zna leki stosowane w zaburzeniach układu krzepnięcia. Zna zasady właściwej płynoterapii oraz leki stosowane we wstrząsie i w oparzeniach (zaburzenia elektrolitowe) | K_W42 |
| EPW6 | Zna leki układu oddechowego, leki przeciwhistaminowe, leki stosowane w dychawicy oskrzelowej. Zna hormony i zasady hormonoterapii. Zna leki podawane w stanach nagłych w pediatrii. | K_W43 |
| EPW7 | Zna podstawowe grupy antybiotyków i chemioterapeutyków. Zna leki przeciwbiegunkowe i eki stosowane w kolkach jelitowych, wątrobowych, nerkowych. | K_W44 |
| EPW8 | Zna zasady postępowania przy zatruciach lekami, zatruciach narkotykami oraz ostre zatrucia alkoholem etylowym i alkoholami niekonsumpcyjnymi , zatrucia metalami ciężkimi i metaloidami , zatrucia środkami ochrony roślin – pestycydy , zatrucia rozpuszczalnikami organicznymi , ostre zatrucia gazami. Zna odtrutki i umie je zastosować. | K_W45 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | Umie zastosować leki w stanach zagrożenia życia, w sytuacjach nagłych, umie rozpoznać objawy zatrucia, zna odtrutki i umie je zastosować | K_U20 |
| EPU2 | Umie dobierać leki w odpowiednich dawkach w celu korygowania zjawisk patologicznych w organizmie i poszczególnych narządach | K_U22 |
| EPU3 | Umie posługiwać się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych | K_U23 |
| EPU4 | przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w ramach kontynuacji leczenia; | K_U125 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | K_K01 |
| EPK2 | Dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta. | K_K02 |
| EPK3 | Samodzielnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw. | K_K03 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| Lp. | Treści wykładów | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| W1 | Elementy farmakologii ogólnej i podstawy farmakologii. Mechanizmy działania leków. Losy leków w organizmie, biotransformacja leków. Podstawy farmakokinetyki i farmakodynamiki leków. Postacie leków. Dawki, sposoby obliczania. Drogi podawania leków. Sposoby zapisywania leków na recepcie. | 1 | - |
| W2 | Farmakologia obwodowego układu nerwowego, receptory oraz ich agoniści i antagoniści, farmakologiczne możliwości regulacji: leki współcześnie stosowane wpływające na receptory układu autonomicznego układu nerwowego. | 2 | - |
| W3 | Farmakologia ośrodkowego układu nerwowego, grupy | 2 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | leków psychotropowych, leki uspokajające, nasenne i przeciwdrgawkowe. Leki stosowane w zaburzeniach układu krążenia (niewydolność krążenia, ostra hipotensja, wstrząs kardiogenny, zawał, zaburzenia rytmu,obrzęk płuc, leki stosowane w resuscytacji, leki analeptyczne) | | |
| W4 | Leki przeciwbólowe narkotyczne i nienarkotyczne. Niesteroidowe leki przeciwzapalne i przeciwbólowe. | 2 | - |
| W5 | Leki przeciwpłytkowe, przeciwzakrzepowe, fibrynolityczne. Krew i środki krwiozastępcze. Leki stosowane w zaburzeniach układu krzepnięcia. Farmakoterapia i płynoterapia we wstrząsie i w oparzeniach (zaburzenia elektrolitowe) | 2 | - |
| W6 | Leki układu oddechowego. Leki przeciwhistaminowe. Leki stosowane w dychawicy oskrzelowej. Hormony i hormonoterapia. Leki podawane w stanach nagłych w pediatrii. | 2 | - |
| W7 | Antybiotyki, Chemioterapeutyki. Leki przeciwbiegunkowe. Leki stosowane w kolkach jelitowych, wątrobowych, nerkowych. | 2 | - |
| W8 | Mechanizmy działania toksycznego. Metabolizm trucizn Zatrucia lekami, zatrucia narkotykami Ostre zatrucia alkoholem etylowym i alkoholami niekonsumpcyjnymi Zatrucia metalami ciężkimi i metaloidami Zatrucia środkami ochrony roślin – pestycydy Zatrucia rozpuszczalnikami organicznymi Ostre zatrucia gazami | 2 | - |
| | **Razem liczba godzin wykładów** | 15 | - |

| **Lp.** | **Treści ćwiczeń** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| C1 | Obliczanie dawek leków. | 2 | - |
| C2 | Leki stosowane przez ratowników medycznych | 3 | - |
| C3 | Leki stosowane w zaburzeniach układu krążenia i krzepnięcia | 3 | - |
| C4 | Leki stosowane wziewnie, hormony, przeciwhistaminowe. Rola autakoidów (histaminy, prostaglandyn, leukotrienów) w rozwoju stanów alergicznych | 3 | - |
| C5 | Analiza przypadków klinicznych | 2 | - |
| C6 | Objawy zatruć, leki stosowane jako odtrutki. | 2 | - |
| | **Razem liczba godzin ćwiczeń** | 15 | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|

| | | |
|---|---|---|
| Wykład | wykład informacyjny, wykład z elementami dyskusji | Projektor , prezentacja, swobodne wypowiedzi |
| Ćwiczenia | analiza tekstu źródłowego, analiza przypadków klinicznych, wypowiedzi ustne | Materiały źródłowe, projektor, środki audiowizualne |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Wykład | **Przygotowanie do zajęć** | egzamin pisemny |
| Ćwiczenia | obserwacja podczas zajęć / aktywność, praca pisemna, wypowiedzi ustne | praca pisemna, kolokwium |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się**

| **Efekty przedmiotowe** | Wykład | | Ćwiczenia | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Oceny formujące | Oceny podsumowujące | Oceny formujące | Oceny podsumowujące | …. | …. |
| EPW1 | | x | | | | |
| EPW2 | | x | | | | |
| EPW3 | | x | | | | |
| EPU1 | | | x | x | | |
| EPU2 | | | x | | | |
| EPU3 | | | x | | | |
| EPU4 | | | x | | | |
| EPK1 | | | x | | | |
| EPK2 | | | x | | | |

**I – Kryteria oceniania**

| **Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie** | | | |
|---|---|---|---|
| **Ocena** | | | |
| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..)** | **Dostateczny dostateczny plus 3/3,5** | **dobry dobry plus 4/4,5** | **bardzo dobry 5** |
| EPW1 | Zna wybrane terminy, wiedza z licznymi brakami | Zna większość terminów , dobra znajomość i wiedza | Zna wszystkie wymagane terminy , bardzo dobra wiedza i znajomość terminów |
| EPW2 | Zna wybrane terminy, wiedza z licznymi brakami | Zna większość terminów , dobra znajomość i wiedza | Zna wszystkie wymagane terminy , bardzo dobra wiedza i znajomość terminów |
| EPW3 - 12 | Zna wybrane terminy, wiedza z licznymi brakami | Zna większość terminów , dobra znajomość i wiedza | Zna wszystkie wymagane terminy , bardzo dobra wiedza i znajomość terminów |
| EPU1 | Wykonuje niektóre umiejętności | Umiejętności na dobrym poziomie | Umiejętności na bardzo dobrym poziomie |
| EPU2 | Wykonuje niektóre umiejętności | Umiejętności na dobrym poziomie | Umiejętności na bardzo dobrym poziomie |
| EPU3 | Wykonuje niektóre | Umiejętności na | Umiejętności na bardzo dobrym |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | umiejętności | dobrym poziomie | poziomie |
| EPU4 | Wykonuje niektóre umiejętności | Umiejętności na dobrym poziomie | Umiejętności na bardzo dobrym poziomie |
| EPK1 | Rozumie, ale nie zna skutków, słąbe kompetencje społeczne i personalne | Rozumie i zna skutki , dobre kompetencje społeczne i personalne | Bardzo dobre kompetencje społeczne i personalne |
| EPK2,3 | Rozumie, ale nie zna skutków, słąbe kompetencje społeczne i personalne | Rozumie i zna skutki , dobre kompetencje społeczne i personalne | Bardzo dobre kompetencje społeczne i personalne |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Zaliczenie z oceną - egzamin** |

K – Literatura przedmiotu

| |
|---|
| Literatura obowiązkowa:<br>1. Mitręga K.A., Krzemiński T.F. (red.) (2017), Farmakologia i farmakoterapia dla ratowników medycznych. Wydanie I. Wydawnictwo: Edra Urban & Partner / Elsevier, Wrocław. ISBN: 9788365835093.<br>2. Rajtar-Cynke G.(red.). (2013), Farmakologia – podręcznik dla studentów i absolwentów Wydziałów Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu, Wydanie III. Wydawnictwo Czelej, Lublin.<br>3. Piotrowski J.K. (red). (2008), Podstawy toksykologii. Kompendium dla studentów szkół wyższych. Wyd.II. Wydawnictwa NaukowoTechniczne Warszawa.<br>4. Burda P. (2012). Ostre Zatrucia. Wydawnictwo Medical Tribune Polska, Warszawa. |
| Literatura zalecana / fakultatywna:<br>1. Katzung Bertram G : Farmakologia ogólna i kliniczna Tom 1 i 2, , wyd. Czelej, 2012r<br>2. Lullmann H.: Ilustrowane kompendium farmakologii, wyd. Czelej, 2008r<br>3. Mutschler: Farmakologia i toksykologia:, MedPharm, wyd. III, 2013r<br>4. Podlewscy: Leki współczesnej terapii, 2012r. |

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| **Forma aktywności studenta** | **Liczba godzin na realizację** | |
|---|---|---|
| | **na studiach stacjonarnych** | **na studiach niestacjonarnych** |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 30 | - |
| Konsultacje | 5 | - |
| Czytanie literatury | 10 | - |
| Przygotowanie do zajęć | 5 | - |
| Przygotowanie do egzaminu | 10 | - |
| **Suma godzin:** | **60** | **-** |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25-30 g.):** | **2** | **-** |

Ł – Informacje dodatkowe

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Karolina Gaweł |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | karolinagawel6@wp.pl |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **GINEKOLOGIA I POŁOŻNICTWO** |
| **2. Punkty ECTS** | **4** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Wykłady, ćwiczenia, zajęcia kliniczne** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **III** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **LEK. MED. KRZYSZTOF KACZMAREK**<br>**MGR AGNIESZKA KUBIŃSKA** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 2** | **W:15 ; C: 30; ZK: 30;** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **75** | |

**C - Wymagania wstępne**

| |
|---|
| Wiedza z zakresu anatomii i fizjologii człowieka. |

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Teoretyczne podstawy opieki w położnictwie, ginekologii i neonatologii |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Wybrane umiejętności manualne w wykonywaniu zabiegów diagnostycznych, pielęgnacyjnych, leczniczych i usprawniających |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | |

| | | |
|---|---|---|
| EPW1 | fizjologię i patofizjologię okresu noworodkowego | K_W106 |
| EPW2 | techniki przyjęcia porodu nagłego w warunkach pozaszpitalnych | K_W177 |
| EPW3 | stany zagrożenia zdrowotnego w ginekologii i położnictwie | K_W201 |
| EPW4 | cel i zasady opieki prekoncepcyjnej oraz zasady planowania opieki nad kobietą w ciąży fizjologicznej; | K_W222 |
| EPW5 | okresy porodu fizjologicznego i zasady opieki nad kobietą w okresie połogu; | K_W223 |
| EPW6 | etiopatogenezę schorzeń ginekologicznych; | K_W225 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | oceniać stan noworodka w skali APGAR | K_U51 |
| EPU2 | stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki, zaopatrywać prostą ranę, zakładać i zmieniać jałowy opatrunek chirurgiczny | K_U88 |
| EPU3 | przyjmować poród nagły w warunkach pozaszpitalnych | K_U99 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | K_K01 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| Lp. | Treści wykładów | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| W1 | Zapłodnienie i rozwój zarodka ludzkiego | 2 | - |
| W2 | Choroby współistniejące z ciążą, stanowiące zagrożenie dla zdrowia i życia ciężarnej i płodu: cukrzyca, nadciśnienie tętnicze, padaczka. | 2 | - |
| W3 | Krwawienie w ciąży wczesnej: poronienie, ciąża pozamaciczna, ciążowa choroba trofoblastyczna. | 2 | - |
| W4 | Krwawienie w ciąży późnej: łożysko przodujące, przedwczesne odklejenie łożyska prawidłowo usadowionego. | 2 | - |
| W5 | Diagnostyka ginekologiczna: badanie ginekologiczne, metody diagnostyczne - biofizyczne i biochemiczne – interpretacja wyników. | 2 | - |
| W6 | Fizjoterapia okresu połogowego | 2 | - |
| W7 | Analiza standardu opieki okołoporodowej | 2 | - |
| W8 | Podsumowanie wiadomości | 1 | - |
| | **Razem liczba godzin wykładów** | 15 | - |

| Lp. | Treści ćwiczeń | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| C1 | Zasady prowadzenia porodu nagłego i postępowania z rodzącą, położnicą i noworodkiem. | 4 | - |
| C2 | Postępowanie z ciężarną/rodzącą z rzucawką – zagrożenia dla matki i dziecka. | 4 | - |
| C3 | Postępowanie z ciężarną/rodzącą z urazem. | 4 | - |
| C4 | Postępowanie z niepełnoletnia i dorosłą ofiarą molestowania seksualnego/gwałtu. | 4 | - |
| C5 | Stany zagrożenia życia w połogu: krwotok poporodowy/wstrząs w położnictwie. | 4 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| C6 | Zasady postępowania z noworodkiem na granicy możliwości przeżycia. | 4 | - |
| C7 | Stany nagłe w ginekologii: skręt torbieli jajnika, ciąża pozamaciczna. Zespół hyperstymulacji jajników jako powikłanie rozrodu wspomaganego. | 4 | - |
| C8 | Podsumowanie wiadomości oraz przygotowanie do zajęć klinicznych | 2 | - |
| | **Razem liczba godzin ćwiczeń** | 30 | - |

| **Lp.** | **Treści zajęć klinicznych** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| ZK1 | Omówienie zakresu zadań na zajęciach klinicznych | 2 | - |
| ZK2 | Organizacja pracy na oddziale położniczo-noworodkowym i ginekologicznym | 2 | - |
| ZK3 | Kształtowanie umiejętności opiekuńczej w porodzie fizjologicznym | 2 | - |
| ZK4 | Obserwacja i pielęgnacja noworodka po porodzie | 2 | - |
| ZK5 | Kształtowanie umiejętności opieki nad położnicą i noworodkiem po porodzie fizjologicznym i przez cięcie cesarskie | 2 | - |
| ZK6 | Kształtowanie umiejętności opieki nad ciężarną w wybranych przypadkach ciąży wysokiego ryzyka | 2 | - |
| ZK7 | Obserwacja i pielęgnacja dziecka w okresie noworodkowym, metody oceny stanu zdrowia noworodka, ukierunkowana obserwacja noworodka zdrowego w kolejnych dobach życia w odniesieniu do poszczególnych układów | 2 | - |
| ZK8 | Specyfika pracy ratownika medycznego w schorzeniach ginekologicznych | 2 | - |
| ZK9 | Kształtowanie umiejętności pracy ratownika medycznego w pokoju zabiegowym | 2 | - |
| ZK10 | Kształtowanie umiejętności opieki pielęgniarskiej nad chorą po operacji ginekologicznej | 2 | - |
| ZK11 | Przejęcie całościowej opieki nad pacjentką po porodzie fizjologicznym, zabiegowym, operacyjnym i jej dzieckiem (pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych) | 2 | - |
| ZK12 | Projektowanie procesu pielęgnowania pacjentki w połogu fizjologicznym w oparciu o standardy opieki położniczej | 2 | - |
| ZK13 | Edukacja położnicy na temat współczesnych trendów w karmieniu naturalnym. Wychwytywanie czynników wzmacniających i hamujących laktację | 2 | - |
| ZK14 | Realizowanie zadań wchodzących w zakres opieki nad kobietą ze schorzeniami ginekologicznymi, która jest leczona zachowawczo i operacyjnie | 2 | - |
| ZK15 | Podsumowanie wiadomości | 2 | - |
| | **Razem liczba godzin zajęć klinicznych** | 30 | - |

## G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Wykład | wykład informacyjny | projektor |
| Ćwiczenia | Analiza przypadku | |
| Zajęcia kliniczne | ćwiczenia doskonalące | |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Wykład | | P1 egzamin |
| Ćwiczenia | obserwacja podczas zajęć / aktywność F2 | P3 |
| Zajęcia kliniczne | obserwacja podczas zajęć / aktywność F2 | P3 |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Wykład | | Ćwiczenia | | | | Zajęcia kliniczne | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Metoda oceny | P1 | P3 | | | | P3 | | | |
| EPW1 | | x | x | | | | x | | | |
| EPW2 | | x | x | | | | x | | | |
| EPW3 | | x | x | | | | x | | | |
| EPU1 | | x | x | | | | x | | | |
| EPU2 | | x | x | | | | x | | | |
| EPU3 | | x | x | | | | x | | | |
| EPK1 | | x | x | | | | x | | | |

**I – Kryteria oceniania**

| **Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie** | | | |
|---|---|---|---|
| **Ocena** | | | |
| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..)** | **Dostateczny dostateczny plus 3/3,5** | **dobry dobry plus 4/4,5** | **bardzo dobry 5** |
| EPW1 | Zna wybrane zagadnienia fizjologii i patofizjologii okresu noworodkowego | Zna większość zagadnień fizjologii i patofizjologii okresu noworodkowego | Zna wszystkie zagadnienia fizjologii i patofizjologii okresu noworodkowego |
| EPW2 | Zna wybrane techniki przyjęcia porodu nagłego w warunkach pozaszpitalnych | Zna większość techniki przyjęcia porodu nagłego w warunkach pozaszpitalnych | Zna wszystkie techniki przyjęcia porodu nagłego w warunkach pozaszpitalnych |
| EPW3 | Zna wybrane stany zagrożenia zdrowotnego w ginekologii i położnictwie | Zna stany zagrożenia zdrowotnego w ginekologii i położnictwie | Zna wszystkie stany zagrożenia zdrowotnego w ginekologii i położnictwie |
| EPW4 | Zna wybrane cele i zasady opieki prekoncepcyjnej oraz zasady planowania | Zna cele i zasady opieki prekoncepcyjnej oraz zasady planowania opieki nad kobietą | Zna wszystkie cele i zasady opieki prekoncepcyjnej oraz zasady planowania opieki nad kobietą |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | opieki nad kobietą w ciąży fizjologicznej; | w ciąży fizjologicznej; | w ciąży fizjologicznej; |
| EPW5 | Zna wybrane okresy porodu fizjologicznego i zasady opieki nad kobietą w okresie połogu; | Zna okresy porodu fizjologicznego i zasady opieki nad kobietą w okresie połogu; | Zna wszystkie okresy porodu fizjologicznego i zasady opieki nad kobietą w okresie połogu; |
| EPU1 | Umie oceniać stan noworodka w skali APGAR | oceniać stan noworodka w skali APGAR | oceniać stan noworodka w skali APGAR |
| EPU1 | Umie stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki, zaopatrywać prostą ranę, zakładać i zmieniać jałowy opatrunek chirurgiczny | stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki, zaopatrywać prostą ranę, zakładać i zmieniać jałowy opatrunek chirurgiczny | stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki, zaopatrywać prostą ranę, zakładać i zmieniać jałowy opatrunek chirurgiczny |
| EPU1 | Umie przyjmować poród nagły w warunkach pozaszpitalnych | przyjmować poród nagły w warunkach pozaszpitalnych | przyjmować poród nagły w warunkach pozaszpitalnych |
| EPK1 | Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. |
| EPK2 | | | |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Egzamin** |

**K – Literatura przedmiotu**

| |
|---|
| **Literatura obowiązkowa:**<br>1. Bręborowicz G.H. (red.): Położnictwo i ginekologia. Tom 1 i 2, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2015.<br>2. Dębski R. (red.). Stany nagłe. Położnictwo i ginekologia. Medical Tribune, Warszawa 2012.<br>3. Troszyński M.: Położnictwo – ćwiczenia. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2008. |
| **Literatura zalecana / fakultatywna:**<br>1. Bień A.M. (red.). Opieka nad ciężarną. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2009.<br>2. Boyle M.(red.): Stany nagłe w okresie okołoporodowym. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2008.<br>3. Łepecka – Klusek C. (red.): Pielęgniarstwo we współczesnym położnictwie i ginekologii. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2010.<br>4. Psychologia w położnictwie i ginekologii. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2009. |

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| Forma aktywności studenta | Liczba godzin na realizację |
|---|---|

| | **na studiach stacjonarnych** | **na studiach niestacjonarnych** |
|---|---|---|
| Godziny zajęć z nauczycielem | 75 | - |
| Konsultacje | 10 | - |
| Czytanie literatury | 15 | - |
| Przygotowanie do zajęć | 5 | - |
| Przygotowanie do egzaminu | 15 | - |
| **Suma godzin:** | **120** | **-** |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25-30 g.):** | **4** | **-** |

## Ł – Informacje dodatkowe

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Krzysztof Kaczmarek/ Agnieszka Kubińska |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **KARDIOLOGIA** |
| **2. Punkty ECTS** | **3** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Wykłady, ćwiczenia, zajęcia kliniczne** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **II** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **DR N. MED. AGATA WERYSZKO** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 3** | **W:15 ; C:30; ZK:20;** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **65** | **-** |

**C - Wymagania wstępne**

| |
|---|
| Znajomość zagadnień z zakresu anatomii, fizjologii. |

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Uzyskanie podstawowej wiedzy oraz umiejętności z zakresu etiologii, obrazu klinicznego, diagnostyki i postępowania ratowniczego w stanach nagłych w kardiologii. |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Ukształtowanie profesjonalnej postawy wobec pacjentów systemu ratownictwa medycznego, ze szczególnym uwzględnieniem wrażliwości na potrzeby innych, dyskrecji i poszanowania praw pacjenta. |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Kierowania się dobrem pacjenta. |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|---|
| | **Wiedza (EPW…)** | |
| EPW1 | przyczyny i rodzaje bólu w klatce piersiowej oraz jego diagnostykę; | K_W126 |

| | | |
|---|---|---|
| EPW2 | problematykę ostrego zespołu wieńcowego, zawału serca, nadciśnienia tętniczego, rozwarstwienia aorty, niewydolności krążenia, ostrego niedokrwienia kończyny, obrzęku płuc i zatorowości płucnej; | K_W127 |
| EPW3 | procedury specjalistyczne w stanach nagłych pochodzenia wewnętrznego, w szczególności takie jak: elektrostymulacja, kardiowersja, pierwotna przezskórna interwencja wieńcowa (Percutaneouscoronaryintervention, PCI), kontrapulsacjawewnątrzaortalna (Intra-aorticballoon pump, IABP), dializa, sztuczna wentylacja i formy krążenia pozaustrojowego; | K_W183 |
| EPW4 | procedurę kardiowersji elektrycznej i elektrostymulacji zewnętrznej; | K_W196 |
| EPW5 | wskazania do wykonania defibrylacji manualnej, zautomatyzowanej i półautomatycznej oraz techniki ich wykonania; | K_W161 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu; | K_U55 |
| EPU2 | wykonywać elektrokardiogram i interpretować go w podstawowym zakresie; | K_U58 |
| EPU3 | wykonywać kardiowersję i elektrostymulację zewnętrzną serca; | K_U91 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK6 | Kierowania się dobrem pacjenta. | K_K06 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| **Lp.** | **Treści wykładów** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| W1 | Choroba niedokrwienna serca. Ostre zespoły wieńcowe. | 2 | - |
| W2 | Wstrząs kardiogenny. Kardiogenny obrzęk płuc. Ostra tamponada serca. | 2 | - |
| W3 | Zaburzenia rytmu serca i przewodzenia. Ostre stany u chorego z wszczepionym kardiowerterem-defibrylatorem lub stymulatorem serca | 2 | - |
| W4 | Nadciśnienie tętnicze. Stany nagłe nadciśnienia tętniczego. Rozwarstwienie aorty. | 2 | - |
| W5 | Niewydolność serca. | 2 | - |
| W6 | Żylna choroba zakrzepowo-zatorowa. Zatorowość płucna. | 2 | - |
| W7 | Ostre niedokrwienie kończyny. | 2 | - |
| W8 | Podsumowanie wiadomości | 1 | - |
| | **Razem liczba godzin wykładów** | 15 | - |

| **Lp.** | **Treści ćwiczeń** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| C1 | Wywiad i badanie fizykalne w kardiologii, ze szczególnym uwzględnieniem stanów nagłych. Symptomatologia i diagnostyka różnicowa stanów zagrożenia życia | 3 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | pochodzenia sercowo-naczyniowego. | | |
| C2 | Diagnostyka stanów nagłych w kardiologii - na miejscu zdarzenia oraz w szpitalnych oddziałach ratunkowych. Zasady kwalifikowania chorego kardiologicznego do zastosowania właściwych metod ratunkowych i dalszego postępowania diagnostyczno-terapeutycznego. Interpretacja podstawowych i specjalistycznych badań dodatkowych w kardiologii. | 3 | - |
| C3 | Leki stosowane w stanach zagrożenia życia w kardiologii. Podstawy leczenia przeciwzakrzepowego. | 3 | - |
| C4 | Działania ratownicze i elementy procedur specjalistycznych w stanach nagłych w kardiologii – m.in. resuscytacja krążeniowo-oddechowa, monitorowanie czynności układu krążenia, elektrostymulacja, kardiowersja, pierwotna przezskórna interwencja wieńcowa (Percutaneous coronary intervention, PCI), kontrapulsacja wewnątrzaortalna (Intra-aortic balloon pump, IABP), sztuczna wentylacja, formy krążenia pozaustrojowego. | 4 | - |
| C5 | Elektrokardiograficzne rozpoznawanie chorób serca – wykonywanie i interpretacja zapisów EKG. Zaburzenia przewodzenia i rytmu serca. Ostre stany u chorego z wszczepionym kardiowerterem-defibrylatorem lub stymulatorem serca. | 4 | - |
| C6 | Nagłe zatrzymanie krążenia – przyczyny, diagnostyka w miejscu zdarzenia, podjęcie działań ratujących życie, zabezpieczenie na czas transportu, diagnostyka i postępowanie specjalistyczne w warunkach oddziału. | 4 | - |
| C7 | Niewydolność serca – przyczyny, patogeneza, obraz kliniczny, rozpoznanie i postępowanie ratunkowe, zabezpieczenie na czas transportu, postępowanie specjalistyczne w warunkach oddziału. | 4 | - |
| C8 | Wybrane stany zagrożenia życia pochodzenia sercowo-naczyniowego – definicje, obraz kliniczny, rozpoznanie, postępowanie w pomocy przedszpitalnej oraz postępowanie specjalistyczne w warunkach oddziału. Prezentacja i analiza problemów klinicznych w oparciu o aktywną pracę z pacjentem z:<br>– zaburzeniami przewodzenia i rytmu serca<br>– niestabilną chorobą wieńcową i ostrymi zespołami wieńcowymi;<br>– wstrząsem kardiogennym;<br>– kardiogennym obrzękiem płuc;<br>– rozwarstwieniem aorty;<br>– tamponadą serca;<br>– stanem nagłym w nadciśnieniu tętniczym; | 3 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | – zaostrzeniem niewydolności serca;<br>– ostrym niedokrwieniem kończyny. | | |
| W9 | Podsumowanie i Przygotowanie do zajęć klinicznych | 2 | - |
| | **Razem liczba godzin ćwiczeń** | 30 | - |

| **Lp.** | **Treści zajęć kliniczne** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| ZK1 | Badanie podmiotowe i przedmiotowe w kardiologii. | 2 | - |
| ZK2 | Choroba wieńcowa. Diagnostyka i leczenie inwazyjne. | 2 | - |
| ZK3 | Zawał mięśnia sercowego. Intensywna opieka kardiologiczna. | 2 | - |
| ZK4 | Zaburzenia rytmu i przewodnictwa. Interpretacja elektrokardiogramów. | 2 | - |
| ZK5 | Stany ostre w kardiologii. | 2 | - |
| ZK6 | Diagnostyka, postępowanie i leczenie ostrych zespołów wieńcowych | 2 | - |
| ZK7 | Wykonanie oraz interpretacja zapisów 12 odprowadzeniowego EKG | 2 | - |
| ZK8 | Zatrzymanie krążenia - postępowanie, ALS | 2 | - |
| ZK9 | Zaburzenia rytmu - rozpoznanie, postępowanie | 2 | - |
| ZK10 | Odwracalne przyczyny zatrzymania krążenia | 2 | - |
| | **Razem liczba godzin zajęć klinicznych** | 20 | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Wykład | wykład informacyjny | projektor |
| Ćwiczenia | analiza przypadku | |
| Zajęcia kliniczne | ćwiczenia doskonalące | |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Wykład | | Egzamin P1 |
| Ćwiczenia | obserwacja podczas zajęć / aktywność | P3 |
| Zajęcia kliniczne | obserwacja podczas zajęć / aktywność | P3 |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Wykład | | Ćwiczenia | | | | Zajęcia kliniczne | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Metoda oceny | P1 | P3 | | | | P3 | | | |
| EPW1 | | x | x | | | | x | | | |
| EPW2 | | x | x | | | | x | | | |
| EPW3 | | x | x | | | | x | | | |
| EPW4 | | x | x | | | | x | | | |
| EPW5 | | x | x | | | | x | | | |
| EPU1 | | x | x | | | | x | | | |
| EPU2 | | x | x | | | | x | | | |
| EPU3 | | x | x | | | | x | | | |
| EPK1 | | x | x | | | | x | | | |

**I – Kryteria oceniania**

| **Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie** | | | |
|---|---|---|---|
| **Ocena** | | | |
| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..)** | **Dostateczny dostateczny plus 3/3,5** | **dobry dobry plus 4/4,5** | **bardzo dobry 5** |
| EPW1 | Zna wybrane przyczyny i rodzaje bólu w klatce piersiowej oraz jego diagnostykę; | Zna przyczyny i rodzaje bólu w klatce piersiowej oraz jego diagnostykę; | Zna wszystkie przewidziane programem studiów przyczyny i rodzaje bólu w klatce piersiowej oraz jego diagnostykę; |
| EPW2 | Zna wybrane przyczyny ostrego zespołu wieńcowego, zawału serca, nadciśnienia tętniczego, rozwarstwienia aorty, niewydolności krążenia, ostrego niedokrwienia kończyny, obrzęku płuc i zatorowości płucnej; | Zna przyczyny ostrego zespołu wieńcowego, zawału serca, nadciśnienia tętniczego, rozwarstwienia aorty, niewydolności krążenia, ostrego niedokrwienia kończyny, obrzęku płuc i zatorowości płucnej; | Zna wszystkie przewidziane programem studiów przyczyny ostrego zespołu wieńcowego, zawału serca, nadciśnienia tętniczego, rozwarstwienia aorty, niewydolności krążenia, ostrego niedokrwienia kończyny, obrzęku płuc i zatorowości płucnej; |
| EPW3 | Zna wybrane procedury specjalistyczne w stanach nagłych pochodzenia wewnętrznego, w szczególności takie jak: elektrostymulacja, kardiowersja, pierwotna przezskórna interwencja wieńcowa (Percutaneouscoronaryintervention, PCI), kontrapulsacjawewnątrza | Zna procedury specjalistyczne w stanach nagłych pochodzenia wewnętrznego, w szczególności takie jak: elektrostymulacja, kardiowersja, pierwotna przezskórna interwencja wieńcowa (Percutaneouscoronaryintervention, PCI), kontrapulsacjawewnątrzao | Zna wszystkie przewidziane programem studiów procedury specjalistyczne w stanach nagłych pochodzenia wewnętrznego, w szczególności takie jak: elektrostymulacja, kardiowersja, pierwotna przezskórna interwencja wieńcowa (Percutaneouscoronaryinte |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | ortalna (Intra-aorticballoon pump, IABP), dializa, sztuczna wentylacja i formy krążenia pozaustrojowego; | rtalna (Intra-aorticballoon pump, IABP), dializa, sztuczna wentylacja i formy krążenia pozaustrojowego; | rvention, PCI), kontrapulsacjawewnątrzaortalna (Intra-aorticballoon pump, IABP), dializa, sztuczna wentylacja i formy krążenia pozaustrojowego; |
| EPW4 | Zna wybrane zasady procedury kardiowersji elektrycznej i elektrostymulacji zewnętrznej; | Zna procedurę kardiowersji elektrycznej i elektrostymulacji zewnętrznej; | Zna wszystkie przewidziane programem studiów procedury kardiowersji elektrycznej i elektrostymulacji zewnętrznej; |
| EPW5 | Zna wybrane wskazania do wykonania defibrylacji manualnej, zautomatyzowanej i półautomatycznej oraz techniki ich wykonania; | Zna wskazania do wykonania defibrylacji manualnej, zautomatyzowanej i półautomatycznej oraz techniki ich wykonania; | Zna wszystkie wskazania do wykonania defibrylacji manualnej, zautomatyzowanej i półautomatycznej oraz techniki ich wykonania; |
| EPU1 | Wykonuje niektóre badania fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu; | Umie przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu; | Wykonuje wszystkie przewidziane programem studiów badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu; |
| EPU2 | Zna zasady działania elektrokardiogramu | Wykonuje badania elektrokardiogramu i podejmuje próby jego interpretacji | Wykonuje elektrokardiogram i interpretuje go w podstawowym zakresie; |
| EPU3 | Zna zasadę kardiowersji i elektrostymulacji zewnętrzną serca; | Wykonuje kardiowersję i elektrostymulację zewnętrzną serca w stopniu podstawowym; | Bardzo dobrze wykonuje kardiowersję i elektrostymulację zewnętrzną serca; |
| EPK1 | Wie o konieczności kierowania się dobrem pacjenta. | Rozumie i zna zasady kierowania się dobrem pacjenta. | Zna, rozumie i zawsze kieruje się dobrem pacjenta. |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Egzamin** |

**K – Literatura przedmiotu**

| |
|---|
| **Literatura obowiązkowa:**<br>1. Daniluk J., Jurkowska G. (red.). Zarys chorób wewnętrznych dla studentów pielęgniarstwa. Wyd. Czelej, Lublin 2005.<br>2. Interna Szczeklika - Podręcznik chorób wewnętrznych 2019. Wyd. Medycyna Praktyczna, Kraków 2019.<br>3. Mattu A., Brady W. EKG w medycynie ratunkowej. Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2006, wydanie 1.<br>4. Allan M., Spencer J. (red. wyd. pol. Kokot F). Crash Course – wywiad i badanie przedmiotowe. Wyd. Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2005, wydanie 1. |
| **Literatura zalecana / fakultatywna:**<br>1. Ponikowski P., Hoffman P. Kardiologia – Podręcznik Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego. Wyd. |

Via Medica, Gdańsk 2019, wydanie 1.
2. Kokot F. Ostre stany zagrożenia życia w chorobach wewnętrznych. Wyd. PZWL, Warszawa 2015, wydanie 3.
3. Zespół Advanced Life Support Group (red. wyd. pol. Jakubaszko J.). Medycyna ratunkowa - nagłe zagrożenia zdrowotne pochodzenia wewnętrznego. Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2014, wydanie 2.
4. Wellens H., Conover M. (red. wyd. pol. Ponikowski P.). EKG w stanach nagłych. Wyd. Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2009, wydanie 1.

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| Forma aktywności studenta | Liczba godzin na realizację | |
|---|---|---|
| | na studiach stacjonarnych | na studiach niestacjonarnych |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 65 | - |
| Konsultacje | 5 | - |
| Czytanie literatury | 5 | - |
| Przygotowanie do zajęć | 5 | - |
| Przygotowanie do egzaminu | 10 | - |
| **Suma godzin:** | **90** | - |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25-30 g.):** | **3** | - |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Agata Weryszko |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **MEDYCYNA RATUNKOWA I KATASTROF** |
| **2. Punkty ECTS** | **3** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Wykłady, ćwiczenia, zajęcia kliniczne** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **III** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **DR DAWID SUROWICZ/DR MICHAŁ KURDZIEL** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 5** | **W:30 ; C:20;** | **-** |
| **Semestr 6** | **W:30 ; C:20;** | |
| **Liczba godzin ogółem** | **100** | |

**C - Wymagania wstępne**

| |
|---|
| Znajomość zagadnień z zakresu anatomii, fizjologii oraz patologii chorób układu sercowo-naczyniowego oraz zajęcia sprawnościowe z elementami ratownictwa specjalistycznego. |

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Uzyskanie wiedzy zna temat sposobu postępowania z pacjentem po urazie zarówno warunkach przedszpitalnych i szpitalnych w katastrofach i zdarzeniach masowych |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Umiejętność organizacji działań ratowniczych w zdarzeniach masowych i katastrofach |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Kompetencje interpersonalne |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | |

| | | |
|---|---|---|
| EPW1 | rodzaje środków przymusu bezpośredniego i zasady ich stosowania w systemie ochrony zdrowia; | K_W113 |
| EPW2 | mechanizmy prowadzące do nagłych zagrożeń zdrowia i życia; | K_W117 |
| EPW3 | zasady ewakuacji poszkodowanych z pojazdu; | K_W143 |
| EPW4 | rolę i znaczenie Lotniczego Pogotowia Ratunkowego w systemie Państwowe Ratownictwo Medyczne; | K_W203 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | oceniać stan świadomości pacjenta; | K_U53 |
| EPU2 | monitorować stan pacjenta podczas czynności medycznych i transportowych; | K_U73 |
| EPU3 | transportować pacjenta w warunkach przedszpitalnych, wewnątrzszpitalnych i międzyszpitalnych; | K_U105 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | K_K01 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| **Lp.** | **Treści wykładów** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| W1 | Ratownictwo Medyczne w Polsce i na Świecie | 2 | - |
| W2 | Algorytm postępowania z pacjentem po ciężkim urazie w okresie przedszpitalnym | 2 | - |
| W3 | Algorytm postępowania w niewydolności oddechowej po urazie | 2 | - |
| W4 | Algorytm postępowania z chorym we wstrząsie pourazowym / po urazie głowy kręgosłupa, tępym i przenikającym urazie brzucha, miednicy, kończyn/ | 2 | - |
| W5 | Algorytm postępowania w MOC /ATLS/ | 2 | - |
| W6 | Wstrząs | 2 | - |
| W7 | Hiperbaria tlenowa – wskazania, metody | 2 | - |
| W8 | Stany zagrożenia życia pochodzenia wewnętrznego – symptomatologia stanów nagłych | 2 | - |
| W9 | Pacjent z bólem w klatce piersiowej – postępowanie z ZRM i SOR | 2 | - |
| W10 | Ostre zespoły wieńcowe /OZW/ w świetle wytycznych ERC 2015 | 2 | - |
| W11 | Dokumentacja działań ratowniczych na miejscu zdarzenia i w SOR | 2 | - |
| W12 | Pacjent z objawami ‘ostrego brzucha’ i inne nagłe zagrożenia chirurgiczne | 2 | - |
| W13 | Organizacja działań ratowniczych w zdarzeniach masowych i katastrofach | 2 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| W14 | Informacja, komunikacja i łączność radiowa w zdarzeniach masowych i katastrofach | 2 | - |
| W15 | Postępowanie w zagrożeniach środowiskowych: oparzenia, odmrożenia, hipotermia, hipertermia, porażenia prądem i piorunem | 2 | - |
| W16 | Wprowadzenie do problemu medycyny katastrof – podstawowe pojęcia. | 2 | - |
| W17 | Definicja klęski żywiołowej. | 2 | - |
| W18 | Rodzaje katastrof spowodowanych siłami natury i wywołanych przez człowieka. | 2 | - |
| W19 | Plany zabezpieczenia ratunkowego z uwzględnieniem zabezpieczenia medycznego na wypadek katastrof. | 2 | - |
| W20 | Triage – segregacja medyczna (wstępny triage, etapy triage'u przesiewowego). | 2 | - |
| W21 | Organizacja pomocy medycznej w wypadkach masowych katastrof. | 2 | - |
| W22 | Zasady dekontaminacji w zdarzeniach masowych. | 2 | - |
| W23 | Zasady transportu poszkodowanych. | 2 | - |
| W24 | Rola szpitalnego oddziału ratunkowego podczas wypadków masowych spowodowanych atakami terroru. | 2 | - |
| W25 | Organizacja Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego na obszarze powiatu, województwa i kraju. | 2 | - |
| W26 | Organizacja przekazywania informacji w zabezpieczeniu medycznym wypadków masowych i katastrof. | 2 | - |
| W27 | Terroryzm bombowy – zagrożenia i procedury postępowania. | 2 | - |
| W29 | Rola i organizacja łączności radiowej. | 2 | - |
| W29 | Psychologiczne aspekty katastrof. | 2 | - |
| W30 | Działania ratownicze w sytuacjach specjalnych, ryzyko związane z dużymi zgromadzeniami. | 2 | - |
| | **Razem liczba godzin wykładów** | **60** | - |

| **Lp.** | **Treści ćwiczeń** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| C1 | Postępowanie przy urazach mięśniowo-szkieletowych | 2 | - |
| C2 | Postępowanie we wstrząsie | 2 | - |
| C3 | Postępowanie w niewydolności oddechowej po urazie | 2 | - |
| C4 | Postępowanie z chorym po urazie głowy, kręgosłupa, | 2 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | tępym i przenikającym urazie brzucha, miednicy, kończyn/ | | |
| C5 | Postępowanie w stanach zagrożenia życia pochodzenia wewnętrznego – symptomatologia stanów nagłych | 2 | - |
| C6 | Dokumentacja działań ratowniczych na miejscu zdarzenia i w SOR | 2 | - |
| C7 | Przygotowanie SOR na przyjęcie poszkodowanych w zdarzeniach masowych lub katastrofach. | 2 | - |
| C8 | Zasady współdziałania i koordynacji służb ratowniczych na | 2 | - |
| C9 | Bioterroryzm –zagrożenia i procedury postępowania | 2 | - |
| C10 | Postępowanie w zagrożeniach środowiskowych | 2 | - |
| C11 | Etapy reagowania razie katastrofy. | 2 | - |
| C12 | Zadania poszczególnych jednostek systemu ratownictwa w katastrofach | 2 | - |
| C13 | Zasady selekcji poszkodowanych, priorytety. Triage w masowych zatruciach chemicznych, biologicznych. | 2 | - |
| C14 | Podstawy oceny podczas triage'u w systemie S.T.A.R.T | 2 | - |
| C15 | Podstawowe leczenie na miejscu zdarzenia – zabiegi ratujące życie. | 2 | - |
| C16 | Zabezpieczenie doraźne zdarzenia i organizacja opieki na terenie ośrodka szpitalnego. | 2 | - |
| C17 | Zasady prowadzenia korespondencji radiowej. | 2 | - |
| C18 | Sposoby zabezpieczania dużych zgromadzeń. | 2 | - |
| C19 | Konstruowanie planów reagowania kryzysowego województwa podlaskiego. | 2 | - |
| C20 | Krajowy plan zarządzania kryzysowego | 2 | - |
| | **Razem liczba godzin ćwiczeń** | **40** | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Wykład | wykład informacyjny | projektor |
| Ćwiczenia | Analiza przypadku | |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Wykład | | egzamin P1 |

| | | |
|---|---|---|
| Ćwiczenia | obserwacja podczas zajęć / aktywność | P3 |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Wykład | | Ćwiczenia | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Metoda oceny …. | P1 | P3 | …… | …. | …. |
| EPW1 | | x | x | | | |
| EPW2 | | x | x | | | |
| EPW3 | | x | x | | | |
| EPW4 | | x | x | | | |
| EPU1 | | x | x | | | |
| EPU2 | | x | x | | | |
| EPU3 | | x | x | | | |
| EPK1 | | x | x | | | |

**I – Kryteria oceniania**

| Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie | | | |
|---|---|---|---|
| Ocena | | | |
| Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..) | Dostateczny dostateczny plus 3/3,5 | dobry dobry plus 4/4,5 | bardzo dobry **5** |
| EPW1 | Zna wybrane rodzaje środków przymusu bezpośredniego i zasady ich stosowania w systemie ochrony zdrowia; | Zna większość rodzajów środków przymusu bezpośredniego i zasady ich stosowania w systemie ochrony zdrowia; | Zna wszystkie wymagane programem studiów rodzaje środków przymusu bezpośredniego i zasady ich stosowania w systemie ochrony zdrowia; |
| EPW2 | Zna wybrane mechanizmy prowadzące do nagłych zagrożeń zdrowia i życia; | Zna większość mechanizmów prowadzące do nagłych zagrożeń zdrowia i życia; | Zna wszystkie wymagane programem studiów mechanizmów prowadzące do nagłych zagrożeń zdrowia i życia; |
| EPW3 | Zna wybrane zasady ewakuacji poszkodowanych z pojazdu; | Zna większość zasad ewakuacji poszkodowanych z pojazdu; | Zna wszystkie wymagane programem studiów zasady ewakuacji poszkodowanych z pojazdu; |
| EPW4 | Zna wybrane role Lotniczego Pogotowia Ratunkowego w systemie Państwowe Ratownictwo Medyczne; | Zna rolę Lotniczego Pogotowia Ratunkowego w systemie Państwowe Ratownictwo Medyczne; | Zna rolę i znaczenie Lotniczego Pogotowia Ratunkowego w systemie Państwowe Ratownictwo Medyczne; |
| EPU1 | Wykonuje niektóre zadania obejmujące ocenienie stanu świadomości pacjenta; | Wykonuje zadania obejmujące ocenienie stanu świadomości pacjenta; | Wykonuje wszystkie zadania obejmujące ocenienie stanu świadomości pacjenta; |
| EPU2 | W stopniu podstawowym potrafi | Potrafi monitorować stan pacjenta podczas czynności | Poprawnie monitoruje stan pacjenta podczas |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | monitorować stan pacjenta podczas czynności medycznych i transportowych; | medycznych i transportowych; | czynności medycznych i transportowych; |
| EPU3 | Zna zasady transportowania pacjenta w warunkach przedszpitalnych, wewnątrzszpitalnych i międzyszpitalnych; | Transportuje pacjenta w warunkach przedszpitalnych, wewnątrzszpitalnych i międzyszpitalnych; | Zna wszystkie zasady transportowania pacjenta w warunkach przedszpitalnych, wewnątrzszpitalnych i międzyszpitalnych; |
| EPK1 | Zna zasadę zasadności aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | Rozumie zasadność aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | Rozumie i zna skutki zasadności aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Egzamin** |

**K – Literatura przedmiotu**

**Literatura obowiązkowa:**

1. Campbell J.E.: International Trauma Life Support. Ratownictwo przedszpitalne w urazach. Medycyna Praktyczna, Kraków 2015.
2. P. Driscoll, D. Skinner, R. Earlam, red. wyd. pol. J. Jakubaszko .: ABC postępowania w urazach. Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2010.
3. Wytyczne resuscytacji 2015 Europejskiej Rady Resuscytacji. On-line: cprguidelines.eu
4. Plantz Scott H., E.John Wipfler red. Jakubaszko J.: „NMS Medycyna Ratunkowa", Urban & Partner, Wrocław 2008
5. Zawadzki A. „Medycyna Ratunkowa" Wydawnictwo Lekarskie PZWL. Warszawa 2006.
6. Briggs, Brinsfield K.,. Rowiński W., Dominik J. 2007. Wczesne postępowanie medyczne w katastrofach.
7. Driscoll P., Skinder D., Earlan R., Jakubaszko J. Górnicki 2003. ABC postępowania w urazach Wydawnictwo Medyczne, Warszawa
8. Jakubaszko J. (red.) Górnicki K 2002 . ABC resuscytacji" Wydawnictwo Medyczne, Warszawa

**Literatura zalecana / fakultatywna:**

1. Keim Samuel (red.), 2007, Medycyna ratunkowa na dyżurze PZWL – Wydawnictwo Lekarskie Podręcznik dla ratowników medycznych". PZWL, Warszawa
6. Ustawa z dn.8 września 2006 roku (Dziennik Ustaw Nr 191 Poz.1410) o Państwowym Ratownictwie Medycznym
7. Wytyczne resuscytacji 2015" Polska Rada Resuscytacji , Kraków 2015
8. Zawadzki A. 2011. Medycyna ratunkowa i katastrof ,Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| **Forma aktywności studenta** | **Liczba godzin na realizację** | |
|---|---|---|
| | **na studiach stacjonarnych** | **na studiach niestacjonarnych** |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 100 | |
| **Suma godzin:** | | |

| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25-30 g.):** | **3** | |
|---|---|---|

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Dawid Surowicz/ Michał Kurdziel |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **PIERWSZA POMOC I PODSTAWOWE CZYNNOŚCI RATUNKOWE BLS** |
| **2. Punkty ECTS** | **5** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **ćwiczenia** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **I** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **MGR ŁUKASZ MARKOWSKI** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 1** | **ĆW: 50** | |
| **Semestr 2** | **ĆW: 50** | |
| **Liczba godzin ogółem** | **100** | |

**C - Wymagania wstępne**

Ogólna wiedza zdobyta na wcześniejszym etapie edukacji.

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Wyposażenie studentów w wiedzę pozwalającą na rozpoznanie stanów zagrażających życiu i zdrowiu oraz na skuteczne udzielenie pierwszej pomocy i powiadomienie ratunkowe. |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Wyposażenie studentów w kompetencje niezbędne do udzielania pierwszej pomocy w stanach zagrożenia życia i zdrowia zgodnie z obowiązującymi procedurami z wykorzystaniem sprzętu przewidzianego do tego poziomu działań. |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Wykształcenie postawy zgodniej z zasadami etyki oraz obowiązku przestrzegania tajemnicy dotyczącej informacji o wrażliwych i niewrażliwych danych osobowych. |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K) | Kierunkowy efekt |
|---|---|

| | | uczenia się |
|---|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | | |
| EPW1 | Student zna mechanizmy powstawania urazów i objawy nagłych stanów zagrożenia życia i zdrowia. | K_W117<br>K_W141<br>K_W142<br>K_W143<br>K_W144<br>K_W155<br>K_W178<br>K_W185<br>K_W188<br>K_W239<br>K_W243 |
| EPW2 | Student zna zasady oraz podstawowy sprzęt niezbędny do skutecznego udzielania pierwszej pomocy. | K_W178<br>K_W243 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | Student potrafi rozpoznać stany nagłe zagrażające życiu i zdrowiu w oparciu o obserwację i wywiad z poszkodowanym oraz świadkami zdarzenia. | K_U01 |
| EPU2 | Student potrafi wykonać czynności w zakresie pierwszej pomocy zgodnie z obowiązującymi zasadami oraz z wykorzystaniem sprzętu przewidzianego dla tego poziomu działań. | K_U53<br>K_U63<br>K_U70<br>K_U75<br>K_U84<br>K_U100<br>K_U101<br>K_U110<br>K_U138<br>K_U140 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Student dba o poszanowanie zasad etyki oraz chroni uzyskane informacje dotyczące danych osobowych i stanu poszkodowanego. | Np. K_K03 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| Lp. | Treści ćwiczeń – zakres wiedzy | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| C1 | Wprowadzenie do przedmiotu. Program zajęć. Literatura do przedmiotu. Warunki zaliczenia. Przepisy bhp i regulamin pracowni. Podstawy prawne udzielania pierwszej pomocy. Zasady ogólne udzielania pierwszej pomocy. Bezpieczeństwo własne, miejsca zdarzenia i poszkodowanego. Ocena stanu poszkodowanego. Schemat | 2 | |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | wezwania pomocy medycznej. | | |
| C2 | Podstawy anatomii człowieka w zakresie niezbędnym do udzielania pierwszej pomocy. Skład zestawu pierwszej pomocy według normy DIN. Objawy obrażeń różnych okolic ciała. Zagrożenia życia i zdrowia związane z obrażeniami ciała (rana, krwawienie, krwotok, wstrząs). | 5 | |
| C3 | Obrażenia ciała związane z urazami środowiskowymi: oparzenia, odmrożenia, hipotermia, przegrzanie, porażenie prądem elektrycznym i piorunem, ukąszenia, użądlenia, pogryzienie, zatrucia, podtopienie. | 5 | |
| C4 | Zagrożenia zdrowia i życia pochodzenia wewnętrznego: utrata przytomności, udar mózgu, epilepsja, hipo i hiperglikemia, podejrzenie zawału mięśnia sercowego. | 5 | |
| C5 | Nagłe zatrzymanie krążenia u osoby dorosłej i u dziecka – przyczyny, rozpoznanie i schemat postepowania. Program PAD. Defibrylacja automatyczna. Wytyczne ERC 2015. | 5 | |
| C6 | Nagłe zatrzymanie krążenia w sytuacjach szczególnych - wytyczne postępowania według ERC 2015. Zadławienia u dorosłego i u dzieci w różnym wieku – wytyczne postepowania według ERC 2015 | 3 | |
| | **Razem liczba godzin zajęć z zakresu wiedzy** | 25 | … |

| **Lp.** | **Treści ćwiczeń - zakres umiejętności** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| C1 | Ocenianie miejsca zdarzenia pod względem zagrożeń. Zabezpieczanie miejsca zdarzenia. Przeprowadzenie oceny podstawowych funkcji życiowych. Wykonanie szybkiego badania urazowego i interpretowanie występujących objawów. Wezwanie służb ratownictwa zawodowego. | 3 | |
| C2 | Udzielanie pierwszej pomocy poszkodowanemu z obrażeniami głowy i kręgosłupa i żeber. | 3 | |
| C3 | Udzielnie pierwszej pomocy poszkodowanemu z obrażeniami narządów klatki piersiowej i brzucha. | 3 | |
| C4 | Udzielanie pierwszej pomocy poszkodowanemu z podejrzeniem obrażeń kości miednicy i kończyn. | 3 | |
| C5 | Zaopatrywanie ran i tamowanie krwawień zewnętrznych. | 3 | |
| C6 | Udzielanie pierwszej pomocy poszkodowanemu w hipotermii i przegrzaniu.. Zaopatrywanie oparzeń i odmrożeń | 2 | |
| C7 | Udzielanie pierwszej pomocy poszkodowanemu po porażeniu prądem. | 2 | |
| C8 | Zaopatrzenie poszkodowanego z ukąszeniem i użądleniem. | 2 | |

| | | | |
|---|---|---|---|
| C9 | Udzielanie pierwszej pomocy osobie z podejrzeniem zatrucia tlenkiem węgla, chemikaliami, alkoholem i innymi substancjami psychoaktywnymi | 3 | |
| C10 | Udzielanie pierwszej pomocy osobie podtopionej. | 2 | |
| C11 | Udzielanie pierwszej pomocy ofiarom wypadków komunikacyjnych. Technika wydobycia poszkodowanego z pojazdu z wykorzystaniem sposobu Rauteka. Udzielenie pierwszej pomocy adekwatnej do odniesionych obrażeń ciała. | 4 | |
| C12 | Udzielanie pierwszej pomocy poszkodowanemu z obrażeniami ciała – ćwiczenia doskonalące umiejętności w sytuacjach symulowanych (zakres tematyczny semestru I) | 8 | |
| C13 | Udzielanie pierwszej pomocy poszkodowanemu nieprzytomnemu, z podejrzeniem udaru mózgu, epilepsji, hipo i hiperglikemii podejrzeniu zawału mięśnia sercowego. | 3 | |
| C14 | Rozpoznawanie nagłego zatrzymanie krążenia. Nadanie sygnału na ratunek. Kierowanie akcją ratunkową w przypadku możliwości wykorzystania do udzielania pomocy świadków zdarzenia. | 2 | |
| C15 | Wykonywanie resuscytacji krążeniowo-oddechowej z wykorzystaniem defibrylatora automatycznego u osoby dorosłej | 8 | |
| C16 | Wykonywanie resuscytacji krążeniowo – oddechowej u dziecka w wieku niemowlęcym | 8 | |
| C17 | Prowadzenie resuscytacji krążeniowo – oddechowej u dziecka w wieku poniemowlęcym z wykorzystaniem AED. | 4 | |
| C18 | Udzielanie pierwszej pomocy w zadławieniu u osoby dorosłej i u dziecka w różnym wieku. | 2 | |
| C19 | Wykonywanie czynności resuscytacyjnych u osoby dorosłej i dziecka w sytuacjach szczególnych; prowadzenie resuscytacji kobiety ciężarnej, osoby podtopionej, poszkodowanego po urazie termicznym, porażeniu prądem elektrycznym i po zatruciu i we wstrząsie. | 3 | |
| C20 | Udzielanie pierwszej pomocy choremu/poszkodowanemu z zagrożeniami życia pochodzenia wewnętrznego – ćwiczenia w sytuacjach pozorowanych (zakres tematyczny semestru II) | 7 | |
| | **Razem liczba godzin z zakresu umiejętności** | 75 | |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Ćwiczenia - | M1- wyjaśnienie | Projektor multimedialny, |

| | | |
|---|---|---|
| zakres wiedzy | M2- pogadanka, pytania i odpowiedzi | procedury postępowania. |
| Ćwiczenia – zakres umiejętności | M2- gra decyzyjna, analiza przypadku - *case study*,<br>M5 – pokaz, ćwiczenia w sytuacji symulowanej, instruktaż. | Zestaw pierwszej pomocy (apteczka), materiały opatrunkowe, stanowisko do mycia rąk, rękawice jednorazowe, preparat antyseptyczny do rąk, defibrylator automatyczny, koc ratunkowy, zestaw imitacji obrażeń ciała, karimaty |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Ćwiczenia – zakres wiedzy | **F1 –** „wejściówka" | **Na ocenę podsumowującą składają się 3 elementy:**<br>1. ocena uzyskana z F5- 60%;<br>2. ocena uzyskana z F1 – 20%<br>3. ocena uzyskana z testu sprawdzającego wiedzę z całego przedmiotu P2 - 20%. |
| Ćwiczenia – zakres umiejętności | **F2 –** obserwacja/aktywność (przygotowanie do zajęć, obserwacja wykonywanych na zajęciach zadań)<br>**F5-** ćwiczenia sprawdzające umiejętności (zaliczenie/egzamin praktyczny) | |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Ćwiczenia | | | |
|---|---|---|---|---|
| | F1 | F2 | F5 | P2 |
| EPW1 | x | x | | x |
| EPW2 | x | x | | x |
| EPU1 | x | x | x | |
| EPU2 | x | x | x | |
| EPK1 | x | x | x | |

**I – Kryteria oceniania**

| **Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie** | | | |
|---|---|---|---|
| **Ocena** | | | |
| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..)** | **Dostateczny dostateczny plus 3/3,5** | **dobry dobry plus 4/4,5** | **bardzo dobry 5** |
| EPW1 | Zna niektóre mechanizmy urazów i objawy najczęściej występujących nagłych stanów zagrożenia życia | Zna większość mechanizmy urazów i objawów nagłych stanów zagrożenia życia i zdrowia. | Zna wszystkie omawiane na zajęciach i zawarte w literaturze przedmiotu mechanizmy urazów i objawy stanów zagrożenia życia. Wykazuje się wiedzą |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | i zdrowia. | | wykraczającą poza zakres przedmiotowy zajęć. |
| EPW2 | Wymienia niezbędne zasady i podstawowy sprzęt konieczny do udzielania pierwszej pomocy. | Zna wszystkie zasady i wymienia większość sprzętu używanego do udzielania pierwszej pomocy. | Proponuje wykorzystanie sprzętu do udzielania pierwszej pomocy w sytuacjach nietypowych. Wykazuje zainteresowanie sprzętem nowym, wprowadzanym do użytkowania i aktywność w promowaniu tej wiedzy. |
| EPU1 | Prowadzi obserwację i wywiad z poszkodowanym i świadkami zdarzenia pozwalające na rozpoznanie stanu pacjenta w sytuacji typowej. Popełnia błędy wymagające pomocy nauczyciela. Jest świadomy braku umiejętności, wymaga ukierunkowania w poszukiwaniu sposobów doskonalenia zawodowego. Uwagi przyjmuje w sposób właściwy i wykorzystuje je w dalszej pracy. | Prowadzi obserwację i wywiad z poszkodowanym i świadkami zdarzenia pozwalające rozpoznanie stanu pacjenta w sytuacji problemowej. Popełnia nieznaczne błędy niewymagające interwencji nauczyciela. Samodzielnie poszukuje sposobów doskonalenia umiejętności zawodowych. | Bezbłędnie prowadzi obserwację i wywiad z poszkodowanym umożliwiające postawienie trafnego rozpoznania stanu pacjenta. Wykrywa zagrożenia wynikające ze zmiany stanu osoby chorej/poszkodowanej. Prawidłowo reaguje na pogorszenie sytuacji zdrowotnej chorego/poszkodowanego. |
| EPU2 | Udziela pierwszej pomocy stosując zasady i wykorzystując sprzęt do udzielania pierwszej pomocy w sytuacjach typowych | Udziela pierwszej pomocy stosując zasady i wykorzystując sprzęt do udzielania pierwszej pomocy w sytuacjach problemowych. | Ocenia działania w zakresie udzielania pierwszej pomocy. Wykrywa błędy i przewiduje skutki działań nieprawidłowych. Proponuje sposoby rozwiązań sytuacji trudnych. Poziomem umiejętności wykracza poza zakres problemowy przedmiotu. |
| EPK1 | Udziela pierwszej pomocy z poszanowaniem zasad styki i stara się chronić informacje dotyczące danych osobowych i stanu poszkodowanego, Popełnia drobne błędy nie wymagające interwencji nauczyciela | Udziela pierwszej pomocy z poszanowaniem zasad etyki i chroni dane dotyczące stanu poszkodowanego. | Rozpoznaje sytuacje ujawniania informacji i przewiduje skutki działań nieprawidłowych. Proponuje sposoby postępowania zmierzające do nieujawniania informacji mediom oraz osobom i instytucjom nieuprawnionym. |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Semestr I – zaliczenie z oceną, semestr II - egzamin** |

**K – Literatura przedmiotu**

**Literatura obowiązkowa:**

1. Wytyczne resuscytacji 2015. Polska Rada Resuscytacji, Kraków 2016.
2. Goniewicz M.: Pierwsza pomoc. Podręcznik dla studentów. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2020.
3. Jakubaszko J. (red): Ratownik medyczny. Wydawnictwo Medyczne Górnicki, Wrocław 2020.
4. Wranicz J.K., Kaczmarek W., Gaszyński W. (red.): Zautomatyzowana defibrylacja zewnętrzna. Wydawnictwo Medyczne Górnicki, Wrocław 2012.

**Literatura zalecana / fakultatywna:**

1. Brongel L.: Złota godzina. Czas życia, czas śmierci. Krakowskie Wydawnictwo Medyczne, Kraków 2007.
2. Campbell J.E. (red.): International Trauma Life Support. Ratownictwo przedszpitalne w urazach. Medycyna Praktyczna, Kraków 2017.
3. Muller S., Thons M.: Stany zagrożenia życia u dzieci. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2012.
4. Skinner D., Driscoll P. A.: ABC ciężkich urazów. Wydawnictwo Medyczne Górnicki, Wrocław 2016.
5. Hettiaratchy S., Papini R., Dziewulski P.: ABC oparzeń. Wydawnictwo Medyczne Górnicki, Wrocław 2007.

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| Forma aktywności studenta | Liczba godzin na realizację | |
|---|---|---|
| | na studiach stacjonarnych | na studiach niestacjonarnych |
| Godziny zajęć z nauczycielem/ami | 100 | |
| Konsultacje | 3 | |
| Czytanie literatury | 10 | |
| Przygotowanie do ćwiczeń | 3 | |
| Przygotowanie do sprawdzianu praktycznego (zaliczenie) | 3 | |
| Przygotowanie do egzaminu praktycznego | 3 | |
| Przygotowanie do testu | 3 | |
| **Suma godzin:** | **125** | |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25-30 g.):** | **5** | |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Iwona Ratuszniak |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | ivonar@mrat.info |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **MEDYCZNE CZYNNOŚCI RATUNKOWE** |
| **2. Punkty ECTS** | **6** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **ćwiczenia** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **II-III** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **DR BEATA WUDARSKA**<br>**MGR DOROTA LADOWSKA** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 4** | **ćw: 90** | |
| **Semestr 5** | **ćw: 90** | |
| **Liczba godzin ogółem** | **180** | |

**C - Wymagania wstępne**

Zaliczone przedmioty: Anatomia, Fizjologia z elementami patofizjologii, Bhp i ergonomia w pracy ratownika, Podstawowe zabiegi medyczne i techniki zabiegów medycznych, Etyka zawodowa ratownika medycznego

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Przekazanie studentom wiedzy niezbędnej do sprawnego wykonywania medycznych czynności ratunkowych w zakresie określonym przepisami prawa. |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Kształtowanie u studentów umiejętności biegłego wykonywania medycznych czynności ratunkowych adekwatnych do stanu poszkodowanego. |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Kształtowanie postawy otwartości na potrzeby pacjenta oraz sprawnego komunikowania się z pacjentem i jego rodziną. |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | | |
| EPW1 | Zna patomechanizmy powstawania oraz objawy stanów nagłego zagrożenia życia i zdrowia. | K_W124<br>K_W166<br>K_W168<br>K_W170<br>K_W171<br>K_W239 |
| EPW2 | Zna metody leczenia stanów nagłego zagrożenia życia i zdrowia z wykorzystaniem technik zabiegów ratunkowych i farmakoterapii. | K_W01<br>K_W38<br>K_W45<br>K_W101<br>K_W118<br>K_W146<br>K_W150<br>K_W173<br>K_W174<br>K_W179<br>K_W196<br>K_W236<br>K_W241 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | Rozpoznaje stany zagrożenia życia w oparciu o badanie przedmiotowe i podmiotowe pacjenta oraz analizę dokumentacji medycznej. | K_U01<br>K_U25<br>K_U30<br>K_U32<br>K_U49<br>K_U52<br>K_U55<br>K_U58<br>K_U62<br>K_U63<br>K_U72 |
| EPU2 | Dobiera metody postępowania terapeutycznego i wykonuje medyczne czynności ratunkowe adekwatnie do rozpoznanego stanu poszkodowanego. | K_U28<br>K_U30<br>K_U32<br>K_U45<br>K_U48<br>K_U56 |

| | | |
|---|---|---|
| | | K_U59<br>K_U65<br>K_U72<br>K_U80<br>K_U83<br>K_U84<br>K_U85<br>K_U86<br>K_U87<br>K_U89<br>K_U90<br>K_U91<br>K_U93<br>K_U94<br>K_U95<br>K_U96<br>K_U97<br>K_U98<br>K_U107<br>K_U108<br>K_U109<br>K_U110<br>K_U121<br>K_U135<br>K_U139<br>K_U140 |
| **Kompetencje społeczne (EPK...)** | | |
| EPK1 | Wykazuje empatię i zrozumienie dla zachowania pacjenta i jego rodziny. | K_K01, K_K06 |
| EPK2 | Wykazuje gotowość do nawiązania kontaktu i porozumiewania się z pacjentem. | K_K01, K_K06 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| Lp. | Treści ćwiczeń – zakres wiedzy | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| C1 | Wprowadzenie do przedmiotu. Podanie programu przedmiot, wykazu literatury, wymagań edukacyjnych oraz warunków i form zaliczeń.<br>Omówienie regulaminu obowiązującego w pracowni.<br>Zakres uprawnień ratownika medycznego w świetle przepisów prawa. | 1 | |
| C2 | Przyczyny i objawy niedrożności dróg oddechowych u dorosłych i u dzieci. Metody zaopatrzenia dróg oddechowych. Konikopunkcja. Tlenoterapia czynna i | 2 | |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | bierna. | | |
| C3 | Przyczyny, patomechanizmy i objawy nagłego zatrzymania krążenia. Algorytmy leczenia NZK u osoby dorosłej według Wytycznych ERC 2015 | 2 | |
| C4 | Nagłe zatrzymanie krążenia u dzieci. Leczenie NZK u dzieci według algorytmów zawartych w Wytycznych ERC 2015 | 2 | |
| C5 | Zatrzymanie krążenia w sytuacjach szczególnych, odwracalne przyczyny zatrzymania krążenia (4xH, 4xT). Wytyczne Europejskiej Rady Resuscytacji COVID-19. | 2 | |
| C6 | Resuscytacja i wsparcie okresu adaptacyjnego noworodków. | 2 | |
| C7 | Postępowanie poresuscytacyjne według wytycznych ERC i Europejskiego Towarzystwa Intensywnej Terapii | 1 | |
| C8 | Etyka resuscytacji. Decyzje dotyczące końca życia | 1 | |
| C9 | Przyczyny i objawy ostrych zespołów wieńcowych (OZW). Leczenie OZW według algorytmów REC 2015 | 2 | |
| C10 | Wybrane zaburzenia rytmu serca: tachykardia, bradycardia, mogotanie przedsionków – objawy, powikłania, medyczne czynności ratunkowe | 2 | |
| C11 | Niewydolność oddechowa. Podstawy gazometrii. Wentylacja mechaniczna. | 1 | |
| C12 | Zaburzenia elektrolitowe – przyczyny, objawy, medyczne czynności ratunkowe | 2 | |
| C13 | Wstrząs – przyczyny, rodzaje, objawy, medyczne czynności ratunkowe | 2 | |
| **Zakres wiedzy - semestr II** | | | |
| C 14 | Elementy oceny miejsca wypadku. Porównanie pojęć: uraz – obrażenie. Mechanizmy urazów: wypadki komunikacyjne, upadki, uraz przenikające, wybuch. Elementy oceny stanu poszkodowanego po urazie – plan priorytetów. Kategoryzacja poszkodowanego: „ładuj i jedź", „zostań i działaj" | 2 | |
| C15 | Wstępne zaopatrzenie dróg oddechowych poszkodowanego po urazie | 1 | |
| C16 | Obrażenia w obrębie klatki piersiowej – przyczyny, objawy, zagrożenia, postępowanie ratunkowe. | 2 | |
| C17 | Wstrząs wywołany urazem. Resuscytacja płynowa. | 2 | |
| C18 | Obrażenia czaszkowo-mózgowe - przyczyny, objawy, zagrożenia, postępowanie ratunkowe | 2 | |
| C19 | Obrażenia kręgosłupa - przyczyny, objawy, zagrożenia, postępowanie ratunkowe. | 2 | |

| | | | |
|---|---|---|---|
| C20 | Obrażenia brzucha - przyczyny, objawy, zagrożenia, postępowanie ratunkowe. | 2 | |
| C21 | Obrażenia kończyn - przyczyny, objawy, zagrożenia, postępowanie ratunkowe. | 2 | |
| C22 | Oparzenia u dorosłych i u dzieci – przyczyny, stopnie, zagrożenia, postępowanie ratunkowe. | 2 | |
| C23 | Obrażenia u dzieci - odmienności w symptomatologii, badaniu i postępowaniu ratunkowym. | 2 | |
| C24 | Urazy u osób w wieku podeszłym – odmienności w symptomatologii, badaniu i postępowaniu ratunkowym. | 1 | |
| C25 | Obrażenia u kobiet w ciąży - odmienności w symptomatologii, badaniu i postępowaniu ratunkowym. | 2 | |
| C26 | Poszkodowany po urazie pod wpływem alkoholu i/lub środków psychoaktywnych - odmienności w symptomatologii, badaniu i postępowaniu ratunkowym. | 1 | |
| | **Razem liczba godzin ćwiczeń – zakres wiedzy** | 45 | |

| **Lp.** | **Ćwiczenia – zakres umiejętności** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| C1 | Ocenianie bezpieczeństwa na miejscu zdarzenia. Podejmowanie decyzji dotyczących realizacji działań ratunkowych. | 4 | |
| C2 | Ocenianie podstawowych funkcji życiowych. Rozpoznawanie zaburzeń oddychania i krążenia. | 4 | |
| C3 | Wykonywanie czynności ratowniczych w niedrożności dróg oddechowych u dorosłego i u dziecka. Bezprzyrządowe zaopatrzenie dróg oddechowych. Zaopatrzenie dróg oddechowych z wykorzystaniem rurki U-G, rurki N-G, rurki krtaniowej maski nadkrtaniowej I-Gel. Prowadzenie biernej i czynnej tlenoterapii. Wykonywania konikopunkcji. | 6 | |
| C4 | Wykonywanie intubacji dotchawiczej w larygoskopii bezpośredniej u dorosłego i u dziecka w różnym wieku. Prowadzenie wentylacji mechanicznej. | 6 | |
| C5 | Rozpoznawanie mechanizmu zatrzymania krążenia. Prowadzenie resuscytacji krążeniowo-oddechowej u osoby dorosłej w oparciu o algorytm ALS rekomendowane przez ERC. | 6 | |
| C6 | Rozpoznawanie mechanizmu zatrzymania krążenia u dzieci. Wykonywanie zaawansowanych czynności resuscytacyjnych u dzieci w oparciu o algorytmy PALS rekomendowane przez ERC. | 6 | |

| | | | |
|---|---|---|---|
| C7 | Prowadzenie resuscytacji krążeniowo-oddechowej w sytuacjach szczególnych. | 6 | |
| C8 | Oceniania stanu noworodka. Rozpoznawanie zagrożenia życia u noworodka. Wykonywanie zabiegów ratujących życie u noworodka. | 4 | |
| C9 | Doskonalenie umiejętności prowadzenia resuscytacji krążeniowo-oddechowej w sytuacji symulowanych zdarzeń | 4 | |
| C10 | Rozpoznawanie ostrych zespołów wieńcowych na podstawie obserwacji wywiadu i zapisu ekg. Wykonywanie medycznych czynności ratunkowych u pacjenta z OZW. | 6 | |
| C11 | Rozpoznawanie bradykardii, tachykardii, i migotania przedsionków na podstawie obserwacji pacjenta wywiadu i zapisu ekg. Podejmowanie medycznych czynności ratunkowych w wybranych zaburzeniach rytmu serca (elektrostymulacja przez skórna, kardiowersja | 4 | |
| C12 | Oznaczanie parametrów krytycznych – pulsoksymetria, kapnometria, gazometria. Interpretowanie wyników badań. | 2 | |
| C13 | Wykrywanie zaburzeń elektrolitowych. Podejmowanie medycznych czynności ratunkowych w przypadkach różnych zaburzeń elektrolitowych. | 2 | |
| C14 | Rozpoznawanie wstrząsu. Podejmowanie działań ratunkowych w sytuacjach symulowanych wystąpienia wstrząsu hipowolemicznego, kardiogennego i dystrybucyjnego. | 8 | |
| **Zakres umiejętności - semestr II** | | | |
| C15 | Podejmowanie medycznych czynności ratunkowych na miejscu zdarzenia: ocena miejsca zdarzenia, ustalanie mechanizmu urazu, przeprowadzanie badania wstępnego osoby/osób poszkodowanych, podejmowanie decyzji dotyczących interwencji terapeutycznych. | 4 | |
| C16 | Stosowanie procedur przywracania i utrzymywania drożności dróg oddechowych – ćwiczenia utrwalające umiejętności nabyte w semestrze I | 6 | |
| C17 | Wykonywanie medycznych czynności ratunkowych w obrażeniach klatki piersiowej. Zaopatrzenie odmy otwartej, technika odbarczenia odmy prężnej, technika zaopatrzenia wiotkiej klatki piersiowej | 6 | |
| C18 | Rozpoznawanie wstrząsu pourazowego. Wdrażanie medycznych czynności ratunkowych w sytuacji krwawienia zewnętrznego, które można zatrzymać, | 6 | |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | krwawienia zewnętrznego, którego nie można zatrzymać i krwawienia wewnętrznego. Prowadzenie resuscytacji płynowej poprzez dostęp naczyniowy lub doszpikowy. | | |
| C19 | Rozpoznawanie obrażeń czaszkowo-mózgowych. Modyfikowanie badania urazowego w obrażeniach głowy. Zaopatrywanie ran głowy. Monitorowanie stanu poszkodowanego. | 5 | |
| C20 | Rozpoznawanie obrażeń kręgosłupa i rdzenia kręgowego. Wdrażanie medycznych czynności ratunkowych w sytuacji: ręczne i przyrządowe unieruchamianie szyjnego odcinka kręgosłupa, wydobywanie z pojazdu, przetaczanie i przemieszczanie poszkodowanego (nosze podbierakowe), zdejmowanie kasku, modyfikowanie techniki udrażniania dróg oddechowych, stosowanie unieruchomień transportowych (materac próżniowy, deska ortopedyczna) | 6 | |
| C21 | Rozpoznawanie obrażeń brzucha. Wdrażanie medycznych czynności ratunkowych: zaopatrzenie rany otwartej ściany brzucha, farmakoterapia wstrząsu, monitorowanie stanu poszkodowanego. | 4 | |
| C22 | Rozpoznawanie obrażeń kostno-stawowych kończyn. Wdrażanie medycznych czynności ratunkowych: stosowanie unieruchomień miękkich, stosowanie unieruchomień szyną Kramera, stosowanie unieruchomień szyną wyciągową, stosowanie materaca próżniowego, zaopatrzenie kikuta po amputacji i części amputowanej, farmakoterapia bólu, resuscytacja płynowa. | 6 | |
| C23 | Określanie stanu ogólnego poszkodowanego oparzonego. Wstępna ocena głębokości i rozległości oparzenia u dorosłego i u dziecka, rozpoznawanie urazu inhalacyjnego. Kwalifikowanie poszkodowanego do leczenia w centrum oparzeniowym. Wdrażanie medycznych czynności ratunkowych w zależności od rodzaju oparzenia i stanu poszkodowanego | 4 | |
| C24 | Wdrażanie medycznych czynności ratunkowych u dziecka po urazie: nawiązywanie kontaktu z dzieckiem i jego rodzicami, interpretowanie wyników pomiarów parametrów życiowych z uwzględnieniem wieku, wykorzystywanie skal pediatrycznych do oceny stanu dziecka, uwzględnianie odmienności w symptomatologii obrażeń, wykorzystanie taśmy Broselowa. | 7 | |
| C25 | Wykonywanie medycznych czynności ratunkowych u osoby po urazie w wieku podeszłym z uwzględnieniem odmienności w symptomatologii i leczeniu wynikających z | 4 | |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | procesu starzenia. | | |
| C26 | Wykonywanie medycznych czynności ratunkowych u kobiet w ciąży po urazie: określanie stanu ogólnego i stanu położniczego, uwzględnianie zmian w parametrach życiowych i zmian w położeniu narządów wynikających z ciąży, stosowanie pozycji transportowej. | 5 | |
| C27 | Wykonywanie medycznych czynności ratunkowych u osób po urazie będących pod wpływem alkoholu/środków psychoaktywnych: nawiązywanie kontaktu, poszukiwanie typowych objawów nadużycia, podawanie środków farmakologicznych. | 4 | |
| | **Razem liczba godzin ćwiczeń – zakres umiejętności** | 135 | |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Ćwiczenia – zakres wiedzy | M1- wyjaśnienie, elementy wykładu<br>M2- pogadanka, pytania i odpowiedzi | Projektor multimedialny, plansze anatomiczne: układu krążenia, układu oddechowego, układu kostnego, układu pokarmowego, układu moczowego, zdjęcia rtg obrażeń kostno-stawowych, wzory karty medycznych czynności ratunkowych, filmy dydaktyczne, |
| Ćwiczenia- zakres umiejętności | M2- gra decyzyjna (symulacja zdarzenia), analiza przypadku - *case study*,<br>M5 – pokaz, ćwiczenia w sytuacji symulowanej, instruktaż | Wyposażenie pracowni medycznych czynności ratunkowych |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| **Ćwiczenia – zakres wiedzy** | F1 – „wejściówka” | Na ocenę podsumowującą składają się 3 elementy:<br>**1.** Ocena uzyska z F1 (wejściówki) – 20%<br>**2.** Ocena uzyskana z F1 (sprawdzian praktyczny) – 60%<br>Ocena uzyskana z P1 (egzamin ustny) – 20% |
| Ćwiczenia – zakres umiejętności | F1* – sprawdzian praktyczny umiejętności<br>F2 - obserwacja podczas zajęć (ocena ćwiczeń wykonywanych podczas zajęć) | |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x”)**

| **Efekty** | **Ćwiczenia** |
|---|---|

| **przedmiotowe** | **F1** | **F1*** | **F2** | **P1** |
|---|---|---|---|---|
| **EPW1** | **x** | | | **x** |
| **EPW2** | **x** | | | **x** |
| **EPU1** | | **x** | **x** | |
| **EPU2** | | **x** | **x** | |
| **EPK1** | | **x** | **x** | |
| **EPK2** | | **x** | **x** | |

**I – Kryteria oceniania**

| **Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie** | | | |
|---|---|---|---|
| **Ocena** | | | |
| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..)** | **Dostateczny dostateczny plus 3/3,5** | **dobry dobry plus 4/4,5** | **bardzo dobry 5** |
| EPW1 | Wymienia większość patomechanizmów powstawania oraz objawów stanów nagłego zagrożenia życia i zdrowia. | Zna wszystkie patomechanizmy powstawania oraz objawy stanów nagłego zagrożenia życia i zdrowia | Wykazuje się wiedzą wykraczająca poza zakres problemowy przedmiotu. Poszukuje nowości naukowych w literaturze specjalistycznej |
| EPW2 | Wymienia metod leczenia stanów nagłego zagrożenia życia i zdrowia z wykorzystaniem technik zabiegów ratunkowych i farmakoterapii. | Zna wszystkie metody leczenia stanów nagłego zagrożenia życia i zdrowia z wykorzystaniem technik zabiegów ratunkowych i farmakoterapii. | Wykazuje się wiedzą wykraczająca poza zakres problemowy przedmiotu. Korzysta z literatury specjalistycznej spoza kanonu podanego przez nauczyciela |
| EPU1 | Rozpoznaje większość stanów zagrożenia życia w sytuacjach prostych. Popełnia błędy w diagnostyce, ale nie rzutują one w sposób znaczący na pogorszenie stanu pacjenta. Samodzielnie poszukuje sposobów doskonalenia zawodowego, ale wymaga ukierunkowania. | Rozpoznaje większość stanów zagrożenia życia w sytuacjach problemowych . Popełnia błędy w diagnostyce, ale nie rzutują one w sposób znaczący na pogorszenie stanu pacjenta. Znajduje sposoby na doskonalenie swoich umiejętności. | Rozpoznaje stany zagrożenia życia bezbłędnie, podejmuje właściwe decyzje w sytuacjach problemowych. Ocenia poziom swoich kompetencji zawodowych i wyjaśnia wątpliwości. Systematycznie dąży do uzyskania wysokiego poziomu umiejętności zawodowych. |
| EPU2 | Dobiera metody postępowania terapeutycznego i wykonuje medyczne czynności ratunkowe adekwatnie do rozpoznanego stanu | Dobiera metody postępowania terapeutycznego i wykonuje medyczne czynności ratunkowe adekwatnie do rozpoznanego stanu | Bezbłędnie dobiera metody postępowania terapeutycznego i wykonuje medyczne czynności ratunkowe adekwatnie do rozpoznanego stanu poszkodowanego w |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | poszkodowanego w sytuacjach prostych. Popełnia drobne błędy w zakresie techniki zabiegów ratunkowych, ale nie wpływają one znacząco na jakość pracy. Samodzielnie poszukuje sposobów doskonalenia zawodowego, ale wymaga ukierunkowania. | poszkodowanego w sytuacjach problemowych. Popełnia drobne błędy, które nie wpływają w sposób znaczący na jakość pracy. Samodzielnie znajduje sposoby na doskonalenie swoich umiejętności. | sytuacjach problemowych. Ocenia poziom swoich kompetencji zawodowych i wyjaśnia wątpliwości. Systematycznie dąży do uzyskania wysokiego poziomu umiejętności zawodowych. |
| EPK1 | Wykazuje empatię i zrozumienie dla zachowania pacjenta i jego rodziny w większości realizowanych zadań. Wymaga ukierunkowania. Uwagi nauczyciela przyjmuje w sposób właściwy. | Wykazuje empatię i zrozumienie dla zachowania pacjenta i jego rodziny w większości realizowanych zadań. Dostrzega popełnione błędy. Potrafi zwrócić się o pomoc do kolegów i nauczyciela. | Wykazuje empatię i zrozumienie dla zachowania pacjenta i jego rodziny podczas wszystkich realizowanych zadań. Potrafi wyjaśnić wątpliwości innych studentów w tym zakresie używając właściwej argumentacji. |
| EPK2 | Nawiązuje kontakt i porozumiewa się z pacjentem na poziomie koniecznym do realizacji zadań ratunkowych. | Wykazuje aktywność w nawiązywaniu kontaktu, swobodnie porozumiewa się z pacjentem. | Sposób nawiązywania kontaktu i porozumiewania się z pacjentem znacząco wpływa na sprawny przebieg działań ratunkowych. |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Egzamin** |

**K – Literatura przedmiotu**

**Literatura obowiązkowa:**

1. Campbell J.E.: International Trauma Life Suport Ratownictwo przedszpitalne w urazach. Medycyna Praktyczna, Kraków 2017.
4.Andres J. (red): Wytyczne resuscytacji 2015 Polska Rada Resuscytacji, Europejska Rada Resuscytacji Kraków 2015.
5. Nadolny Klaudiusz, Kucap Michał, Szwedzinski Piotr, Żmudka Igor: „Rekomendacje postępowania w ratownictwie medycznym", wydanie 1, Elamed, Katowice 2015

6. 1. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 grudnia 2019 r. w sprawie medycznych czynności ratunkowych i świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe, które mogą być udzielane przez ratownika medycznego (Dz.U. 2019, poz. 2479) ze zmianami z dnia 27 listopada (DZ.U.2020r. poz.2110)

**Literatura zalecana / fakultatywna:**

1.AHA. Podręcznik postępowania w nagłych stanach niewydolności krążenia.

2. Houghton A.R., Gray D.: EKG jasno i zrozumiale. Wydawnictwo α-medica Press, Bielsko Biała 1999.
3. Paciorek P., Patrzała A.: Medyczne czynności ratunkowe. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2015.
4. Jakubaszko J. (red) Medycyna ratunkowa. Nagłe zagrożenia pochodzenia wewnętrznego, Górnicki, Wrocław 2003
5. Hryniewiecki T. (red) : Stany nagłe wydanie 3. Medical Tribune, Warszawa , 2014

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| Forma aktywności studenta | Liczba godzin na realizację | |
|---|---|---|
| | na studiach stacjonarnych | na studiach niestacjonarnych |
| Godziny zajęć z nauczycielem/ami | 180 | |
| **Suma godzin:** | | |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin: 25-30 g ):** | **6** | |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Iwona Ratuszniak |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | ivonar@mrat.info |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **MEDYCYNA SĄDOWA** |
| **2. Punkty ECTS** | **2** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Wykłady, ćwiczenia** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **III** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **MGR EWA PRZYBYLAK** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 6** | **W: 15, Ć: 15** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **30** | **-** |

**C - Wymagania wstępne**

| |
|---|
| Zaliczone przedmioty z BHP oraz z prawa medycznego |

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| **Wiedza** | |
| **CW1** | Zapoznanie z zakresem współczesnej medycyny sądowej. |
| **Umiejętności** | |
| **CU1** | Przegląd przypadków, które mogą wystąpić w praktyce ratownika medycznego, będących w sferze zainteresowania organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości. |
| **Kompetencje społeczne** | |
| **CK1** | Umiejętność wykorzystania wiedzy prawniczej oraz medycznej w pracy ratownika medycznego. |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | | |
| EPW1 | regulacje prawne dotyczące ochrony zdrowia psychicznego, ze szczególnym | K_W112 |

| | | |
|---|---|---|
| | uwzględnieniem zasad przyjęcia do szpitala psychiatrycznego; | |
| EPW2 | zasady oceny stanu pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania i podjęcia albo odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych, w tym w przypadku rozpoznania zgonu; | K_W153 |
| EPW3 | wskazania do stosowania intensywnej terapii i zasady jej stosowania; | K_W169 |
| EPW4 | podstawowe zagadnienia z zakresu medycyny sądowej; | K_W208 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | prowadzić dokumentację medyczną w zakresie wykonywanych czynności, w tym w przypadku zgonu pacjenta, urodzenia dziecka martwego i odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych; | K_U64 |
| EPU2 | postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta; | K_U136 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Samodzielnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw. | K_K03 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| **Lp.** | **Treści wykładów** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| W1 | Zagadnienia wstępne: pozycja i rola medycyny sądowej wśród nauk medycznych. | 3 | - |
| W2 | Zadania medyka sądowego. | 3 | - |
| W3 | Charakterystyka sądowo - lekarskiej sekcji zwłok. | 3 | - |
| W4 | Śmierć. Rodzaje śmierci. Znamiona śmierci. | 3 | - |
| W5 | Zabójstwo a samobójstwo | 3 | - |
| | **Razem liczba godzin wykładów** | 15 | - |

| **Lp.** | **Treści ćwiczeń** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| C1 | Zasady określania czasu zgonu. | 3 | - |
| C2 | Obrażenia a uraz. Charakterystyka obrażeń powstałych w wyniku użycia broni palnej, narzędzi ostrych i tępych. | 3 | - |
| C3 | Zasady opiniowania sądowo – lekarskiego – wybrane aspekty (przypadek błędu medycznego, sprawy karne, maltretowanie, wypadek drogowy) | 3 | - |
| C4 | Zabezpieczenie materiału dowodowego na miejscu zdarzenia. | 3 | - |
| C5 | Zabezpieczenie materiału biologicznego do badań toksykologicznych | 3 | - |
| | **Razem liczba godzin ćwiczeń** | 15 | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Wykład | wykład informacyjny | projektor |
| Ćwiczenia | analiza przypadku | |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Wykład | | P2 zaliczenie z oceną |
| Ćwiczenia | obserwacja podczas zajęć / aktywność | P3 |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Wykład | | Ćwiczenia | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Metoda oceny …. | P2 | P3 | …… | …. | …. |
| EPW1 | | x | x | | | |
| EPW2 | | x | x | | | |
| EPW3 | | x | x | | | |
| EPU1 | | x | x | | | |
| EPU2 | | x | x | | | |
| EPK1 | | x | x | | | |

**I – Kryteria oceniania**

| Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie | | | |
|---|---|---|---|
| Ocena | | | |
| Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..) | Dostateczny<br>dostateczny plus<br>3/3,5 | dobry<br>dobry plus<br>4/4,5 | bardzo dobry<br>**5** |
| EPW1 | Zna wybrane regulacje prawne dotyczące ochrony zdrowia psychicznego, ze szczególnym uwzględnieniem zasad przyjęcia do szpitala psychiatrycznego; | Zna regulacje prawne dotyczące ochrony zdrowia psychicznego, ze szczególnym uwzględnieniem zasad przyjęcia do szpitala psychiatrycznego; | Zna wszystkie przewidziane programem studiów regulacje prawne dotyczące ochrony zdrowia psychicznego, ze szczególnym uwzględnieniem zasad przyjęcia do szpitala psychiatrycznego; |
| EPW2 | Zna wybrane zasady oceny stanu pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania i podjęcia albo odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych, w tym w przypadku rozpoznania zgonu; | Zna zasady oceny stanu pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania i podjęcia albo odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych, w tym w przypadku rozpoznania zgonu; | Zna wszystkie przewidziane programem studiów zasady oceny stanu pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania i podjęcia albo odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych, w tym w przypadku rozpoznania zgonu; |
| EPW3 | Zna niektóre wskazania | Zna wskazania do | Zna wszystkie przewidziane |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | do stosowania intensywnej terapii i zasady jej stosowania; | stosowania intensywnej terapii i zasady jej stosowania; | programem studiów wskazania do stosowania intensywnej terapii i zasady jej stosowania; |
| EPW3 | Zna wybrane zagadnienia z zakresu medycyny sądowej; | Zna podstawowe zagadnienia z zakresu medycyny sądowej; | Zna wszystkie zagadnienia z zakresu medycyny sądowej; |
| EPU1 | Wie o konieczności prowadzenia dokumentacji medycznej w zakresie wykonywanych czynności, w tym w przypadku zgonu pacjenta, urodzenia dziecka martwego i odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych; | Zna zasady prowadzenia dokumentacji medycznej w zakresie wykonywanych czynności, w tym w przypadku zgonu pacjenta, urodzenia dziecka martwego i odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych; | Zna wszystkie zasady prowadzenia dokumentacji medycznej w zakresie wykonywanych czynności, w tym w przypadku zgonu pacjenta, urodzenia dziecka martwego i odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych; |
| EPU2 | Wie o konieczności postępowania zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta; | Postępuje zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta; | Zna wszystkie zasady postępowania z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta; |
| EPK1 | Rozumie znaczenie samodzielnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw. | Rozumie i zna skutki znaczenie samodzielnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw. | Rozumie, zna skutki i wprowadza w swoje działania znaczenie samodzielne wykonywanie zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniające poszanowanie jego praw. |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Zaliczenie z oceną** |

**K – Literatura przedmiotu**

| |
|---|
| **Literatura obowiązkowa:**<br>1. S. Raszeja, W. Nasiłowski, J. Markiewicz — Medycyna sądowa. Podręcznik dla studentów medycyny, Warszawa, 1993, PZWL |
| **Literatura zalecana / fakultatywna:**<br>1. V.J. DiMaio, D. DiMaio — Medycyna sądowa, Wrocław, 2003, Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner |

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| Forma aktywności studenta | Liczba godzin na realizację |
|---|---|

| | **na studiach stacjonarnych** | **na studiach niestacjonarnych** |
|---|---|---|
| Godziny zajęć z nauczycielem | 30 | - |
| Konsultacje | 5 | - |
| Czytanie literatury | 5 | - |
| Przygotowanie do zajęć | 5 | - |
| Przygotowanie do zaliczenia | 5 | - |
| **Suma godzin:** | **50** | **-** |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25-30 g.):** | **2** | **-** |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Ewa Przybylak |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **MEDYCYNA TAKTYCZNA** |
| **2. Punkty ECTS** | **2** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Wykłady, ćwiczenia** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **II** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **DR MICHAŁ KURDZIEL** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 3** | **W: 15; C:15;** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **30** | **-** |

**C - Wymagania wstępne**

| |
|---|
| Zaliczone prawo medyczne, przemieszczanie i transport poszkodowanych i chorych, pierwsza pomoc i podstawowe czynności ratunkowe BLS |

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Przekazanie studentom wiedzy w zakresie zasad postępowania w zdarzeniu masowym z uwzględnieniem działania taktycznego. |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Kształcenie umiejętności szybkiej oceny sytuacji pod kątem bezpieczeństwa własnego oraz miejsca w działaniu taktycznym. |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Umiejętność nawiązywania kontaktów interpersonalnych |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|---|
| | **Wiedza (EPW…)** | |
| EPW1 | zasady podejmowania działań zabezpieczających w celu ograniczenia skutków | K_W174 |

| | | |
|---|---|---|
| | zdrowotnych zdarzenia | |
| EPW2 | zasady segregacji medycznej przedszpitalnej pierwotnej i wtórnej oraz segregacji szpitalnej | K_W175 |
| EPW3 | postępowanie przedszpitalne w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego u osób dorosłych i dzieci | K_W178 |
| EPW4 | rodzaje zagrożeń terrorystycznych oraz zasady przeciwstawiania się atakom terrorystycznym i bioterrorystycznym, a także prawne uwarunkowania zarządzania kryzysowego. | K_W100 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | identyfikować na miejscu zdarzenia sytuację narażenia na czynniki szkodliwe i niebezpieczne | K_U70 |
| EPU2 | przygotowywać pacjenta do transportu | K_U71 |
| EPU3 | działać zespołowo, udzielając pomocy w trudnych warunkach terenowych w dzień i w nocy oraz w warunkach znacznego obciążenia fizycznego i psychicznego | K_U103 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym. | K_K04 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| **Lp.** | **Treści wykładów** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| W1 | Uwarunkowania opieki nad poszkodowanym w warunkach konfliktu zbrojnego, specyfika obrażeń. Historia opieki nad poszkodowanym na polu walki. Komitet TC3. | 3 | - |
| W2 | Organizacja wojskowej służby zdrowia MON i NATO. Protokół MARCHE. Zagrożenia CBRNE. | 3 | - |
| W3 | Fazy opieki w nad poszkodowanym na polu walki: Opieka pod Ogniem (Care Under Fire) | 3 | - |
| W4 | Fazy opieki w nad poszkodowanym na polu walki: Polowa opieka nad rannym (Tactical Field Care) | 3 | - |
| W5 | Fazy opieki w nad poszkodowanym na polu walki: Ewakuacja taktyczna (Tactical Evacuation) i Przedłużona opieka polowa (PFC). Farmakoterapia, dokumentacja. | 3 | - |
| | **Razem liczba godzin wykładów** | **15** | - |

| **Lp.** | **Treści ćwiczeń** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| C1 | Sprzęt rekomendowany przez Komitet TCCC. Skład zestawów medycznych, indywidualne zestawy medyczne. | 2 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| C2 | Przyczyny zgonów do uniknięcia na polu walki. Wojskowe kursy kwalifikacyjne dla ratowników medycznych. | 3 | - |
| C3 | Tamowanie krwotoków z kończyn, tułowia i okolic stawów. | 2 | - |
| C4 | Obrażenia klatki piersiowej. Niedrożność dróg oddechowych. | 2 | - |
| C5 | Opieka Pod Ogniem (CUF). | 1 | - |
| C6 | Polowa opieka nad rannym (TFC). | 1 | - |
| C7 | Opieka podczas ewakuacji. | 1 | - |
| C8 | Przedłużona opieka polowa. (PFC) | 1 | - |
| C9 | Segregacja w warunkach konfliktu zbrojnego. | 1 | - |
| C10 | Zaliczenie. | 1 | - |
| | **Razem liczba godzin ćwiczeń** | **15** | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Wykład | wykład informacyjny | projektor |
| Ćwiczenia | analiza przypadku | |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Wykład | | Zaliczenie z oceną P2 |
| Ćwiczenia | obserwacja podczas zajęć / aktywność | P3 |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Wykład | | Ćwiczenia | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Metoda oceny …. | P2 | P3 | …… | …. | …. |
| EPW1 | | x | x | | | |
| EPW2 | | x | x | | | |
| EPW3 | | x | x | | | |
| EPW4 | | x | x | | | |
| EPU1 | | x | x | | | |
| EPU2 | | x | x | | | |
| EPU3 | | x | x | | | |
| EPK1 | | x | x | | | |

**I – Kryteria oceniania**

| **Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie** |
|---|
| **Ocena** |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..)** | **Dostateczny dostateczny plus 3/3,5** | **dobry dobry plus 4/4,5** | **bardzo dobry 5** |
|---|---|---|---|
| EPW1 | Wie o istnieniu zasad podejmowania działań zabezpieczających w celu ograniczenia skutków zdrowotnych zdarzenia | Zna zasady podejmowania działań zabezpieczających w celu ograniczenia skutków zdrowotnych zdarzenia | Zna wszystkie przewidziane programem studiów zasady podejmowania działań zabezpieczających w celu ograniczenia skutków zdrowotnych zdarzenia |
| EPW2 | Wie o istnieniu zasad segregacji medycznej przedszpitalnej pierwotnej i wtórnej oraz segregacji szpitalnej | Zna zasady segregacji medycznej przedszpitalnej pierwotnej i wtórnej oraz segregacji szpitalnej | Zna wszystkie przewidziane programem studiów zasady segregacji medycznej przedszpitalnej pierwotnej i wtórnej oraz segregacji szpitalnej |
| EPW3 | Zna zasady postępowania przedszpitalne w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego u osób dorosłych i dzieci | Zna i rozumie zasady postępowania przedszpitalne w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego u osób dorosłych i dzieci | Zna i rozumie wszystkie przewidziane programem studiów zasady postępowania przedszpitalne w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego u osób dorosłych i dzieci |
| EPW3 | Zna niektóre rodzaje zagrożeń terrorystycznych oraz zasady przeciwstawiania się atakom terrorystycznym i bioterrorystycznym, a także prawne uwarunkowania zarządzania kryzysowego. | Zna rodzaje zagrożeń terrorystycznych oraz zasady przeciwstawiania się atakom terrorystycznym i bioterrorystycznym, a także prawne uwarunkowania zarządzania kryzysowego. | Zna wszystkie rodzaje zagrożeń terrorystycznych oraz zasady przeciwstawiania się atakom terrorystycznym i bioterrorystycznym, a także prawne uwarunkowania zarządzania kryzysowego. |
| EPU1 | Rozumie zasadność identyfikowania zdarzenia sytuację narażenia na czynniki szkodliwe i niebezpieczne | Identyfikuje na miejscu zdarzenia sytuację narażenia na czynniki szkodliwe i niebezpieczne | Identyfikuje i reaguje właściwie w sytuacji narażenia na czynniki szkodliwe i niebezpieczne |
| EPU2 | Zna zasady przygotowania pacjenta do transportu | Przygotowuje pacjenta do transportu | Zna wszystkie zasady przygotowania pacjenta do transportu |

| | | | |
|---|---|---|---|
| EPU3 | Zna wybrane zasady działania zespołowego, udzielając pomocy w trudnych warunkach terenowych w dzień i w nocy oraz w warunkach znacznego obciążenia fizycznego i psychicznego | Zna zasady działania zespołowego, udzielając pomocy w trudnych warunkach terenowych w dzień i w nocy oraz w warunkach znacznego obciążenia fizycznego i psychicznego | Zna wszystkie przewidziane programem studiów zasady działania zespołowego, udzielając pomocy w trudnych warunkach terenowych w dzień i w nocy oraz w warunkach znacznego obciążenia fizycznego i psychicznego |
| EPK1 | Rozumie konieczność organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym. | Rozumie i zna skutki konieczności organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym. | Rozumie, zna skutki i wpeoadz w swoje działania organizowanie pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym. |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Zaliczenie z oceną** |

**K – Literatura przedmiotu**

**Literatura obowiązkowa:**

1. Makowiec P., Czerwiński M. Podstawy ratownictwa taktycznego; Difin 2014
2. Podlasin A. Taktyczne ratownictwo medyczne PZWL 2015

**Literatura zalecana / fakultatywna:**

1. https://books.allogy.com/web/tenant/8/books/b729b76a-1a34-4bf7-b76b-66bb2072b2a7/
2. https://deployedmedicine.com/content/40
3. https://wckmed.wp.mil.pl/plik/file/2019/WYTYCZNE_TCCC_2019_interaktywna_ksiazka/index.html

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| **Forma aktywności studenta** | **Liczba godzin na realizację** | |
|---|---|---|
| | **na studiach stacjonarnych** | **na studiach niestacjonarnych** |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 30 | |
| Konsultacje | 5 | |
| Czytanie literatury | 5 | |
| Przygotowanie do zajęć | 5 | |
| Przygotowanie do zaliczenia | 5 | |
| **Suma godzin:** | **50** | |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25-30 g. ):** | **2** | |

**Ł – Informacje dodatkowe**

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Michał Kurdziel |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **NEUROCHIRURGIA** |
| **2. Punkty ECTS** | **1** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Wykłady** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **III** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **LEK. MED. SATURNIN PUTOWSKI** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 2** | **W:30 ;** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **30** | |

**C - Wymagania wstępne**

| |
|---|
| Zaliczone przedmioty z anatomii i chirurgii |

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| **Wiedza** | |
| **CW1** | Zapoznanie studenta z neurochirurgią – specjalnością medyczną obejmująca rozpoznawanie, leczenie operacyjne i wspomagające leczenie zachowawcze oraz rehabilitację chorych z procesami patologicznymi zaburzającymi czynność ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego oraz otaczających i zaopatrujących go struktur, ze szczególnym uwzględnieniem neurotraumatologii. |
| **Umiejętności** | |
| **Kompetencje społeczne** | |
| **CK1** | Świadomość konieczności ustawicznego kształcenia |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | |

| | | |
|---|---|---|
| EPW1 | rodzaje badań obrazowych oraz obraz radiologiczny podstawowych chorób | K_W140 |
| EPW2 | przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach układu nerwowego; | K_W136 |
| EPW3 | przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w bólach głowy i chorobach naczyniowych mózgu, w szczególności w udarze mózgu oraz padaczce; | K_W137 |
| EPW4 | przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w zakażeniach układu nerwowego, w szczególności w zapaleniu opon mózgowo - rdzeniowych; | K_W138 |
| **Kompetencje społeczne (EPK...)** | | |
| EPK1 | Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. | K_K05 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| **Lp.** | **Treści wykładów** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| W1 | Podstawowe jednostki chorobowe ośrodkowego układu nerwowego – diagnostyka. | 2 | - |
| W2 | Podstawowe jednostki chorobowe ośrodkowego układu nerwowego – leczenie. | 2 | - |
| W3 | Podstawowe jednostki chorobowe rdzenia kręgowego – diagnostyka. | 2 | - |
| W4 | Podstawowe jednostki chorobowe rdzenia kręgowego – leczenie. | 2 | - |
| W5 | Postępowanie w urazach ośrodkowego układu nerwowego. Przyszłość w neurotraumatologii. | 2 | - |
| W6 | Stany zagrożenia życia w neurochirurgii. | 2 | - |
| W7 | Krwawienie podpajęczynówkowe. | 2 | - |
| W8 | Malformacje naczyniowe. | 2 | - |
| W9 | Wzmożone ciśnienie śródczaszkowe. | 2 | - |
| W10 | Zespoły wklinowania mózgu. | 2 | - |
| W11 | Wodogłowie. | 2 | - |
| W12 | Urazy rdzenia kręgowego. | 2 | - |
| W13 | Urazy nerwów obwodowych. | 2 | - |
| W14 | Podstawy neuropsychologii. | 2 | - |
| W15 | Rokowanie i śmiertelność w neurotraumatologii. | 2 | - |
| | **Razem liczba godzin wykładów** | 30 | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Wykład | wykład informacyjny | projektor |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Wykład | | egzamin P1 |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Wykład | |
|---|---|---|
| | Metoda oceny | P1 |
| EPW1 | | X |
| EPW2 | | X |
| EPW3 | | X |
| EPW4 | | X |
| EPW5 | | X |
| EPK1 | | X |

**I – Kryteria oceniania**

| **Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie** | | | |
|---|---|---|---|
| **Ocena** | | | |
| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..)** | **Dostateczny dostateczny plus 3/3,5** | **dobry dobry plus 4/4,5** | **bardzo dobry 5** |
| EPW1 | Zna wybrane rodzaje badań obrazowych oraz obraz radiologiczny podstawowych chorób | Zna rodzaje badań obrazowych oraz obraz radiologiczny podstawowych chorób | Zna wszystkie wymagane programem studiów rodzaje badań obrazowych oraz obraz radiologiczny podstawowych chorób |
| EPW2 | Zna wybrane przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach układu nerwowego; | Zna przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach układu nerwowego; | Zna wszystkie wymagane programem studiów przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach układu nerwowego; |
| EPW3 | Zna wybrane przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w bólach głowy i chorobach naczyniowych mózgu, w szczególności | Zna przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w bólach głowy i chorobach naczyniowych mózgu, w szczególności w | Zna wszystkie wymagane programem studiów przyczyny przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w bólach głowy i chorobach naczyniowych mózgu, w |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | w udarze mózgu oraz padaczce; | udarze mózgu oraz padaczce; | szczególności w udarze mózgu oraz padaczce; |
| EPW4 | Zna wybrane przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w zakażeniach układu nerwowego, w szczególności w zapaleniu opon mózgowo - rdzeniowych; | Zna przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w zakażeniach układu nerwowego, w szczególności w zapaleniu opon mózgowo - rdzeniowych; | Zna przyczyny wszystkie wymagane programem studiów, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w zakażeniach układu nerwowego, w szczególności w zapaleniu opon mózgowo - rdzeniowych; |
| EPK1 | Rozumie konieczność dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. | Rozumie i zna skutki dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. | Rozumie, zna skutki i wprowadza w swoje działania dostrzeganie i rozpoznawanie własnych ograniczeń, dokonywanie samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Zaliczenie z oceną** |

**K – Literatura przedmiotu**

| |
|---|
| **Literatura obowiązkowa:**<br>1. Garden, Bradubury – Chirurgia (2015)<br>2. Noszczyk – Chirurgia (2009) |
| **Literatura zalecana / fakultatywna:**<br>1. Greenberg – Handbook of Neurosurgery (2016) |

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| **Forma aktywności studenta** | **Liczba godzin na realizację** | |
|---|---|---|
| | **na studiach stacjonarnych** | **na studiach niestacjonarnych** |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 30 | |
| **Suma godzin:** | **30** | |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25-30 g.):** | **1** | |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Saturnin Putowski |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **NEUROLOGIA** |
| **2. Punkty ECTS** | **3** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Wykłady, zajęcia kliniczne** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **III** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **LEK. MED. GRZEGORZ RUTKOWSKI** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 5** | **W: 30; ZK:30;** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **60** | **-** |

**C - Wymagania wstępne**

| |
|---|
| Zaliczone przedmioty z anatomii i chirurgii |

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Przygotowanie studenta do sprawowania profesjonalnej opieki ratownika medycznego nad pacjentem z dysfunkcją układu nerwowego |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Student potrafi przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta w zakresie niezbędnym do ustalenia stanu neurologicznego pacjenta. |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Kierowania się dobrem pacjenta. |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|---|
| | **Wiedza (EPW…)** | |
| EPW1 | leki stosowane w nagłych chorobach internistycznych, neurologicznych i | K_W135 |

| | | |
|---|---|---|
| | psychiatrycznych; | |
| EPW2 | przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach układu nerwowego; | K_W136 |
| EPW3 | przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w bólach głowy i chorobach naczyniowych mózgu, w szczególności w udarze mózgu oraz padaczce; | K_W137 |
| EPW4 | przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w zakażeniach układu nerwowego, w szczególności w zapaleniu opon mózgowo - rdzeniowych; | K_W138 |
| EPW5 | przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w chorobach otępiennych; | K_W139 |
| EPW6 | wskazania do leczenia hiperbarycznego; | K_W184 |
| EPW7 | zasady wysuwania podejrzenia i rozpoznawania śmierci mózgu; | K_W204 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | oceniać stan świadomości pacjenta | K_U53 |
| EPU2 | oceniać stan neurologiczny pacjenta | K_U62 |
| EPU3 | oceniać nagłe zagrożenia neurologiczne u pacjenta | K_U92 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK6 | Kierowania się dobrem pacjenta. | K_K06 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| Lp. | Treści wykładów | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| W1 | Przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w chorobach naczyniowych mózgu (udar mózgu, krwotok podpajęczynówkowy) oraz padaczce. | 1 | - |
| W2 | Przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w zakażeniach układu nerwowego, w szczególności w zapaleniu opon mózgowo-rdzeniowych. | 1 | - |
| W3 | Przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w chorobach otępiennych. | 1 | - |
| W4 | Przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w guzach mózgu oraz urazach czaszkowo-mózgowych i kręgosłupowo-rdzeniowych. | 1 | - |
| W5 | Przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w bólach głowy, zespołach korzeniowych i neuralgiach. | 1 | - |
| W6 | Rozpoznawanie najczęstszych klinicznych objawów i zespołów patologicznych w chorobach układu nerwowego oraz stanów naglących w przebiegu chorób ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego. | 1 | - |
| W7 | Ocena stanu świadomości i stanu neurologicznego (badanie fizykalne chorego neurologicznie) pacjenta. | 1 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| W8 | Rozpoznawanie stanów zaburzenia przytomności i świadomości oraz zaburzenia kontaktu chorego z otoczeniem z powodu dysfunkcji mowy. | 1 | - |
| W9 | Ocena kliniczna chorego nieprzytomnego z powodu chorób OUN. | 1 | - |
| W10 | Rozpoznawanie objawów i postępowanie (wykonywanie procedur medycznych) u chorego z chorobą ośrodkowego układu nerwowego na przykładzie: chorób i wad naczyniowych mózgu (udar mózgu, tętniak, naczyniak), guzów mózgu i zespołów ciasnoty wewnątrzczaszkowej. | 1 | - |
| W11 | Rozpoznawanie objawów i postępowanie (wykonywanie procedur medycznych) u chorego z chorobą ośrodkowego układu nerwowego na przykładzie: chorób i wad naczyniowych mózgu (udar mózgu, tętniak, naczyniak), guzów mózgu i zespołów ciasnoty wewnątrzczaszkowej | 1 | - |
| W12 | Rozpoznawanie objawów i postępowanie (wykonywanie procedur medycznych) u chorych po urazie czaszkowo-mózgowym, urazie kręgosłupa i rdzenia kręgowego. | 1 | - |
| W13 | Rozpoznawanie objawów i postępowanie (wykonywanie procedur medycznych) u chorego z zespołami bólowymi głowy, kręgosłupowo-korzeniowymi, neuralgiami i ostrymi uszkodzeniami wielonerwowymi | 1 | - |
| W14 | Problemy diagnostyczno-terapeutyczne (wykonywanie procedur medycznych) u chorych z padaczką, zespołami otępiennymi, zespołami ubytkowymi neurologicznymi. | 1 | - |
| W15 | Poszanowanie godności pacjenta, przestrzeganie praw pacjenta. | 1 | - |
| | **Razem liczba godzin wykładów** | 30 | - |

| **Lp.** | **Treści zajęć klinicznych** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| ZP1 | Metody zbierania i dokumentowania danych o pacjencie neurologicznym. Proces pielęgnowania chorego w oddziale neurologii. Badania diagnostyczne w chorobach neurologicznych. | 2 | - |
| ZP2 | Ocena pacjenta po udarze mózgu. Zasady opieki nad chorym w ostrej fazie udaru niedokrwiennego. | 3 | - |
| ZP3 | Problemy pielęgnacyjne pacjentów z krwotokiem podpajęczynówkowym, śródmózgowym i inne okolice mózgu. | 3 | - |
| ZP4 | Problemy psychologiczno - pielęgnacyjne pacjentów ze Stwardnianiem Rozsianym. | 3 | - |
| ZP5 | Opieka nad pacjentem z chorobą Parkinsona. | 3 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| ZP6 | Opieka nad chorym z padaczką. | 3 | - |
| ZP7 | Zasady pielęgnowania chorych z procesem zapalnym CUN i guzem mózgu. | 3 | - |
| ZP8 | Postępowanie wobec chorych z zespołami obwodowymi. Problemy pielęgnacyjne chorych z polineuropatią. | 3 | - |
| ZP9 | Zasady kompleksowej opieki nad chorym z dyskopatią i innymi schorzeniami kręgosłupa. Problemy pacjentów z chorobami rdzenia kręgowego. | 3 | - |
| ZP10 | Problemy chorego z bólem głowy. I urazem czaszkowo-mózgowym. | 3 | - |
| ZP11 | Podsumowanie wyników ćwiczeń, samoocena i ocena pracy studentów. | 1 | - |
| | **Razem liczba godzin zajęć klinicznych** | 30 | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Wykład | wykład informacyjny | projektor |
| Zajęcia kliniczne | Analiza przypadku | |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Wykład | | Egzamin P1 |
| Zajęcia kliniczne | obserwacja podczas zajęć / aktywność | P3 |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Wykład | | Zajęcia kliniczne | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Metoda oceny | P1 | P3 | …… | …. | …. |
| EPW1 | | x | x | | | |
| EPW2 | | x | x | | | |
| EPW3 | | x | x | | | |
| EPW4 | | x | x | | | |
| EPW5 | | x | x | | | |
| EPW6 | | x | x | | | |
| EPW7 | | x | x | | | |
| EPU1 | | x | x | | | |
| EPU2 | | x | x | | | |
| EPU3 | | x | x | | | |
| EPK1 | | x | x | | | |

**I – Kryteria oceniania**

| **Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie** |
|---|

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| **Ocena** | | | |
|---|---|---|---|
| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..)** | **Dostateczny dostateczny plus 3/3,5** | **dobry dobry plus 4/4,5** | **bardzo dobry 5** |
| EPW1 | Zna wybrane leki stosowane w nagłych chorobach internistycznych, neurologicznych i psychiatrycznych; | Zna leki stosowane w nagłych chorobach internistycznych, neurologicznych i psychiatrycznych; | Zna wszystkie przewidziane programem studiów leki stosowane w nagłych chorobach internistycznych, neurologicznych i psychiatrycznych; |
| EPW2 | Zna wybrane przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach układu nerwowego; | Zna przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach układu nerwowego; | Zna wszystkie przewidziane programem studiów przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach układu nerwowego; |
| EPW3 | Zna wybrane przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w bólach głowy i chorobach naczyniowych mózgu, w szczególności w udarze mózgu oraz padaczce; | Zna przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w bólach głowy i chorobach naczyniowych mózgu, w szczególności w udarze mózgu oraz padaczce; | Zna wszystkie przewidziane programem studiów przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w bólach głowy i chorobach naczyniowych mózgu, w szczególności w udarze mózgu oraz padaczce; |
| EPW4 | Zna wybrane przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w zakażeniach układu nerwowego, w szczególności w zapaleniu opon mózgowo - rdzeniowych; | Zna przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w zakażeniach układu nerwowego, w szczególności w zapaleniu opon mózgowo - rdzeniowych; | Zna wszystkie przewidziane programem studiów przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w zakażeniach układu nerwowego, w szczególności w zapaleniu opon mózgowo - rdzeniowych; |
| EPU5 | Zna wybrane przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w chorobach otępiennych; | Zna przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w chorobach otępiennych; | Zna wszystkie przewidziane programem studiów przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w chorobach otępiennych; |
| EPU6 | Zna wybrane wskazania do leczenia hiperbarycznego; | Zna wskazania do leczenia hiperbarycznego; | Zna wszystkie wskazania do leczenia hiperbarycznego; |
| EPU7 | Zna wybrane zasady wysuwania podejrzenia i rozpoznawania śmierci mózgu; | Zna zasady wysuwania podejrzenia i rozpoznawania śmierci mózgu; | Zna wszystkie zasady wysuwania podejrzenia i rozpoznawania śmierci mózgu; |

| | | | |
|---|---|---|---|
| EPK1 | Wie o konieczności kierowania się dobrem pacjenta. | Rozumie i zna zasady kierowania się dobrem pacjenta. | Zna, rozumie i zawsze kieruje się dobrem pacjenta. |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Egzamin** |

**K – Literatura przedmiotu**

| |
|---|
| **Literatura obowiązkowa:**<br>1. Prusinski A. Neurologia praktyczna PZWL W-wa 2007<br>2. Kozubski W., Liberski P. (red.): Neurologia. Podręcznik dla studentów medycyny. PZWL, Warszawa 2009<br>3.Fuller G. Badanie neurologiczne. To proste. Wyd. Med. Urban &Partner 2009<br>4.Henry GL, Little N, i in. Stany naglące w neurologii - od objawów do rozpoznania. PZWL 2007<br>5.Lindsley K.W.,Bone I. (red.W. Kozubski). Neurologia i Neurochirurgia. Urban & Partner Wrocław 2006. |
| 1.Ząbek M.: Neurochirurgia. PZWL, Warszawa 1999.<br>2.Szczeklik A., Gajewski P.: Interna Szczeklika. Podręcznik chorób wewnętrznych 2014, Medycyna Praktyczna, Kraków 2014.<br>3. Maksymowicz W.: Neurochirurgia w zarysie. PZWL, Warszawa 1999. |

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| **Forma aktywności studenta** | **Liczba godzin na realizację** | |
|---|---|---|
| | **na studiach stacjonarnych** | **na studiach niestacjonarnych** |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 60 | |
| Konsultacje | 10 | |
| Czytanie literatury | 10 | |
| Przygotowanie do egzaminu | 10 | |
| **Suma godzin:** | **90** | |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25-30 g.):** | **3** | |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Grzegorz Rutkowski |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **OKULISTYKA** |
| **2. Punkty ECTS** | **1** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Wykłady, ćwiczenia, zajęcia kliniczne** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **III** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **LEK. MED. FRANCISZEK WERYSZKO** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| | | |
|---|---|---|
| **Semestr 6** | **W: 30;** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **30** | |

**C - Wymagania wstępne**

| |
|---|
| Zaliczone przedmioty z anatomii i z fizjologii z elementami patofizjologii |

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Zapoznanie studenta z anatomią i fizjologią narządu wzroku oraz stanami nagłymi w okulistyce zagrażającymi widzeniu, wymagającymi pilnej pomocy i interwencji okulistycznej. |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta. |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|---|
| | **Wiedza (EPW…)** | |
| EPW1 | wybrane stany nagłe okulistyczne i zasady postępowania przedszpitalnego w tym zakresie | K_W199 |
| EPW2 | rodzaje obrażeń oka, ich definicje oraz zasady kwalifikacji do centrum urazowego | K_W193 |
| EPW3 | rodzaje badań diagnostycznych w okulistyce i zasady ich zlecania; | K_W212 |
| | **Kompetencje społeczne (EPK…)** | |

| | | |
|---|---|---|
| EPK2 | Dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta. | K_K02 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| Lp. | Treści wykładów | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| W1 | Nowoczesne metody leczenia operacyjnego zaćmy i jaskry. | 3 | - |
| W2 | Nowoczesne leczenie operacyjne chorób siatkówki | 3 | - |
| W3 | Metody operacyjnego leczenia urazów narządu wzroku. | 4 | - |
| W4 | Anatomia narządu wzroku<br>• Podstawowe badania diagnostyczne<br>• Badanie podmiotowe i przedmiotowe narządu wzroku<br>• Badanie reakcji źrenic<br>• Ruchomość gałek ocznych<br>• Odwijanie powiek<br>• Zakładanie leków okulistycznych | 4 | - |
| W5 | Czerwone oko<br>• Główne przyczyny, diagnostyka<br>• Postępowanie<br>• Leczenie | 4 | - |
| W6 | Nagła i przewlekła utrata widzenia<br>• Choroby naczyniowe siatkówki<br>• Odwarstwienie siatkówki<br>• Krwotoki do ciała szklistego<br>• Neuropatie n. II<br>• Jaskra<br>• Zaćma<br>• Zwyrodnienie plamki związane z wiekiem | 4 | - |
| W7 | Urazy narządu wzroku<br>• Rany powiek<br>• Oparzenia chemiczne i termiczne narządu wzroku<br>• Płukanie worka spojówkowego (prakt.)<br>• Rany gałki ocznej<br>• Ciała obce powierzchni oka i wewnątrzgałkowe | 4 | - |
| W8 | Urazy tępe narządu wzroku | 4 | - |
| | **Razem liczba godzin wykładów** | 30 | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| Forma zajęć | Metody dydaktyczne (wybór z listy) | Środki dydaktyczne |
|---|---|---|
| Wykład | wykład informacyjny | projektor |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Wykład | | **P2** |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Wykład | |
|---|---|---|
| | Metoda oceny | P2 |
| EPW1 | | X |
| EPW2 | | X |
| EPW3 | | X |
| EPK1 | | X |

**I – Kryteria oceniania**

| **Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie** | | | |
|---|---|---|---|
| **Ocena** | | | |
| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..)** | **Dostateczny dostateczny plus 3/3,5** | **dobry dobry plus 4/4,5** | **bardzo dobry 5** |
| EPW1 | Zna wybrane stany nagłe okulistyczne i zasady postępowania przedszpitalnego w tym zakresie | Zna stany nagłe okulistyczne i zasady postępowania przedszpitalnego w tym zakresie | Zna wszystkie wymagane stany nagłe okulistyczne i zasady postępowania przedszpitalnego w tym zakresie |
| EPW2 | Zna wybrane rodzaje obrażeń oka, ich definicje oraz zasady kwalifikacji do centrum urazowego | Zna rodzaje obrażeń oka, ich definicje oraz zasady kwalifikacji do centrum urazowego | Zna wszystkie wymagane rodzaje obrażeń oka, ich definicje oraz zasady kwalifikacji do centrum urazowego |
| EPW3 | Zna wybrane rodzaje badań diagnostycznych w okulistyce i zasady ich zlecania; | Zna rodzaje badań diagnostycznych w okulistyce i zasady ich zlecania; | Zna wszystkie wymagane rodzaje badań diagnostycznych w okulistyce i zasady ich zlecania; |
| EPK1 | Dostrzegania czynniki wpływające na reakcje własne i pacjenta. | Określa wzajemne relacje między człowiekiem a środowiskiem; | Określa i dba o wzajemne relacje między człowiekiem a środowiskiem; |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| **Zaliczenie z oceną** |
|---|

**K – Literatura przedmiotu**

| **Literatura obowiązkowa:**<br>1. Niżankowska Hanna Maria : Podstawy okulistyki, VOLUMED , Wrocław 2000, wyd.2 |
|---|
| **Literatura zalecana / fakultatywna:** |

| |
|---|
| 1. Bradfort Cynthia: Okulistyka dla studentów, Red. Wyd. Pol. Jistyna Izabelska, Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2006, wyd.1 |

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| **Forma aktywności studenta** | **Liczba godzin na realizację** | |
|---|---|---|
| | **na studiach stacjonarnych** | **na studiach niestacjonarnych** |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 30 | |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25-30 g.):** | **1** | |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Franciszek Weryszko |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **ORTOPEDIA I TRAUMATOLOGIA** |
| **2. Punkty ECTS** | **4** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Wykłady, ćwiczenia, zajęcia kliniczne** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **III** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **DR N. MED. KRZYSZTOF CHROBROWSKI** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| **Nr semestru** | **Studia stacjonarne** | **Studia niestacjonarne** |
|---|---|---|
| **Semestr 5** | **W:15 ; C:15; ZK:30;** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **60** | |

**C - Wymagania wstępne**

| |
|---|
| Zaliczone przedmioty z anatomii i z fizjologii z elementami patofizjologii |

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Przygotowanie studenta do udzielenia pierwszej pomocy na miejscu wypadku iw warunkach oddziału ratunkowego w zakresie urazów i chorób narządu ruchu, głowy, klatki piersiowej, jamy brzusznej. |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Ocena pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego, przeprowadzenie badań fizykalnych pacjenta. |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Kierowania się dobrem pacjenta. |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|

| | | |
|---|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | | |
| EPW1 | wskazania do układania pacjenta w pozycji właściwej dla jego stanu lub odniesionych obrażeń; | K_W154 |
| EPW2 | zasady udzielania pierwszej pomocy ofiarom wypadków; | K_W144 |
| EPW3 | zasady i technikę wykonywania opatrunków; | K_W145 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | przygotowywać pacjenta do transportu; | K_U71 |
| EPU2 | oceniać stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego; | K_U46 |
| EPU3 | układać pacjenta w pozycji właściwej dla rodzaju choroby lub odniesionych obrażeń ciała; | K_U54 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK | Kierowania się dobrem pacjenta. | K_K06 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| Lp. | Treści wykładów | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| W1 | Rozpoznawanie i leczenie złamań miednicy. Urazy okolicy stawu biodrowego (zwichnięcia, złamania bliższego odcinka kości udowej), złamania kości udowej. | 2 | - |
| W2 | Uszkodzenia kolana –złamania nasad kości tworzących staw kolanowy, złamania rzepki, uszkodzenia więzadłowe kolana. Rozpoznawanie, zaopatrzenie pierwotne sposoby leczenia, powikłania. | 2 | - |
| W3 | Złamania trzonu goleni. Uszkodzenia stawu skokowego i stopy. Rozpoznanie, zaopatrzenie pierwotne, sposoby leczenia, powikłania. | 2 | - |
| W4 | Rozpoznawanie i leczenie uszkodzeń kręgosłupa- złamań i zwichnięć. Postępowanie w uszkodzeniach rdzenia kręgowego. Rozpoznawanie, zaopatrzenie pierwotne, sposoby leczenia, powikłania. | 2 | - |
| W5 | Uszkodzenia tkanek miękkich (urazy mięśni i ścięgien, entezopatie, zespoły powięziowe). Rozpoznawanie, zaopatrzenie pierwotne, sposoby leczenia, powikłania). | 2 | - |
| W6 | Amputacje i protezowanie kończyn górnych i dolnych. Ortezy kończyn górnych i dolnych. Rozpoznawanie, zapatrzenie pierwotne, sposoby leczenia, powikłania. | 2 | - |
| W7 | Zabiegi artroskopowe w ortopedii i traumatologii narządu ruchu.<br>Powikłania po złamaniach kości i zwichnięciach stawów, zakażenia, złamania patologiczne, rozpoznawanie, zasady leczenia. | 3 | - |
| | **Razem liczba godzin wykładów** | 15 | - |

| Lp. | Treści ćwiczeń | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| C1 | Uszkodzenia okolicy stawu ramiennego (złamania, | 5 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | zwichnięcia, uszkodzenia radionegatywne) - rozpoznawanie, zaopatrzenie pierwotne, sposoby leczenia. | | |
| C2 | Złamanie trzonu i dalszego odcinka kości ramiennej. Uszkodzenia łokcia. Rozpoznawanie, zaopatrzenie pierwotne, sposoby leczenia, powikłania. | 5 | - |
| C3 | Złamania przedramienia, nadgarstka i ręki. Rozpoznawanie, zaopatrzenie pierwotne, sposoby leczenia, powikłania.<br>Uszkodzenia ścięgien i nerwów ręki. Rozpoznawanie, zaopatrzenie pierwotne, sposoby leczenia, powikłania | 5 | - |
| | **Razem liczba godzin ćwiczeń** | 15 | - |

| **Lp.** | **Treści zajęcia kliniczne** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| ZK1 | Zajęcia organizacyjno–wprowadzające. Zapoznanie studentów z problematyką i kryteriami zaliczenia zajęć. | 2 | - |
| ZK2 | Diagnostykaobrazowaijejznaczeniewrozpoznawaniuileczeniuschorzeńnarząduruchu.Badanieradiologiczne,tomografiakomputerowa,rezonansmagnetyczny,badanieultrasonograficzne,scyntygrafia,artrografia. | 4 | - |
| ZK3 | Sposoby zaopatrywania urazów kończyny górnej i dolnej na miejscu wypadku. Sale chorych-badanie przedmiotowe, demonstracja przypadków, opatrunki gipsowe, techniki. | 6 | - |
| ZK4 | Sposoby nieoperacyjnego i operacyjnego leczenia urazów kończyny górnej – obręcz barkowa, ramię, łokieć, przedramię, nadgarstek i ręka. Instrumentaria i techniki zespoleń. Sale chorych - badanie przedmiotowe, demonstracja przypadków, opatrunki gipsowe, techniki. | 6 | - |
| ZK5 | Sposoby nieoperacyjnego i operacyjnego leczenia urazów obręczy biodrowej, uda, stawu kolanowego, goleni i stawu skokowego i stopy. Instrumentaria i techniki zespoleń. Sale chorych-badanie przedmiotowe, demonstracja przypadków, opatrunki gipsowe, techniki. | 6 | - |
| ZK6 | Sposoby nieoperacyjnego i operacyjnego leczenia kręgosłupa instrumentarium i techniki zespoleń. Sale chorych-badanie przedmiotowe, demonstracja przypadków, opatrunki gipsowe, techniki | 6 | - |
| | **Razem liczba godzin zajęć klinicznych** | 30 | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Wykład | wykład informacyjny | projektor |
| Ćwiczenia | analiza przypadku | |

| | | |
|---|---|---|
| Zajęcia kliniczne | ćwiczenia doskonalące | |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Wykład | | P2 |
| Ćwiczenia | | P3 |
| Zajęcia kliniczne | | P3 |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Wykład | | Ćwiczenia | | | | Zajęcia kliniczne | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Metoda oceny …. | P2 | P3 | …… | …. | …. | P3 | …. | … | … |
| EPW1 | | x | x | | | | x | | | |
| EPW2 | | x | x | | | | x | | | |
| EPW3 | | x | x | | | | x | | | |
| EPU1 | | x | x | | | | x | | | |
| EPU2 | | x | x | | | | x | | | |
| EPU3 | | x | x | | | | x | | | |
| EPK1 | | x | x | | | | x | | | |

**I – Kryteria oceniania**

| **Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie** | | | |
|---|---|---|---|
| **Ocena** | | | |
| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..)** | **Dostateczny dostateczny plus 3/3,5** | **dobry dobry plus 4/4,5** | **bardzo dobry 5** |
| EPW1 | Zna wybrane wskazania do układania pacjenta w pozycji właściwej dla jego stanu lub odniesionych obrażeń; | Zna wskazania do układania pacjenta w pozycji właściwej dla jego stanu lub odniesionych obrażeń; | Zna wszystkie wymagane wskazania do układania pacjenta w pozycji właściwej dla jego stanu lub odniesionych obrażeń; |
| EPW2 | Zna wybrane zasady udzielania pierwszej pomocy ofiarom wypadków; | Zna zasady udzielania pierwszej pomocy ofiarom wypadków; | Zna wszystkie wymagane zasady udzielania pierwszej pomocy ofiarom wypadków; |
| EPW3 | Zna wybrane zasady i technikę wykonywania opatrunków; | Zna zasady i technikę wykonywania opatrunków; | Zna wszystkie wymagane zasady i technikę wykonywania opatrunków; |
| EPU1 | Wie o konieczności przygotowywać pacjenta do transportu; | Przygotowuje pacjenta do transportu; | Zna wszystkie zasady przygotowania pacjenta do transportu; |
| EPU2 | W podstawowym zakresie ocenia stan | Ocenia stan pacjenta w celu ustalenia | Zna wszystekie zasady ocenia stan pacjenta w celu ustalenia |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego; | sposobu postępowania ratunkowego; | sposobu postępowania ratunkowego; |
| EPU3 | W podstawowym zakresie zna zasady ułożenia pacjenta w pozycji właściwej dla rodzaju choroby lub odniesionych obrażeń ciała; | Zna zasady i potrafi ułożyć pacjenta w pozycji właściwej dla rodzaju choroby lub odniesionych obrażeń ciała; | Zna wszystkie zasady i potrafi ułożyć pacjenta w pozycji właściwej dla rodzaju choroby lub odniesionych obrażeń ciała; |
| EPK1 | Wie o konieczności kierowania się dobrem pacjenta. | Rozumie i zna zasady kierowania się dobrem pacjenta. | Zna, rozumie i zawsze kieruje się dobrem pacjenta. |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Zaliczenie z ocena** |

**K – Literatura przedmiotu**

| |
|---|
| **Literatura obowiązkowa:**<br>1. Marciniak W., Szulc A.: Wiktora Degi Ortopedia i Rehabilitacja. PZWL, Warszawa, 2006<br>2. Gaździk T. (red.): Ortopedia i Traumatologia. PZWL, 2009 |
| **Literatura zalecana / fakultatywna:**<br>1. Wiktora Degi - Ortopedia i Rehabilitacja pod redakcją W. Marciniaka i A. Szulca, PZWL, W-wa 2003 |

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| **Forma aktywności studenta** | **Liczba godzin na realizację** | |
|---|---|---|
| | **na studiach stacjonarnych** | **na studiach niestacjonarnych** |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 60 | - |
| Konsultacje | 10 | - |
| Czytanie literatury | 10 | - |
| Przygotowanie zajęć | 10 | - |
| Przygotowanie do zaliczeń | 10 | - |
| **Suma godzin:** | **100** | - |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25-30 g.):** | **4** | - |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Krzysztof Chrobrowski |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **OTOLARYNGOLOGIA** |
| **2. Punkty ECTS** | **1** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Wykłady** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **II** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **LEK. N. MED. KAMIL SARNA** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 4** | **W: 30;** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **30** | |

**C - Wymagania wstępne**

Zaliczone przedmioty z anatomii i z fizjologii z elementami patofizjologii

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Celem kształcenia w zakresie otolaryngologii jest przygotowanie studenta do interpretowania i rozumienia wiedzy dotyczącej istoty schorzeń otolaryngologicznych, w szczególności schorzeń nowotworowych, stanów zagrożenia życia, zasad postępowania w stanach zagrożenia życia z zakresu otolaryngologii. |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|---|
| | **Wiedza (EPW…)** | |
| EPW1 | wybrane stany nagłe laryngologiczne i zasady postępowania przedszpitalnego w tym zakresie; | K_W200 |
| EPW2 | zasady organizacji opieki specjalistycznej otolaryngologicznej | K_W218 |
| EPW3 | etiopatogenezę najczęstszych schorzeń otolaryngologicznych wieku | K_W219 |

| | | |
|---|---|---|
| | podeszłego; | |
| EPW4 | metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania<br>i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane<br>leczenie; | K_W241 |
| **Kompetencje społeczne (EPK...)** | | |
| EPK1 | Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | K_K01 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| Lp. | Treści wykładów | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| W1 | Podstawy i techniki badania otolaryngologicznego | 1 | - |
| W2 | Podstawy audiologii i otoneurologii | 1 | - |
| W3 | Urazy i stany nagłe w otolaryngologii | 1 | - |
| W4 | Choroby ucha – wybrane jednostki chorobowe. | 1 | - |
| W5 | Anatomia, fizjologia, badania – nos, zatoki przynosowe. Metody badania. Ocena drożności nosa. Krwawienia z nosa z przyczyn miejscowych i z przyczyn ogólnoustrojowych. Postępowanie z krwawieniami z nosa. Leczenie złamań nosa i zaburzeń drożności nosa. Obrazowanie w schorzeniach nosa i zatok przynosowych. Endoskopia nosa i zatok przynosowych. Ciała obce i metody usuwania. | 5 | - |
| W6 | Anatomia, fizjologia, badania – jama ustna, gardło. Metody badania jamy ustnej i gardła. Akt połykania, wytwarzanie mowy, rola języka i znaczenie śliny. Oglądanie jamy ustnej i gardła. Badanie palpacyjne. Metody badania smaku. Metody obrazowania zmian w obrębie jamy ustnej i gardła. Postępowania w urazach jamy ustnej i gardła - oparzenia, zranienia podniebienia, przygryzienie języka. Nacięcie i drenaż ropni. | 5 | - |
| W7 | Anatomia, fizjologia, badania – krtań, przełyk, tchawica, oskrzela. Akt połykania i funkcja ochronna, oddechowa, wytwarzanie głosu. Metody obrazowania chorób krtani, przełyku i oskrzeli. Wziernikowanie krtani, tchawicy i oskrzeli. Metody wziernikowania przełyku. Ciała obce w obrębie krtani, tchawicy i oskrzeli. Ciała obce przełyku. Sposoby postępowania z ciałami obcymi. | 5 | - |
| W8 | Anatomia, fizjologia, badania - ucho zewnętrzne, środkowe i wewnętrzne. Metody badania, narzędzia do badania ucha, wykonanie badania ucha. Badanie funkcji narządu słuchu i równowagi. Badanie słuchu za pomocą mowy i stroikami. Badanie słuchu za pomocą tonów czystych. Badanie narządu równowagi. Badanie funkcji trąbki słuchowej. | 5 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | Metody obrazowania zmian w obrębie kości skroniowej. Tomografia komputerowa i magnetyczny rezonans jądrowy. Diagnostyka i znaczenie oczopląsu. Urazy błony bębenkowej. Sposoby leczenia perforacji błony bębenkowej. Aparaty słuchowe. | | |
| W9 | Badanie kliniczne pacjenta ze schorzeniami w zakresie części twarzowej czaszki i szyi. Oglądanie struktur części twarzowej czaszki i szyi. Badanie palpacyjne. Funkcja gruczołów ślinowych. Pobieranie wycinków. Biopsja cienkoigłowa. Rola ultrasonografii w diagnostyce szyi. Badanie naczyń szyi. Rola neuromonitoringu w leczeniu operacyjnym ślinianek. Znieczulenia nasiękowe i przewodowe stosowane w otolaryngologii | 5 | - |
| W10 | Podsumowanie i przygotowanie do zaliczenia | 1 | - |
| | **Razem liczba godzin wykładów** | 30 | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Wykład | wykład informacyjny | projektor |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Wykład | | P2 |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Wykład | |
|---|---|---|
| | Metoda oceny …. | P2 |
| EPW1 | | X |
| EPW2 | | X |
| EPW3 | | X |
| EPW4 | | X |
| EPK1 | | X |

**I – Kryteria oceniania**

| **Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie** | | | |
|---|---|---|---|
| **Ocena** | | | |
| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..)** | **Dostateczny dostateczny plus 3/3,5** | **dobry dobry plus 4/4,5** | **bardzo dobry 5** |
| EPW1 | Zna wybrane stany nagłe laryngologiczne i zasady postępowania przedszpitalnego w tym | Zna stany nagłe laryngologiczne i zasady postępowania przedszpitalnego w | Zna wszystkie wymagane stany nagłe laryngologiczne i zasady postępowania przedszpitalnego w tym |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | zakresie; | tym zakresie; | zakresie; |
| EPW2 | Zna wybrane zasady organizacji opieki specjalistycznej otolaryngologicznej | Zna zasady organizacji opieki specjalistycznej otolaryngologicznej | Zna wszystkie wymagane zasady organizacji opieki specjalistycznej otolaryngologicznej |
| EPW3 | Zna wybrane schorzenia otolaryngologicznych wieku podeszłego; | Zna etiopatogenezę najczęstszych schorzeń otolaryngologicznych wieku podeszłego; | Zna wszystkie wymagane programem studiów etiopatogenezy najczęstszych schorzeń otolaryngologicznych wieku podeszłego; |
| EPU1 | Zna wybrane metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie; | Zna metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie; | Zna wszystkie wymagane programem studiów metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie; |
| EPK1 | Rozumie znaczenie aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | Rozumie i zna skutki znaczenie aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | Rozumie, zna skutki oraz wprowadza w swoje działania aktywne słuchanie, nawiązywanie kontaktów interpersonalnych, skuteczne i empatyczne porozumiewanie się z pacjentem |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Zaliczenie z oceną** |

**K – Literatura przedmiotu**

| |
|---|
| **Literatura obowiązkowa:**<br>1.Achim Viktor, Stephanie Linke, Cordula Dahlmann " Otorynolaryngologia" wyd. pol. Witold Szyfter Elsevier Urban & Partner, 2009.<br>2. Iwankiewicz: „Ćwiczenia z otolaryngologii", PZWL Wydawnictwo, Warszawa 2007, wyd.6 |
| **Literatura zalecana / fakultatywna:**<br>1. Iwankiewicz :"Otolaryngologia"<br>2. B. Latkowski: „Otorynolaryngologia".<br>3. W. Łasiński „Anatomia głowy dla stomatologów". |

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| Forma aktywności studenta | Liczba godzin na realizację |
|---|---|

| | **na studiach stacjonarnych** | **na studiach niestacjonarnych** |
|---|---|---|
| Godziny zajęć z nauczycielem | 30 | |
| **Suma godzin:** | **30** | |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25-30 g.):** | **1** | |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Kamil Sarna |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **ONKOLOGIA** |
| **2. Punkty ECTS** | **1** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Wykłady** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **III** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **DR N. MED. ADAM OSTROWSKI** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 2** | **W: 30** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **30** | |

**C - Wymagania wstępne**

| |
|---|
| Zaliczone przedmioty z anatomii i z fizjologii z elementami patofizjologii |

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Zapoznanie studenta z zagadnieniami dotyczącymi etiologii nowotworów, ich objawów i zasad leczenia. |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|---|
| | **Wiedza (EPW…)** | |
| EPW1 | wybrane wady wrodzone i choroby uwarunkowane genetycznie; | K_W107 |
| EPW2 | uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych nowotworów; | K_W114 |
| EPW3 | stany zagrożenia w chorobach nowotworowych oraz postępowanie | K_W181 |

| | | |
|---|---|---|
| | przedszpitalne<br>i w SOR w przypadku takich zagrożeń; | |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | K_K01 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| Lp. | Treści wykładów | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| W1 | Nowotwory – problem społeczny i medyczny. Profilaktyka pierwotna i wtórna. Europejski kodeks walki z rakiem. | 3 | - |
| W2 | Podstawy biologii nowotworów (etapy kancerogenezy, cechy nowotworów złośliwych, stadia choroby nowotworowej, drogi szerzenia nowotworu). | 3 | - |
| W3 | Wczesne objawy chorób nowotworowych. Metody diagnostyczne stosowane w onkologii. | 2 | - |
| W4 | Strategia leczenia skojarzonego nowotworów. Kontrola po leczeniu przeciwnowotworowym. | 2 | - |
| W5 | Podstawy diagnostyki i leczenia najczęściej występujących nowotworów (rak piersi, płuca). | 2 | - |
| W6 | Podstawy diagnostyki i leczenia najczęściej występujących nowotworów (nowotwory przewodu pokarmowego, układu moczowo-płciowego). | 2 | - |
| W7 | Podstawy medycyny paliatywnej. Leczenie objawowe i przeciwbólowe w onkologii. Psychologiczne aspekty choroby nowotworowej. | 2 | - |
| W8 | Biologia choroby nowotworowej: onkogeneza, zaburzenia podziału komórek, transformacja nowotworowa, onkogeny, protoonkogeny, antyonkogeny, cechy komórki nowotworowej, apoptoza. | 2 | - |
| W9 | Podstawy nowoczesnej diagnostyki i leczenia nowotworów: co to jest wyleczenie w onkologii, przeżycia 5-letnie, umieralność, profilaktyka pierwotna i wtórna nowotworów, badania przesiewowe, sposoby rozpoznawania nowotworów, badanie histopatologiczne, markery nowotworowe, stopniowanie nowotworu, stopień złośliwości, system TNM, stopnie klinicznego zaawansowania, strategie leczenia nowotworów, leczenie radykalne, leczenie paliatywne, leczenie skojarzone, czynniki prognostyczne i predykcyjne. | 3 | - |
| W10 | Radioterapia nowotworów: radioterapia radykalna, radioterapia paliatywna, rodzaje promieniowania, oddziaływanie promieniowania jonizującego z atomem, z | 3 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | komórką, promieniowrażliwość i promienioulecznalność nowotworów, indeks terapeutyczny, frakcjonowanie dawki, stany nagłe w onkologii, radioterapia stereotaktyczna, radioterapia śródoperacyjna, brachyterapia, powikłania ostre i późne radioterapii. | | |
| W11 | Leczenie systemowe nowotworów: klasyczna chemioterapia, rodzaje cytostatyków, mechanizm działania, drogi podawania, schematy wielolekowe, chemioterapia radykalna i paliatywna, powikłania ostre i późne chemioterapii, hormonoterapia, terapie celowane, immunoterapia. | 3 | - |
| W12 | Pacjent po leczeniu onkologicznym: kontrola po leczeniu, problemy fizyczne, socjalne i psychiczne, niepełnosprawność, rehabilitacja, przewlekłe osłabienie, problemy z odżywianiem, problemy seksualne, ciąża po leczeniu onkologicznym, jakość życia. | 2 | - |
| W13 | Podsumowanie wiedzy i przygotowanie do zaliczania | 1 | - |
| | **Razem liczba godzin wykładów** | 30 | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Wykład | wykład informacyjny | projektor |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Wykład | | Zaliczenie z oceną P2 |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Wykład | |
|---|---|---|
| | Metoda oceny | P2 |
| EPW1 | | X |
| EPW2 | | X |
| EPW3 | | X |
| EPK1 | | X |

**I – Kryteria oceniania**

| **Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie** | | | |
|---|---|---|---|
| **Ocena** | | | |
| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..)** | **Dostateczny dostateczny plus 3/3,5** | **dobry dobry plus 4/4,5** | **bardzo dobry 5** |
| EPW1 | Zna wybrane wady | Zna wady wrodzone | Zna wszystkie wymagane terminy |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | wrodzone i choroby uwarunkowane genetycznie; | i choroby uwarunkowane genetycznie; | wad wrodzone i choroby uwarunkowane genetycznie; |
| EPW2 | Zna wybrane uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych nowotworów; | Zna uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych nowotworów; | Zna wszystkie wymagane programem studiów uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych nowotworów; |
| EPW3 | Zna wybrane stany zagrożenia w chorobach nowotworowych oraz postępowanie przedszpitalne i w SOR w przypadku takich zagrożeń; | Zna stany zagrożenia w chorobach nowotworowych oraz postępowanie przedszpitalne i w SOR w przypadku takich zagrożeń; | Zna wszystkie wymagane stany zagrożenia w chorobach nowotworowych oraz postępowanie przedszpitalne i w SOR w przypadku takich zagrożeń; |
| EPK1 | Rozumie znaczenie aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | Rozumie i zna skutki znaczenie aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | Rozumie, zna skutki oraz wprowadza w swoje działania aktywne słuchanie, nawiązywanie kontaktów interpersonalnych, skuteczne i empatyczne porozumiewanie się z pacjentem |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Zaliczenie z oceną** |

**K – Literatura przedmiotu**

| |
|---|
| **Literatura obowiązkowa:**<br>1. Radosław Kordek, Onkologia. Podręcznik dla studentów i lekarzy, wyd. Via Medica, Gdańsk., 2007 ;<br>2. Maciej Krzakowski, Zalecenia postępowa diagnostyczno-terapeutycznego w nowotworach złośliwych, wyd. Via Medica, Gdańsk., 2013<br>Krystyna de Walden Gałuszko, Podstawy opieki paliatywnej. PZWL 2006 |
| **Literatura zalecana / fakultatywna:**<br>1.Wolters kluver Health, Cancer - Principles and Praktice of Oncolog, wyd. Vincent de Vita, 2011<br>2. Marek Z. Wojtukiewicz, Ewa Sierko „Leczenie ukierunkowane na cele molekularne w onkolgii i hematoonkologii", *Via Medica*, 2013 |

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| **Forma aktywności studenta** | **Liczba godzin na realizację** | |
|---|---|---|
| | **na studiach stacjonarnych** | **na studiach niestacjonarnych** |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 30 | |
| **Suma godzin:** | **30** | |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25-30 g.):** | **1** | |

**Ł – Informacje dodatkowe**

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Adam Ostrowski |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **PEDIATRIA** |
| **2. Punkty ECTS** | **3** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Wykłady, ćwiczenia, zajęcia kliniczne** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **III** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **DR N. MED.MAŁGORZATA URBAŃSKA-KOSIŃSKA** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 5** | **W:30; ZK:30** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **60** | |

**C - Wymagania wstępne**

| |
|---|
| Zaliczone przedmioty z anatomii i z fizjologii z elementami patofizjologii |

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Celem kształcenia jest zdobycie wiedzy w zakresie wiedzy dotyczącej odrębności morfologiczno-fizjologicznych narządów i układów organizmów w wieku rozwojowym oraz najczęstszych chorób wieku rozwojowego |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Celem kształcenia jest zdobycie umiejętności praktycznych w zakresie wiedzy dotyczącej odrębności morfologiczno-fizjologicznych narządów i układów organizmów w wieku rozwojowym oraz najczęstszych chorób wieku rozwojowego |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|

| | | |
|---|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | | |
| EPW1 | zasady postępowania w najczęstszych chorobach dzieci, z uwzględnieniem odrębności uzależnionych od wieku; | K_W101 |
| EPW2 | podstawowe normy rozwojowe badania przedmiotowego dziecka; | K_W102 |
| EPW3 | najczęstsze choroby zakaźne wieku dziecięcego; | K_W104 |
| EPW4 | odrębności morfologiczno-fizjologiczne poszczególnych narządów i układów organizmu w wieku rozwojowym; | K_W105 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | postępować z dzieckiem w oparciu o znajomość symptomatologii najczęstszych chorób dziecięcych | K_U48 |
| EPU2 | dostosowywać sposób postępowania do wieku dziecka | K_U50 |
| EPU3 | wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza | K_U109 |
| EPU4 | oceniać rozwój psychofizyczny dziecka, wykonywać testy przesiewowe i wykrywać zaburzenia w rozwoju; | K_U116 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | K_K01 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| **Lp.** | **Treści wykładów** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| W1 | Badanie fizykalne. | 6 | - |
| W2 | Zaburzenia odżywiania. | 6 | - |
| W3 | Zespół dziecka maltretowanego. | 6 | - |
| W4 | Choroby przewodu pokarmowego. Zaburzenia krzepnięcia. | 6 | - |
| W5 | Choroby układu nerwowego | 6 | - |
| | **Razem liczba godzin wykładów** | 30 | - |

| **Lp.** | **Treści zajęcia kliniczne** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| ZK1 | Wywiad pediatryczny w najczęstszych chorobach wieku dziecięcego. | 3 | - |
| ZK 2 | Badanie fizykalne w najczęstszych chorobach wieku dziecięcego. | 3 | - |
| ZK 3 | Postępowanie z dzieckiem w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego – stabilizacja stanu pacjenta, przygotowanie i transport dziecka w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego. | 3 | - |
| ZK 4 | Zaburzenia świadomości. Neuroinfekcje. Stany drgawkowe. | 3 | - |
| ZK 5 | Wstrząs u dzieci. Posocznica. | 3 | - |
| ZK6 | Ostra niewydolność oddechowa. | 3 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| ZK7 | Skazy krwotoczne. | 3 | - |
| ZK8 | Ostre biegunki i stany odwodnienia. | 3 | - |
| ZK9 | Zespół maltretowanego dziecka. | 3 | - |
| ZK10 | Powtórzenie wiadomości, przygotowanie do egzaminu. | 3 | - |
| | **Razem liczba godzin zajęć klinicznych** | 30 | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Wykład | wykład informacyjny | projektor |
| Zajęcia kliniczne | ćwiczenia doskonalące | |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Wykład | | egzamin P1 |
| Zajęcia kliniczne | obserwacja podczas zajęć / aktywność | P3 |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Wykład | | Zajęcia kliniczne | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Metoda oceny …. | P1 | P3 | …… | …. | …. |
| EPW1 | | x | x | | | |
| EPW2 | | x | x | | | |
| EPW3 | | x | x | | | |
| EPU1 | | x | x | | | |
| EPU2 | | x | x | | | |
| EPU3 | | x | x | | | |
| EPU4 | | x | x | | | |
| EPK1 | | x | x | | | |
| EPK2 | | x | x | | | |

**I – Kryteria oceniania**

| **Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie** | | | |
|---|---|---|---|
| **Ocena** | | | |
| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..)** | **Dostateczny dostateczny plus 3/3,5** | **dobry dobry plus 4/4,5** | **bardzo dobry 5** |
| EPW1 | Zna wybrane zasady postępowania w najczęstszych chorobach | Zna zasady postępowania w najczęstszych chorobach dzieci, z | Zna wszystkie wymagane zasady postępowania w najczęstszych chorobach |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | dzieci, z uwzględnieniem odrębności uzależnionych od wieku; | uwzględnieniem odrębności uzależnionych od wieku; | dzieci, z uwzględnieniem odrębności uzależnionych od wieku; |
| EPW2 | Zna podstawowe normy rozwojowe badania przedmiotowego dziecka; | Zna normy rozwojowe badania przedmiotowego dziecka; | Zna wszystkie wymagane normy rozwojowe badania przedmiotowego dziecka; |
| EPW3 | Zna wybrane choroby zakaźne wieku dziecięcego; | Zna najczęstsze choroby zakaźne wieku dziecięcego; | Zna wszystkie wymagane najczęstsze choroby zakaźne wieku dziecięcego; |
| EPW3 | Zna wybrane odrębności morfologiczno-fizjologiczne poszczególnych narządów i układów organizmu w wieku rozwojowym; | Zna odrębności morfologiczno-fizjologiczne poszczególnych narządów i układów organizmu w wieku rozwojowym; | Zna wszystkie wymagane odrębności morfologiczno-fizjologiczne poszczególnych narządów i układów organizmu w wieku rozwojowym; |
| EPU1 | Stara się postępować z dzieckiem w oparciu o znajomość symptomatologii najczęstszych chorób dziecięcych | Postępuje z dzieckiem w oparciu o znajomość symptomatologii najczęstszych chorób dziecięcych | Postępuje z dzieckiem w oparciu o znajomość symptomatologii najczęstszych chorób dziecięcych i aspektów psychologicznych wieku rozwojowego |
| EPU2 | Ma świadomość dostosowania sposobu postępowania do wieku dziecka | Często dostosowuje sposób postępowania do wieku dziecka | Zawsze dostosowuje sposób postępowania do wieku dziecka |
| EPU3 | Ma świadomość wykonywania procedur medycznych pod nadzorem lub na zlecenie lekarza | Wykonuje procedury medycznych pod nadzorem lub na zlecenie lekarza | Zawsze wykonuje procedury medycznych pod nadzorem lub na zlecenie lekarza |
| EPU4 | Potrafi oceniać w stopniu podstawowym rozwój psychofizyczny dziecka, wykonywać testy przesiewowe i wykrywać zaburzenia w rozwoju; | Potrafi oceniać rozwój psychofizyczny dziecka, wykonywać testy przesiewowe i wykrywać zaburzenia w rozwoju; | Bardzo dobrze potrafi oceniać rozwój psychofizyczny dziecka, wykonywać testy przesiewowe i wykrywać zaburzenia w rozwoju; |
| EPK1 | Rozumie znaczenie aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | Rozumie i zna skutki znaczenie aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | Rozumie, zna skutki oraz wprowadza w swoje działania aktywne słuchanie, nawiązywanie kontaktów interpersonalnych, skuteczne i empatyczne porozumiewanie się z pacjentem |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Egzamin** |

**K – Literatura przedmiotu**

| |
|---|
| **Literatura obowiązkowa:**<br>1. Pediatria tom 1-3 pod.red. J.J. Pietrzyka wyd.2018<br>2. Pediatria tom1-2. Pod.red. W.Kawalec PZWL Warszawa 2014 |
| **Literatura zalecana / fakultatywna:**<br>1. 1. Standardy Medyczne.<br>2. Medycyna Praktyczna. |

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| **Forma aktywności studenta** | **Liczba godzin na realizację** | |
|---|---|---|
| | **na studiach stacjonarnych** | **na studiach niestacjonarnych** |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 60 | |
| Konsultacje | 5 | |
| Czytanie literatury | 10 | |
| Przygotowanie do zajęć | 5 | |
| Przygotowanie do egzaminu | 10 | |
| **Suma godzin:** | **90** | |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25-30 g. ):** | **3** | |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Małgorzata Urbańska-Kosińska |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **PODSTAWOWE ZABIEGI MEDYCZNE I TECHNIKI ZABIEGÓW MEDYCZNYCH** |
| **2. Punkty ECTS** | **9** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **ćwiczenia** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **I** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **MGR IWONA RATUSZNIAK** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 1** | **ĆW: 80** | |
| **Semestr 2** | **ĆW: 80** | |
| **Liczba godzin ogółem** | **160** | |

**C - Wymagania wstępne**

| |
|---|
| Wiadomości z zakresu anatomii i fizjologii człowieka na poziomie szkoły średniej<br>W semestrze I konieczne jest skorelowanie treści kształcenia z przedmiotem anatomia |

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Przekazanie studentom wiedzy niezbędnej do wykonania przez ratownika medycznego podstawowych zabiegów przepisami prawa dotyczącymi uprawnień dla tego zawodu. |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Kształtowanie u studentów umiejętności stosowania technik podstawowych zabiegów medycznych zgodnie z aktualną wiedzą medyczną |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | **Kształtowanie postawy odpowiedzialności za zdrowie i życie pacjenta oraz poszanowania jego praw** |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | | |
| EPW1 | Zna zasady aseptyki i antyseptyki oraz zasady pracy w warunkach wzmożonego reżimu epidemiologicznego. | K_W121<br>K_W151 |
| EPW2 | Zna zasady wykonania, wskazania, przeciwwskazania oraz możliwe powikłania podstawowych zabiegów medycznych. | K_W117<br>K_W124<br>K_W125<br>K_W145<br>K_W146<br>K_W152<br>K_W162<br>K_W163<br>K_W164<br>K_W165<br>K_W173<br>K_W188<br>K_W198<br>K_W226<br>K_W242 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | Stosuje zasady aseptyki i antyseptyki podczas wykonywania zabiegów medycznych. | K_U21<br>K_U27<br>K_U33 |
| EPU2 | Wykonuje zabiegi medyczne zgodnie z obowiązującą techniką oraz dobiera rodzaj sprzętu medycznego zależności od wieku i stanu pacjenta. | K_U01<br>K_U10<br>K_U25<br>K_U28<br>K_U31<br>K_U37<br>K_U39<br>K_U45<br>K_U46<br>K_U49<br>K_U52<br>K_U53<br>K_U55<br>K_U58<br>K_U65<br>K_U66 |

| | | |
|---|---|---|
| | | K_U67<br>K_U68<br>K_U87<br>K_U88<br>K_U93<br>K_U94<br>K_U95<br>K_U96<br>K_U98<br>K_U104<br>K_U106<br>K_U107<br>K_U110<br>K_U120<br>K_U121<br>K_U137<br>K_U139<br>K_U140 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Przewiduje skutki podejmowanych działań i ponosi za nie odpowiedzialność | K_K05 |
| EPK2 | Zadania ratownicze wykonuje z poszanowaniem praw pacjenta | K_K03<br>K_K06 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| Lp. | Treści ćwiczeń – zakres wiedzy | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| C1 | Omówienie organizacji zajęć. Regulamin pracowni, program nauczania, literatura przedmiotu, warunki zaliczenia. Aseptyka i antyseptyka. Przejściowa, stała i infekcyjna flora bakteryjna bytująca na skórze rąk. Dekontaminacja rąk: rodzaje, zasady, nieprawidłowości. | 2 | |
| C2 | Profilaktyka zakażeń w praktyce medycznej. Postępowanie z odpadami medycznymi i zużytym sprzętem. Dezynfekcja, sterylizacja. | 2 | |
| C3 | Ocena stanu pacjenta w aspekcie funkcjonowania układów życiowo ważnych – układ oddechowy, układ krążenia. Interpretacja wyników oceny krążenia i oddychania. | 2 | |
| C4 | Skale służące do oceny stanu świadomości człowieka: AVPU, GCS. Ocena stanu neurologicznego na podstawie badania oczu. Ocena temperatury ciała. Interpretacja wyników oceny stanu świadomości i termoregulacji. | 2 | |
| C5 | Rany: przyczyny, rodzaje, objawy zagrożenia. Zasady | 2 | |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | zakładania opatrunków na rany czyste i zakażone. Opatrunki specjalistyczne. Desmurgia. Skład zestawu do szycia ran. | | |
| C6 | Krwawienia i krwotoki: przyczyny, rodzaje, objawy, zagrożenia. Postępowanie ratownicze w zranieniach, krwawieniach i krwotokach. | 2 | |
| C7 | Podstawowe obrażenia w obrębie układu ruchu: złamania kości, skręcenia i zwichnięcia. Objawy i powikłania złamań, skręceń i zwichnięć. Zasady zakładania unieruchomień transportowych. Powikłania unieruchomień. | 2 | |
| C8 | Oparzenia, odmrożenia, porażenie prądem elektrycznym: przyczyny, rodzaje, stopnie, zagrożenia, postępowanie ratownicze. | 2 | |
| C9 | Skala RTS służąca do oceny ciężkości urazów w ratownictwie medycznym. Dokumentacja obowiązująca w ratownictwie medycznym. Utrwalenie widomości z zakresu semestru I | 4 | |
| C11 | Drogi podawania leków. Zasady przygotowywania i podawania leków. Sposoby obliczania i przeliczania dawek leków. Droga pokarmowa podawania leków: p.o., s.l., p.r.: wskazania, niebezpieczeństwa i zasady | 2 | |
| C12 | Wprowadzenie do wstrzyknięć. Zasady podawania leków śródskórnie i podskórnie. Wskazania, przeciwwskazania, zagrożenia podawania drogą s.c oraz i.c | 2 | |
| C13 | Standardowe i alternatywne podawanie leków drogą domięśniową. Zasady, wskazania, przeciwwskazania i niebezpieczeństwa podawania leków drogą i.m | 2 | |
| C14 | Zasady podawania leków drogą dożylną. Zasady kaniulacji żył z użyciem igły tradycyjnej, kaniulą typu wenflon oraz igły typu motylek. Wskazania, przeciwwskazania i niebezpieczeństwa podawania leków drogą i.v. | 2 | |
| C15 | Zasady podawania leków za pomocą kroplowego wlewu dożylnego oraz z wykorzystaniem pompy infuzyjnej. | 2 | |
| C16 | Zasady pobierania krwi żylnej i włośniczkowej do badań laboratoryjnych. Eliminowanie błędów przedlaboratoryjnych. Zasady pobierania krwi do badań wykonywanych w analizatorze parametrów krytycznych. | 1 | |
| C17 | Glukometria i insulinoterapia w stanach nagłych. Heparyna drobnocząsteczkowa w profilaktyce zatorowości zagrażającej życiu | 2 | |
| C18 | Tlenoterapia i nebulizacja – zasady, wskazania, przeciwwskazania, niebezpieczeństwa. | 2 | |

| | | | |
|---|---|---|---|
| C19 | Zasady wykonywania wkłuć doszpikowych przy użyciu gotowych zestawów. Wskazania, przeciwwskazania i niebezpieczeństwa podawania leków drogą i.o | 1 | |
| C20 | Wskazania, przeciwwskazani, niebezpieczeństwa cewnikowania pęcherza moczowego. Rodzaje cewników moczowych. | 1 | |
| C21 | Wskazania, przeciwwskazania, niebezpieczeństwa, zasady zakładania sondy do żołądka i płukania żołądka | 1 | |
| C22 | Wskazania, przeciwwskazania, niebezpieczeństwa i zasady wykonywania lewatywy i wlewki doodbytniczej | 1 | |
| | **Razem liczba godzin ćwiczeń – zakres wiedzy** | 40 | … |

| **Lp.** | **Treści ćwiczeń – zakres umiejętności** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| C1 | Analizowanie wykazu czynności ratowniczych wykonywanych przez ratownika medycznego. Higieniczne mycie i dezynfekcja rąk. Diagnostyczne zakładanie rękawic. Bezpieczne zdejmowanie rękawic. Chirurgiczne mycie i dezynfekcja rąk. Chirurgiczne zakładanie rękawic. | 4 | |
| C2 | Segregowanie odpadów medycznych i zużytego sprzętu jednorazowego. Wykonywanie dezynfekcji powierzchni i sprzętu wielorazowego użytku roztworami roboczymi środków antyseptycznych. Przygotowanie narzędzi do sterylizacji. | 4 | |
| C3 | Wykonywanie pomiarów i obserwacji służących do oceny układu krążenia: mierzenie ciśnienia tętniczego krwi metoda Korotkowa, określanie cech tętna, wykreślanie krzywej tętna, badanie nawrotu kapilarnego, obserwowanie zabarwienia i ucieplenia skóry. Interpretowanie wyników pomiarów. Wykonywanie ekg. | 6 | |
| C4 | Wykonywanie pomiarów i obserwacji służących do oceny układu oddechowego: liczenie i obserwowanie oddechu, określanie rodzaju oddechu, badanie $SpO_2$ za pomocą pulsoksymetru, obserwowanie zabarwienia skóry. Interpretowanie wyników pomiarów. | 4 | |
| C5 | Mierzenie temperatury zewnętrznej ciała, wykreślanie krzywej temperatury, określanie typu gorączki na podstawie uzyskanego wykresu. Badanie świadomości według skali AVPU i GCS. Badanie oczu w ocenie zaburzeń świadomości i stanów nagłych. | 4 | |
| C6 | Wykonywanie opatrunków osłaniających. Zaopatrywanie ran czystych i zakażonych. Przygotowanie zestawu i pola zabiegowego do szycia rany, asystowanie przy zabiegu | 6 | |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | szycia rany. | | |
| C7 | Bandażowanie różnych okolic ciała. | 8 | |
| C8 | Tamowanie krwotoków zewnętrznych. | 6 | |
| C9 | Zaopatrywanie złamań otwartych. Wykonywanie unieruchomień transportowych w obrażeniach kości długich i stawów | 8 | |
| C10 | Zaopatrywanie oparzeń i odmrożeń. | 4 | |
| C11 | Określanie stanu poszkodowanego z wykorzystaniem skali RTS. Sporządzanie dokumentacji medycznej. | 4 | |
| C12 | Doskonalenie umiejętności zaopatrywania obrażeń ciała. Podsumowanie zajęć w semestrze pierwszym. Analiza poziomu osiągniętych przez studentów efektów kształcenia. | 6 | |
| C13 | Analizowanie wykazu leków do podania przez ratownika medycznego bez zlecenia lekarskiego. Wykonywanie obliczeń dotyczących dawkowania leków. Przygotowanie leków do podania drogą p.o i s.l | 4 | |
| C14 | Przygotowanie zestawu do wykonywania wstrzyknięć. Ćwiczenia manipulacyjne: montowanie strzykawki i igły, nabieranie leków z ampułki i fiolki zgodnie z obliczoną dawką leku, porządkowanie zestawu wraz z segregacją odpadów medycznych. Wykonywanie wstrzyknięć śródskórnych i podskórnych | 4 | |
| C15 | Wykonywanie wstrzyknięć domięśniowych | 4 | |
| C16 | Doskonalenie umiejętności wykonywania wstrzyknięć domięśniowych. Wykorzystywanie alternatywnych sposobów podawania drogą domięśniową (mięsień czworogłowy uda, mięsień naramienny, mięsień pośladkowy po stronie brzusznej metodą Hochstettera i Sachtlebena) | 4 | |
| C17 | Wykonywanie kaniulacji żył obwodowych igłą iniekcyjną, kaniulą typu wenflon, igłą typu motylek. Przygotowanie i podawanie iniekcji drogą dożylną. | 8 | |
| C18 | Doskonalenie umiejętności kaniulacji żył obwodowych. Przygotowanie i podawanie leków w kroplowym wlewie dożylnym. Przygotowanie i podawanie leków z wykorzystaniem pompy infuzyjnej. | 4 | |
| C19 | Doskonalenie umiejętności nakłuć żylnych. Pobieranie krwi żylnej z wykorzystaniem systemu zamkniętego próżniowego. Pobieranie do badań krwi włośniczkowej. | 4 | |

| | | | |
|---|---|---|---|
| C20 | Doskonalenie umiejętności podawania leków drogą podskórną Alternatywne sposoby podawania leków drogą s.c (strzykawki „insulinówki", wstrzykiwacze typu PEN, ampułkostrzykawki) | 4 | |
| C21 | Techniki tlenoterapii – przygotowanie zestawu i podawanie tlenu. Przygotowanie i podawanie leków metodą nebulizacji. | 4 | |
| C22 | Technika wykonania wkłucia doszpikowego z użyciem gotowego zestawu. Przygotowanie i podawanie leków drogą i.o | 4 | |
| C23 | Wykonywanie cewnikowania pęcherza moczowego u kobiety i mężczyzny. | 4 | |
| C24 | Zakładanie sondy do żołądka i wykonywanie płukania żołądka | 4 | |
| C25 | Przygotowanie i podawanie wlewek doodbytniczych. Wykonanie lewatywy | 4 | |
| C26 | Doskonalenie nabytych umiejętności wykonywania zabiegów medycznych. Podsumowanie pracy studentów. Analiza stopnia osiągniętych efektów kształcenia. | 4 | |
| | **Razem liczba godzin ćwiczeń – zakres umiejętności** | 120 | |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Ćwiczenia – zakres wiedzy | M1- wyjaśnienie, elementy wykładu<br>M2- pogadanka, pytania i odpowiedzi | Projektor multimedialny, plansze anatomiczne: układu krążenia, układu oddechowego, układu kostnego, układu pokarmowego, układu moczowego, zdjęcia rtg obrażeń kostno-stawowych, wzory karty medycznych czynności ratunkowych, filmy dydaktyczne, „Chirurgiczne opracowanie rany" |
| Ćwiczenia – ćwiczenia zakres umiejętności | M2- gra decyzyjna (symulacja zdarzenia), analiza przypadku - *case study*,<br>M5 – pokaz, ćwiczenia w sytuacji symulowanej, instruktaż. | Stanowisko do mycia rąk, rękawice diagnostyczne niejałowe, rękawice chirurgiczne wyjałowione, pojemniki na odpady medyczne, zestaw do szycia ran, nici chirurgiczne, serwety zabiegowe, środki antyseptyczne do skóry, do powierzchni i do sprzętu, aparat do mierzenia ciśnienia tętniczego krwi manualny i |

| | | |
|---|---|---|
| | | elektroniczny, stetoskopy, pulsokymetr, skale AVPU, GCS, RTS, stolik zabiegowy, materiał opatrunkowy: kompresy gazowe jałowe, kompresy gazowe niejałowe, gaza opatrunkowa jałowa i niejałowa, opatrunki hemostatyczne, siatki opatrunkowe, bandaże elastyczne, bandaże dziane, chusty trójkątne, plastry z opatrunkiem, przylepiec, okleiny do kaniuli, zestaw szyn Kramera, zestaw szyn SAM-SPLINT, szyna wyciągowa na udo, zestaw kołnierzy ortopedycznych, pas do unieruchomienia miednicy, zestaw sztucznych obrażeń ciała, fantomy do wykonywania iniekcji podskórnych, domięśniowych, dożylnych, aparaty do toczenia płynów, igły iniekcyjne wszystkie rozmiary, kaniule dożylne, igły typu „motylek", strzykawki (wszystkie pojemności), pompa infuzyjna strzykawkowa, pompa infuzyjna pojemnościowa, wstrzykiwacze typu PEN z osprzętem, glukometr z osprzętem, zestaw do podawania tlenu, zestaw do nebulizacji, cewniki typu Foley, sonda żołądkowa, fantom do cewnikowania, fantom do płukania żołądka, wlewki doodbytkicze, fantom do zabiegów dorektalnych, zestaw do zabiegów dorektalnych, podkłady zabiegowe nieprzemakalne. |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| **Ćwiczenia – zakres** | F1 – „wejściówka" | Na ocenę podsumowującą składają się 3 elementy: |

| | | |
|---|---|---|
| **wiedzy** | | **3.** Ocena uzyska z F1 (wejściówki) – 20%<br>**4.** Ocena uzyskana z F1 (sprawdzian praktyczny) – 60%<br>**5.** Ocena uzyskana z P1 (egzamin ustny) – 20% |
| **Ćwiczenia – zakres umiejętności** | F1* – sprawdzian praktyczny umiejętności<br>F2 - obserwacja podczas zajęć (ocena ćwiczeń wykonywanych podczas zajęć) | |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Ćwiczenia | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | F1 | F1* | F2 | P1 | …. | …. |
| EPW1 | x | | | x | | |
| EPW2 | x | | | x | | |
| EPU1 | | x | x | | | |
| EPU2 | | x | x | | | |
| EPK1 | | x | x | | | |
| EPK2 | | x | x | | | |

**I – Kryteria oceniania**

| Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie | | | |
|---|---|---|---|
| Ocena | | | |
| Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..) | Dostateczny<br>dostateczny plus<br>3/3,5 | dobry<br>dobry plus<br>4/4,5 | bardzo dobry<br>**5** |
| EPW1 | Zna większość zasad aseptyki i antyseptyki, wymienia większość zasad pracy w warunkach wzmożonego reżimu sanitarnego | Zna wszystkie zasady aseptyki i antyseptyki oraz zasady pracy w warunkach wzmożonego reżimu sanitarnego. | Wykazuje się wiedzą wykraczającą poza zakres programowy przedmiotu. Proponuje nowatorskie rozwiązania pracy w warunkach wzmożonego reżimu sanitarnego. |
| EPW2 | Opanował treści kształcenia omawiane na zajęciach i pochodzące z literatury przedmiotu w stopniu pozwalającym na wykonywanie zabiegów medycznych w sytuacjach typowych. | Opanował treści kształcenia omawiane z zajęciach i pochodzące z literatury przedmiotu w stopniu pozwalającym na wykonywanie zabiegów medycznych w sytuacjach problemowych. | Wykazuje się wiedzą wykraczającą poza zakres problemowy przedmiotu. Trafnie wskazuje rozwiązania w skomplikowanych sytuacjach ratowniczych. Korzysta z literatury specjalistycznej spoza kanonu wskazanego przez nauczyciela. |
| EPU1 | Przestrzega większość zasad aseptyki i antyseptyki podczas wykonywania zbiegów medycznych. Nieznaczne błędy nie wpływają na jakość wykonywanych | Przestrzega większość zasad aseptyki i antyseptyki podczas wykonywania zbiegów medycznych. Nieznaczne błędy nie wpływają na jakość wykonywanych | Wykonując zabiegi medyczne przestrzega wszystkich zasad aseptyki i antyseptyki. Dostrzega błędy w zakresie postępowania aseptycznego, przewiduje skutki i proponuje trafne |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | zadań ratowniczych. Nie poszukuje samodzielnie sposobów doskonalenia umiejętności. | zadań ratowniczych. Samodzielnie doskonali umiejętności zawodowe, co skutkuje podniesieniem kompetencji zawodowych | rozwiązania. |
| EPU2 | Wykonuje zabiegi medyczne popełniając błędy techniczne wpływające nieznacznie na jakość wykonywanych zadań zawodowych. Dostrzega braki w umiejętnościach, ale wymaga ukierunkowania nauczyciela w poszukiwaniu sposobów doskonalenia umiejętności zawodowych. Uwagi nauczyciela przyjmuje prawidłowo. | Wykonuje zabiegi medyczne popełniając błędy techniczne nie wpływające na jakość wykonywanych zadań zawodowych. Uwagi nauczyciela wykorzystuje w dalszej pracy. Samodzielnie doskonali umiejętności zawodowe, co skutkuje podniesieniem ich poziomu. | Wykonuje zabiegi medyczne nie popełniając błędów technicznych. Prawidłowo wykonuje zadania zawodowe w warunkach stresu i presji czasu. Ocenia poziom swoich umiejętności, na bieżąco wyjaśnia wątpliwości. Dąży do stałego podnoszenia jakości wykonywanych zadań zawodowych. |
| EPK1 | Podczas wykonywania zbiegów medycznych nie zawsze przewiduje skutki swoich działań, ale wykazuje się odpowiedzialnością. Stara się eliminować wskazane nieprawidłowości. | Wykonując zadania zawodowe wykazuje się odpowiedzialnością za skutki swoich działań. Podejmuje analizę popełnionych błędów i eliminuje rozpoznane nieprawidłowości. | Samodzielnie analizuje wykonywane czynności. Argumentuje podejmowane decyzje. W sposób krytyczny odnosi się do błędów popełnianych przez siebie i innych. |
| EPK2 | Przestrzega poszanowania praw pacjenta podczas większości wykonywanych zabiegów medycznych. | Przestrzega poszanowania praw pacjenta podczas wszystkich wykonywanych zabiegów medycznych. | W sposób krytyczny odnosi do braku poszanowania praw pacjenta. Wykazuje się wysokim poziomem etyki zawodowej. |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Egzamin** |

**K – Literatura przedmiotu**

**Literatura obowiązkowa:**

1. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 grudnia 2019 r. w sprawie medycznych czynności ratunkowych i świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe, które mogą być udzielane przez ratownika medycznego (Dz.U. 2019, poz. 2479) ze zmianami z dnia 27 listopada (DZ.U.2020r. poz.2110)
2. Chrząszczewska Anna: Bandażowanie. PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa 2021.
3. Budynek Małgorzata, Nowacki Cyprian: Widza o opatrunkach, Wyd. Adi, Łódź 1998.
4. Budynek Małgorzata, Nowacki Cyprian: Opatrywanie ran. Wiedza i umiejętności. Wyd. Makmed, Lublin 2008
5. John Emory Campbell , Roy Lee Alson „ITLS INTERNATIONAL TRAUMA LIFE SUPPORT.

Ratownictwo przedszpitalne w urazach", Wydawnictwo Medycyna Praktyczna, Kraków 2017

6. Ciechaniewicz W.: Wstrzyknięcia. Wydawnictwo Lekarskie PZWL., Warszawa 2007.
7. Dzirba A.: Wstrzyknięcia domięśniowe. Wydawnictwo Lekarskie PZWL., Warszawa 2010.
8. Hildebrand N.: Iniekcje, infuzje, pobieranie krwi. Wydawnictwo medyczne Urban & Partner, Wrocław 2001.
9. Houghton A.R., Gray D.: EKG jasno i zrozumiale. Wydawnictwo α-medica Press, Bielsko Biała 1999.
10. Paciorek P., Patrzała A.: Medyczne czynności ratunkowe. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2015.
11. Młynarski R.: Port dożylny. Lublin 2009
12. Nutbeam T., Daniels R.: Procedury zabiegowe. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2012

**Literatura zalecana / fakultatywna:**

1. Platt Thomas, Lejeune Debra A., Stoy Walt Alan „Ratownik medyczny" I wydanie polskie Juliusz Jakubaszko, Wydawnictwo medyczne Urban&Partner 2013
2. Brożek L.: Wstrzyknięcia i wlewy dożylne. Wydawnictwo Lekarskie PZWL., Warszawa 1998.
3. Kózka M., Płaszewska-Żywko L.: Procedury pielęgniarskie. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2009
4. Nutbeam T., Daniels R.: Procedury zabiegowe. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2012

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| Forma aktywności studenta | Liczba godzin na realizację | |
|---|---|---|
| | na studiach stacjonarnych | na studiach niestacjonarnych |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 160 | |
| Konsultacje | 10 | |
| Czytanie literatury | 20 | |
| Przygotowanie do wejściówek | 10 | |
| Przygotowanie do ćwiczeń | 10 | |
| Przygotowanie do sprawdzianu praktycznego | 5 | |
| Przygotowanie do egzaminu praktycznego | 10 | |
| **Suma godzin:** | **225** | |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin: 25-30 g ):** | **9** | |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Iwona Ratuszniak |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | adres e-mail: ivonar@mrat.info |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **PROCEDURY RATUNKOWE PRZEDSZPITALNE** |
| **2. Punkty ECTS** | **4** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Wykłady, zajęcia kliniczne** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **II** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **MGR MIROSŁAW BARANOWICZ** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 3** | **W:15, ZK:30;** | **-** |
| **Semestr 4** | **W:15, ZK:30;** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **90** | |

**C - Wymagania wstępne**

Znajomość zagadnień z zakresu anatomii, fizjologii, patofizjologii

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Kształtowanie wiedzy w zakresie prowadzenia zaawansowanych zabiegów resuscytacyjnych u osób w różnym wieku zgodnie z aktualną wiedzą medyczną w warunkach przedszpitalnych |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Kształtowanie u studenta umiejętności wykonywania zabiegów medycznych podejmowanych w trakcie prowadzenia działań ratunkowych oraz współpracy z zespołem i jednostkami współpracującymi w ramach Systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne. |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Kształtowanie u studenta postawy wrażliwości na problemy osób poszkodowanych, dyskrecji oraz poszanowania praw pacjentów. |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | **Kierunkowy efekt** |
|---|---|

| | | uczenia się |
|---|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | | |
| EPW1 | zasady postępowania przedszpitalnego i w SOR w obrażeniach: czaszkowo - mózgowych, kręgosłupa i rdzenia kręgowego, kończyn, jamy brzusznej i klatki piersiowej oraz w przypadku wstrząsu; | K_W195 |
| EPW2 | procedury specjalistyczne w stanach nagłych pochodzenia urazowego stosowane w ramach postępowania przedszpitalnego i w SOR; | K_W192 |
| EPW3 | stany zagrożenia w chorobach nowotworowych i hematologicznych, zaburzeniach układu krzepnięcia, zespole wykrzepiania wewnątrznaczyniowego i ostrej białaczce oraz zasady postępowania przedszpitalnego w tych stanach; | K_W123 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | monitorować stan pacjenta podczas czynności medycznych i transportowych | K_U73 |
| EPU2 | przyrządowo udrażniać drogi oddechowe metodami nagłośniowymi, wykonywać intubację dotchawiczą w laryngoskopii bezpośredniej i pośredniej | K_U85 |
| EPU3 | dokonywać segregacji medycznej przedszpitalnej pierwotnej i wtórnej oraz segregacji szpitalnej | K_U102 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym. | K_K04 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| Lp. | Treści wykładów | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| W1 | Mnogie obrażenia ciała - priorytety transportowe | 3 | - |
| W2 | Priorytety w zaopatrywaniu chorych na miejscu zdarzenia | 3 | - |
| W3 | Kwalifikacja chorych do centrum urazowego | 3 | - |
| W4 | Pacjenci priorytetowi wg ITLS | 3 | - |
| W5 | Zasady segregacji chorych w SOR – priorytety terapeutyczne. | 3 | - |
| W6 | Procedury postępowania z chorym urazowym w SOR, diagnostyka, leczenie operacyjne, zasada „damagecontrol”. | 3 | - |
| W7 | Zasady płynoterapii w mnogich obrażeniach ciała | 3 | - |
| W8 | Postępowanie z dziećmi z mnogimi obrażeniami ciała | 3 | - |
| W9 | Mnogie obrażenia ciała u pacjentów geriatrycznych. | 3 | - |
| W10 | Podsumowanie wiadomości i przygotowanie studenta do zajęć kliniczny. | 3 | - |
| | Razem liczba godzin zajęć klinicznych | 30 | - |

| Lp. | Treści zajęć klinicznych | Liczba godzin na studiach |
|---|---|---|

| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
|---|---|---|---|
| ZK1 | Współpraca systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne z innymi służbami powołanymi do udzielania pomocy. | 2 | - |
| ZK2 | Skale ciężkości obrażeń w opiece nad pacjentem z obrażeniami ciała. | 2 | - |
| ZK3 | Łączność radiowa z Dyspozytornią Medyczną i Centrum Powiadamiania Ratunkowego. | 2 | - |
| ZK4 | Skale oceny świadomości. Skala AVPU, skala GCS. | 2 | - |
| ZK5 | Badanie urazowe ITLS. | 2 | - |
| ZK6 | Tlenoterapia bierna i czynna. | 2 | - |
| ZK7 | Przyrządowe techniki zabezpieczania drożności dróg oddechowych. | 2 | - |
| ZK8 | Tamowanie krwotoków i krwawień. | 2 | - |
| ZK9 | Opatrywanie chirurgiczne ran. | 2 | - |
| ZK10 | Resuscytacja płynowa. | 2 | - |
| ZK11 | Dostęp doszpikowy. | 2 | - |
| ZK12 | Badanie fizykalne. | 2 | - |
| ZK13 | Postępowanie na miejscu zdarzenia. | 2 | - |
| ZK14 | Stosowanie unieruchomienia u pacjenta z podejrzeniem urazu kręgosłupa. | 2 | - |
| ZK15 | Zaopatrywanie obrażeń ciała narządu ruchu. | 2 | - |
| ZK16 | Leki przeciwbólowe w praktyce ZRM. | 2 | - |
| ZK17 | Farmakoterapia stosowana w ZRM. | 2 | - |
| ZK18 | Techniki bandażowania. | 2 | - |
| ZK19 | Monitorowanie pacjenta na miejscu zdarzenia. | 2 | - |
| ZK20 | Zaburzenia rytmu serca. | 2 | - |
| ZK21 | Przygotowanie pacjenta do transportu. | 2 | - |
| ZK22 | Opieka nad pacjentem podczas transportu. | 2 | - |
| ZK23 | Resuscytacja krążeniowo-oddechowa. | 2 | - |
| ZK24 | Segregacja poszkodowanych w zdarzeniu mnogim. | 2 | - |
| ZK25 | Organizacja opieki w zdarzeniach o charakterze masowych | 2 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| ZK26 | Procedury uzupełniania materiałów medycznych w ambulansie. | 2 | - |
| ZK27 | Testowanie funkcjonowania sprzętu diagnostycznego. | 2 | - |
| ZK28 | Opieka psychologiczna nad pacjentami na miejscu zdarzenia i podczas transportu. | 2 | - |
| ZK29 | Wsparcie członków rodziny pacjenta. | 2 | - |
| ZK30 | Posumowanie i zaliczenie | 2 | - |
| | **Razem liczba godzin zajęć klinicznych** | 60 | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Wykład | wykład informacyjny | projektor |
| Zajęcia kliniczne | analiza przypadku | |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Wykład | | P2 zaliczenie z oceną |
| Zajęcia kliniczne | obserwacja podczas zajęć / aktywność | P3 |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Wykład | | Zajęcia kliniczne | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Metoda oceny | P2 | P3 | …… | …. | …. |
| EPW1 | | x | x | | | |
| EPW2 | | x | x | | | |
| EPW3 | | x | x | | | |
| EPU1 | | x | x | | | |
| EPU2 | | x | x | | | |
| EPU3 | | x | x | | | |
| EPK1 | | x | x | | | |

**I – Kryteria oceniania**

| **Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie** | | | |
|---|---|---|---|
| **Ocena** | | | |
| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..)** | **Dostateczny dostateczny plus 3/3,5** | **dobry dobry plus 4/4,5** | **bardzo dobry 5** |
| EPW1 | Zna wybrane zasady postępowania | Zna zasady postępowania | Zna wszystkie wymagane zasady postępowania |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | przedszpitalnego i w SOR w obrażeniach: czaszkowo - mózgowych, kręgosłupa i rdzenia kręgowego, kończyn, jamy brzusznej i klatki piersiowej oraz w przypadku wstrząsu; | przedszpitalnego i w SOR w obrażeniach: czaszkowo - mózgowych, kręgosłupa i rdzenia kręgowego, kończyn, jamy brzusznej i klatki piersiowej oraz w przypadku wstrząsu; | przedszpitalnego i w SOR w obrażeniach: czaszkowo - mózgowych, kręgosłupa i rdzenia kręgowego, kończyn, jamy brzusznej i klatki piersiowej oraz w przypadku wstrząsu; |
| EPW2 | Zna wybrane procedury specjalistyczne w stanach nagłych pochodzenia urazowego stosowane w ramach postępowania przedszpitalnego i w SOR; | Zna procedury specjalistyczne w stanach nagłych pochodzenia urazowego stosowane w ramach postępowania przedszpitalnego i w SOR; | Zna wszystkie wymagane procedury specjalistyczne w stanach nagłych pochodzenia urazowego stosowane w ramach postępowania przedszpitalnego i w SOR; |
| EPW3 | Zna podstawowe stany zagrożenia w chorobach nowotworowych i hematologicznych, zaburzeniach układu krzepnięcia, zespole wykrzepiania wewnątrznaczyniowego i ostrej białaczce oraz zasady postępowania przedszpitalnego w tych stanach; | Zna stany zagrożenia w chorobach nowotworowych i hematologicznych, zaburzeniach układu krzepnięcia, zespole wykrzepiania wewnątrznaczyniowego i ostrej białaczce oraz zasady postępowania przedszpitalnego w tych stanach; | Zna wszystkie stany zagrożenia w chorobach nowotworowych i hematologicznych, zaburzeniach układu krzepnięcia, zespole wykrzepiania wewnątrznaczyniowego i ostrej białaczce oraz zasady postępowania przedszpitalnego w tych stanach; |
| EPU1 | Jest świadomy konieczności monitorowania stanu pacjenta podczas czynności medycznych i transportowych | Zna zasady monitorowania stanu pacjenta podczas czynności medycznych i transportowych | Zna wszystkie wymagane zasady monitorowania stanu pacjenta podczas czynności medycznych i transportowych |
| EPU2 | Wykonuje niektóre zabiegi przyrządowego udrażniania dróg oddechowych metodami nagłośniowymi oraz wykonywania intubacji dotchawiczej w laryngoskopii bezpośredniej i pośredniej | Wykonuje zabiegi przyrządowego udrażniania dróg oddechowych metodami nagłośniowymi oraz wykonywania intubacji dotchawiczej w laryngoskopii bezpośredniej i pośredniej | Wykonuje wszystkie wymagane zabiegi przyrządowego udrażniania dróg oddechowych metodami nagłośniowymi oraz wykonywania intubacji dotchawiczej w laryngoskopii bezpośredniej i pośredniej |
| EPU3 | Zna podstawowe zasady segregacji medycznej przedszpitalnej pierwotnej i wtórnej oraz segregacji szpitalnej | Zna zasady segregacji medycznej przedszpitalnej pierwotnej i wtórnej oraz segregacji | Zna wszystkie wymagane zasady segregacji medycznej przedszpitalnej pierwotnej i wtórnej oraz segregacji szpitalnej |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | szpitalnej | |
| EPK1 | Rozumie konieczność organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym. | Rozumie i zna skutki konieczności organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym. | Rozumie, zna skutki i wprowadza w swoje działania organizowanie pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym. |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Zaliczenie z oceną** |

**K – Literatura przedmiotu**

**Literatura obowiązkowa:**

1. Andres J: Wytyczne resuscytacji 2015 Polska Rada Resuscytacji, Europejska Rada Resuscytacji, Kraków 2016.
2. USTAWA z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym. Dz. U. 2006 Nr 191 poz. 1410.
3. Gucwa J., Ostrowski M.: Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne i wybrane stany nagłe. Medycyna Praktyczna, Kraków 2018.
4. Campbell J.E., RL Alson: ITLS International Trauma Life Support. Ratownictwo przedszpitalne w urazach. Medycyna Praktyczna, Kraków 2017.
5. Guła P., Machała W.: Postępowanie przedszpitalne w obrażeniach ciała. PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa 2015.
6. Ustawa o Państwowym Ratownictwie Medycznym z 8 września 2006
7. Wytyczne 2015 resuscytacji krążeniowo-oddechowej. ERC-PRR Kraków,2015
8. Ładny JR, Wojewódzka M. red. Medycyna Ratunkowa w pytaniach i odpowiedziach. Medipage 2016 r.

**Literatura zalecana / fakultatywna:**

1. Mitręga K.A., Krzemiński T.F.: Farmakologia i farmakoterapia dla ratowników medycznych. Elsevier Urban & Partner, 2017.
2. Kleszczyński J., Zawadzki M.: Leki w ratownictwie medycznym. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2017.
3. Plantz SH, Wipfler EJ, Jakubaszko J (red. wyd. pol.): NMS: Medycyna Ratunkowa. Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2008.
4. Gaszyński W.: Intensywna terapia i medycyna ratunkowa. PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa 2019
5. Ł.Szarpak Organizacja Ratownictwa Medycznego, Promotor Kraków 2012 r.
6. J. Jakubaszkored.pol. Medycyna Ratunkowa NMS, Wroclaw 2008

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| Forma aktywności studenta | Liczba godzin na realizację | |
|---|---|---|
| | na studiach stacjonarnych | na studiach niestacjonarnych |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 90 | - |
| Konsultacje | 5 | - |

| | | |
|---|---|---|
| Czytanie literatury | 10 | - |
| Przygotowanie do zajęć | 5 | - |
| Przygotowanie do zaliczenia | 10 | - |
| **Suma godzin:** | **120** | **-** |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25-30 g. ):** | **4** | **-** |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Mirosław Baranowicz |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **PROCEDURY RATUNKOWE WEWNĄTRZSZPITALNE** |
| **2. Punkty ECTS** | **4** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Wykłady, zajęcia kliniczne** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **II** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **MGR KATARZYNA ZYGMUNT** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 3** | **W:15, ZK:30;** | **-** |
| **Semestr 4** | **W:15, ZK:30;** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **90** | |

**C - Wymagania wstępne**

| |
|---|
| Znajomość zagadnień z zakresu anatomii, fizjologii, patofizjologii |

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Zdobycie wiedzy do wykonywania medycznych czynności ratunkowych będących w kompetencjach ratownika medycznego w warunkach wewnątrzszpitalnych. |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Kształtowanie postawy wrażliwości na problemy osób poszkodowanych, dyskrecji oraz poszanowania praw pacjenta. Umiejętności pracy w zespole terapeutycznym oraz komunikowania się z przełożonymi, pacjentem i jego rodziną. |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Kształtowanie poczucia stałego doskonalenia zawodowego oraz dbałości o sprzęt medyczny będący na wyposażeniu oddziałów szpitalnych. |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K) | Kierunkowy efekt |
|---|---|

| | | uczenia się |
|---|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | | |
| EPW1 | zasady postępowania szpitalnego i w SOR w obrażeniach: czaszkowo - mózgowych, kręgosłupa i rdzenia kręgowego, kończyn, jamy brzusznej i klatki piersiowej oraz w przypadku wstrząsu; | K_W195 |
| EPW2 | procedury specjalistyczne w stanach nagłych pochodzenia urazowego stosowane w ramach postępowania szpitalnego i w SOR; | K_W192 |
| EPW3 | rodzaje terapii inwazyjnej stosowane w SOR; | K_W180 |
| EPW4 | zaburzenia równowagi kwasowo-zasadowej i wodno-elektrolitowej oraz zasady postępowania przedszpitalnego i w SOR w takich zaburzeniach; | K_W189 |
| EPW5 | zasady postępowania profilaktycznego zakażeń w SOR; | K_W190 |
| EPW6 | standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia; | K_W215 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | przeprowadzać wywiad medyczny z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych | K_U52 |
| EPU2 | identyfikować błędy i zaniedbania w praktyce ratownika medycznego | K_U72 |
| EPU3 | stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki, zaopatrywać prostą ranę, zakładać i zmieniać jałowy opatrunek chirurgiczny | K_U88 |
| EPU4 | dokonywać segregacji medycznej szpitalnej pierwotnej i wtórnej oraz segregacji szpitalnej | K_U102 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. | K_K05 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| Lp. | Treści wykładów | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| W1 | Mnogie obrażenia ciała-priorytety transportowe. | 2 | - |
| W2 | Priorytety w zaopatrywaniu chorych na miejscu zdarzenia. | 2 | - |
| W3 | Kwalifikacja chorych do centrum urazowego. | 2 | - |
| W4 | Zasady Pacjent priorytetowy wg ITLS. | 2 | - |
| W5 | Zasada segregacji chorych w SOR –priorytety terapeutyczne. | 2 | - |
| W6 | Procedury postępowania z chorym urazowym w SOR, diagnostyka, leczenie operacyjne, zasada „damage control”. | 2 | - |
| W7 | Zasady płynoterapii w mnogich obrażeniach ciała. | 2 | - |
| W8 | Postępowanie z dziećmi z mnogimi obrażeniami ciała. | 2 | - |
| W9 | Mnogie obrażenia ciała u pacjentów geriatrycznych. | 2 | - |
| W10 | MOC –działania zespołowe. | 2 | - |
| W11 | Techniki monitorowania pacjentów z mnogimi | 2 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | obrażeniami ciała. | | |
| W12 | Trauma team –skład, rola członków, zadania ratownika medycznego. | 2 | - |
| W13 | Mnogie obrażenia ciała –priorytety terapeutyczne. | 2 | - |
| W14 | Diagnostyka obrazowa w mnogich obrażeniach ciała. | 2 | - |
| W15 | Podsumowanie wiadomości i przygotowanie studenta do zajęć kliniczny. | 2 | - |
| | **Razem liczba godzin wykładów** | 30 | - |

| **Lp.** | **Treści zajęć klinicznych** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| ZK1 | Zapoznanie z zasadami organizacji i funkcjonowania zakładu opieki zdrowotnej. | 2 | - |
| ZK2 | Rola i zakres opieki w warunkach szpitalnych. | 2 | - |
| ZK3 | Procedury postępowania z pacjentem w warunkach wewnątrzszpitalnych. | 2 | - |
| ZK4 | Zasady dokumentowania wykonanych medycznych czynności ratunkowych. | 2 | - |
| ZK5 | Priorytety w postępowaniu z pacjentem w stanie bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia. | 2 | - |
| ZK6 | Farmakoterapia i resuscytacja płynowa w ramach opieki nad pacjentem w warunkach szpitalnych. | 2 | - |
| ZK7 | Zasady zbierania wywiadu medycznego. | 2 | - |
| ZK8 | Zasady monitorowania pacjentów. | 2 | - |
| ZK9 | Skale oceny świadomości. Skala AVPU, skala GCS. | 2 | - |
| ZK10 | Resuscytacja krążeniowo-oddechowa. | 2 | - |
| ZK11 | Diagnostyka obrazowa w praktyce postępowania wewnątrzszpitalnego. | 2 | - |
| ZK12 | Przyrządowe techniki zabezpieczania drożności dróg oddechowych. | 2 | - |
| ZK13 | Opieka psychologiczna nad pacjentem i jego rodziną. | 2 | - |
| ZK14 | Postępowanie z pacjentem z obrażenia ciała. | 2 | - |
| ZK15 | Skale ciężkości obrażeń w opiece nad pacjentem. | 2 | - |
| ZK16 | Badanie urazowe według schematu ITLS. | 2 | - |
| ZK17 | Tamowanie krwotoków i krwawień oraz chirurgiczne zaopatrywanie ran. | 2 | - |
| ZK18 | Ostry Zespół Wieńcowy – postępowanie z pacjentem. | 2 | - |
| ZK19 | Postępowanie z pacjentem z udarem mózgu. | 2 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| ZK20 | Zasady segregacji medycznej w warunkach wewnątrzszpitalnych. | 2 | - |
| ZK21 | Przygotowywanie zestawów i realizacja zleconych medycznych czynności ratunkowych. | 2 | - |
| ZK22 | Podawanie leków różnymi drogami podania zgodnie ze zleceniem lekarskim. | 2 | - |
| ZK23 | Pobieranie materiału do badań laboratoryjnych. | 2 | - |
| ZK24 | Tlenoterapia bierna i czynna oraz wentylacja mechaniczna w ramach opieki szpitalnej. | 2 | - |
| ZK25 | Przyrządowe metody udrażniania dróg oddechowych. | 2 | - |
| ZK26 | Zasady wykonania dostępu donaczyniowego i doszpikowego. | 2 | - |
| ZK27 | Zasady postępowania z pacjentem z zaburzeniami rytmu serca. | 2 | - |
| ZK28 | Stosowanie unieruchomienia u pacjenta z podejrzeniem urazu kręgosłupa. | 2 | - |
| ZK29 | Postępowanie z pacjentem z oparzeniem ciała w warunkach wewnątrzszpitalnych. | 2 | - |
| ZK30 | Posumowanie i zaliczenie | 2 | - |
| | **Razem liczba godzin zajęć klinicznych** | 60 | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Wykład | wykład informacyjny | projektor |
| Zajęcia kliniczne | Analiza przypadku | |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Wykład | | P2 |
| Zajęcia kliniczne | obserwacja podczas zajęć / aktywność | P3 |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Wykład | | Zajęcia kliniczne | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Metoda oceny …. | P2 | P3 | …… | …. | …. |
| EPW1 | | x | x | | | |
| EPW2 | | x | x | | | |
| EPW3 | | x | x | | | |
| EPW4 | | x | x | | | |
| EPW5 | | x | x | | | |
| EPW6 | | x | x | | | |

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| EPU1 | | x | x | | | |
| EPU2 | | x | x | | | |
| EPU3 | | x | x | | | |
| EPU4 | | x | x | | | |
| EPK1 | | x | x | | | |

**I – Kryteria oceniania**

| **Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie** | | | |
|---|---|---|---|
| **Ocena** | | | |
| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..)** | **Dostateczny dostateczny plus 3/3,5** | **dobry dobry plus 4/4,5** | **bardzo dobry 5** |
| EPW1 | Zna wybrane zasady postępowania szpitalnego i w SOR w obrażeniach: czaszkowo - mózgowych, kręgosłupa i rdzenia kręgowego, kończyn, jamy brzusznej i klatki piersiowej oraz w przypadku wstrząsu; | Zna zasady postępowania szpitalnego i w SOR w obrażeniach: czaszkowo - mózgowych, kręgosłupa i rdzenia kręgowego, kończyn, jamy brzusznej i klatki piersiowej oraz w przypadku wstrząsu; | Zna wszystkie wymagane zasady postępowania szpitalnego i w SOR w obrażeniach: czaszkowo - mózgowych, kręgosłupa i rdzenia kręgowego, kończyn, jamy brzusznej i klatki piersiowej oraz w przypadku wstrząsu; |
| EPW2 | Zna wybrane procedury specjalistyczne w stanach nagłych pochodzenia urazowego stosowane w ramach postępowania szpitalnego i w SOR; | Zna procedury specjalistyczne w stanach nagłych pochodzenia urazowego stosowane w ramach postępowania szpitalnego i w SOR; | Zna wszystkie wymagane procedury specjalistyczne w stanach nagłych pochodzenia urazowego stosowane w ramach postępowania szpitalnego i w SOR; |
| EPW3 | Zna wybrane rodzaje terapii inwazyjnej stosowane w SOR; | Zna rodzaje terapii inwazyjnej stosowane w SOR; | Zna wszystkie wymagane rodzaje terapii inwazyjnej stosowane w SOR; |
| EPW4 | Zna wybrane zaburzenia równowagi kwasowo-zasadowej i wodno-elektrolitowej oraz zasady postępowania przedszpitalnego i w SOR w takich zaburzeniach; | Zna zaburzenia równowagi kwasowo-zasadowej i wodno-elektrolitowej oraz zasady postępowania przedszpitalnego i w SOR w takich zaburzeniach; | Zna wszystkie zaburzenia równowagi kwasowo-zasadowej i wodno-elektrolitowej oraz zasady postępowania przedszpitalnego i w SOR w takich zaburzeniach; |
| EPW5 | Zna wybrane zasady postępowania profilaktycznego zakażeń w SOR; | Zna zasady postępowania profilaktycznego zakażeń w SOR; | Zna wszystkie zasady postępowania profilaktycznego zakażeń w SOR; |
| EPW5 | Zna wybrane standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia; | Zna standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia; | Zna wszystkie standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia; |
| EPU1 | Przeprowadza wywiad medyczny z pacjentem | Przeprowadza wywiad medyczny z pacjentem | Przeprowadza wywiad medyczny z pacjentem |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych, ale nie zna skutków jego prawidłowego stosowania. | dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych | dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych i zna skutków jego prawidłowego stosowania. |
| EPU2 | Stara się identyfikować błędy i zaniedbania w praktyce ratownika medycznego | Identyfikuje błędy i zaniedbania w praktyce ratownika medycznego | Skutecznie identyfikuje błędy i zaniedbania w praktyce ratownika medycznego |
| EPU3 | Stosuje się do niektórych zasad aseptyki i antyseptyki, zaopatruje prostą ranę, zakłada i zmienia jałowy opatrunek chirurgiczny | Stosuje się do zasad aseptyki i antyseptyki, zaopatruje prostą ranę, zakłada i zmienia jałowy opatrunek chirurgiczny | Stosuje się do wszystkich wymaganych zasad aseptyki i antyseptyki, zaopatruje prostą ranę, zakłada i zmienia jałowy opatrunek chirurgiczny |
| EPU4 | Podejmuje próby dokonywania segregacji medycznej szpitalnej | Dokonuje segregacji medycznej szpitalnej | Zawsze prawidłowo dokonuje segregacji medycznej szpitalnej |
| EPK1 | Dostrzegania czynniki wpływające na reakcje własne i pacjenta. | Określa wzajemne relacje między człowiekiem a środowiskiem; | Określa i dba o wzajemne relacje między człowiekiem a środowiskiem; |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Zaliczenie z oceną** |

**K – Literatura przedmiotu**

**Literatura obowiązkowa:**

9. Andres J: Wytyczne resuscytacji 2015 Polska Rada Resuscytacji, Europejska Rada Resuscytacji, Kraków 2016.
10. USTAWA z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym. Dz. U. 2006 Nr 191 poz. 1410.
11. Gucwa J., Ostrowski M.: Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne i wybrane stany nagłe. Medycyna Praktyczna, Kraków 2018.
12. Campbell J.E., RL Alson: ITLS International Trauma Life Support. Ratownictwo przedszpitalne w urazach. Medycyna Praktyczna, Kraków 2017.
13. Guła P., Machała W.: Postępowanie przedszpitalne w obrażeniach ciała. PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa 2015.
14. Ustawa o Państwowym Ratownictwie Medycznym z 8 września 2006
15. Wytyczne 2015 resuscytacji krążeniowo-oddechowej. ERC-PRR Kraków, 2015
16. Ładny JR, Wojewódzka M. red. Medycyna Ratunkowa w pytaniach i odpowiedziach. Medipage 2016 r.

**Literatura zalecana / fakultatywna:**

7. Mitręga K.A., Krzemiński T.F.: Farmakologia i farmakoterapia dla ratowników medycznych. Elsevier Urban & Partner, 2017.
8. Kleszczyński J., Zawadzki M.: Leki w ratownictwie medycznym. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2017.
9. Plantz SH, Wipfler EJ, Jakubaszko J (red. wyd. pol.): NMS: Medycyna Ratunkowa. Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2008.
10. Gaszyński W.: Intensywna terapia i medycyna ratunkowa. PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa 2019
11. Ł.Szarpak Organizacja Ratownictwa Medycznego, Promotor Kraków 2012 r.
12. J. Jakubaszkored.pol. Medycyna Ratunkowa NMS, Wroclaw 2008

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| Forma aktywności studenta | Liczba godzin na realizację | |
|---|---|---|
| | na studiach stacjonarnych | na studiach niestacjonarnych |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 90 | |
| Konsultacje | 5 | |
| Czytanie literatury | 10 | |
| Przygotowanie do zajęć | 5 | |
| Przygotowanie do zaliczenia | 10 | |
| **Suma godzin:** | **120** | |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25-30 g. ):** | **4** | |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Katarzyna Zygmunt |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **PSYCHIATRIA Z ELEMENTAMI PSYCHIATRII DZIECIĘCEJ** |
| **2. Punkty ECTS** | **4** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Wykłady, zajęcia kliniczne** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **III** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **DR N. MED. MAŁGORZATA SMIAROWSKA** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 6** | **W:30 ; ZK:30;** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **60** | |

**C - Wymagania wstępne**

| |
|---|
| Znajomość psychopatologii wieku rozwojowego |

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Potrafi ocenić wpływ obecności zaburzeń rozwoju psychicznych na wtórne pojawienie się zaburzeń emocjonalnych u pacjenta oraz zróżnicować czy zaburzenia te są objawem innych zaburzeń i chorób psychicznych. |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Rozumie konieczność i potrafi podjąć współpracę z innymi specjalistami w celu zapewnienia pacjentowi multidyscyplinarnego systemu opieki. Dostosowuje swoje działania terapeutyczne do indywidualnych potrzeb pacjenta. |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Kompetencje interpersonalne |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | | |
| EPW1 | symptomatologię ogólną zaburzeń psychicznych i zasady ich klasyfikacji według głównych systemów klasyfikacyjnych; | K_W109 |
| EPW2 | objawy najczęstszych chorób psychicznych, zasady ich diagnozowania i postępowania terapeutycznego; | K_W110 |
| EPW3 | specyfikę zaburzeń psychicznych u dzieci, młodzieży i osób starszych; | K_W111 |
| EPW4 | regulacje prawne dotyczące ochrony zdrowia psychicznego, ze szczególnym uwzględnieniem zasad przyjęcia do szpitala psychiatrycznego; | K_W112 |
| EPW5 | etiopatogenezę i objawy kliniczne podstawowych zaburzeń psychicznych; | K_W227 |
| EPW6 | możliwości stosowania psychoterapii u pacjentów z zaburzeniami psychicznymi; | K_W229 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | oceniać i opisywać stan psychiczny pacjenta; | K_U60 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | K_K01 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| **Lp.** | **Treści wykładów** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| W1 | Badanie psychiatryczne – ocena stanu psychicznego pacjenta. Zasady kontaktu z osobą z zaburzeniami psychicznymi, także z dziećmi | 3 | - |
| W2 | Psychopatologia ogólna - objawy psychopatologiczne, pojęcie normalności w psychiatrii | 3 | - |
| W3 | Zasady klasyfikacji zaburzeń psychicznych. | 3 | - |
| W4 | Schizofrenia. | 2 | - |
| W5 | Organiczne zaburzenia psychiczne. | 2 | - |
| W6 | Zaburzenia afektywne. | 2 | - |
| W7 | Zaburzenia psychiczne związane z używaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież i dzieci. | 2 | - |
| W8 | Zaburzenia nerwicowe, związane ze stresem i pod postacią somatyczną. | 2 | - |
| W9 | Zaburzenia osobowości. | 2 | - |
| W10 | Stany nagłe w psychiatrii (ocena ryzyka samobójstwa, zachowania agresywne, zaburzenia świadomości). | 2 | - |
| W11 | Leczenie biologiczne w psychiatrii. | 2 | - |
| W12 | Aspekty prawne w psychiatrii - Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego, Ustawa o prawach pacjenta i rzeczniku praw pacjenta. | 3 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| W13 | Podsumowanie wiadomości i przygotowanie studenta do zajęć kliniczny. | 2 | - |
| | **Razem liczba godzin wykładów** | **30** | - |

| **Lp.** | **Treści zajęć klinicznych** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| ZK1 | Nawiązanie kontaktu terapeutycznego, ocena stanu psychicznego i omówienie możliwości diagnostyki i terapii pacjenta z zaburzeniem depresyjnym nawracającym. | 4 | - |
| ZK2 | Nawiązanie kontaktu terapeutycznego, ocena stanu psychicznego i omówienie możliwości diagnostyki i terapii pacjenta z zaburzeniem afektywnym dwubiegunowym. | 4 | - |
| ZK3 | Nawiązanie kontaktu terapeutycznego, ocena stanu psychicznego i omówienie możliwości diagnostyki i terapii pacjenta z zaburzeniem urojeniowym. | 4 | - |
| ZK4 | Nawiązanie kontaktu terapeutycznego, ocena stanu psychicznego i omówienie możliwości diagnostyki i terapii pacjenta ze schizofrenią. | 4 | - |
| ZK5 | Nawiązanie kontaktu terapeutycznego, ocena stanu psychicznego i omówienie możliwości diagnostyki i terapii pacjenta z zaburzeniem lękowym | 4 | - |
| ZK6 | Nawiązanie kontaktu terapeutycznego, ocena stanu psychicznego i omówienie możliwości diagnostyki i terapii pacjenta z zaburzeniem psychicznym związanym ze stosowaniem substancji psychoaktywnych | 4 | - |
| ZK7 | Ocena ryzyka samobójstwa i zachowań agresywnych u pacjenta z zaburzeniami psychicznymi, także wśród dzieci i młodzieży. | 4 | - |
| ZK8 | Podsumowanie i zaliczenie | 2 | - |
| | **Razem liczba godzin zajęć klinicznych** | **30** | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Wykład | wykład informacyjny | projektor |
| Zajęcia kliniczne | analiza tekstu źródłowego | |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Wykład | | P1 egzamin |

| | | |
|---|---|---|
| Zajęcia kliniczne | obserwacja podczas zajęć / aktywność | P2 |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Wykład | | Zajęcia kliniczne | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Metoda ocen | P1 | P2 | …… | …. | …. |
| EPW1 | | x | x | | | |
| EPW2 | | x | x | | | |
| EPW3 | | x | x | | | |
| EPW4 | | x | x | | | |
| EPU1 | | x | x | | | |
| EPK1 | | x | x | | | |

**I – Kryteria oceniania**

| **Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie** | | | |
|---|---|---|---|
| **Ocena** | | | |
| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..)** | **Dostateczny dostateczny plus 3/3,5** | **dobry dobry plus 4/4,5** | **bardzo dobry 5** |
| EPW1 | Zna wybraną symptomatologię ogólną zaburzeń psychicznych i zasady ich klasyfikacji według głównych systemów klasyfikacyjnych; | Zna symptomatologię ogólną zaburzeń psychicznych i zasady ich klasyfikacji według głównych systemów klasyfikacyjnych; | Zna wszystkie symptomatologie ogólne zaburzeń psychicznych i zasady ich klasyfikacji według głównych systemów klasyfikacyjnych; |
| EPW2 | Zna wybrane objawy najczęstszych chorób psychicznych, zasady ich diagnozowania i postępowania terapeutycznego; | Zna objawy najczęstszych chorób psychicznych, zasady ich diagnozowania i postępowania terapeutycznego; | Zna wszystkie wymagane objawy najczęstszych chorób psychicznych, zasady ich diagnozowania i postępowania terapeutycznego; |
| EPW3 | Zna specyfikę zaburzeń psychicznych u dzieci, młodzieży i osób starszych w stopniu podstawowym | Zna specyfikę zaburzeń psychicznych u dzieci, młodzieży i osób starszych | Zna bardzo dobrze specyfikę zaburzeń psychicznych u dzieci, młodzieży i osób starszych |
| EPW4 | Jest świadomy regulacji prawnych dotyczących ochrony zdrowia psychicznego, ze szczególnym uwzględnieniem zasad przyjęcia do szpitala psychiatrycznego; | Zna regulacje prawne dotyczące ochrony zdrowia psychicznego, ze szczególnym uwzględnieniem zasad przyjęcia do szpitala psychiatrycznego; | Zna wszystkie regulacje prawne dotyczące ochrony zdrowia psychicznego, ze szczególnym uwzględnieniem zasad przyjęcia do szpitala psychiatrycznego; |
| EPW5 | Zna wybrane etiopatogenezę i objawy kliniczne podstawowych zaburzeń psychicznych; | Zna etiopatogenezę i objawy kliniczne podstawowych zaburzeń psychicznych; | Zna wszystkie etiopatogenezę i objawy kliniczne podstawowych zaburzeń psychicznych; |

| | | | |
|---|---|---|---|
| EPW6 | Zna wybrane możliwości stosowania psychoterapii u pacjentów z zaburzeniami psychicznymi; | Zna możliwości stosowania psychoterapii u pacjentów z zaburzeniami psychicznymi; | Zna wszystkie możliwości stosowania psychoterapii u pacjentów z zaburzeniami psychicznymi; |
| EPU2 | Wykonuje niektóre zadania dotyczące oceny i opisywania stanu psychicznego pacjenta; | Wykonuje zadania dotyczące oceny i opisywania stanu psychicznego pacjenta; | Wykonuje wszystkie zadania dotyczące oceny i opisywania stanu psychicznego pacjenta; |
| EPK1 | Rozumie znaczenie aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | Rozumie i zna skutki znaczenie aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | Rozumie, zna skutki oraz wprowadza w swoje działania aktywne słuchanie, nawiązywanie kontaktów interpersonalnych, skuteczne i empatyczne porozumiewanie się z pacjentem |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Egzamin** |

**K – Literatura przedmiotu**

| |
|---|
| **Literatura obowiązkowa:**<br>1. Wolańczyk T., Komender J.: Zaburzenia emocjonalne i behawioralne u dzieci, PZWL, Warszawa 2005, 2013.<br>2. Namysłowska I.(red), Psychiatria dzieci i młodzieży, PZWL, Warszawa 2004, 2007, 2012.<br>3. Goodman R., Scott S. (red. Rabe-Jabłońska J.), Psychiatria dzieci i młodzieży, Wyd. Medyczne Urban & Partner, Wrocław 2000.<br>4. Jaracz J., Patrzała A. Psychiatria w praktyce ratownika medycznego. Wydawnictwo Lekarskie PZWL Warszawa 2015<br>5. Neu P. Stany nagłe w psychiatrii. Podręcznik psychiatrii ratunkowej. Wydawnictwo Lekarskie PZWL Warszawa 2019 |
| **Literatura zalecana / fakultatywna:**<br>1. Gałecki P., Szulc A. Psychiatria. Edra Urban&Partner Wrocław 2018<br>2. Jarema M., Rabe - Jabłońska J. Psychiatria podręcznik dla studentów medycyny. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2016<br>3. Rymaszewska J., Dudek D. Psychiatria w medycynie. Medical Education, Warszawa 2016 |

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| **Forma aktywności studenta** | **Liczba godzin na realizację** | |
|---|---|---|
| | **na studiach stacjonarnych** | **na studiach niestacjonarnych** |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 60 | |
| Konsultacje | 10 | |
| Czytanie literatury | 10 | |
| Przygotowanie …….. | 10 | |
| Przygotowanie do egzaminu | 10 | |
| **Suma godzin:** | **100** | |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25-30 g. ):** | **4** | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Małgorzata Smiarowska |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **UROLOGIA** |
| **2. Punkty ECTS** | **2** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Wykłady, zajęcia kliniczne** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **II** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **Dr n. med. Piotr Petrasz** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 3** | **W: 10; ZK:20;** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **30** | |

**C - Wymagania wstępne**

| |
|---|
| Zaliczone przedmioty z anatomii i z fizjologii z elementami patofizjologii |

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Celem kształcenia jest poznanie tematyki dotyczącej ostrych i przewlekłych stanów chorobowych układu moczowego u kobiet oraz moczowo-płciowego u mężczyzn, ich diagnostyka i leczenie zachowawcze oraz operacyjne |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Student przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu w zakresie urolologicznym. |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | |

| | | |
|---|---|---|
| EPW1 | przyczyny, objawy i postępowanie w ostrej niewydolności nerek | K_W130 |
| EPW2 | zasady postępowania z pacjentem z założonym cewnikiem zewnętrznym | K_W147 |
| EPW3 | zasady cewnikowania pęcherza moczowego | K_W197 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu | K_U55 |
| EPU2 | zakładać cewnik do pęcherza moczowego | K_U68 |
| EPU3 | wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza | K_U109 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | K_K01 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| Lp. | Treści wykładów | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| W1 | Przyczyny, objawy i postępowanie w ostrej zanerkowej niewydolności nerek (ostra kolka nerkowa, kamica nerki, kamica moczowodu, kamica pęcherza moczowego, kamica cewki moczowej) | 1 | - |
| W2 | Przyczyny, objawy i postępowanie w ostrej zanerkowej niewydolności nerek (nowotwory układu moczowego w tym rak nerki, rak urotelialny górnych dróg moczowych, rak pęcherza moczowego, rak gruczołu krokowego, rak jądra, rak cewki moczowej, rak prącia, inne nowotwory przestrzeni zaotrzewnowej i miednicy) | 1 | - |
| W3 | Przyczyny, objawy i postępowanie w ostrej zanerkowej niewydolności nerek (łagodny rozrost gruczołu krokowego, neurogenna dysfunkcja dolnych dróg moczowych, urazy układu moczowego i płciowego) | 1 | - |
| W4 | Cewnikowanie pęcherza moczowego | 1 | - |
| W5 | Nietrzymanie moczu u mężczyzn. Niepłodność- problem w praktyce urologicznej. | 1 | - |
| W6 | Genetyczne uwarunkowania nowotworów układu moczowo-płciowego | 1 | - |
| W7 | Chemioterapia miejscowa i systemowa w leczeniu nowotworów układu moczowo-płciowego. | 1 | - |
| W8 | Zaburzenia wzwodu i andropauza- współczesne problemy cywilizacji przemysłowej | 1 | - |
| W9 | Diagnostyka i leczenie nadaktywnego pęcherza moczowego.Nietrzymanie moczu u kobiet. | 1 | - |
| W10 | Kamica moczowa-leczenie zabiegowe. Kamica moczowa –balneoterapia. | 1 | - |
| | **Razem liczba godzin wykładów** | 10 | - |

| Lp. | Treści zajęć klinicznych | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| ZK1 | Zajęcia organizacyjno –wprowadzające. Zapoznanie studentów z problematyka, kryteria zaliczenia zajęć klinicznych. | 1 | - |
| ZK2 | Badanie urologiczne. Wywiad i badanie fizykalne nerek, pęcherza moczowego, prącia, moszny i jąder, gruczołu, krokowego) | 1 | - |
| ZK3 | Diagnostyka obrazowa nerek, górnych i dolnych dróg moczowych | 1 | - |
| ZK4 | Czynnościowe zaburzenia mikcji | 1 | - |
| ZK5 | Wady wrodzone nerek i narządów moczowo-płciowych | 1 | - |
| ZK6 | Urazy nerek i narządów moczowo-płciowych | 1 | - |
| ZK7 | Nowotwory nerek i narządów układu moczowo-płciowego | 1 | - |
| ZK8 | Choroby gruczołu krokowego | 1 | - |
| ZK9 | Kamica moczowa | 1 | - |
| ZK10 | Zakażenia nerek i dróg moczowych. | 1 | - |
| ZK11 | Niepłodność męska | 1 | - |
| ZK12 | Zaburzenia erekcji. | 1 | - |
| ZK13 | Instrumentarium urologiczne | 1 | - |
| ZK14 | Podstawowe zabiegi urologiczne (endoskopia diagnostyczna i terapeutyczna układu moczowego, litotrypsja, biopsja gruczołu krokowego, laparoskopia, chirurgia robotyczna) | 1 | - |
| ZK15 | Podstawowe badania fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu ze szczególnym uwzględnieniem badania urologicznego | 2 | - |
| ZK16 | Asysta przy podstawowych procedurach urologicznych | 2 | - |
| ZK17 | Cewnikowanie pęcherza moczowego u kobiety i mężczyzny | 2 | - |
| ZK18 | Zaliczenie przedmiotu | 1 | - |
| | **Razem liczba godzin zajęć klinicznych** | **20** | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| Forma zajęć | Metody dydaktyczne (wybór z listy) | Środki dydaktyczne |
|---|---|---|
| Wykład | wykład informacyjny | projektor |
| Zajęcia kliniczne | Analiza przypadku | |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| Forma zajęć | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|

| | | |
|---|---|---|
| Wykład | | Egzamin P1 |
| Zajęcia kliniczne | obserwacja podczas zajęć / aktywność | P3 |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Wykład | | Zajęcia kliniczne | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Metoda oceny …. | P1 | P3 | …… | …. | …. |
| EPW1 | | x | x | | | |
| EPW2 | | x | x | | | |
| EPW3 | | x | x | | | |
| EPU1 | | x | x | | | |
| EPU2 | | x | x | | | |
| EPU3 | | x | x | | | |
| EPK1 | | x | x | | | |

**I – Kryteria oceniania**

| **Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie** | | | |
|---|---|---|---|
| **Ocena** | | | |
| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..)** | **Dostateczny dostateczny plus 3/3,5** | **dobry dobry plus 4/4,5** | **bardzo dobry 5** |
| EPW1 | Zna wybrane przyczyny, objawy i postępowanie w ostrej niewydolności nerek | Zna przyczyny, objawy i postępowanie w ostrej niewydolności nerek | Zna wszystkie przyczyny, objawy i postępowanie w ostrej niewydolności nerek |
| EPW2 | Zna wybrane zasady postępowania z pacjentem z założonym cewnikiem zewnętrznym | Zna zasady postępowania z pacjentem z założonym cewnikiem zewnętrznym | Zna wszystkie zasady postępowania z pacjentem z założonym cewnikiem zewnętrznym |
| EPW3 | Zna wybrane zasady cewnikowania pęcherza moczowego | Zna zasady cewnikowania pęcherza moczowego | Zna wszystkie zasady cewnikowania pęcherza moczowego |
| EPU1 | Przeprowadza niektóre badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu | Przeprowadza badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu | Przeprowadza wszystkie badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu |
| EPU2 | Stara się założyć cewnik do pęcherza moczowego | Zakłada cewnik do pęcherza moczowego | Właściwie zakładać cewnik do pęcherza moczowego |
| EPU3 | Wykonuje niektóre | Wykonuje procedury | Wykonuje procedury |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | procedury medyczne tylko pod nadzorem lub na zlecenie lekarza | medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza | medyczne |
| EPK1 | Rozumie znaczenie aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | Rozumie i zna skutki znaczenie aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | Rozumie, zna skutki oraz wprowadza w swoje działania aktywne słuchanie, nawiązywanie kontaktów interpersonalnych, skuteczne i empatyczne porozumiewanie się z pacjentem |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Egzamin** |

**K – Literatura przedmiotu**

| |
|---|
| **Literatura obowiązkowa:**<br>1. Borkowski A. „Urologia - podręcznik dla studentów medycyny”, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa, 2015r.<br>2. Bar K. „ Podręcznik Urologii. Diagnostyka i leczenie”, Wydawnictwo Czelej, Lublin, 2006r.<br>3. Bar K. „Oksfordzki Podręcznik Urologii”, Wydawnictwo Czelej, Lublin, 2011 |
| **Literatura zalecana / fakultatywna:**<br>1. EAU (European Association of Urology) Guidelines, https://uroweb.org/guidelines<br>2. Cambell-Walsh Urology 11th Edition, Elsevier, 2015 |

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| **Forma aktywności studenta** | **Liczba godzin na realizację** | |
|---|---|---|
| | **na studiach stacjonarnych** | **na studiach niestacjonarnych** |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 30 | |
| Konsultacje | 5 | |
| Czytanie literatury | 10 | |
| Przygotowanie do zajęć | 5 | |
| Przygotowanie do egzaminu | 10 | |
| **Suma godzin:** | **60** | |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25-30 g.):** | **2** | |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Piotr Petrasz |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **ZASADY LECZENIA BÓLU** |
| **2. Punkty ECTS** | **1** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Wykłady, ćwiczenia** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **I** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **LEK. MED. WALENTYNA MICKIELEWICZ** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 1** | **W: 15; C: 20** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **35** | |

**C - Wymagania wstępne**

| |
|---|
| Zdobyta wiedza z zakresu zajęć z biochemii, fizjologii i farmakologii |

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Nauczenie studenta patofizjologii bodźców bólowych i zasad oceny dolegliwości bólowych |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Zapewnienie opieki choremu odczuwającemu dolegliwości bólowe. |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|---|
| | **Wiedza (EPW...)** | |
| EPW1 | Posługuje się mianownictwem anatomicznym | K_W05 |

| | | |
|---|---|---|
| EPW2 | Zna budowę ciała ludzkiego w ujęciu topograficznym oraz czynnościowym | K_W06 |
| EPW3 | metody ograniczania bólu, ze szczególnym uwzględnieniem farmakoterapii dzieci; | K_W119 |
| EPW4 | skale oceny bólu i możliwości wdrożenia leczenia przeciwbólowego przez ratownika medycznego; | K_W120 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | lokalizować poszczególne okolice ciała i znajdujące się w nich narządy oraz ustalać położenie narządów względem siebie | K_U08 |
| EPU2 | wykazywać różnice w budowie ciała oraz w czynnościach narządów u osoby dorosłej i dziecka | K_U09 |
| EPU3 | stosować leczenie przeciwbólowe; | K_U74 |
| EPU4 | oceniać stopień nasilenia bólu według znanych skal; | K_U75 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | K_K01 |

**F – Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| Lp. | Treści wykładów | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| W1 | Podstawy patofizjologii bólu. | 3 | - |
| W2 | Ocena nasilenia bólu za pomocą różnych skal. | 3 | - |
| W3 | Zasady stosowania leków przeciwbólowych, drabina analgetyczna WHO. | 3 | - |
| W4 | Nieopioidowe leki przeciwbólowe. | 3 | - |
| W5 | Opioidowe leki przeciwbólowe. | 3 | - |
| | **Razem liczba godzin wykładów** | **15** | - |

| Lp. | Treści ćwiczeń | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| C1 | Analgezja multimodalna w leczeniu bólu, niefarmakologiczne metody uśmierzania bólu. | 5 | - |
| C2 | Podstawy prawne i możliwości stosowania leków przeciwbólowych przez ratowników medycznych. | 5 | - |
| C3 | Farmakoterapia bólu u dzieci. | 4 | - |
| C4 | Farmakoterapia bólu u kobiet ciężarnych, karmiących oraz u osób w podeszłym wieku. | 4 | - |
| C5 | Zasady postępowania w bólach pourazowych, nowotworowych oraz innych ostrych zespołach bólowych. | 3 | - |
| C6 | Monitorowanie postępowania przeciwbólowego. Zagrożenia i przeciwdziałania w przypadku przedawkowania leków stosowanych w terapii bólu. | 4 | - |
| | **Razem liczba godzin ćwiczeń** | **20** | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Wykład | wykład informacyjny | projektor |
| Ćwiczenia | analiza tekstu źródłowego | |

**H – Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Wykład | | P1 |
| Ćwiczenia | Np. obserwacja podczas zajęć / aktywność | P3 |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Wykład | | Ćwiczenia | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Metoda oceny | P1 | P3 | …… | …. | …. |
| EPW1 | | X | X | | | |
| EPW2 | | X | X | | | |
| EPW3 | | X | X | | | |
| EPW4 | | X | X | | | |
| EPU1 | | X | X | | | |
| EPU2 | | X | X | | | |
| EPU3 | | X | X | | | |
| EPU4 | | X | X | | | |
| EPK1 | | X | X | | | |

**I – Kryteria oceniania**

| **Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie** | | | |
|---|---|---|---|
| **Ocena** | | | |
| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..)** | **Dostateczny dostateczny plus 3/3,5** | **dobry dobry plus 4/4,5** | **bardzo dobry 5** |
| EPW1 | Zna wybrane terminy z mianownictwa anatomicznego | Zna większość terminy z mianownictwa anatomicznego | Zna wszystkie terminy z mianownictwa anatomicznego |
| EPW2 | Zna budowę niektórych elementów ciała ludzkiego w ujęciu topograficznym oraz czynnościowym | Zna budowę większości elementów ciała ludzkiego w ujęciu topograficznym oraz czynnościowym | Zna budowę ciała ludzkiego w ujęciu topograficznym oraz czynnościowym |
| EPW3 | Zna wybrane metody ograniczania bólu, ze szczególnym uwzględnieniem farmakoterapii dzieci; | Zna metody ograniczania bólu, ze szczególnym uwzględnieniem farmakoterapii dzieci; | Zna wszystekie wymagane metody ograniczania bólu, ze szczególnym uwzględnieniem farmakoterapii dzieci; |
| EPW4 | Jest świadomy o skali | Zna skalę oceny bólu i | Zna skalę oceny bólu i |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | oceny bólu i możliwości wdrożenia leczenia brzeciwbólowego przez ratownika medycznego; | możliwości wdrożenia leczenia brzeciwbólowego przez ratownika medycznego; | wdroża leczenia brzeciwbólowe |
| EPU1 | Potrafi zlokalizować niektóre okolice ciała i znajdujące się w nich narządy oraz ustalać położenie narządów względem siebie | Lokalizuje poszczególne okolice ciała i znajdujące się w nich narządy oraz ustalać położenie narządów względem siebie | Lokalizować wszystkie przedstawiane na zajęciach okolice ciała i znajdujące się w nich narządy oraz ustalać położenie narządów względem siebie |
| EPU2 | Potrafi wykazywać niektóre różnice w budowie ciała oraz w czynnościach narządów u osoby dorosłej i dziecka | Wykazuje różnice w budowie ciała oraz w czynnościach narządów u osoby dorosłej i dziecka | Wykazuje wszystkie przedstawiane na zajęciach różnice w budowie ciała oraz w czynnościach narządów u osoby dorosłej i dziecka |
| EPU3 | Zna wybrane metody ograniczania bólu, ze szczególnym uwzględnieniem farmakoterapii dzieci; | Zna metody ograniczania bólu, ze szczególnym uwzględnieniem farmakoterapii dzieci; | Zna wszystkie wymagane metody ograniczania bólu, ze szczególnym uwzględnieniem farmakoterapii dzieci; |
| EPU4 | Ma świadomość skali oceny bólu i próbuje wdrożyć leczenie przeciwbólowe | Zna skalę oceny bólu | Zna skalę oceny bólu i wdraża leczenie przeciwbólowe |
| EPK1 | Rozumie znaczenie aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | Rozumie i zna skutki znaczenie aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | Rozumie, zna skutki oraz wprowadza w swoje działania aktywne słuchanie, nawiązywanie kontaktów interpersonalnych, skuteczne i empatyczne porozumiewanie się z pacjentem |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Zaliczenie z oceną** |

**K – Literatura przedmiotu**

| |
|---|
| **Literatura obowiązkowa:**<br>1. Wordliczek J., Dobrogowski J.(red.) : Leczenie bólu. Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2012<br>2. Mayzner-Zawadzka Ewa (red.): Anestezjologia kliniczna z elementami intensywnej terapii i leczenia bólu . Tom 1 Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2009 |
| **Literatura zalecana / fakultatywna:**<br>1. Hurford W. (red.): Intensywna terapia. Medycyna praktyczna, Kraków 2003<br>2. Szreter T.(red.): Intensywna terapia. PZWL, Warszawa 2002 |

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| Forma aktywności studenta | Liczba godzin na realizację | |
|---|---|---|
| | na studiach stacjonarnych | na studiach niestacjonarnych |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 35 | |
| **Suma godzin:** | | |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin: 25-30 g.):** | **1** | |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Walentyna Mickielewicz |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **ŻYWIENIE CZŁOWIEKA** |
| **2. Punkty ECTS** | **2** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **WYKŁAD, ĆWICZENIE** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **I** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **DR JOANNA KURIAŃSKA-WOŁOSZYN** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 1** | **W: 15, Ć: 20** | |
| **Liczba godzin ogółem** | **35** | |

**C - Wymagania wstępne**

| |
|---|
| Ogólna wiedza zdobyta na wcześniejszym etapie edukacji. |

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| **Wiedza** | |
| **CW1** | Przekazanie wiedzy w zakresie zasad żywienia osób zdrowych, w różnej fazie życia |
| **Umiejętności** | |
| **CU1** | Potrafi wskazać zalecenia żywieniowe dla osób zdrowych oraz chorych |
| **CU2** | Potrafi zastosować diety alternatywne |
| **Kompetencje społeczne** | |
| **CK1** | Współpracuje ze specjalistami żywieniowymi |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | | |
| EPW1 | Wymienia zasady żywienia osób zdrowych w różnym wieku i charakteryzuje | K_W87 |

| | | |
|---|---|---|
| | diety alternatywne | |
| EPW2 | metody oceny stanu odżywienia; | K_W133 |
| EPW3 | zasady żywienia pacjentów, z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przed- i pooperacyjnych według protokołu kompleksowej opieki okołooperacyjnej dla poprawy wyników leczenia (EnhancedRecoveryAfterSurgery, ERAS); | K_W230 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | Definiuje zasady żywienia osób zdrowych w różnym wieku, zna wpływ diet alternatywnych na zdrowie człowieka | K_U03 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK4 | Organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym. | K_K04 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| **Lp.** | **Treści wykładów** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| W1 | Podstawy żywienia człowieka (składniki odżywcze, witaminy, minerały, rola wody w organizmie człowieka, gospodarka wodno-elektrolitowa). | 3 | |
| W2 | Przemiana materii i wydatek energetyczny. | 2 | |
| W3 | Klasyfikacja i charakterystyka diet. | 2 | |
| W4 | Żywność funkcjonalna (znaczenie lecznicze żywności, probiotyki, prebiotyki itp.) | 4 | |
| W5 | Środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego | 2 | |
| W6 | Interakcja leki żywność | 2 | |
| | **Razem liczba godzin wykładów** | 15 | … |

| **Lp.** | **Treści ćwiczeń** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| C1 | Metody oceny stanu odżywienia i sposobu odżywiania (tanita) | 4 | |
| C2 | Postępowanie dietetyczne w chorobach układu krążenia | 4 | |
| C3 | Postępowanie dietetyczne w otyłości i cukrzycy. | 4 | |
| C4 | Żywienie osób aktywnie uprawiających sport. | 2 | |
| C5 | Żywienie kobiet w ciąży, karmiących i dzieci. | 4 | |
| C6 | Żywienie osób starszych. | 2 | |
| | **Razem liczba godzin ćwiczeń** | 20 | … |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Wykład | M2, wykład informacyjny | projektor |

| | | |
|---|---|---|
| Ćwiczenia | M3 - analiza danych źródłowych | Czasopisma medyczne |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Wykład | **F1 obserwacja podczas zajęć / aktywność** | P1 egzamin pisemny |
| Ćwiczenia | F1 obserwacja podczas zajęć / aktywność | P2 praca pisemna, prezentacja |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Wykład | | Ćwiczenia | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Metoda oceny …. | F1. | F1 | P1 | P2 | …. |
| EPW1 | | X | X | X | X | |
| EPW2 | | X | X | X | X | |
| EPW3 | | X | X | X | X | |
| EPU1 | | X | X | X | X | |
| EPK1 | | X | X | x | x | |

**I – Kryteria oceniania**

| **Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie** | | | |
|---|---|---|---|
| **Ocena** | | | |
| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..)** | **Dostateczny dostateczny plus 3/3,5** | **dobry dobry plus 4/4,5** | **bardzo dobry 5** |
| EPW1 | Zna wybiórczo zasady żywienia osób zdrowych w różnym wieku i charakteryzuje wybrane diety alternatywne | Zna większość zasad żywienia osób zdrowych w różnym wieku i charakteryzuje większość diet alternatywnych | Zna wszystkie zasady żywienia osób zdrowych w różnym wieku i charakteryzuje wszystkie diety alternatywne |
| EPW2 | Zna wybiórczo metody oceny stanu odżywienia; | Zna metody oceny stanu odżywienia; | Zna wszystkie metody oceny stanu odżywienia; |
| EPW3 | Zna wybrane zasady żywienia pacjentów, z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przed- i pooperacyjnych według protokołu kompleksowej opieki okołooperacyjnej dla poprawy wyników leczenia (EnhancedRecoveryAfterSurgery, ERAS); | Zna zasady żywienia pacjentów, z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przed- i pooperacyjnych według protokołu kompleksowej opieki okołooperacyjnej dla poprawy wyników leczenia (EnhancedRecoveryAfterSurgery, ERAS); | Zna wszystkie zasady żywienia pacjentów, z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przed- i pooperacyjnych według protokołu kompleksowej opieki okołooperacyjnej dla poprawy wyników leczenia (EnhancedRecoveryAfterSurgery, ERAS); |
| EPU1 | Wykorzystuje niektóre zasady żywienia dla osób zdrowych w różnym wieku, zna wpływ diet na zdrowie | Wykorzystuje większość zasad żywienia dla osób zdrowych w różnym wieku, zna wpływ diet na zdrowie | Wykorzystuje wszystkie zasady żywienia dla osób zdrowych w różnym wieku, zna wpływ diet na zdrowie |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | człowieka | człowieka | człowieka |
| EPK1 | Rozumie, ale nie zna skutków braku współpracy ze specjalistami żywieniowymi | Rozumie i zna skutki braku współpracy ze specjalistami żywieniowymi | Rozumie i zna skutki w aspekcie działalności żywieniowej i psychożywnienowej |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Zaliczenie z oceną** |

**K – Literatura przedmiotu**

| |
|---|
| **Literatura obowiązkowa:**<br>1. Biernat J.: Wybrane zagadnienia z nauki o żywieniu człowieka. Wyd. UWP, Wrocław, 2009<br>2. Gawęcki J., Hryniewiecki L.: Żywienie człowieka. Podstawy nauki o żywieniu. PWN, Warszawa, 2004<br>3. Jarosz M.: Otyłość, żywienie, aktywność fizyczna. Zdrowie Polaków. Warszawa, 2009 |
| **Literatura zalecana / fakultatywna:**<br>1. Jarosz M.: Normy żywienia człowieka. Podstawy prewencji otyłości i chorób niezakaźnych. Warszawa, 2008<br>2. Gronowska-Senger A.: Zarys oceny żywienia. Wyd. SGGW, Warszawa, 2009 |

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| **Forma aktywności studenta** | **Liczba godzin na realizację** | |
|---|---|---|
| | **na studiach stacjonarnych** | **na studiach niestacjonarnych** |
| Godziny zajęć z nauczycielem/ami | 35 | |
| Konsultacje | 5 | |
| Czytanie literatury | 10 | |
| Przygotowanie prezentacji | 5 | |
| Przygotowanie do ZALICZENIA | 5 | |
| **Suma godzin:** | **60** | |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25 -30 godz. ):** | **2** | |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Joanna Kuriańska-Wołoszyn |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | majswoloszyn@onet.eu |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **GOSODARKA LEKAMI I ODPADAMI MEDYCZNYMI** |
| **2. Punkty ECTS** | **1** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Wykłady, ćwiczenia, Zakęcia praktyczne, praktyki zawodowe** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **III** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **MGR IWONA RATUSZNIAK** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 6** | **W: 15 C:20** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **35** | |

**C - Wymagania wstępne**

| |
|---|
| Zaliczony przedmiot z farmakologii |

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Student zdobędzie wiedzę dotycząca gospodarowaniem lekami oraz odpadami medycznymi. |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Gospodarka lekami na poziomie oddziału szpitalnego i stacji pogotowia ratunkowego. |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Kierowania się dobrem pacjenta. |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | |

| | | |
|---|---|---|
| EPW1 | podstawowe zasady farmakoterapii | K_W38 |
| EPW2 | zasady dezynfekcji, sterylizacji i postępowania antyseptycznego; | K_W29 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | wykonywać podstawowe obliczenia farmakokinetyczne; | K_U20 |
| EPU2 | stosować właściwe do sytuacji postępowanie epidemiologiczne; | K_U21 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Kierowania się dobrem pacjenta. | K_K06 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| Lp. | Treści wykładów | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| W1 | Wprowadzenie do przedmiotu. Wyjaśnienie podstawowych pojęć: produkt leczniczy, środek farmaceutyczny, wyrób medyczny, materiał medyczny, suplement diety, środek spożywczy specjalnego przeznaczenia, charakterystyka produktu leczniczego. | 3 | - |
| W2 | Gospodarka lekami na poziomie krajowym – dopuszczanie do obrotu produktu leczniczego, tworzenie wykazów leków refundowanych i pełnopłatnych, import docelowy leków. Zadania Państwowej Inspekcji Farmaceutycznej. | 3 | - |
| W3 | Gospodarowanie lekami na poziomie regionalnym i wojewódzkim. Rola i zadania Wojewódzkiego Inspektora Farmaceutycznego. | 3 | - |
| W4 | Gospodarka lekami w aptece szpitalnej – obowiązki podmiotu leczniczego w zakresie prowadzenia apteki szpitalnej/działu farmacji szpitalnej, zadania apteki szpitalnej, odpowiedzialność szpitala w zakresie bezpieczeństwa farmakoterapii, aspekty ekonomiczne gospodarki lekami w szpitalu. | 3 | - |
| W5 | Gospodarka lekami na poziomie oddziału szpitalnego i stacji pogotowia ratunkowego. | 3 | - |
| | **Razem liczba godzin wykładów** | 15 | - |

| Lp. | Treści ćwiczeń | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| C1 | Utylizacja leków, w tym utylizacja specjalna radiofarmaceutyków, cytostatyków i narkotyków - zadania Stacji Sanitarno-epidemiologicznej i Wojewódzkiego Inspektora Farmaceutycznego. | 4 | - |
| C2 | Rola i zadania ratownika medycznego w gospodarowaniu lekami na poziomie oddział szpitalnego i stacji pogotowia ratunkowego. Postępowanie z produktami leczniczymi i | 4 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | wyrobami medycznymi przeznaczonymi do utylizacji. | | |
| C3 | Postępowanie z odpadami medycznymi i zużytym sprzętem: podział odpadów medycznych, oznakowanie odpadów medycznych, zbieranie i przechowywanie odpadów medycznych w tym odpadów ostrych (kodowanie barwne i numeryczne odpadów medycznych), opisywanie odpadów medycznych. | 4 | - |
| C4 | Zadania ratownika medycznego w gospodarowaniu odpadami medycznymi. Postępowanie w sytuacji awaryjnej: uszkodzenie worka z odpadami, zakłucie, skaleczenie, zabrudzenie śluzówek podczas prac porządkowych. | 4 | - |
| C5 | Problematyka ekspozycji zawodowej pracowników ochrony zdrowia na materiał potencjalnie zakażony. Epidemiologia zakłuć, zranień i skaleczeń. Zakażenia i choroby wywołane przez patogeny krwiopochodne. Obowiązki pracodawcy i pracownika w profilaktyce zakłuć. | 4 | - |
| | **Razem liczba godzin ćwiczeń** | 20 | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Wykład | wykład informacyjny | projektor |
| Ćwiczenia | analiza tekstu źródłowego | |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Wykład | | egzamin ustny P1 |
| Ćwiczenia | obserwacja podczas zajęć / aktywność | praca pisemna P3 |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Wykład | | Ćwiczenia | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Metoda oceny | P1 | P3 | | | |
| EPW1 | | x | x | | | |
| EPW2 | | x | x | | | |
| EPU1 | | x | x | | | |
| EPU2 | | x | x | | | |
| EPK1 | | x | x | | | |

**I – Kryteria oceniania**

| **Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie** | | | |
|---|---|---|---|
| **Ocena** | | | |
| **Przedmiotowy** | **Dostateczny** | **dobry** | **bardzo dobry** |

| efekt uczenia się (EP..) | dostateczny plus 3/3,5 | dobry plus 4/4,5 | 5 |
|---|---|---|---|
| EPW1 | Zna podstawowe zasady farmakoterapii | Zna zasady farmakoterapii | Zna wszystkie wymagane zasady farmakoterapii |
| EPW2 | Zna podstawowe zasady dezynfekcji, sterylizacji i postępowania antyseptycznego; | Zna zasady dezynfekcji, sterylizacji i postępowania antyseptycznego; | Zna wszystkie wymagane zasady dezynfekcji, sterylizacji i postępowania antyseptycznego; |
| EPU1 | Wie, że należy wykonywać podstawowe obliczenia farmakokinetyczne; | Potrafi wykonywać podstawowe obliczenia farmakokinetyczne; | Potrafi wykonywać wszystkie wymagane podstawowe wszystkie wymagane obliczenia farmakokinetyczne; |
| EPU2 | Wie, że należy stosować właściwe do sytuacji postępowanie epidemiologiczne; | Stosuje właściwe do sytuacji postępowanie epidemiologiczne; | Stosuje wszystkie wymagane właściwe do sytuacji postępowanie epidemiologiczne; |
| EPK1 | Wie o konieczności kierowania się dobrem pacjenta. | Rozumie i zna zasady kierowania się dobrem pacjenta. | Zna, rozumie i zawsze kieruje się dobrem pacjenta. |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| **Zaliczenie z oceną** |
|---|

**K – Literatura przedmiotu**

**Literatura obowiązkowa/ fakultatywna**

1. U S T AWA z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne Dz. U. 2001 Nr 126 poz. 1381;

   Dz. U. z 2020 r. poz. 944, 1493, 2112, z 2021 r. poz. 97.

2. Polityka lekowa Państwa 2018-2022, publikacja Ministerstwa Zdrowia
3. Wytyczne z dnia 7 marca 2013 r. w sprawie Dobrej Praktyki Dystrybucyjnej dotyczącej produktów leczniczych do stosowania u ludzi (2013/C 68/01)
4. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 lutego 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu postępowania ze środkami odurzającymi, substancjami psychotropowymi i prekursorami kategorii 1, ich mieszaninami oraz produktami leczniczymi, zepsutymi, sfałszowanymi lub którym upłynął termin ważności, zawierającymi w swoim składzie środki odurzające, substancje psychotropowe lub prekursory kategorii
5. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 5 października 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi (Dz.U. 2017 poz. 1975)
6. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 21 października 2016 r. w sprawie wymagań i sposobów unieszkodliwiania odpadów medycznych i weterynaryjnych (Dz.U. 2016 poz. 1819)
7. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie rodzajów odpadów

medycznych i odpadów weterynaryjnych, których odzysk jest dopuszczalny (Dz.U. 2015 poz. 1116)

8. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 czerwca 2013 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu prac związanych z narażaniem na zranienie ostrymi narzędziami używanymi przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych (Dz.U. 19.06.2013).
9. Zakłucia Magazyn Pielęgniarki i Położnej - wydanie specjalne. Listopad 2015

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| Forma aktywności studenta | Liczba godzin na realizację | |
|---|---|---|
| | na studiach stacjonarnych | na studiach niestacjonarnych |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 35 | |
| **Suma godzin:** | **35** | |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25-30 g. ):** | **1** | |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Iwona Ratuszniak |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **ZAGROŻENIA EPIDEMIOLOGICZNE** |
| **2. Punkty ECTS** | **1** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Wykłady, ćwiczenia, Zakęcia praktyczne, praktyki zawodowe** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **III** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **DR N. MED. TOMASZ OZOROWSKI** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 6** | **W: 15; C: 20** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **35** | |

**C - Wymagania wstępne**

| |
|---|
| Znajomość mikrobiologii i parazytologii |

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Zdobycie wiedzy na temat epidemiologii i prewencji chorób zakaźnych i niezakaźnych związanych z warunkami środowiska, stylem życia i sposobem żywienia stanowiących ważny problem w zakresie zdrowia publicznego |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Poznanie przyczyn, mechanizmów powstawania oraz symptomatologi głównych chorób cywilizacyjnych oraz ich implikacji w wymiarze zdrowotnym, społecznym i ekonomicznym oraz zdobycie wiedzy na temat zastosowania metod epidemiologicznych w nadzorze sanitarno-epidemiologicznym |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta. |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | **Kierunkowy efekt** |
|---|---|

| | | uczenia się |
|---|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | | |
| EPW1 | zagrożenia środowiskowe; | K_W185 |
| EPW2 | rodzaje katastrof, procedury medyczne i działania ratunkowe podejmowane w zdarzeniach mnogich i masowych oraz katastrofach, a także w zdarzeniach z wystąpieniem zagrożeń chemicznych, biologicznych, radiacyjnych lub nuklearnych; | K_W186 |
| EPW3 | etyczne aspekty postępowania ratowniczego w zdarzeniach mnogich i masowych oraz katastrofach; | K_W187 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | dbać o bezpieczeństwo własne, pacjentów, otoczenia i środowiska, przestrzegając zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów i zasad regulujących postępowanie w przypadku różnych rodzajów zagrożeń; | K_U28 |
| EPU2 | stosować się do zasad bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego oraz profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych; | K_U33 |
| EPU3 | oceniać narażenie na substancje szkodliwe w środowisku człowieka i stosować zasady monitoringu ergonomicznego; | K_U42 |
| EPU4 | stosować działania na rzecz ochrony środowiska; | K_U43 |
| EPU5 | określać wzajemne relacje między człowiekiem a środowiskiem; | K_U44 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta. | K_K02 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| Lp. | Treści wykładów | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| W1 | Definicja i zakres epidemiologii. Historia nauki i jej najważniejsze osiągnięcia | 2 | - |
| W2 | Definicja zdrowia i choroby. Miary częstości chorób. Chorobowość i zachorowalność. Śmiertelność. Współczynnik umieralności na podstawie dostępnych źródeł informacji. Epidemiologiczne miary częstości występowania choroby i ich wzajemne relacje | 2 | - |
| W3 | Typy badań epidemiologicznych. Epidemiologia obserwacyjna i eksperymentalna – zastosowania i wady. Źródła błędów w badaniach epidemiologicznych. Czynniki zakłócające i ich kontrolowanie | 2 | - |
| W4 | Przyczynowość w epidemiologii. Przyczyny chorób i czynniki, które odgrywają rolę w przyczynie choroby. Ustalanie przyczyny choroby | 2 | - |
| W5 | Epidemiologia i profilaktyka. Cztery poziomy profilaktyki. Badania przesiewowe. | 2 | - |
| W6 | Epidemiologia chorób zakaźnych. Dochodzenie epidemiologiczne i kontrola epidemii chorób zakaźnych. Epidemie w historii dziejów ludzkich | 2 | - |
| W7 | Epidemiologia, służba zdrowia i polityka zdrowotna. Epidemiologia w medycynie pracy, epidemiologia kliniczna | 2 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | i epidemiologia środowiskowa. | | |
| W8 | Posumowanie wiedzy | 1 | - |
| | **Razem liczba godzin wykładów** | **15** | - |

| **Lp.** | **Treści ćwiczeń** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| C1 | Metody porównywania stanu zdrowia populacji. Negatywne i pozytywne mierniki zdrowia. Mierniki narażenia zdrowia. Zajęcia praktyczne. | 3 | - |
| C2 | Zasady planowania badań epidemiologicznych. Metody wyboru populacji do badań epidemiologicznych. Typy badań epidemiologicznych. Miary położenia i rozproszenia cechy w populacji. Zajęcia praktyczne. | 3 | - |
| C3 | Epidemiologia opisowa. Opis czasowego i terytorialnego zróżnicowania sytuacji epidemiologicznej choroby na podstawie oryginalnych danych o zapadalności i umieralności. | 3 | - |
| C4 | Nowoczesne miary jakości życia jednostki i populacji (HDI, YLL, PYLL, PEYLL, CEYLL, SEYLL, DALY, YLD, QALY). Ćwiczenia praktyczne. | 3 | - |
| C5 | Praca z bazą danych Health for All-DB. Opis istotnych problemów zdrowotnych na podstawie danych z bazy. Umiejętność krytycznej oceny wyników analiz | 3 | - |
| C6 | Badania przekrojowe na przykładzie analizy występowania przeciwciał anty HIV. Badanie ekologiczne z tak zwaną pułapką ekologiczną | 3 | - |
| C7 | Rozwiązywanie przypadków zachorowań epidemicznych – przykłady zatruć pokarmowych, chorób zakaźnych, zagrożeń bioterrorystycznych | 2 | - |
| | **Razem liczba godzin ćwiczeń** | **20** | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Wykład | wykład informacyjny | projektor |
| Ćwiczenia | analiza tekstu źródłowego | |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|

| | | |
|---|---|---|
| | doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | |
| Wykład | | Egzamin |
| Ćwiczenia | obserwacja podczas zajęć / aktywność | praca pisemna P3 |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Wykład | | Ćwiczenia | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Metoda oceny | P1 | P3 | | | |
| EPW1 | | X | X | | | |
| EPW2 | | X | X | | | |
| EPW3 | | X | X | | | |
| EPU1 | | X | X | | | |
| EPU2 | | X | X | | | |
| EPU3 | | X | X | | | |
| EPU4 | | X | X | | | |
| EPU5 | | X | X | | | |
| EPK1 | | X | X | | | |

**I – Kryteria oceniania**

| **Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie** | | | |
|---|---|---|---|
| **Ocena** | | | |
| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..)** | **Dostateczny dostateczny plus 3/3,5** | **dobry dobry plus 4/4,5** | **bardzo dobry 5** |
| EPW1 | Zna wybrane zagrożenia środowiskowe; | Zna zagrożenia środowiskowe; | Zna wszystkie wymagane zagrożenia środowiskowe; |
| EPW2 | Zna wybrane rodzaje katastrof, procedury medyczne i działania ratunkowe podejmowane w zdarzeniach mnogich i masowych oraz katastrofach, a także w zdarzeniach z wystąpieniem zagrożeń chemicznych, biologicznych, radiacyjnych lub nuklearnych; | Zna rodzaje katastrof, procedury medyczne i działania ratunkowe podejmowane w zdarzeniach mnogich i masowych oraz katastrofach, a także w zdarzeniach z wystąpieniem zagrożeń chemicznych, biologicznych, radiacyjnych lub nuklearnych; | Zna wszystkie wymagane rodzaje katastrof, procedury medyczne i działania ratunkowe podejmowane w zdarzeniach mnogich i masowych oraz katastrofach, a także w zdarzeniach z wystąpieniem zagrożeń chemicznych, biologicznych, radiacyjnych lub nuklearnych; |
| EPW3 | Zna wybrane aspekty etyczne postępowania ratowniczego w zdarzeniach mnogich i masowych oraz katastrofach; | Zna aspekty etyczne postępowania ratowniczego w zdarzeniach mnogich i masowych oraz katastrofach; | Zna wszystkie wymagane aspekty etyczne postępowania ratowniczego w zdarzeniach mnogich i masowych oraz katastrofach; |

| | | | |
|---|---|---|---|
| EPU1 | Ma świadomość dbania o bezpieczeństwo własne, pacjentów, otoczenia i środowiska, przestrzegając zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów i zasad regulujących postępowanie w przypadku różnych rodzajów zagrożeń; | Wie o konieczności dbania o bezpieczeństwo własne, pacjentów, otoczenia i środowiska, przestrzegając zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów i zasad regulujących postępowanie w przypadku różnych rodzajów zagrożeń; | Dbania o bezpieczeństwo własne, pacjentów, otoczenia i środowiska, przestrzegając zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów i zasad regulujących postępowanie w przypadku różnych rodzajów zagrożeń; |
| EPU2 | Stara się stosować się do zasad bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego oraz profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych; | Wie o konieczności stosowania się do zasad bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego oraz profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych; | Stosuje się do zasad bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego oraz profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych; |
| EPU3 | Stara się oceniać narażenie na substancje szkodliwe w środowisku człowieka i stosować zasady monitoringu ergonomicznego; | Wie o konieczności oceniania narażenia na substancje szkodliwe w środowisku człowieka i stosować zasady monitoringu ergonomicznego; | Oceniania narażenia na substancje szkodliwe w środowisku człowieka i stosować zasady monitoringu ergonomicznego; |
| EPU4 | Stara się stosować działania na rzecz ochrony środowiska; | Wie o konieczności stosowania działań na rzecz ochrony środowiska; | Stosuje działań na rzecz ochrony środowiska; |
| EPU5 | Stara się określać wzajemne relacje między człowiekiem a środowiskiem; | Określa wzajemne relacje między człowiekiem a środowiskiem; | Określa i dba o wzajemne relacje między człowiekiem a środowiskiem; |
| EPK1 | Dostrzegania czynniki wpływające na reakcje własne i pacjenta. | Dostrzegania czynniki wpływające na reakcje własne i pacjenta w stopniu podtorowym. | Dostrzega i określa czynniki wpływające na reakcje własne i pacjenta. |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Zaliczenie z oceną** |

**K – Literatura przedmiotu**

| |
|---|
| **Literatura obowiązkowa:**<br>1. Jędrychowski W.: Podstawy Epidemiologii. Podręcznik dla studentów i lekarzy. Wyd. Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2002.<br>2. Epidemiologia z elementami biostatystyki, red. I. Maniecka-Bryła, J. Martini-Fiwek. Wyd. UM, Łódź 2005. |

3. Beaglehole R., Bonita R. i Kjellstrom T. 2002. Podstawy epidemiologii. Instytut Medycyny Pracy, Łódź.

**Literatura zalecana / fakultatywna:**

1. Jabłoński L.: Epidemiologia. Podręcznik dla lekarzy i studentów. Wyd. Folium, Lublin 1999.
2. Roczniki statystyczne GUS za ostatnie 5 lat.
3. aporty ze Spisów Powszechnych w Polsce.
4. Meldunki Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego - PZH bieżące i archiwizowane.
5. Artykuły wskazane przez prowadzącego z Problemów Higieny i Epidemiologii, Przeglądu Epidemiologicznego,

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| Forma aktywności studenta | Liczba godzin na realizację | |
|---|---|---|
| | na studiach stacjonarnych | na studiach niestacjonarnych |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 35 | |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25-30 g.):** | **1** | |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | DR N. MED. TOMASZ OZOROWSKI |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **GERIATRIA I MEDYCYNA PALIATYWNA** |
| **2. Punkty ECTS** | **2** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Wykłady, ćwiczenia,** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **III** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **DR N. MED. BEATA TRZCIŃSKA-BUDKIEWICZ** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 6** | **W: 15; C:15;** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **30** | |

**C - Wymagania wstępne**

Zaliczenie przedmiotów: Fizjologia z elementami patofizjologii, Psychologia w ratownictwie, Choroby wewnętrzne i badanie fizykalne, Farmakologia, Neurologia, Onkologia, Podstawowe zabiegi medyczne i techniki zabiegów.
Zaliczenie praktyk śródrocznych: Oddział Chorób Wewnętrznych, Neurologia.
Zaliczenie praktyki zawodowej Zespół Ratownictwa Medycznego.

**D - Cele kształcenia**

| | **Wiedza** |
|---|---|
| **CW1** | **Przekazanie studentom wiedzy z zakresu geriatrii niezbędnej do realizacji zadań zawodowych ratownika medycznego** |
| **CW2** | **Przekazanie studentom wiedzy z zakresu medycyny paliatywnej niezbędnej do realizacji zadań zawodowych ratownika medycznego** |

| | |
|---|---|
| **Umiejętności** | |
| **CU1** | **Kształtowanie umiejętności wykonywania czynności medycznych w zakresie przewidzianym dla ratownika medycznego wobec osób w wieku podeszłym adekwatnie do ich stanu i ograniczeń wynikających z procesu starzenia.** |
| **CU2** | **Kształtowanie umiejętności wykonywania czynności medycznych w zakresie przewidzianym dla ratownika medycznego wobec osób stanie terminalnym choroby adekwatnie do ich stanu chorobowego.** |
| **Kompetencje społeczne** | |
| **CK1** | **Wskazanie studentom ważności rozwijania u siebie szeroko rozumianej empatii jako podstawy do zrozumienia stanu emocjonalnego, efektywnego komunikowania się i reagowania na potrzeby osób w wieku podeszłym oraz chorych terminalnie** |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | | |
| EPW1 | Student posiada wiedzę dotyczącą terminologii i pojęć w obszarze geriatrii, biologii i patologii procesu starzenia oraz przebiegu przewlekłych i typowych schorzeń wieku podeszłego. | K_W108<br>K_W118<br>K_W139 |
| EPW2 | Student posiada wiedzę dotyczącą terminologii i pojęć z zakresu medycyny paliatywnej, emocjonalnych i fizycznych aspektów procesu umierania oraz łagodzenia bólu i uciążliwych objawów chorób terminalnych. | K_W108<br>K_W115<br>K_W116<br>K_W118<br>K_W119<br>K_W120<br>K_W153<br>K_W220 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | Student potrafi oceniać stan pacjenta geriatrycznego, dobrać i wykonać czynności będące w kompetencjach ratownika medycznego oraz prowadzić edukację rodziny osoby w wieku podeszłym. | K_U49<br>K_U53<br>K_U55<br>K_U56<br>K_U60<br>K_U61<br>K_U72 |
| EPU2 | Student potrafi ocenić stan pacjenta w terminalnym okresie choroby, dobrać i wykonać czynności będące w kompetencjach ratownika medycznego oraz prowadzić edukację w zakresie uzyskania wsparcia pacjentów i ich rodzin. | K_U53<br>K_U55<br>K_U56<br>K_U57<br>K_U60<br>K_U72<br>K_U74 |

| | | |
|---|---|---|
| | | K_U75 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Student wykazuje zrozumienie emocji i zachowań pacjenta i jego rodziny. | K_K01, K_K06 |
| EPK_2 | Student efektywnie komunikuje się z pacjentem i jego rodziną. | K_K01, K_K06 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| **Lp.** | **Treści wykładów** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| W1 | Wprowadzenia do przedmiotu: zakres tematyczny, literatura, warunki i formy zaliczenia. Wprowadzenie podstawowych pojęć: geriatria, gerontologia, proces starzenia). Demograficzne aspekty starzenia się populacji. Konsekwencje starzenia społeczeństw. Opieka geriatryczna w Polsce na tle modelowych rozwiązań w wybranych krajach na świecie. | 1 | |
| W2 | Cechy i etapy starości. Wiek biologiczny a wiek metrykalny. Biologia człowieka w wieku senioralnym - zmiany w układach i narządach oraz skutki tych zmian. Cechy patologii starzenia się (zapadalność na choroby, wielonarządowość zmian, zmiana reaktywności organizmu starego, odmienności w leczeniu i farmakoterapii). | 2 | |
| W3 | Specyfika przebiegu częściej występujących chorób przewlekłych u pacjenta w wieku senioralnym (nadciśnienie tętnicze, migotanie przedsionków, niewydolność serca, przewlekłe zespoły wieńcowe, cukrzyca, przewlekła obturacyjna choroba płuc). | 2 | |
| W4 | Choroby występujące typowo u osób w wieku podeszłym: otępienia i choroba Parkinsona, depresja, upadki i zaburzenia chodu, nietrzymanie moczu, frailty (zespół słabości), zespoły bólowe, polimialgia reumatyczna, olbrzymiokomórkowe zapalenie tętnic. | 2 | |
| W5 | Medycyna paliatywna – podstawowe informacje, cele i założenia Filozofia opieki paliatywnej. Pojęcie tanatologii. Emocjonalne aspekty aktu umierania. Psychologiczne fazy umierania wg Elizabeth Kubler-Ross. Punkt „bez powrotu" w opiece paliatywnej. | 2 | |
| W6 | Ból w opiece paliatywnej. Pojęcie bólu wszechogarniającego. Rodzaje i ocena bólu. Zasady leczenia bólu nowotworowego, drabina analgetyczna WHO. Leczenie inwazyjne bólu. Leki stosowane w leczeniu bólu nowotworowego. Działania uboczne leków. Metody psychologiczne łagodzenia bólu. | 2 | |
| W7 | Objawy ze strony układu pokarmowego i oddechowego w | 2 | |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | terminalnym okresie choroby nowotworowej. Zespół wyniszczenia w przebiegu choroby nowotworowej. Owrzodzenia odleżynowe. Zmęczenie w przebiegu choroby przewlekłej. Zaburzenia psychiczne u chorych objętych opieką paliatywną. Stany nagłe u chorych w opiece paliatywnej. | | |
| W8 | Wsparcie emocjonalne i psychospołeczne chorych. Wsparcie rodzin pacjentów. Opieka duchowa. Problemy etyczne w medycynie paliatywnej. Prawa chorych objętych opieką paliatywną. | 2 | |
| | **Razem liczba godzin wykładów** | 15 | … |

| **Lp.** | **Treści ćwiczeń** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| C1 | Całościowa ocena geriatryczna i wielkie zespoły geriatryczne. Analizowanie dokumentacji medycznej chorego. Rozpoznawanie problemów człowieka w podeszłym wieku. | 3 | |
| C2 | Komunikowanie się z pacjentem w wieku geriatrycznym w zależności od stanu zdrowia i sprawności (sposoby, zasady, bariery, sposoby pokonywania barier). Edukowanie rodziny w zakresie metod komunikacji z osobą w starszym wieku. | 3 | |
| C3 | Opieka geriatryczna sprawowana w systemie opieki zdrowotnej w ramach ubezpieczenia zdrowotnego w NFZ. Opieka sprawowana w systemie pomocy społecznej: DPS, Miejski Dzienny Dom Pomocy Społecznej, Ośrodek Wsparcia dla Osób Starszych.<br>Udzielanie porad osobie starszej i jej rodzinie w zakresie uzyskania niezbędnej pomocy instytucjonalnej i pozainstytucjonalnej w obszarze usług opiekuńczych nad osobami starszymi | 2 | |
| C4 | Podstawowe objawy u pacjentów z zaawansowaną chorobą nowotworową. Badanie chorego w zaawansowanym okresie choroby nowotworowej, ustalanie planu postępowania uwzględniającego wybory chorego, prowadzenie obserwacji. | 2 | |
| C5 | Zasady wyboru leków stosowanych w leczeniu objawów. Zasady przeliczania dawek leków opioidowych. Drogi podawania leków u chorych z zaburzeniami połykania i nieprzytomnych w warunkach domowych. Sposoby podawania leków drogą podskórną. | 2 | |
| C6 | Możliwości wsparcia chorych terminalnie i ich rodzin - | 2 | |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | działalność hospicjum i poradni medycyny paliatywnej. Rola wolontariatu w opiece paliatywnej. Rozpoznawanie objawów zbliżającej się śmierci. Opieka nad chorym umierającym. Proces osierocenia i żałoby - wsparcie rodziny po chorego w obliczu straty. | | |
| C | Podsumowanie zajęć. Określanie poziomu osiągnięcia efektów kształcenia. | 1 | |
| | **Razem liczba godzin projektów** | 15 | ... |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Wykład | M1 – wykład informacyjny<br>M2 – wykład problemowy | Projektor multimedialny, ekran projekcyjny, komputer z dostępem do Internetu, tablica suchościeralna z kompletem markerów. |
| Ćwiczenia | M2 - analiza przypadku (casestudy), rozwiązywanie problemu, dyskusja na temat doświadczeń w czasie praktyk<br>M5 – analiza dokumentacji medycznej, działania praktyczne, analiza zawartości portali internetowych | Stanowisko komputerowe z dostępem do Internetu, tablica suchościeralna, mobilna tablica magnetyczna z arkuszami flipchart, magnesy do tablicy magnetycznej, biała elektrostatyczna folia suchościeralna, komplet markerów suchościeralnych, komplet markerów do flipchartów, wzory dokumentacji medycznej, atrapy opakowań leków |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Wykład | F3 - formułowanie dłuższej wypowiedzi pisemnej na wybrany temat | P3 – na ocenę końcową składają się oceny formujące:<br>F3 – 30%<br>P1 – egzamin ustny 70% |
| Ćwiczenia | F1 – wejściówka<br>F2 - przygotowanie do zajęć, ocena ćwiczeń wykonywanych podczas zajęć | P3 – na ocenę końcową składają się oceny formujące:<br>F1 – 50%<br>F2 – 50% |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Wykład | | Ćwiczenia | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | F3 | P1 | F1 | F2 | P3 |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| EPW1 | x | x | | | |
| EPW2 | x | x | | | |
| EPU1 | | | x | x | x |
| EPU2 | | | x | x | x |
| EPK1 | | | x | x | x |

**I – Kryteria oceniania**

| Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie | | | |
|---|---|---|---|
| Ocena | | | |
| Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..) | Dostateczny<br>dostateczny plus<br>3/3,5 | dobry<br>dobry plus<br>4/4,5 | bardzo dobry<br>**5** |
| EPW1 | Student opanował wiedzę przekazaną podczas zajęć i pochodzącą z literatury podstawowej pozwalającą na rozwiązywanie prostych przypadków klinicznych. | Student opanował wiedzę przekazaną podczas zajęć i pochodzącą z literatury przedmiotu pozwalającą na rozwiązywanie złożonych przypadków klinicznych. | Student wykazuje się wiedzą wykraczającą poza zakres problemowy zajęć. Korzysta z literatury specjalistycznej spoza kanonu podanego przez nauczyciela. Poszukuje nowości naukowych w oparciu o specjalistyczne materiały źródłowe. |
| EPW2 | Student:<br>1. opanował wiedzę dotyczącą terminologii i pojęć z zakresu medycyny paliatywnej przekazaną podczas zajęć i pochodzącą z literatury podstawowej;<br>2. zna większość fizycznych i emocjonalnych aspektów procesu umierania;<br>3. zna większość zagadnień farmakoterapii bólu nowotworowego i łagodzenia uciążliwych objawów choroby terminalnej | Student:<br>1. opanował wiedzę dotyczącą terminologii i pojęć z zakresu medycyny paliatywnej przekazaną podczas zajęć i pochodzącą z literatury podstawowej;<br>2. zna wszystkie fizyczne i emocjonalne aspekty procesu umierania;<br>3. zna wszystkie zasady farmakoterapii bólu nowotworowego i sposoby łagodzenia uciążliwych objawów choroby terminalnej. | Student:<br>1.wykazuje się wiedzą wykraczającą poza zakres kanonu literatury przedmiotu;<br>2. charakteryzuje fizyczne i emocjonalne aspekty procesu umierania;<br>3. omawia strategie leczenia bólu nowotworowego. |
| EPU1 | Student ocenia stan pacjenta geriatrycznego, dobiera i wykonuje czynności zgodnie z kompetencjami ratownika medycznego, prowadzi działania edukacyjne, ale rezultat jego pracy zawiera drobne błędy. Wykazuje podstawowy poziom sprawności realizacji zadań. | Student poprawnie ocenia stan pacjenta geriatrycznego, dobiera i wykonuje czynności zgodnie z kompetencjami ratownika medycznego, prowadzi działania edukacyjne. Wykazuje zadawalający poziom sprawności realizacji zadań. | Student bezbłędnie i samodzielnie ocenia stan pacjenta geriatrycznego, dobiera i wykonuje czynności zgodnie z kompetencjami ratownika medycznego, prowadzi działania edukacyjne. Wykazuje wysoką sprawność w realizacji zadań. Wykazuje wysoką |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | | sprawność w realizacji zadań. |
| EPU2 | Student ocenia stan pacjenta w terminalnym stadium choroby, dobiera i wykonuje czynności zgodnie z kompetencjami ratownika medycznego, prowadzi działania edukacyjne, ale rezultat jego pracy zawiera drobne błędy. Wykazuje podstawowy poziom sprawności realizacji zadań. | Student poprawnie ocenia stan pacjenta w terminalnym stadium choroby, dobiera i wykonuje czynności zgodnie z kompetencjami ratownika medycznego, prowadzi działania edukacyjne. Wykazuje zadawalający poziom sprawności realizacji zadań. | Student bezbłędnie i samodzielnie ocenia stan pacjenta w terminalnym stadium, dobiera i wykonuje czynności zgodnie z kompetencjami ratownika medycznego, prowadzi działania edukacyjne. Wykazuje wysoką sprawność w realizacji zadań. Wykazuje wysoką sprawność w realizacji zadań. |
| EPK1 | Prezentuje konieczny do wykonywania zadań zawodowych. poziom rozumienia emocji i zachowań pacjenta i jego rodziny. Wymaga ukierunkowania w rozwijaniu tych kompetencji. Uwagi nauczyciela przyjmuje w sposób właściwy. | Wykazuje empatię i zrozumienie dla zachowania pacjenta i jego rodziny w większości realizowanych zadań. Dostrzega popełnione błędy. Rozumie konieczność doskonalenia i poszukuje sposobów ich wyeliminowania. | Wykazuje wysoki poziom empatii i zrozumienia dla zachowania pacjenta i jego rodziny podczas wszystkich realizowanych zadań. Potrafi wyjaśnić wątpliwości innych studentów w tym zakresie używając właściwej argumentacji. |
| EPK2 | Komunikuje się z pacjentem i jego rodziną na poziomie podstawowym. Wymaga ukierunkowania w poszukiwaniu sposobów doskonalenia kompetencji w tym zakresie. | Wykazuje aktywność w nawiązywaniu kontaktu, swobodnie porozumiewa się z pacjentem i jego rodziną. | Sposób nawiązywania kontaktu i porozumiewania się z pacjentem i jego rodziną znacząco wpływa na sprawne wykonywanie zadań zawodowych. |

**J – Forma i warunki zaliczenia przedmiotu**

**Egzamin**

Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest zaliczenie ćwiczeń i uzyskanie pozytywnej oceny z pracy pisemnej.

**K – Literatura przedmiotu**

**Literatura obowiązkowa:**

1. Gąsowski J, Piotrowicz K. „Geriatria-wybrane zagadnienia". Wydawnictwo Medycyna Praktyczna. Kraków 2020;
2. Fal A, Kuriata-Kościelnioa E, Witczak I, „Opieka geriatryczna w Polsce". Wydawnictwo CeDeWu. Warszawa 2016
3. Lepert W: „Praktyczny przewodnik medycyny paliatywnej i opieki wspierającej" Wydawnictwo Via Medica. Gdańsk 2020
4. Lichodziejewska – Niemierko M. : „Leki niezbędne w opiece paliatywnej". Artykuł poglądowy w kwartalniku Medycyna paliatywna w praktyce 2013; 7, 3–4: 105–11

5. Ciałkowska – Rysz A., Dzierżanowski T.: „Podstawowe zasady farmakoterapii bólu u chorych na nowotwory i inne przewlekłe, postępujące, zagrażające życiu choroby". Artykuł poglądowy w kwartalniku Medycyna paliatywna 2014; 6(1): 1–6

**Literatura zalecana / fakultatywna:**

1. Kübler-Ross Elisabeth „Rozmowy o śmierci i umieraniu" Wydawnictwo Media Rodzina 2002
2. Cybulski M., Krajewska-Kułak E. , Kędziora-Kornatowska K., Waszkiewicz N.: „Psychogeriatria" PZWL Wydawnictwo Lekarskie. Warszawa 2017
3. Redakcja naukowa: Ciałkowska-Rys A., De Walden-Gałuszko K.: „Medycyna paliatywna". PZWL Wydawnictwo Lekarskie. Warszawa 2017
4. Dział III i IV w: Praca zbiorowa „Opiekun osoby starszej" WSiP 2016
5. Talarska D, Wieczorowska-Tobis K, Szwałkiewicz E (red.): Opieka nad osobami przewlekle chorymi, w wieku podeszłym i niesamodzielnymi. Podręcznik dla opiekunów medycznych. PZWL, Warszawa 2010

**Zasoby Internetu:**

https://bliskochorego.pl/

http://www.okruszek.org.pl/2020/06/25/o-pomaganiu/nieuleczalna-choroba-jak-wykorzystac-czas/

https://opiekawdomu.info/chory-w-domu/porady-psychologa/co-przezywa-czlowiek-smiertelnie-chory-etapy-odchodzenia-etap-buntu-i-gniewu/

Zakładka „warto przeczytać" w: http://www.hospicjumwagrowiec.pl/

**Ł – Obciążenie pracą studenta:**

| Forma aktywności studenta | Liczba godzin na realizację | |
|---|---|---|
| | na studiach stacjonarnych | na studiach niestacjonarnych |
| Godziny zajęć z nauczycielem/ami | 30 | |
| Konsultacje | 3 | |
| Czytanie literatury | 8 | |
| Przygotowanie do ćwiczeń | 8 | |
| Przygotowanie pracy pisemnej | 5 | |
| Przygotowanie do egzaminu | 6 | |
| **Suma godzin:** | **60** | |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin: 25-30 godz.):** | **2** | |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Iwona Ratuszniak |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | ivonar@mrat.info |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |
|---|---|

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **PRAKTYKA ŚRÓDROCZNA – ODDZIAŁ CHIRURGII** |
| **2. Punkty ECTS** | **2** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Praktyki zawodowe** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **II** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **MGR IWONA RATUSZNIAK** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| **Nr semestru** | **Studia stacjonarne** | **Studia niestacjonarne** |
|---|---|---|
| **Semestr 4** | **PZ: 60** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **60** | |

**C - Wymagania wstępne**

| |
|---|
| Zaliczony I rok studiów na kierunku ratownictwo medyczne. Wiedza z zakresu anatomii, fizjologii i patologii |

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| **Wiedza** | |
| **CW1** | Przygotowanie studenta do wdrażania procedur ratowniczych w nagłych stanach w chirurgii. |
| **Umiejętności** | |
| **CU1** | W ramach zajęć klinicznych student poznaje organizację oddziału chirurgicznego, bloku operacyjnego, ma kontakt z pacjentem na oddziale chirurgii. Udział w diagnozowaniu pacjentów |
| **Kompetencje społeczne** | |
| **CK1** | Kompetencje interpersonalne |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | |

| | | |
|---|---|---|
| EPW1 | wskazania do układania pacjenta w pozycji właściwej dla jego stanu lub odniesionych obrażeń; | K_W154 |
| EPW2 | objawy krwiaka opłucnej, wiotkiej klatki piersiowej i złamania żeber; | K_W171 |
| EPW3 | procedury medyczne stosowane przez ratownika medycznego, w szczególności zaopatrywanie ran i oparzeń, tamowanie krwotoków, unieruchamianie złamań, zwichnięć i skręceń oraz unieruchamianie kręgosłupa, ze szczególnym uwzględnieniem odcinka szyjnego, a także podawanie leków; | K_W173 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | układać pacjenta do badania obrazowego; | K_U47 |
| EPU2 | wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza; | K_U109 |
| EPU3 | monitorować stan pacjenta podczas badania obrazowego. | K_U111 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | K_K01 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| Lp. | Treści praktyk zawodowych | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| ZP1 | Wywiad z chorym i świadkami zdarzenia. | 2 | - |
| ZP2 | Badanie fizykalne chorego. | 2 | - |
| ZP3 | Prowadzenie dokumentacji medycznej. | 2 | - |
| ZP4 | Organizacja bloku operacyjnego. | 2 | - |
| ZP5 | Instrumentarium chirurgiczne. | 2 | - |
| ZP6 | Diagnostyka różnicowa schorzeń chirurgicznych. | 2 | - |
| ZP7 | Nowoczesne metody diagnostyczne w ostrych schorzeniach jamy brzusznej. | 2 | - |
| ZP8 | Postępowanie ratunkowe w schorzeniach chirurgii ogólnej, onkologicznej. | 2 | - |
| ZP9 | Zapalenie otrzewnej, rodzaje, przyczyny, patogeneza, objawy, ogólne zasady leczenia. | 2 | - |
| ZP10 | Krwotok zewnętrzny i wewnętrzny. Rana, rodzaje, zaopatrzenie, profilaktyka TCA. | 2 | - |
| ZP11 | Przepuklina, rodzaje, powikłania. Niedrożność mechaniczna, porażenna jelit. | 2 | - |
| ZP12 | Nowotwory układu pokarmowego. Choroby nienowotworowe układu pokarmowego. | 2 | - |
| ZP13 | Ciała obce przewodu pokarmowego. | 2 | - |
| ZP14 | Postępowanie ratunkowe w schorzeniach chirurgii naczyniowej, laryngologii, urologii. | 2 | - |
| ZP15 | Choroba zakrzepowo-zatorowa. Zator tętnicy płucnej. Zator tętnic obwodowych. | 2 | - |
| ZP16 | Tętniak aorty. Profilaktyka choroby zakrzepowo-zatorowej. | 2 | - |
| ZP17 | Schorzenia chirurgiczne tarczycy, przytarczyc i nadnerczy. | 2 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| ZP18 | Obrażenia narządów jamy brzusznej. | 2 | - |
| ZP19 | Stany nagłego zagrożenia zdrowotnego w urologii. | 2 | - |
| ZP20 | Obrażenia narządów miednicy mniejszej. | 2 | - |
| ZP21 | Stany nagłego zagrożenia zdrowotnego w neurochirurgii. | 2 | - |
| ZP22 | Obrażenia czaszkowo-mózgowe, mechanizm, rodzaje, objawy, wskazania do leczenia neurochirurgicznego. | 2 | - |
| ZP23 | Ocena ciężkości urazu. | 2 | - |
| ZP24 | Odmienności leczenia chirurgicznego u dzieci w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego | 2 | - |
| ZP25 | Opatrunki w traumatologii narządu ruchu | 2 | - |
| ZP26 | Postępowanie profilaktyczne w traumatologii narządu ruchu | 2 | - |
| ZP27 | Endoprotezo plastyka stawów | 2 | - |
| ZP28 | Specyfika złamań u osób starszych – metody postępowania | 2 | - |
| ZP29 | Złamania wieku dziecięcego – leczenie | 2 | - |
| ZP30 | Zaopatrzenie ortopedyczne – gorsety, ortezy zasady stosowania. | 2 | - |
| | **Razem liczba godzin praktyk zawodowych** | **60** | **-** |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Praktyki zawodowe | M5 – metoda praktyczna | |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Praktyki zawodowe | F2, F6 | P6 |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Praktyki zawodowe | |
|---|---|---|
| | Metoda oceny | F2, F6, P6 |
| EPW1 | | X |
| EPW2 | | X |
| EPW3 | | X |
| EPU1 | | X |
| EPU2 | | X |
| EPU3 | | X |
| EPK1 | | X |

**I – Kryteria oceniania**

| **Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie** | | | |
|---|---|---|---|
| **Ocena** | | | |
| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..)** | **Dostateczny dostateczny plus 3/3,5** | **dobry dobry plus 4/4,5** | **bardzo dobry 5** |
| EPW1 | Ma świadomość konieczności pacjenta w pozycji właściwej dla jego stanu lub odniesionych obrażeń; | Zna wskazania do układania pacjenta w pozycji właściwej dla jego stanu lub odniesionych obrażeń; | Zna wskazania i układa pacjenta w pozycji właściwej dla jego stanu lub odniesionych obrażeń; |
| EPW2 | Zna niektóre objawy krwiaka opłucnej, wiotkiej klatki piersiowej i złamania żeber; | Zna objawy krwiaka opłucnej, wiotkiej klatki piersiowej i złamania żeber; | Zna wszystkie objawy krwiaka opłucnej, wiotkiej klatki piersiowej i złamania żeber; |
| EPW3 | Zna wybrane procedury medyczne stosowane przez ratownika medycznego, w szczególności zaopatrywanie ran i oparzeń, tamowanie krwotoków, unieruchamianie złamań, zwichnięć i skręceń oraz unieruchamianie kręgosłupa, ze szczególnym uwzględnieniem odcinka szyjnego, a także podawanie leków; | Zna procedury medyczne stosowane przez ratownika medycznego, w szczególności zaopatrywanie ran i oparzeń, tamowanie krwotoków, unieruchamianie złamań, zwichnięć i skręceń oraz unieruchamianie kręgosłupa, ze szczególnym uwzględnieniem odcinka szyjnego, a także podawanie leków; | Zna wszystkie procedury medyczne stosowane przez ratownika medycznego, w szczególności zaopatrywanie ran i oparzeń, tamowanie krwotoków, unieruchamianie złamań, zwichnięć i skręceń oraz unieruchamianie kręgosłupa, ze szczególnym uwzględnieniem odcinka szyjnego, a także podawanie leków; |
| EPU1 | Wie o konieczności właściwego ułożenia pacjenta do badania obrazowego; | Wie jak właściwie układać pacjenta do badania obrazowego; | Właściwie układa pacjenta do badania obrazowego; |
| EPU2 | Wykonuje procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza stopniu podstawowym | Wykonuje procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza | Wykonuje procedury medyczne |
| EPU3 | Wie o konieczności monitorowania stanu pacjenta podczas badania obrazowego. | Monitoruj stanu pacjenta podczas badania obrazowego. | Samodzielnie monitoruj stanu pacjenta podczas badania obrazowego. |
| EPK1 | Rozumie znaczenie aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego | Rozumie i zna skutki znaczenie aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego | Rozumie, zna skutki oraz wprowadza w swoje działania aktywne słuchanie, nawiązywanie kontaktów interpersonalnych, skuteczne i empatyczne porozumiewanie się z pacjentem |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | porozumiewania się z pacjentem. | porozumiewania się z pacjentem. | |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Zaliczenie z oceną** |

**K – Literatura przedmiotu**

| |
|---|
| **Literatura obowiązkowa:**<br>1. Wytyczne Resuscytacji 2015 rok<br>2. International trauma life support, Autorzy: John Emory Campbell,Roy Lee Alson |
| **Literatura zalecana / fakultatywna:**<br>1. Ortopedia i traumatologia : podręcznik dla studentów medycyny, Błoński, Marcin<br>Polskie Towarzystwo Ortopedyczne i Traumatologiczne, Poznań : Wydaw. Naukowe Exemplum |

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| **Forma aktywności studenta** | **Liczba godzin na realizację** | |
|---|---|---|
| | **na studiach stacjonarnych** | **na studiach niestacjonarnych** |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 60 | |
| **Suma godzin:** | **2** | |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25-30 g.):** | **30** | |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Iwona Ratuszniak |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **PRAKTYKA ŚRÓDROCZNA – ODDZIAŁ ORTOPEDYCZO-URAZOWY** |
| **2. Punkty ECTS** | **2** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Praktyki zawodowe** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **III** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **MGR IWONA RATUSZNIAK** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 6** | **PZ: 50** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **50** | |

**C - Wymagania wstępne**

Zaliczony II rok studiów na kierunku ratownictwo medyczne. Posiadana wiedza zwłaszcza z zakresu anatomii i fizjologii szeroko pojmowanego narządu ruchu.

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Przekazanie wiedzy studentom z zakresu stanów nagłych urazowych zagrażających zdrowiu i życiu wymagających zabezpieczenia w warunkach szpitalnych. |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Nauka stawiania rozpoznania oraz podejmowania adekwatnych decyzji ratowniczych w sytuacjach nagłych. |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Kompetencje interpersonalne |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|

| | | |
|---|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | | |
| EPW1 | objawy krwiaka opłucnej, wiotkiej klatki piersiowej i złamania żeber; | K_W171 |
| EPW2 | procedury medyczne stosowane przez ratownika medycznego, w szczególności zaopatrywanie ran i oparzeń, tamowanie krwotoków, unieruchamianie złamań, zwichnięć i skręceń oraz unieruchamianie kręgosłupa, ze szczególnym uwzględnieniem odcinka szyjnego, a także podawanie leków; | K_W173 |
| EPW3 | zasady podejmowania działań zabezpieczających w celu ograniczenia skutków zdrowotnych zdarzenia; | K_W174 |
| EPW4 | zasady funkcjonowania centrum urazowego i centrum urazowego dla dzieci; | K_W194 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | układać pacjenta w pozycji właściwej dla rodzaju choroby lub odniesionych obrażeń ciała; | K_U54 |
| EPU2 | tamować krwotoki zewnętrzne i unieruchamiać kończyny po urazie; | K_U95 |
| EPU3 | wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza; | K_U109 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta. | K_K02 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| **Lp.** | **Treści praktyka zawodowych** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| ZP1 | Pierwotne i wtórne uszkodzenia rdzenia kręgowego z zasadami udzielania pierwszej pomocy i warunków transportu w przypadku podejrzenia uszkodzeń rdzenia kręgowego z wykorzystaniem kołnierza typu Schanza. | 4 | - |
| ZP2 | Specyfikazłamańkościdługich,zwichnięćwstawachpowoduj ącychznacznąutratękrwi,atakże uszkodzenia naczyń i nerwów obwodowych. | 4 | - |
| ZP3 | Obrażenia kończyny górnej i w obrębie pasa barkowego; zasady wstępnego zaopatrywania. | 3 | - |
| ZP4 | Obrażenia kończyny dolnej i pasa miednicznego z zasadami wstępnego zaopatrywania. | 3 | - |
| ZP5 | Zasady postępowania w obrażeniach otwartych narządu ruchu. | 3 | - |
| ZP6 | Postępowanie w amputacjach urazowych –zabezpieczenie części amputowanych (amputatów) dla celów ewentualnej replantacji | 4 | - |
| ZP7 | Demonstracja filmów i zdjęć fotograficznych z przebiegu wybranych operacji chirurgicznego zaopatrywania obrażeń narządu ruchu | 3 | - |
| ZP8 | Urazy, rodzaje obrażeń, objawy, zasady postępowania na miejscu wypadku, transport chorego do szpitala, metody diagnozowania i leczenia. | 3 | - |
| ZP9 | Wywiad, badanie pacjenta ze schorzeniami narządu ruchu. | 3 | - |
| ZP10 | Analizaprzypadkówschorzeńprzewlekłych,nagłychiurazow ychwobrębienarządu ruchu. Obowiązująca dokumentacja | 4 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | pacjenta. | | |
| ZP11 | Panowanie zasad badania poszkodowanego z podejrzeniem obrażeń narządów ruchu. | 3 | - |
| ZP12 | Techniki zaopatrywania chorych z obrażeniami narządów ruchu z praktycznym wykonywaniem zaopatrzenia, zwłaszcza wstępnego. | 4 | - |
| ZP13 | Wymienna plastyka stawów w uszkodzeniach pourazowych. | 3 | - |
| ZP14 | Wybrane elementy leczenia specjalistycznego obrażeń narządu ruch w stanach urazowych i planowych. | 3 | - |
| ZP15 | Wywiad z chorym i świadkami zdarzenia. | 3 | - |
| | **Razem liczba godzin praktyk zawodowych** | 50 | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Praktyki zawodowe | M5 – metoda praktyczna | |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Praktyki zawodowe | F2, F6 | P6 |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Praktyki zawodowe | |
|---|---|---|
| | Metoda oceny | F2, F6, P6 |
| EPW1 | | X |
| EPW2 | | X |
| EPW3 | | X |
| EPW3 | | X |
| EPU1 | | X |
| EPU2 | | X |
| EPU3 | | X |
| EPK1 | | X |

**I – Kryteria oceniania**

| **Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie** | | | |
|---|---|---|---|
| **Ocena** | | | |
| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..)** | **Dostateczny dostateczny plus 3/3,5** | **dobry dobry plus 4/4,5** | **bardzo dobry 5** |
| EPW1 | Zna podstawowe objawy | Zna objawy krwiaka | Zna wszystkie krwiaka |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | krwiaka opłucnej, wiotkiej klatki piersiowej i złamania żeber; | opłucnej, wiotkiej klatki piersiowej i złamania żeber; | opłucnej, wiotkiej klatki piersiowej i złamania żeber; |
| EPW2 | Zna niektóre procedury medyczne stosowane przez ratownika medycznego, w szczególności zaopatrywanie ran i oparzeń, tamowanie krwotoków, unieruchamianie złamań, zwichnięć i skręceń oraz unieruchamianie kręgosłupa, ze szczególnym uwzględnieniem odcinka szyjnego, a także podawanie leków; | Zna procedury medyczne stosowane przez ratownika medycznego, w szczególności zaopatrywanie ran i oparzeń, tamowanie krwotoków, unieruchamianie złamań, zwichnięć i skręceń oraz unieruchamianie kręgosłupa, ze szczególnym uwzględnieniem odcinka szyjnego, a także podawanie leków; | Zna wszystkie procedury medyczne stosowane przez ratownika medycznego, w szczególności zaopatrywanie ran i oparzeń, tamowanie krwotoków, unieruchamianie złamań, zwichnięć i skręceń oraz unieruchamianie kręgosłupa, ze szczególnym uwzględnieniem odcinka szyjnego, a także podawanie leków; |
| EPW3 | Zna wybrane zasady podejmowania działań zabezpieczających w celu ograniczenia skutków zdrowotnych zdarzenia; | Zna zasady podejmowania działań zabezpieczających w celu ograniczenia skutków zdrowotnych zdarzenia; | Zna wszystkie zasady podejmowania działań zabezpieczających w celu ograniczenia skutków zdrowotnych zdarzenia; |
| EPW4 | Zna wybrane zasady funkcjonowania centrum urazowego i centrum urazowego dla dzieci; | Zna zasady funkcjonowania centrum urazowego i centrum urazowego dla dzieci; | Zna wszystkie zasady funkcjonowania centrum urazowego i centrum urazowego dla dzieci; |
| EPU1 | Wie o konieczności układania pacjenta w pozycji właściwej dla rodzaju choroby lub odniesionych obrażeń ciała; | Układa pacjenta w pozycji właściwej dla rodzaju choroby lub odniesionych obrażeń ciała; | Właściwie układa pacjenta w pozycji właściwej dla rodzaju choroby lub odniesionych obrażeń ciała; |
| EPU2 | Podejmuje próby tamowania krwotoków zewnętrzne i unieruchamiać kończyny po urazie; | Tamuje krwotoki zewnętrzne i unieruchamiać kończyny po urazie pod nadzorem opiekuna | Tamuje krwotoki zewnętrzne i unieruchamiać kończyny po urazie pod nadzorem opiekuna |
| EPU3 | Wykonuje niektóre procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza; | Wykonuje procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza; | Wykonuje wszystkie procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza; |
| EPK1 | Dostrzegania czynniki wpływające na reakcje własne i pacjenta. | Określa wzajemne relacje między człowiekiem a środowiskiem; | Określa i dba o wzajemne relacje między człowiekiem a środowiskiem; |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| **Zaliczenie z oceną** |
|---|

**K – Literatura przedmiotu**

| **Literatura obowiązkowa:** |
|---|
| 1. Zawadzki A.: „ Medycyna ratunkowa i katastrof", PZWL, Warszawa2011.2.T. Gaździk T. i wsp.: „Ortopedia i traumatologia" –podręcznik dla studentów medycyny, PZWL2010.3.* Tylman D., Dziak A.: „Traumatologia narządu ruchu", T 1 i 2, PZWL, 2013,wyd.2 |
| **Literatura zalecana / fakultatywna:** |
| 1.Ortopedia i traumatologia : podręcznik dla studentów medycyny, Błoński, Marcin<br>Polskie Towarzystwo Ortopedyczne i Traumatologiczne, Poznań : Wydaw. Naukowe Exemplum<br>2.Brongel L., Lasek J., Słowiński K.: „Podstawy chirurgii urazowej", Wydawnictwo Medyczne Kraków, 2008.2.Jakubaszko J.: „Ratownik medyczny", Wyd. Med. Górnicki, Wrocław2010.<br>3.Brongel L.: „Złota godzina", Wydawnictwo Medyczne, Kraków2007. |

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| **Forma aktywności studenta** | **Liczba godzin na realizację** | |
|---|---|---|
| | **na studiach stacjonarnych** | **na studiach niestacjonarnych** |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 50 | |
| Konsultacje | 2 | |
| Czytanie literatury | 2 | |
| Przygotowanie do zaliczenia | 6 | |
| **Suma godzin:** | **60** | |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin: 25-30 godz.):** | **2** | |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Iwona Ratuszniak |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | |
| Podpis | |

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **PRAKTYKA ŚRÓDROCZNA – ODDZIAŁ CHORÓB WEWNĘTRZYNYCH** |
| **2. Punkty ECTS** | **2** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Praktyki zawodowe** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **II** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **MGR MIROSŁAW BARANOWICZ** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 3** | **PZ: 50** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **50** | |

**C - Wymagania wstępne**

| |
|---|
| Zaliczony I rok studiów na kierunku ratownictwo medyczne. Posiadana wiedza zwłaszcza z zakresu anatomii, fizjologii i medycyny ratunkowej |

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Celem zajęć jest zapoznanie studentów z patofizjologią chorób, podstawami interny oraz określonymi jednostkami chorobowymi w zakresie ich rozpoznania, diagnostyki i leczenia, ze szczególnym zwróceniem uwagi na stany zagrożenia życia. |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Zajęcia praktyczne dotyczą, podstawowego badania chorych, oceny parametrów życiowych, wykonywania podstawowych czynności ratujących życie, współpracy w procesie terapeutycznym z lekarzami. |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Kompetencje interpersonalne |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K) | | Kierunkowy efekt uczenia się |
|---|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | | |
| EPW1 | przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w zespole ostrej niewydolności oddechowej, zaostrzeniu przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, astmie, ostrych stanach zapalnych dróg oddechowych i odmie opłucnowej; | K_W129 |
| EPW2 | przyczyny, objawy i postępowanie w ostrej niewydolności nerek; | K_W130 |
| EPW3 | wybrane choroby przewodu pokarmowego; | K_W131 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | monitorować czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii; | K_U56 |
| EPU2 | interpretować wyniki badań pacjenta z przewlekłą niewydolnością oddechową; | K_U57 |
| EPU3 | podawać pacjentowi leki i płyny; | K_U65 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | K_K01 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| Lp. | Treści praktyka zawodowa | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| ZP1 | Postępowanie w nagłym zatrzymaniu krążenia | 10 | - |
| ZP2 | Pacjent przytomny – stabilny i niestabilny. Rozpoznanie i postępowanie | 10 | - |
| ZP3 | Zaawansowanie czynności ratunkowe w wybranych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego u pacjenta nieurazowego, m. in. stan astmatyczny, wstrząs anafilaktyczny, zatorowość płucna, ostry brzuch, 4H 4T | 10 | - |
| ZP4 | Badanie podmiotowe i przedmiotowe chorego | 10 | - |
| ZP5 | Etiologia, patogeneza, obraz kliniczny i diagnostyka chorób układu oddechowego, krążenia, pokarmowego, moczowego. | 10 | - |
| | **Razem liczba godzin praktyk zawodowych** | **50** | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| Forma zajęć | Metody dydaktyczne (wybór z listy) | Środki dydaktyczne |
|---|---|---|
| Praktyki zawodowe | M5 – metoda praktyczna | |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| Forma zajęć | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Praktyki | F2, F6 | P6 |

| | | |
|---|---|---|
| zawodowe | | |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Praktyki zawodowe | |
|---|---|---|
| | Metoda oceny | F2, F6, P6 |
| EPW1 | | X |
| EPW2 | | X |
| EPW3 | | X |
| EPU1 | | X |
| EPU2 | | X |
| EPU3 | | X |
| EPK1 | | X |

**I – Kryteria oceniania**

| **Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie** | | | |
|---|---|---|---|
| **Ocena** | | | |
| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..)** | **Dostateczny dostateczny plus 3/3,5** | **dobry dobry plus 4/4,5** | **bardzo dobry 5** |
| EPW1 | Zna wybrane przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w zespole ostrej niewydolności oddechowej, zaostrzeniu przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, astmie, ostrych stanach zapalnych dróg oddechowych i odmie opłucnowej; | Zna przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w zespole ostrej niewydolności oddechowej, zaostrzeniu przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, astmie, ostrych stanach zapalnych dróg oddechowych i odmie opłucnowej; | Zna wymagane przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w zespole ostrej niewydolności oddechowej, zaostrzeniu przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, astmie, ostrych stanach zapalnych dróg oddechowych i odmie opłucnowej; |
| EPW2 | Zna wybrane przyczyny, objawy i postępowanie w ostrej niewydolności nerek; | Zna przyczyny, objawy i postępowanie w ostrej niewydolności nerek; | Zna wymagane przyczyny, objawy i postępowanie w ostrej niewydolności nerek; |
| EPW3 | Zna wybrane choroby przewodu pokarmowego; | Zna choroby przewodu pokarmowego; | Zna wymagane choroby przewodu pokarmowego; |
| EPU1 | Podejmuje próby monitorowania czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii; | Monitoruje czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii; | Samodzielnie monitoruje czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii; |
| EPU2 | Podejmuje próby interpretowania wyniki | Interpretuje wyniki badań pacjenta z | Samodzielnie interpretuje wyniki badań pacjenta z |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | badań pacjenta z przewlekłą niewydolnością oddechową; | przewlekłą niewydolnością oddechową; | przewlekłą niewydolnością oddechową; |
| EPU3 | Podaje pacjentowi leki i płyny zawsze pod nadzorem opiekuna | Podaje pacjentowi leki i płyny pod nadzorem opiekuna | Samodzielnie podaje pacjentowi leki i płyny |
| EPK1 | Rozumie znaczenie aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | Rozumie i zna skutki znaczenie aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | Rozumie, zna skutki oraz wprowadza w swoje działania aktywne słuchanie, nawiązywanie kontaktów interpersonalnych, skuteczne i empatyczne porozumiewanie się z pacjentem |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Zaliczenie z oceną** |

**K – Literatura przedmiotu**

| |
|---|
| **Literatura obowiązkowa:**<br>1. Wytyczne Resuscytacji 2015 rok |
| **Literatura zalecana / fakultatywna:**<br>1. Interna Szczeklika 2018, Szczeklik, Andrzej (1938-2012), Kraków : Medycyna Praktyczna |

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| **Forma aktywności studenta** | **Liczba godzin na realizację** | |
|---|---|---|
| | **na studiach stacjonarnych** | **na studiach niestacjonarnych** |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 50 | |
| Konsultacje | 2 | |
| Czytanie literatury | 2 | |
| Przygotowanie do zaliczenia | 6 | |
| **Suma godzin:** | **60** | |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25-30 g.):** | **2** | |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Mirosław Baranowicz |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | |
| Podpis | |

Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne
- studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 7/000/2021 Senatu AJP
z dnia 16 lutego 2021 r.

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **PRAKTYKA ŚRÓDROCZNA - SOR** |
| **2. Punkty ECTS** | **4** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Praktyki zawodowe** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **II** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **MGR ŁUKASZ MARKOWSKI** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 4** | **PZ: 100** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **100** | |

**C - Wymagania wstępne**

Zaliczone praktyki z I rok studiów na kierunku ratownictwo medyczne. Posiadana wiedza zwłaszcza z zakresu anatomii, fizjologii i medycyny ratunkowej.

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Zdobycie wiedzy do rozpoznania i postępowania z pacjentem w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego. |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Nabycie umiejętności wykonania procedur wdrażanych u pacjentów w stanie zagrożenia zdrowia i życia. Nabycie umiejętności współpracy w zespole resuscytacyjnym SOR. |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Kompetencje interpersonalne |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|---|
| | **Wiedza (EPW…)** | |
| EPW1 | procedury specjalistyczne w stanach nagłych pochodzenia urazowego | K_W192 |

| | | |
|---|---|---|
| | stosowane w ramach postępowania przedszpitalnego i w SOR; | |
| EPW2 | zasady postępowania przedszpitalnego i w SOR w obrażeniach: czaszkowo - mózgowych, kręgosłupa i rdzenia kręgowego, kończyn, jamy brzusznej i klatki piersiowej oraz w przypadku wstrząsu; | K_W195 |
| EPW3 | zasady monitorowania stanu pacjenta w SOR; | K_W191 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | wykonywać elektrokardiogram i interpretować go w podstawowym zakresie; | K_U58 |
| EPU2 | podawać pacjentowi leki i płyny; | K_U65 |
| EPU3 | przyrządowo udrażniać drogi oddechowe metodami nadgłośniowymi; wykonywać intubację dotchawiczą w laryngoskopii bezpośredniej i pośredniej; | K_U85 |
| EPU3 | gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej; | K_U112 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | K_K01 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| **Lp.** | **Treści praktyk zawodowych** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| ZP1 | Pomiar ciśnienia krwi różnymi aparatami | 5 | - |
| ZP2 | Pomiar czynności akcji serca – badanie tętna na różnych tętnicach | 5 | - |
| ZP3 | Pobranie krwi, moczu do badania, zabezpieczenie materiału oraz prawidłowe prowadzenie dokumentów | 10 | - |
| ZP4 | Założenie dostępu do żyły obwodowej | 10 | - |
| ZP5 | Iniekcje domięśniowe i podskórne wykonywane na polecenie lekarza | 10 | - |
| ZP6 | Podłączenie wlewu dożylnego zgodnego ze zleceniem | 10 | - |
| ZP7 | Przygotowanie i podłączenie wlewu w pompie infuzyjnej w stanach nagłych | 10 | - |
| ZP8 | Wykonanie 12 odprowadzeniowego EKG | 10 | - |
| ZP9 | Założenie zgłębnika do żołądka | 10 | - |
| ZP10 | Tlenoterapia | 10 | - |
| ZP11 | Obsługa wszystkich urządzeń będących na wyposażeniu SOR służących do wykonywania czynności ratujących życie | 10 | - |
| | **Razem liczba godzin praktyki zawodowej** | **100** | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Praktyki zawodowe | M5 – metoda praktyczna | |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Praktyki zawodowe | F2, F6 | P6 |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Praktyki zawodowe | |
|---|---|---|
| | Metoda oceny | F2, F6, P6 |
| EPW1 | | X |
| EPW2 | | X |
| EPW3 | | X |
| EPU1 | | X |
| EPU2 | | X |
| EPU3 | | X |
| EPU3 | | X |
| EPK1 | | X |

**I – Kryteria oceniania**

| **Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie** | | | |
|---|---|---|---|
| **Ocena** | | | |
| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..)** | **Dostateczny dostateczny plus 3/3,5** | **dobry dobry plus 4/4,5** | **bardzo dobry 5** |
| EPW1 | Zna wybrane procedury specjalistyczne w stanach nagłych pochodzenia urazowego stosowane w ramach postępowania przedszpitalnego i w SOR; | Zna procedury specjalistyczne w stanach nagłych pochodzenia urazowego stosowane w ramach postępowania przedszpitalnego i w SOR; | Zna wszystkie wymagane procedury specjalistyczne w stanach nagłych pochodzenia urazowego stosowane w ramach postępowania przedszpitalnego i w SOR; |
| EPW2 | Zna wybrane zasady postępowania przedszpitalnego i w SOR w obrażeniach: czaszkowo - mózgowych, kręgosłupa i rdzenia kręgowego, kończyn, jamy brzusznej i klatki piersiowej oraz w przypadku wstrząsu; | Zna zasady postępowania przedszpitalnego i w SOR w obrażeniach: czaszkowo - mózgowych, kręgosłupa i rdzenia kręgowego, kończyn, jamy brzusznej i klatki piersiowej oraz w przypadku wstrząsu; | Zna wszystkie wymagane zasady postępowania przedszpitalnego i w SOR w obrażeniach: czaszkowo - mózgowych, kręgosłupa i rdzenia kręgowego, kończyn, jamy brzusznej i klatki piersiowej oraz w przypadku wstrząsu; |
| EPW3 | Zna wybrane zasady monitorowania stanu pacjenta w SOR; | Zna zasady monitorowania stanu pacjenta w SOR; | Zna wszystkie wymagane zasady monitorowania stanu pacjenta w SOR; |
| EPU1 | Podejmuje wykonywać | Wykonuje | Wykonuje |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | próby zrobienia elektrokardiogram i interpretować go w podstawowym zakresie, pod nadzorem opiekuna | elektrokardiogram i interpretować go w podstawowym zakresie, pod nadzorem opiekuna | elektrokardiogram i interpretować go w podstawowym zakresie, pod nadzorem opiekuna |
| EPU2 | Podaje pacjentowi leki i płyny zawsze pod nadzorem opiekuna | Podaje pacjentowi leki i płyny pod nadzorem opiekuna | Samodzielnie podaje pacjentowi leki i płyny |
| EPU3 | Podejmuje próby przyrządowo udrażniać drogi oddechowe metodami nadgłośniowymi; wykonywać intubację dotchawiczą w laryngoskopii bezpośredniej i pośredniej, pod nadzorem opiekuna | Przyrządowo udrażnia drogi oddechowe metodami nadgłośniowymi; wykonywać intubację dotchawiczą w laryngoskopii bezpośredniej i pośredniej, pod nadzorem opiekuna | Samodzielnie przyrządowo udrażnia drogi oddechowe metodami nadgłośniowymi; wykonywać intubację dotchawiczą w laryngoskopii bezpośredniej i pośredniej, |
| EPU4 | Student potrafi w stopniu podstawowym gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej; | Student potrafi gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej; | Student rozumie, zna skutki gromadzenia informacji, formułowania diagnozy pielęgniarskiej, ustalamnia celu i planu opieki pielęgniarskiej, wdrażania interwencji pielęgniarskiej oraz dokonywania ewaluacji opieki pielęgniarskiej; |
| EPK1 | Rozumie znaczenie aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | Rozumie i zna skutki znaczenie aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. | Rozumie, zna skutki oraz wprowadza w swoje działania aktywne słuchanie, nawiązywanie kontaktów interpersonalnych, skuteczne i empatyczne porozumiewanie się z pacjentem |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Zaliczenie z oceną** |

**K – Literatura przedmiotu**

| |
|---|
| **Literatura obowiązkowa:**<br>1. Wytyczne Resuscytacji 2015 rok |
| **Literatura zalecana / fakultatywna:**<br>1. Interna Szczeklika 2018, Szczeklik, Andrzej (1938-2012), Kraków : Medycyna Praktyczna |

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| Forma aktywności studenta | Liczba godzin na realizację |
|---|---|

| | **na studiach stacjonarnych** | **na studiach niestacjonarnych** |
|---|---|---|
| Godziny zajęć z nauczycielem | 168 | |
| Konsultacje | 2 | |
| Czytanie literatury | 5 | |
| Przygotowanie do zaliczenia | 5 | |
| **Suma godzin:** | **180** | |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin: 25-30 g.):** | **6** | |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Łukasz Markowski |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | |
| Podpis | |

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **PRAKTYKA ŚRÓDROCZNA – ODDZIAŁ NEUROLOGII** |
| **2. Punkty ECTS** | **2** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Praktyki zawodowe** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **III** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **MGR DOROTA LADOWSKA** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 5** | **PZ: 50** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **50** | |

**C - Wymagania wstępne**

| |
|---|
| Zaliczone praktyki z I-II rok studiów na kierunku ratownictwo medyczne. Posiadana wiedza zwłaszcza z zakresu anatomii, fizjologii i medycyny ratunkowej. |

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Przekazanie wiedzy studentom z zakresu stanów nagłych zagrażających zdrowiu i życiu występujących w neurologii. |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Nauka stawiania rozpoznania oraz podejmowania adekwatnych decyzji ratowniczych w sytuacjach nagłych. Przygotowanie studenta do sprawowania profesjonalnej opieki ratownika medycznego nad pacjentem z dysfunkcją układu nerwowego. |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Kierowania się dobrem pacjenta. |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|

| | | |
|---|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | | |
| EPW1 | przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w zakażeniach układu nerwowego, w szczególności w zapaleniu opon mózgowo - rdzeniowych; | K_W135 |
| EPW2 | przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w bólach głowy i chorobach naczyniowych mózgu, w szczególności w udarze mózgu oraz padaczce; | K_W137 |
| EPW3 | przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w zakażeniach układu nerwowego, w szczególności w zapaleniu opon mózgowo - rdzeniowych; | K_W138 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | przeprowadzać wywiad medyczny z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych; | K_U52 |
| EPU2 | przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu; | K_U55 |
| EPU3 | oceniać stan neurologiczny pacjenta; | K_U62 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Kierowania się dobrem pacjenta. | K_K06 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| Lp. | Treści zajęć praktycznych | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| ZP1 | Rozpoznawanie najczęstszych klinicznych objawów i zespołów patologicznych w chorobach układu nerwowego. | 5 | - |
| ZP2 | Technika badania fizykalnego chorego neurologicznego. | 5 | - |
| ZP3 | Rozpoznawanie stanów zaburzenia przytomności i świadomości oraz zaburzenia kontaktu chorego z otoczeniem z powodu dysfunkcji mowy. | 5 | - |
| ZP4 | Ocena kliniczna chorego nieprzytomnego z powodu chorób OUN. | 5 | - |
| ZP5 | Rozpoznawanie objawów i postępowanie u chorego z chorobą ośrodkowego układu nerwowego na przykładzie: chorób i wad naczyniowych mózgu (udar mózgu, tętniak, naczyniak), guzów mózgu i zespołów ciasnoty wewnątrzczaszkowej. | 5 | - |
| ZP6 | Rozpoznawanie objawów i postępowanie u chorych po urazie czaszkowo-mózgowym , urazie kręgosłupa i rdzenia kręgowego | 5 | - |
| ZP7 | Rozpoznawanie objawów i postępowanie u chorego z zespołami bólowymi głowy, kręgosłupowo-korzeniowymi, neuralgiami i ostrymi uszkodzeniami wielonerwowymi | 5 | - |
| ZP8 | Problemy diagnostyczno-terapeutyczne chorych z padaczką, zespołami otępiennymi, zespołami ubytkowymi neurologicznymi | 5 | - |
| ZP9 | Przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w chorobach | 5 | |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | otępiennych. | | |
| ZP10 | Stany naglące w przebiegu chorób ośrodkowego i obwodowego UN. | 5 | - |
| | **Razem liczba godzin projektów** | **50** | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Praktyki zawodowe | M5 – metoda praktyczna | |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Praktyki zawodowe | F2, F6 | P6 |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Praktyki zawodowe | |
|---|---|---|
| | Metoda oceny | F2, F6, P6 |
| EPW1 | | X |
| EPW2 | | X |
| EPW3 | | X |
| EPU1 | | X |
| EPU2 | | X |
| EPU3 | | X |
| EPK1 | | X |

**I – Kryteria oceniania**

| **Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie** | | | |
|---|---|---|---|
| **Ocena** | | | |
| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..)** | **Dostateczny dostateczny plus 3/3,5** | **dobry dobry plus 4/4,5** | **bardzo dobry 5** |
| EPW1 | Zna wybrane przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w zakażeniach układu nerwowego, w szczególności w zapaleniu opon mózgowo - rdzeniowych; | Zna przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w zakażeniach układu nerwowego, w szczególności w zapaleniu opon mózgowo - rdzeniowych; | Zna wszystkie wymagane przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w zakażeniach układu nerwowego, w szczególności w zapaleniu opon mózgowo - rdzeniowych; |
| EPW2 | Zna wybrane przyczyny, objawy, zasady | Zna przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i | Zna wszystkie wymagane przyczyny, objawy, zasady |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | diagnozowania i postępowania terapeutycznego w bólach głowy i chorobach naczyniowych mózgu, w szczególności w udarze mózgu oraz padaczce; | postępowania terapeutycznego w bólach głowy i chorobach naczyniowych mózgu, w szczególności w udarze mózgu oraz padaczce; | diagnozowania i postępowania terapeutycznego w bólach głowy i chorobach naczyniowych mózgu, w szczególności w udarze mózgu oraz padaczce; |
| EPW3 | Zna wybrane przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w zakażeniach układu nerwowego, w szczególności w zapaleniu opon mózgowo - rdzeniowych; | Zna przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w zakażeniach układu nerwowego, w szczególności w zapaleniu opon mózgowo - rdzeniowych; | Zna wszystkie wymagane przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w zakażeniach układu nerwowego, w szczególności w zapaleniu opon mózgowo - rdzeniowych; |
| EPU1 | Podejmuje próby przeprowadzenia wywiadu medycznego z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych; | Przeprowadzenia wywiad medyczny z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych, pod nadzorem opiekuna | Przeprowadzenia wywiad medyczny z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych, |
| EPU2 | Podejmuje próby przeprowadzenia badania fizykalnego pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu; | Przeprowadzenia badania fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu, pod nadzorem opiekuna | Przeprowadzenia badania fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu, |
| EPU3 | Podejmuje próby oceniania stanu neurologicznego pacjenta; | Oceniania stan neurologicznego pacjenta, pod nadzorem opiekuna | Oceniania stan neurologicznego pacjenta |
| EPK1 | Wie o konieczności kierowania się dobrem pacjenta. | Rozumie i zna zasady kierowania się dobrem pacjenta. | Zna, rozumie i zawsze kieruje się dobrem pacjenta. |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Zaliczenie z oceną** |

**K – Literatura przedmiotu**

| |
|---|
| **Literatura obowiązkowa:**<br>1. Wytyczne Resuscytacji 2015 rok |
| **Literatura zalecana / fakultatywna:**<br>1. Neurologia : kompendium Autorzy :Barcikowska-Kotowicz, Maria |

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| **Forma aktywności studenta** | **Liczba godzin na realizację** | |
|---|---|---|
| | **na studiach stacjonarnych** | **na studiach niestacjonarnych** |

| | | |
|---|---|---|
| Godziny zajęć z nauczycielem | 50 | |
| Konsultacje | 5 | |
| Czytanie literatury | 2 | |
| Przygotowanie do zaliczenia | 3 | |
| **Suma godzin:** | **60** | |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25-30 g.):** | **2** | |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Dorota Ladowska |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | |
| Podpis | |

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **PRAKTYKA ŚRÓDROCZNA – ODDZIAŁ KARDIOLOGII** |
| **2. Punkty ECTS** | **2** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Praktyki zawodowe** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **II** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **MGR DOROTA LADOWSKA** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 3** | **PZ: 50** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **50** | |

**C - Wymagania wstępne**

| |
|---|
| Zaliczone praktyki z I rok studiów na kierunku ratownictwo medyczne. Posiadana wiedza zwłaszcza z zakresu anatomii, fizjologii i medycyny ratunkowej. |

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Przekazanie wiedzy studentom z zakresu stanów nagłych zagrażających zdrowiu i życiu występujących w kardiologii. |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Nauka stawiania rozpoznania oraz podejmowania adekwatnych decyzji ratowniczych w sytuacjach nagłych. |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Właściwe relacje interpersonalne |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|

| | | |
|---|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | | |
| EPW1 | przyczyny i rodzaje bólu w klatce piersiowej oraz jego diagnostykę; | K_W126 |
| EPW2 | problematykę ostrego zespołu wieńcowego, zawału serca, nadciśnienia tętniczego, rozwarstwienia aorty, niewydolności krążenia, ostrego niedokrwienia kończyny, obrzęku płuc i zatorowości płucnej; | K_W127 |
| EPW3 | procedurę kardiowersji elektrycznej i elektrostymulacji zewnętrznej; | K_W196 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | wykonywać elektrokardiogram i interpretować go w podstawowym zakresie; | K_U58 |
| EPU2 | prowadzić podstawowe i zaawansowane czynności resuscytacyjne u osób dorosłych, dzieci, niemowląt i noworodków, z uwzględnieniem prawidłowego zastosowania urządzeń wspomagających resuscytację K_U (urządzenia do kompresji klatki piersiowej, respiratora); | K_U83 |
| EPU3 | wykonywać defibrylację elektryczną z użyciem defibrylatora manualnego i zautomatyzowanego; | K_U90 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK2 | Dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta. | K_K02 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| Lp. | Treści praktyk zawodowych | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| ZP1 | Diagnostyka, postępowanie i leczenie ostrych zespołów wieńcowych | 10 | - |
| ZP2 | Wykonanie oraz interpretacja zapisów odprowadzeniowego EKG | 10 | - |
| ZP3 | Zatrzymanie krążenia - postępowanie, ALS | 10 | - |
| ZP4 | Zaburzenia rytmu - rozpoznanie, postępowanie | 10 | - |
| ZP5 | Odwracalne przyczyny zatrzymania krążenia | 10 | - |
| | **Razem liczba godzin praktyk zawodowych** | **50** | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| Forma zajęć | Metody dydaktyczne (wybór z listy) | Środki dydaktyczne |
|---|---|---|
| Praktyki zawodowe | M5 – metoda praktyczna | |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| Forma zajęć | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Praktyki zawodowe | F2, F6 | P6 |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| Efekty przedmiotowe | Praktyki zawodowe | |
|---|---|---|
| | Metoda oceny | F2, F6, P6 |
| EPW1 | | X |

| | | |
|---|---|---|
| EPW2 | | X |
| EPW3 | | X |
| EPU1 | | X |
| EPU2 | | X |
| EPU3 | | X |
| EPK1 | | X |

**I – Kryteria oceniania**

| **Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie** | | | |
|---|---|---|---|
| **Ocena** | | | |
| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..)** | **Dostateczny dostateczny plus 3/3,5** | **dobry dobry plus 4/4,5** | **bardzo dobry 5** |
| EPW1 | Zna wybrane przyczyny i rodzaje bólu w klatce piersiowej oraz jego diagnostykę; | Zna większość przyczyn i rodzaj bólu w klatce piersiowej oraz jego diagnostykę; | Zna wszystkie wymagane przyczyn i rodzaj bólu w klatce piersiowej oraz jego diagnostykę; |
| EPW2 | Zna wybraną problematykę ostrego zespołu wieńcowego, zawału serca, nadciśnienia tętniczego, rozwarstwienia aorty, niewydolności krążenia, ostrego niedokrwienia kończyny, obrzęku płuc i zatorowości płucnej; | Zna problematykę ostrego zespołu wieńcowego, zawału serca, nadciśnienia tętniczego, rozwarstwienia aorty, niewydolności krążenia, ostrego niedokrwienia kończyny, obrzęku płuc i zatorowości płucnej; | Zna wszystkie wymagane programem studiów zagadnienia dotyczące problematyki ostrego zespołu wieńcowego, zawału serca, nadciśnienia tętniczego, rozwarstwienia aorty, niewydolności krążenia, ostrego niedokrwienia kończyny, obrzęku płuc i zatorowości płucnej; |
| EPW3 | Zna wybrane zasady procedury kardiowersji elektrycznej i elektrostymulacji zewnętrznej; | Zna zasady procedury kardiowersji elektrycznej i elektrostymulacji zewnętrznej; | Zna wszystkie wymagane zasady procedury kardiowersji elektrycznej i elektrostymulacji zewnętrznej; |
| EPU1 | Podejmuje próby wykonywania elektrokardiogramu i interpretowanie go w podstawowym zakresie; | Wykonywania elektrokardiogram i interpretuje go w podstawowym zakresie, pod nadzorem opiekuna | Wykonywania elektrokardiogram i interpretuje go w podstawowym zakresie |
| EPU2 | Podejmuje próby prowadzenia podstawowych i zaawansowanych czynności resuscytacyjne u osób dorosłych, dzieci, niemowląt i noworodków, z uwzględnieniem prawidłowego zastosowania urządzeń wspomagających | Przeprowadza podstawowe i zaawansowane czynności resuscytacyjne u osób dorosłych, dzieci, niemowląt i noworodków, z uwzględnieniem prawidłowego zastosowania urządzeń wspomagających , pod nadzorem opiekuna | Przeprowadza podstawowe i zaawansowane czynności resuscytacyjne u osób dorosłych, dzieci, niemowląt i noworodków, z uwzględnieniem prawidłowego zastosowania urządzeń wspomagających , pod nadzorem opiekuna resuscytację K_U (urządzenia do kompresji klatki piersiowej, respiratora), |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | resuscytację K_U (urządzenia do kompresji klatki piersiowej, respiratora); | resuscytację K_U (urządzenia do kompresji klatki piersiowej, respiratora), pod nadzorem opiekuna | |
| EPU3 | Podejmuje próby wykonywania defibrylacji elektrycznej z użyciem defibrylatora manualnego i zautomatyzowanego; | Wykonuje defibrylację elektryczną z użyciem defibrylatora manualnego i zautomatyzowanego, pod nadzorem opiekuna | Wykonuje defibrylację elektryczną z użyciem defibrylatora manualnego i zautomatyzowanego, |
| EPK1 | Dostrzegania czynniki wpływające na reakcje własne i pacjenta. | Określa wzajemne relacje między człowiekiem a środowiskiem; | Określa i dba o wzajemne relacje między człowiekiem a środowiskiem; |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Zaliczenie z oceną** |

**K – Literatura przedmiotu**

| |
|---|
| **Literatura obowiązkowa:**<br>1. Wytyczne Resuscytacji 2015 rok |
| **Literatura zalecana / fakultatywna:**<br>1. Przedszpitalna farmakoterapia ostrych zespołów wieńcowych - porównanie najnowszych zaleceń Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego (z marca 2017 r.) i wytycznych Europejskiej Rady **Resuscytacji** (z października 2015 r.).<br>2.Wytyczne ESC dotyczące postępowania w ostrym zawale serca z uniesieniem odcinka ST w 2017 roku. |

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| **Forma aktywności studenta** | **Liczba godzin na realizację** | |
|---|---|---|
| | **na studiach stacjonarnych** | **na studiach niestacjonarnych** |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 50 | |
| Konsultacje | 5 | |
| Czytanie literatury | 2 | |
| Przygotowanie do zaliczenia | 3 | |
| **Suma godzin:** | **60** | |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25-30 g.):** | **2** | |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Dorota Ladowska |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | |
| Podpis | |

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **PRAKTYKA ŚRÓDROCZNA – ODDZIAŁ PEDIATRII** |
| **2. Punkty ECTS** | **2** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Praktyki zawodowe** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **III** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **MGR IWONA RATUSZNIAK** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 5** | **PZ: 50** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **50** | |

**C - Wymagania wstępne**

Zaliczone praktyki z I-II rok studiów na kierunku ratownictwo medyczne. Posiadana wiedza zwłaszcza z zakresu anatomii, fizjologii i medycyny ratunkowej, BLS dziecka i noworodka.

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Celem kształcenia jest zdobycie wiedzy w zakresie wiedzy dotyczącej odrębności morfologiczno-fizjologicznych narządów i układów organizmów w wieku rozwojowym oraz najczęstszych chorób wieku rozwojowego. |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Zdobycie umiejętności praktycznych w zakresie wiedzy dotyczącej dostosowywania sposobów postępowania do wieku dziecka, postępowania z dzieckiem w oparciu o znajomość symptomatologii najczęstszych chorób dziecięcych, wykonywanie procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Kierowanie się dobrem dziecka |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K) | | Kierunkowy efekt uczenia się |
|---|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | | |
| EPW1 | zasady postępowania w najczęstszych chorobach dzieci, z uwzględnieniem odrębności uzależnionych od wieku; | K_W101 |
| EPW2 | podstawowe normy rozwojowe badania przedmiotowego dziecka; | K_W102 |
| EPW3 | najczęstsze choroby zakaźne wieku dziecięcego; | K_W104 |
| EPW4 | odrębności morfologiczno-fizjologiczne poszczególnych narządów i układów organizmu w wieku rozwojowym; | K_W105 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | postępować z dzieckiem w oparciu o znajomość symptomatologii najczęstszych chorób dziecięcych | K_U48 |
| EPU2 | dostosowywać sposób postępowania do wieku dziecka | K_U50 |
| EPU3 | wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza | K_U109 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Kierowania się dobrem pacjenta. | K_K06 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| Lp. | Treści praktyk zawodowych | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| ZP1 | Wprowadzenie do praktyk, określenie zadań, formy zaliczania. | 2 | - |
| ZP2 | Wywiad pediatryczny w najczęstszych chorobach wieku dziecięcego. | 5 | - |
| ZP3 | Badanie fizykalne w najczęstszych chorobach wieku dziecięcego. | 5 | - |
| ZP4 | Postępowanie z dzieckiem w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego – stabilizacja stanu pacjenta, przygotowanie i transport dziecka w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego. | 5 | - |
| ZP5 | Zaburzenia świadomości. Neuroinfekcje. Stany drgawkowe. | 5 | - |
| ZP6 | Wstrząs u dzieci. Posocznica. | 5 | - |
| ZP7 | Ostra niewydolność oddechowa. | 5 | - |
| ZP8 | Skazy krwotoczne. | 5 | - |
| ZP9 | Ostre biegunki i stany odwodnienia. | 5 | - |
| ZP10 | Zespół maltretowanego dziecka. | 5 | - |
| ZP11 | Zaliczenie. | 3 | - |
| | **Razem liczba godzin praktyk zawodowych** | **50** | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| Forma zajęć | Metody dydaktyczne (wybór z listy) | Środki dydaktyczne |
|---|---|---|
| Praktyki zawodowe | M5 – metoda praktyczna | |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Praktyki zawodowe | F2, F6 | P6 |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Praktyki zawodowe | |
|---|---|---|
| | Metoda oceny | F2, F6, P6 |
| EPW1 | | X |
| EPW2 | | X |
| EPW3 | | X |
| EPU1 | | X |
| EPU2 | | X |
| EPU3 | | X |
| EPK1 | | X |

**I – Kryteria oceniania**

| **Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie** | | | |
|---|---|---|---|
| **Ocena** | | | |
| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..)** | **Dostateczny dostateczny plus 3/3,5** | **dobry dobry plus 4/4,5** | **bardzo dobry 5** |
| EPW1 | Zna wybrane zasady postępowania w najczęstszych chorobach dzieci, z uwzględnieniem odrębności uzależnionych od wieku; | Zna zasady postępowania w najczęstszych chorobach dzieci, z uwzględnieniem odrębności uzależnionych od wieku; | Zna wszystkie wymagane zasady postępowania w najczęstszych chorobach dzieci, z uwzględnieniem odrębności uzależnionych od wieku; |
| EPW2 | Zna podstawowe normy rozwojowe badania przedmiotowego dziecka; | Zna normy rozwojowe badania przedmiotowego dziecka; | Zna wszystkie wymagane normy rozwojowe badania przedmiotowego dziecka; |
| EPW3 | Zna wybrane choroby zakaźne wieku dziecięcego; | Zna najczęstsze choroby zakaźne wieku dziecięcego; | Zna wszystkie wymagane najczęstsze choroby zakaźne wieku dziecięcego; |
| EPW3 | Zna wybrane odrębności morfologiczno-fizjologiczne poszczególnych narządów i układów organizmu w wieku rozwojowym; | Zna odrębności morfologiczno-fizjologiczne poszczególnych narządów i układów organizmu w wieku rozwojowym; | Zna wszystkie wymagane odrębności morfologiczno-fizjologiczne poszczególnych narządów i układów organizmu w wieku rozwojowym; |
| EPU1 | Stara się postępować z dzieckiem w oparciu o znajomość | Postępuje z dzieckiem w oparciu o znajomość symptomatologii | Postępuje z dzieckiem w oparciu o znajomość symptomatologii |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | symptomatologii najczęstszych chorób dziecięcych | najczęstszych chorób dziecięcych | najczęstszych chorób dziecięcych i aspektów psychologicznych wieku rozwojowego |
| EPU2 | Ma świadomość dostosowania sposobu postępowania do wieku dziecka | Często dostosowuje sposób postępowania do wieku dziecka | Zawsze dostosowuje sposób postępowania do wieku dziecka |
| EPU3 | Ma świadomość wykonywania procedur medycznych pod nadzorem lub na zlecenie lekarza | Wykonuje procedury medycznych pod nadzorem lub na zlecenie lekarza | Zawsze wykonuje procedury medycznych pod nadzorem lub na zlecenie lekarza |
| EPK1 | Wie o konieczności kierowania się dobrem pacjenta. | Rozumie i zna zasady kierowania się dobrem pacjenta. | Zna, rozumie i zawsze kieruje się dobrem pacjenta. |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Zaliczenie z oceną** |

**K – Literatura przedmiotu**

| |
|---|
| **Literatura obowiązkowa:**<br>1. Jakubaszko J.; Medycyna Ratunkowa w Polsce 2008 Polskie Towarzystwo Medycyny Ratunkowej; Wrocław 2008<br>2. BLS Wytyczne Europejskiej Rady Resuscytacji. Scott H. Plantz, E. John Wipfler, Medycyna Ratunkowa, Urban & Partner. |
| **Literatura zalecana / fakultatywna:**<br>1. Brongel L.: Złota godzina. Krakowskie Wydawnictwo Medyczne, Kraków, 2000, wyd. 2, Kraków 2007. |

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| **Forma aktywności studenta** | **Liczba godzin na realizację** | |
|---|---|---|
| | **na studiach stacjonarnych** | **na studiach niestacjonarnych** |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 50 | |
| Konsultacje | 2 | |
| Czytanie literatury | 3 | |
| Przygotowanie do zaliczenia | 5 | |
| **Suma godzin:** | **60** | |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin: 25-30 godz.):** | **2** | |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Iwona Ratuszniak |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | |
| Podpis | |

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **PRAKTYKA ŚRÓDROCZNA - ZESPOŁ RATOWNICTWA MEDYCZNEGO** |
| **2. Punkty ECTS** | **3** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Zajęcia praktyczne** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **I** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **MGR DOROTA LADOWSKA** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 2** | **PZ: 50** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **50** | |

**C - Wymagania wstępne**

| |
|---|
| Zaliczona anatomia i BHP i ergonomia w pracy ratownika medycznego |

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| **Wiedza** | |
| **CW1** | Poznanie zasad funkcjonowania ZRM |
| **Umiejętności** | |
| **CU1** | Doskonalenie umiejętności wykonywanie zabiegów ratowniczych w wybranych sytuacjach oraz prowadzenia dokumentacji medycznej, poznanie sprzętu ratowniczego oraz leków będących na wyposażeniu ambulansów, udział w wyjazdach interwencyjnych ambulansów, wdrażanie do pracy dyspozytora medycznego. |
| **Kompetencje społeczne** | |
| **CK1** | Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K) | Kierunkowy efekt |
|---|---|

| | | uczenia się |
|---|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | | |
| EPW1 | zasady organizacji i funkcjonowania systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego; | K_W244 |
| EPW2 | procedury zabezpieczenia medycznego w zdarzeniach masowych, katastrofach i innych sytuacjach szczególnych; | K_W245 |
| EPW3 | struktura i organizacja systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego; | K_W82 |
| EPW4 | zasady komunikacji w sytuacjach typowych dla wykonywania zawodu ratownika medycznego; | K_W76 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | rozpoznawać sytuacje, które wymagają konsultacji z przedstawicielem innego zawodu medycznego lub koordynatorem medycznym; | K_U28 |
| EPU2 | radzić sobie ze stresem przy wykonywaniu zawodu ratownika medycznego; | K_U39 |
| EPU3 | oceniać wskazania do transportu pacjenta do ośrodka toksykologicznego, hiperbarycznego, replantacyjnego i kardiologii inwazyjnej oraz centrum leczenia oparzeń, centrum urazowego lub centrum urazowego dla dzieci; | K_U80 |
| EPU4 | identyfikować błędy i zaniedbania w praktyce ratownika medycznego; | K_U106 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. | K_K05 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| Lp. | Treści praktyk zawodowych | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| ZP1 | Plan działania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne. | 5 | - |
| ZP2 | Prawa i obowiązki dyspozytora medycznego | 5 | - |
| ZP3 | Przygotowanie szpitala i sieci szpitali do zabezpieczenia zdarzeń masowych i katastrof. | 5 | - |
| ZP4 | Szpitalny plan postępowania podczas wypadków masowych. | 5 | - |
| ZP5 | Zarządzanie szpitalem w sytuacji kryzysowej. | 5 | - |
| ZP6 | Doskonalenie zawodowe ratowników medycznych. | 5 | - |
| ZP7 | Doskonalenie zawodowe dyspozytorów medycznych | 5 | - |
| ZP8 | Procedury przyjmowania wezwań przez dyspozytora medycznego i dysponowania zespołami ratownictwa medycznego. | 5 | - |
| ZP9 | Szpitalny oddział ratunkowy. | 5 | - |
| ZP10 | Centrum urazowe. | 5 | - |
| | **Razem liczba godzin praktyk zawodowych** | **50** | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| Forma zajęć | Metody dydaktyczne (wybór z listy) | Środki dydaktyczne |
|---|---|---|
| Praktyki zawodowe | M5 – metoda praktyczna | |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Praktyki zawodowe | F2, F6 | P6 |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Praktyki zawodowe | |
|---|---|---|
| | Metoda oceny | F2, F6, P6 |
| EPW1 | | X |
| EPW2 | | X |
| EPW3 | | X |
| EPW4 | | X |
| EPU1 | | X |
| EPU2 | | X |
| EPU3 | | X |
| EPU4 | | X |
| EPK1 | | X |

**I – Kryteria oceniania**

| **Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie** | | | |
|---|---|---|---|
| **Ocena** | | | |
| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..)** | **Dostateczny dostateczny plus 3/3,5** | **dobry dobry plus 4/4,5** | **bardzo dobry 5** |
| EPW1 | Zna wybrane zasady organizacji i funkcjonowania systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego; | Zna zasady organizacji i funkcjonowania systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego; | Zna wszystkie wymagane zasady organizacji i funkcjonowania systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego; |
| EPW2 | Zna wybrane procedury zabezpieczenia medycznego w zdarzeniach masowych, katastrofach i innych sytuacjach szczególnych; | Zna procedury zabezpieczenia medycznego w zdarzeniach masowych, katastrofach i innych sytuacjach szczególnych; | Zna wszystkie wymagane procedury zabezpieczenia medycznego w zdarzeniach masowych, katastrofach i innych sytuacjach szczególnych; |
| EPW3 | Zna wybrane struktury i organizacyjne systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego; | Zna strukturę organizacyjną systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego w stopniu podstawowym | Zna strukturę organizacyjną systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego; |
| EPW3 | Zna wybrane zasady komunikacji w sytuacjach typowych dla | Zna zasady komunikacji w sytuacjach typowych dla wykonywania zawodu | Zna wszystkie wymagane zasady komunikacji w sytuacjach typowych dla |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | wykonywania zawodu ratownika medycznego; | ratownika medycznego; | wykonywania zawodu ratownika medycznego; |
| EPU1 | Stara się rozpoznawać sytuacje, które wymagają konsultacji z przedstawicielem innego zawodu medycznego lub koordynatorem medycznym; | Poprawnie rozpoznaje sytuacje, które wymagają konsultacji z przedstawicielem innego zawodu medycznego lub koordynatorem medycznym; | Bezbłędnie rozpoznaje sytuacje, które wymagają konsultacji z przedstawicielem innego zawodu medycznego lub koordynatorem medycznym; |
| EPU2 | Podejmuje próby radzenia sobie ze stresem przy wykonywaniu zawodu ratownika medycznego; | Jest przygotowany do radzenia sobie ze stresem przy wykonywaniu zawodu ratownika medycznego; | Radzi sobie ze stresem przy wykonywaniu zawodu ratownika medycznego; |
| EPU3 | Podejmuje próby ocenienia wskazania do transportu pacjenta do ośrodka toksykologicznego, hiperbarycznego, replantacyjnego i kardiologii inwazyjnej oraz centrum leczenia oparzeń, centrum urazowego lub centrum urazowego dla dzieci; | Ocenienia wskazania do transportu pacjenta do ośrodka toksykologicznego, hiperbarycznego, replantacyjnego i kardiologii inwazyjnej oraz centrum leczenia oparzeń, centrum urazowego lub centrum urazowego dla dzieci; | Błędnie ocenienia wskazania do transportu pacjenta do ośrodka toksykologicznego, hiperbarycznego, replantacyjnego i kardiologii inwazyjnej oraz centrum leczenia oparzeń, centrum urazowego lub centrum urazowego dla dzieci; |
| EPU4 | Jest świadomy istnienia błędów i zaniedbań w praktyce ratownika medycznego; | Identyfikuje błędy i zaniedbania w praktyce ratownika medycznego; | Identyfikuje błędy i zaniedbania w praktyce ratownika medycznego oraz stara się je korygować |
| EPK1 | Dostrzegania czynniki wpływające na reakcje własne i pacjenta. | Określa wzajemne relacje między człowiekiem a środowiskiem; | Określa i dba o wzajemne relacje między człowiekiem a środowiskiem; |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Zaliczenie z oceną** |

**K – Literatura przedmiotu**

**Literatura obowiązkowa:**

1. USTAWA z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym.
2. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 29 grudnia 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu medycznych czynności ratunkowych, które mogą być podejmowane przez ratownika medycznego
3. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie doskonalenia zawodowego ratowników medycznych.
4. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 19 marca 2007 r. w sprawie kursu w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy
5. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI oraz MINISTRA OBRONY NARODOWEJ z dnia 12 grudnia 2008 r. w sprawie szkoleń w zakresie kwalifikowanej pierwszej

pomocy

6. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 21 grudnia 2010 r. w sprawie wojewódzkiego planu działania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne oraz kryteriów kalkulacji kosztów działalności zespołów ratownictwa medycznego
7. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 16 kwietnia 2007 r. w sprawie doskonalenia zawodowego dyspozytorów medycznych
8. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 7 maja 2007 r. w sprawie ramowych procedur przyjmowania wezwań przez dyspozytora medycznego i dysponowania zespołami ratownictwa medycznego
9. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 24 lutego 2009 r. w sprawie szczegółowego zakresu uprawnień i obowiązków lekarza koordynatora ratownictwa medycznego
10. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 3 listopada 2011 r. w sprawie szpitalnego oddziału ratunkowego
11. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 18 czerwca 2010 r. w sprawie centrum urazowego
12. USTAWA z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej.
13. USTAWA z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej .
14. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI z dnia 29 grudnia 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.
15. USTAWA z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty1
16. USTAWA z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych
17. Ustawa z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej.
18. Ustawa z dnia 29 listopada 2000 r. - Prawo atomowe
19. Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.
20. USTAWA z dnia 21 listopada 1967 r. O POWSZECHNYM OBOWIĄZKU OBRONY RP.
21. Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z dnia 21 maja 2007 r.)
22. Ustawa z dnia 21 czerwca 2002 r. o stanie wyjątkowym
23. Ustawa z dnia 05 czerwca 1998 r. O ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ W WOJEWÓDZTWIE
24. Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 roku o wojewodzie i administracji rządowej w województwie
25. Ustawa z dnia 05 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa

**Literatura zalecana / fakultatywna:**

1. Lista kontrolna działań szpitala w ramach reagowania kryzysowego - WHO
2. Wzór. Szpitalny plan postępowania podczas wypadków masowych. Katastrofy zewnętrzne. Propozycja WHO . Czerwiec 2010.
3. działania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne.
4. Wojewódzki plan działania na wypadek wystąpienia epidemii.
5. Medycyna ratunkowa i katastrof - Andrzej Zawadzki

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| Forma aktywności studenta | Liczba godzin na realizację | |
|---|---|---|
| | na studiach stacjonarnych | na studiach niestacjonarnych |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 50 | |
| Konsultacje | 10 | |

| | | |
|---|---|---|
| Czytanie literatury | 5 | |
| Przygotowanie do zaliczenia | 10 | |
| **Suma godzin:** | **75** | |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25-30 godz. ):** | **3** | |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Dorota Ladowska |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | |
| Podpis | |

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **SZPITALNY ODDZIAŁ RATUNKOWY (SOR)** |
| **2. Punkty ECTS** | **6** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Praktyki zawodowe** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **II** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **MGR ŁUKASZ MARKOWSKI** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 4** | **PZ: 168** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **168** | |

**C - Wymagania wstępne**

Zaliczenie treści programowych z I roku studiów z zakresu podstawowych zabiegów medycznych, technik zabiegów medycznych, procedur ratunkowych przedszpitalnych, medycznych czynności ratunkowych oraz praktyki wakacyjne. Zaliczona praktyka z zakresu Ratownictwa medycznego, na oddziale chorób wewnętrznych oraz na oddziale kardiologii.

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Zdobycie wiedzy do rozpoznania i postępowania z pacjentem w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego. |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Nabycie umiejętności wykonania procedur wdrażanych u pacjentów w stanie zagrożenia zdrowia i życia. Nabycie umiejętności współpracy w zespole resuscytacyjnym SOR. |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Kierowania się dobrem pacjenta. |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K) | | Kierunkowy efekt uczenia się |
|---|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | | |
| EPW1 | zasady segregacji medycznej przedszpitalnej pierwotnej i wtórnej oraz segregacji szpitalnej; | K_W175 |
| EPW2 | rodzaje terapii inwazyjnej stosowane w SOR; | K_W180 |
| EPW3 | stany zagrożenia w chorobach nowotworowych oraz postępowanie przedszpitalne i w SOR w przypadku takich zagrożeń; | K_W181 |
| EPW4 | zasady postępowania profilaktycznego zakażeń w SOR; | K_W190 |
| EPW5 | procedury specjalistyczne w stanach nagłych pochodzenia urazowego stosowane w ramach postępowania przedszpitalnego i w SOR; | K_W192 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | przeprowadzać badanie przedmiotowe pacjenta; | K_U49 |
| EPU2 | przeprowadzać wywiad medyczny z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych; | K_U52 |
| EPU3 | oceniać stan świadomości pacjenta; | K_U53 |
| EPU4 | przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu; | K_U55 |
| EPU5 | stosować leczenie przeciwbólowe; | K_U74 |
| EPU6 | prowadzić podstawowe i zaawansowane czynności resuscytacyjne u osób dorosłych, dzieci, niemowląt i noworodków, z uwzględnieniem prawidłowego zastosowania urządzeń wspomagających resuscytację K_U (urządzenia do kompresji klatki piersiowej, respiratora); | K_U83 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Kierowania się dobrem pacjenta. | K_K01 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| Lp. | Treści zajęć praktyk zawodowych | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| ZP1 | Nawiązywanie i podtrzymywanie kontaktu terapeutycznego z pacjentem | 10 | - |
| ZP2 | Współpraca z lekarzem, pielęgniarka i pozostałym personelem medycznym w zakresie medycznych czynności ratunkowych. | 10 | - |
| ZP3 | Przeprowadzanie wywiadu ratowniczego z pacjentem | 5 | - |
| ZP4 | Pomiar i interpretacja podstawowych parametrów życiowych, wyników badan laboratoryjnych. | 10 | - |
| ZP5 | Dokonywanie ratowniczej oceny stanu chorego/poszkodowanego. | 10 | - |
| ZP6 | Posługiwanie się medycznymi skalami oceny stanu ogólnego i ciężkości obrażeń | 10 | - |
| ZP7 | Ocena stanu przytomności pacjenta przy użyciu skal medycznych. | 10 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| ZP8 | Wykonywanie EKG i interpretacja wyników. | 10 | - |
| ZP9 | Rozpoznawanie stanu zagrożenia życia i zdrowia | 10 | - |
| ZP10 | Ocena stanu pacjentów przyjmowanych do szpitala i przygotowanie ich do badań diagnostycznych. | 10 | - |
| ZP11 | Udrażnianie dróg oddechowych bez przyrządowo i przyrządowo. Interpretacja reakcji chorego/poszkodowanego na wykonywane zabiegi medyczne. | 10 | - |
| ZP12 | Wyjaśnianie działanie leków ratujących życie oraz reakcje somatyczne występujące po ich podaniu. | 8 | - |
| ZP13 | Dokumentowanie sytuacji zdrowotnej, jej dynamikę zmian i realizowanej opieki. | 5 | - |
| ZP14 | Szanowanie godności i autonomii osób powierzonych opiece. | 10 | - |
| ZP15 | Identyfikowanie problemów oraz odpowiednio do nich określanie priorytetów działań. | 10 | - |
| ZP16 | Realizacja zadań zawodowych dbając obezpieczeństwo własne, współpracowników oraz otoczenia. | 10 | - |
| ZP17 | Współpraca w zespole pełniąc w nim różne role i stosując zasady „fair play" Kształtowanie samodyscypliny i samooceny oraz poczucie odpowiedzialności za zdrowie i bezpieczeństwo własne i drugiego człowieka; | 10 | - |
| ZP18 | Rozwiązywanie najczęstszych problemów związanych z wykonywaniem zawodu ratownika medycznego | 10 | - |
| | **Razem liczba godzin praktyk zawodowych** | **168** | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Praktyki zawodowe | M5 – metoda praktyczna | |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Praktyki zawodowe | F2, F6 | P6 |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Praktyki zawodowe | |
|---|---|---|
| | Metoda oceny | F2, F6, P6 |
| EPW1 | | X |

| | | |
|---|---|---|
| EPW2 | | X |
| EPW3 | | X |
| EPW4 | | X |
| EPW5 | | X |
| EPU1 | | X |
| EPU2 | | X |
| EPU3 | | X |
| EPU4 | | X |
| EPU5 | | X |
| EPU6 | | X |
| EPK1 | | X |

**I – Kryteria oceniania**

| **Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie** | | | |
|---|---|---|---|
| **Ocena** | | | |
| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..)** | **Dostateczny dostateczny plus 3/3,5** | **dobry dobry plus 4/4,5** | **bardzo dobry 5** |
| EPW1 | Zna wybrane zasady segregacji medycznej przedszpitalnej pierwotnej i wtórnej oraz segregacji szpitalnej; | Zna zasady segregacji medycznej przedszpitalnej pierwotnej i wtórnej oraz segregacji szpitalnej; | Zna wszystkie zasady segregacji medycznej przedszpitalnej pierwotnej i wtórnej oraz segregacji szpitalnej; |
| EPW2 | Zna wybrane rodzaje terapii inwazyjnej stosowane w SOR; | Zna rodzaje terapii inwazyjnej stosowane w SOR; | Zna wszystkie rodzaje terapii inwazyjnej stosowane w SOR; |
| EPW3 | Zna wybrane stany zagrożenia w chorobach nowotworowych oraz postępowanie przedszpitalne i w SOR w przypadku takich zagrożeń; | Zna stany zagrożenia w chorobach nowotworowych oraz postępowanie przedszpitalne i w SOR w przypadku takich zagrożeń; | Zna wszystkie stany zagrożenia w chorobach nowotworowych oraz postępowanie przedszpitalne i w SOR w przypadku takich zagrożeń; |
| EPW4 | Zna wybrane zasady postępowania profilaktycznego zakażeń w SOR; | Zna zasady postępowania profilaktycznego zakażeń w SOR; | Zna wszystkie zasady postępowania profilaktycznego zakażeń w SOR; |
| EPW5 | Zna wybrane procedury specjalistyczne w stanach nagłych pochodzenia urazowego stosowane w ramach postępowania przedszpitalnego i w SOR; | Zna procedury specjalistyczne w stanach nagłych pochodzenia urazowego stosowane w ramach postępowania przedszpitalnego i w SOR; | Zna wszystkie procedury specjalistyczne w stanach nagłych pochodzenia urazowego stosowane w ramach postępowania przedszpitalnego i w SOR; |
| EPU1 | Stara się przeprowadzać badanie przedmiotowe pacjenta; | Przeprowadza badanie przedmiotowe pacjenta, pod nadzorem opiekuna medycznego | Przeprowadzać badanie przedmiotowe pacjenta, |
| EPU2 | Stara się przeprowadzać | Przeprowadza wywiad | Przeprowadza wywiad |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | wywiad medyczny z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych; | medyczny z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych , pod nadzorem opiekuna medycznego | medyczny z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych |
| EPU3 | Stara się oceniać stan świadomości pacjenta; | Oceniać stan świadomości pacjenta, pod nadzorem opiekuna medycznego | Oceniać stan świadomości pacjenta |
| EPU4 | Stara się przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu; | Przeprowadza badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu, pod nadzorem opiekuna medycznego | Przeprowadza badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu |
| EPU5 | Wie o konieczności stosowania leczenie przeciwbólowe; | Stosuje leczenie przeciwbólowe, pod nadzorem opiekuna medycznego; | Stosuje leczenie przeciwbólowe, |
| EPU6 | Stara się prowadzić podstawowe i zaawansowane czynności resuscytacyjne u osób dorosłych, dzieci, niemowląt i noworodków, z uwzględnieniem prawidłowego zastosowania urządzeń wspomagających resuscytację K_U (urządzenia do kompresji klatki piersiowej, respiratora); | Prowadzi podstawowe i zaawansowane czynności resuscytacyjne u osób dorosłych, dzieci, niemowląt i noworodków, z uwzględnieniem prawidłowego zastosowania urządzeń wspomagających resuscytację K_U (urządzenia do kompresji klatki piersiowej, respiratora), pod nadzorem opiekuna medycznego; | Prowadzi podstawowe i zaawansowane czynności resuscytacyjne u osób dorosłych, dzieci, niemowląt i noworodków, z uwzględnieniem prawidłowego zastosowania urządzeń wspomagających resuscytację K_U (urządzenia do kompresji klatki piersiowej, respiratora), |
| EPK1 | Wie o konieczności kierowania się dobrem pacjenta. | Rozumie i zna zasady kierowania się dobrem pacjenta. | Zna, rozumie i zawsze kieruje się dobrem pacjenta. |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Zaliczenie z oceną** |

**K – Literatura przedmiotu**

| |
|---|
| **Literatura obowiązkowa:**<br>1. Wytyczne resuscytacji 2015. Red. Naukowy Janusz Andres. Polska Rada Resuscytscji, Kraków 2015<br>2.John Emory Campbell,Roy Lee Alson,; ITLS 2017 (International Trauma Life Support) -Ratownictwo przedszpitalne w urazach. Medycyna Praktyczna, Kraków 2017<br>3.Scott H.Plantz , E. John Wipfler. ; Red. J. Jakubaszko; Medycyna Ratunkowa; Wrocław 2008-dodruk 2018 |
| **Literatura zalecana / fakultatywna:**<br>1.Przemysław Guła, Waldemar Machała Postępowanie w obrażeniach ciała w praktyce SOR. PZWL, 2015 |

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| Forma aktywności studenta | Liczba godzin na realizację | |
|---|---|---|
| | **na studiach stacjonarnych** | **na studiach niestacjonarnych** |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 168 | |
| Konsultacje | 5 | |
| Czytanie literatury | 2 | |
| Przygotowanie do zaliczenia | 5 | |
| **Suma godzin:** | **180** | |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin: 25-30 godz. ):** | **6** | |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Łukasz Markowski |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | |
| Podpis | |

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **OODZIAŁ ANESTEZJOLOGII I INTRENSYWNEJ TERAPII** |
| **2. Punkty ECTS** | **6** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Praktyki zawodowe** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **III** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **MGR DOROTA LADOWSKA** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| **Nr semestru** | **Studia stacjonarne** | **Studia niestacjonarne** |
|---|---|---|
| **Semestr 6** | **PZ:164** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **164** | |

**C - Wymagania wstępne**

Znajomość: anatomii, fizjologii i patofizjologii człowieka, chorób wewnętrznych, diagnostyki laboratoryjnej, farmakologii, pierwszej pomocy, diagnostyki laboratoryjnej oraz zaliczone praktyki z poprzednich semestrów

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Przekazanie wiedzy studentom z zakresu opieki nad pacjentami w stanie ciężkim. |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Przygotowanie studenta do sprawowania profesjonalnej opieki ratownika medycznego nad pacjentem po resuscytacji krążeniowo-oddechowej. Praktyczne wykorzystanie nabytych umiejętności z zakresu medycznych czynności ratunkowych. |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Kierowania się dobrem pacjenta. |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | **Kierunkowy efekt** |
|---|---|

| | | uczenia się |
|---|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | | |
| EPW1 | metody ograniczania bólu, ze szczególnym uwzględnieniem farmakoterapii dzieci; | K_W119 |
| EPW2 | problematykę ostrej niewydolności oddechowej; | K_W128 |
| EPW3 | zagadnienia śpiączki metabolicznej i stanów nagłego zagrożenia w endokrynologii; | K_W132 |
| EPW4 | wskazania do intubacji dotchawiczej w laryngoskopii bezpośredniej przez usta bez użycia środków zwiotczających i do prowadzenia wentylacji zastępczej oraz techniki ich wykonywania; | K_W160 |
| EPW5 | wskazania do stosowania intensywnej terapii i zasady jej stosowania; | K_W169 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | wykonywać podstawowe zabiegi resuscytacyjne u osób dorosłych i dzieci oraz stosować automatyczny defibrylator zewnętrzny (Automated External Defibrillator, AED) i bezprzyrządowe udrożnienie dróg oddechowych oraz przyrządowe udrażnianie dróg oddechowych z zastosowaniem dostępnych urządzeń nadgłośniowych; | K_U141 |
| EPU2 | monitorować czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii; | K_U56 |
| EPU3 | monitorować stan pacjenta podczas czynności medycznych i transportowych; | K_U73 |
| EPU4 | prowadzić podstawowe i zaawansowane czynności resuscytacyjne u osób dorosłych, dzieci, niemowląt i noworodków, z uwzględnieniem prawidłowego zastosowania urządzeń wspomagających resuscytację K_U (urządzenia do kompresji klatki piersiowej, respiratora); | K_U83 |
| EPU5 | przyrządowo udrażniać drogi oddechowe metodami nadgłośniowymi; wykonywać intubację dotchawiczą w laryngoskopii bezpośredniej i pośredniej; | K_U85 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Kierowania się dobrem pacjenta. | K_K06 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| Lp. | Treści praktyki zawodowe | Liczba godzin na studiach | |
|---|---|---|---|
| | | stacjonarnych | niestacjonarnych |
| PZ1 | Przedstawienie treści praktyk, formy zaliczenia. | 3 | - |
| | Historia i zakres anestezjologii. Miejsce anestezjologii w medycynie. | 10 | - |
| PZ2 | Ćwiczenia organizacyjne. Monitorowanie i dokumentacja w oddziale intensywnej terapii.Postępowanie z chorym nieprzytomnym.Równowaga kwasowo-zasadowa i wodno-elektrolitowa z interpretacjąbadań. | 10 | - |
| PZ3 | Dożylne podawanie płynów: punkcja żył centralnych - demonstracja sprzętu.Zasady pomiaru ciśnień metodą inwazyjną. Monitorowanie hemodynamiczne | 10 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| PZ4 | Leczenie bólu ostrego i przewlekłego | 10 | - |
| PZ5 | Znieczulenie ogólne. Leki stosowane w anestezjologii: anestetyki wziewne i dożylne, analgetyki, leki zwiotczające mięśnie szkieletowe. Analgosedacja. | 10 | - |
| PZ6 | Znieczulenie w położnictwie – Znieczulenie porodu, cięcia cesarskiego i ciężarnej do zabiegu niepołożniczego | 10 | - |
| PZ7 | Znieczulenie regionalne. Charakterystyka leków miejscowo znieczulających i klasyfikacja metod. Blokady centralne: znieczulenie podpajęczynówkowe i zewnątrzoponowe. Blokady obwodowe. Powikłania anestezji regionalnej. | 10 | - |
| PZ8 | Udział praktyczny w różnych metodach znieczulenia na różnych salach operacyjnych Bloku Operacyjnego | 10 | - |
| PZ9 | Opieka nad chorym po zabiegu operacyjnym. Zasady monitorowania pooperacyjnego. | 10 | - |
| PZ10 | Wyposażenie i zasady funkcjonowania oddziału intensywnej terapii. Wskazania i zasady stosowania intensywnej terapii | 10 | - |
| PZ11 | Kaniulacja żył centralnych oraz tętnic, wskazania, metody wykonania, powikłania | 10 | - |
| PZ12 | Resuscytacja krążeniowo-oddechowa u dorosłych, noworodków, niemowląt i dzieci według obowiązujących wytycznych 2015/2020 Polskiej Rady Resuscytacji. Podstawowe zabiegi resuscytacyjne (BLS) z użyciem automatycznego defibrylatora zewnętrznego oraz udzielanie pierwszej pomocy – ćwiczenia praktyczne na fantomach i symulatorach. | 10 | - |
| PZ13 | Podstawy transplantologii. Śmierć mózgu. Opieka nad dawcą narządów. | 10 | - |
| PZ14 | Ocena wydolności narządów u chorych w OIT zgodnie z międzynarodowymi skalami punktowymi – skala APACHE II, SOFA, MODS | 10 | - |
| PZ15 | Ocena funkcji OUN – skala GCS | 10 | - |
| PZ16 | Podstawy intensywnej terapii dziecięcej. Specyfika znieczulenia w pediatrii. | 10 | - |
| PZ17 | Posumowanie i zaliczenie praktyk | 5 | - |
| | **Razem liczba godzin projektów** | **168** | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Praktyki zawodowe | M5 – metoda praktyczna | |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Praktyki zawodowe | F2, F6 | P6 |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Praktyki zawodowe | |
|---|---|---|
| | Metoda oceny | F2, F6, P6 |
| EPW1 | | X |
| EPW2 | | X |
| EPW3 | | X |
| EPU1 | | X |
| EPU2 | | X |
| EPU3 | | X |
| EPK1 | | X |

**I – Kryteria oceniania**

| **Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie** | | | |
|---|---|---|---|
| **Ocena** | | | |
| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..)** | **Dostateczny dostateczny plus 3/3,5** | **dobry dobry plus 4/4,5** | **bardzo dobry 5** |
| EPW1 | Zna wybrane terminy, wiedza z licznymi brakami | Zna większość terminów, dobra znajomość i wiedza | Zna wszystkie wymagane terminy, bardzo dobra wiedza i znajomość terminów |
| EPW2 | Zna wybrane terminy, wiedza z licznymi brakami | Zna większość terminów, dobra znajomość i wiedza | Zna wszystkie wymagane terminy, bardzo dobra wiedza i znajomość terminów |
| EPW3 | Zna wybrane terminy, wiedza z licznymi brakami | Zna większość terminów, dobra znajomość i wiedza | Zna wszystkie wymagane terminy, bardzo dobra wiedza i znajomość terminów |
| EPW4 | Zna wybrane terminy, wiedza z licznymi brakami | Zna większość terminów, dobra znajomość i wiedza | Zna wszystkie wymagane terminy, bardzo dobra wiedza i znajomość terminów |
| EPW5 | Zna wybrane terminy, wiedza z licznymi brakami | Zna większość terminów, dobra znajomość i wiedza | Zna wszystkie wymagane terminy, bardzo dobra wiedza i znajomość terminów |
| EPU1 | Wykonuje niektóre umiejętności | Umiejętności na dobrym poziomie | Umiejętności na bardzo dobrym poziomie |
| EPU2 | Wykonuje niektóre umiejętności | Umiejętności na dobrym poziomie | Umiejętności na bardzo dobrym poziomie |
| EPU3 | Wykonuje niektóre umiejętności | Umiejętności na dobrym poziomie | Umiejętności na bardzo dobrym poziomie |
| EPU4 | Wykonuje niektóre umiejętności | Umiejętności na dobrym poziomie | Umiejętności na bardzo dobrym poziomie |
| EPU5 | Wykonuje niektóre | Umiejętności na | Umiejętności na bardzo dobrym |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | umiejętności | dobrym poziomie | poziomie |
| EPK1 | Rozumie, ale nie zna skutków, słabe kompetencje społeczne | Rozumie i zna skutki , dobre kompetencje społeczne i personalne | Bardzo dobre kompetencje społeczne i personalne |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Zaliczenie z oceną** |

**K – Literatura przedmiotu**

| |
|---|
| **Literatura obowiązkowa:**<br>1. Podręczniki niezbędne do uzyskania podstawowych wiadomości z przedmiotu:<br>2.Machała W. Wykłady z anestezjologii. PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa wyd. 1, 2017 r.<br>3.Marino PL. Intensywna Terapia. Elsevier Urban & Partner, Wrocław wyd. 4, 2016 r.<br>4.Gaszyński W. Intensywna terapia i medycyna ratunkowa. PZWL Wydawnictwo Lekarskie, 2019 r. (LEK)<br>5.Wytyczne Europejskiej Rady Resuscytacji 2015/2020, dostępne na |
| **Literatura zalecana / fakultatywna:**<br>1.Rybicki Z. Intensywna terapia dorosłych. Makmed. Lublin 2015. Wyd. 3<br>2.Gwinnutt CL, Gwinnutt M. Lecture Notes: Clinical Anaesthesia, 5th ed. Wiley Blackwell; 2016 (tylko wersja anglojęzyczna)<br>3.Larsen R. Anestezjologia, Tom 1 i 2. Wyd .XI, 2020 r. Wydawnictwo: Edra Urban & Partner |

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| **Forma aktywności studenta** | **Liczba godzin na realizację** | |
|---|---|---|
| | **na studiach stacjonarnych** | **na studiach niestacjonarnych** |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 164 | |
| Konsultacje | 6 | |
| Czytanie literatury | 5 | |
| Przygotowanie do zaliczenia | 5 | |
| **Suma godzin:** | **180** | |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25-30 g.):** | **6** | |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Dorota Ladowska |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | |
| Podpis | |

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **ZESPOŁ RATOWNICTWA MEDYCZNEGO** |
| **2. Punkty ECTS** | **6** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Wykłady, ćwiczenia, Zakęcia praktyczne, praktyki zawodowe** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **VI** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **MGR ŁAUKASZ MARKOWSKI** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 5** | **PZ: 168** | **-** |
| **Liczba godzin ogółem** | **168** | |

**C - Wymagania wstępne**

| |
|---|
| Zaliczona praktyka śródroczna |

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Zapoznanie studentów z organizacją systemu ratownictwa medycznego, zarządzania kryzysowego, planami opracowywanymi w dziale zdrowie, podziałem zagrożeń |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Doskonalenie zawodowe dyspozytorów medycznych. Procedury przyjmowania wezwań przez dyspozytora medycznego i dysponowania zespołami ratownictwa medycznego. |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Kierowanie się dobrem pacjenta |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|

| | | |
|---|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | | |
| EPW1 | zasady organizacji i funkcjonowania systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego; | K_W244 |
| EPW2 | procedury zabezpieczenia medycznego w zdarzeniach masowych, katastrofach i innych sytuacjach szczególnych; | K_W245 |
| EPW3 | struktura i organizacja systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego; | K_W82 |
| EPW4 | zasady komunikacji w sytuacjach typowych dla wykonywania zawodu ratownika medycznego; | K_W76 |
| EPW5 | zasady funkcjonowania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne; | K_W202 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | stosować właściwe do sytuacji postępowanie epidemiologiczne; | K_U21 |
| EPU2 | rozpoznawać sytuacje, które wymagają konsultacji z przedstawicielem innego zawodu medycznego lub koordynatorem medycznym; | K_U28 |
| EPU3 | wykonywać czynności z zakresu ratownictwa medycznego i udzielać świadczeń zdrowotnych z zachowaniem regulacji prawnych dotyczących wykonywania zawodu ratownika medycznego. | K_U45 |
| EPU4 | działać zespołowo, udzielając pomocy w trudnych warunkach terenowych w dzień i w nocy oraz w warunkach znacznego obciążenia fizycznego i psychicznego; | K_U103 |
| EPU5 | komunikować się ze współpracownikami w ramach zespołu, udzielając im informacji zwrotnej i wsparcia; | K_U36 |
| EPU6 | monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi; | K_U63 |
| EPU7 | oceniać wskazania do transportu pacjenta do ośrodka toksykologicznego, hiperbarycznego, replantacyjnego i kardiologii inwazyjnej oraz centrum leczenia oparzeń, centrum urazowego lub centrum urazowego dla dzieci; | K_U80 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Kierowanie się dobrem pacjenta | K_K05 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| **Lp.** | **Treści praktyk zawodowych** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| ZP1 | Organizowanie stanowiska pracy ratownika medycznego w karetce wyjazdowej | 7 | - |
| ZP2 | Przygotowanie karetki do gotowości wyjazdowej, kompletowanie sprzętu, aparatury, leków i innych środków | 7 | - |
| ZP3 | Zabezpieczenie miejsca zdarzenia | 7 | - |
| ZP4 | Ocena stanu pacjenta z uwzględnieniem jego wieku w celu podjęcia lub odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych | 7 | - |
| ZP5 | Farmakoterapia w zespołach ratownictwa medycznego (podawanie leków różnymi drogami i obliczanie dawek, znajomość działania leków, ich skutków ubocznych i reakcji niepożądanych | 7 | - |
| ZP6 | Posługiwanie się sprzętem używanym w karetkach, w tym sprzętem ochrony osobistej | 7 | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| ZP7 | Zbieranie wywiadu ratowniczego, badanie poszkodowanego w celu postawienia diagnozy ratowniczej i | 7 | - |
| ZP8 | Monitorowanie podstawowych czynności życiowych pacjenta | 7 | - |
| ZP9 | Wykonywanie zapisu EKG i interpretowanie wyników | 7 | - |
| ZP10 | Zakładanie i utrzymanie stałego dostępu dożylnego i doszpikowego | 7 | - |
| ZP11 | Tamowanie krwotoków i opatrywanie ran | 7 | - |
| ZP12 | Unieruchamianie przy pomocy deski ortopedycznej | 7 | - |
| ZP13 | Unieruchamianie złamań, zwichnięć, skręceń | 7 | - |
| ZP14 | Udrażnianie dróg oddechowych w warunkach zespołu ratownictwa medycznego | 7 | - |
| ZP15 | Prowadzenie oddechu zastępczego za pomocą worka samorozprężalnego | 7 | - |
| ZP16 | Stosowanie rożnych form tlenoterapii | 7 | - |
| ZP17 | Podjęcie i prowadzenie podstawowej i zaawansowanej resuscytacji krążeniowo-oddechowej18 | 7 | - |
| ZP18 | Wykonanie defibrylacji | 7 | - |
| ZP19 | Wykonanie przezskórnej elektrostymulacji serca w bradykardii lub kardiowersji w tachykardii w przypadku pacjentów niestabilnych hemodynamicznie | 7 | - |
| ZP20 | Przygotowanie pacjenta do transportu i opieka medyczna podczas transportu | 7 | - |
| ZP21 | Pełnienie nadzoru ratowniczego nad poszkodowanym w czasie transportu, monitorowanie stanu poszkodowanego | 7 | - |
| ZP22 | Współpraca w zespole ratownictwa medycznego | 7 | - |
| ZP23 | Zasady etyki zawodowej i odpowiednie podejście do pacjenta z zachowaniem jego praw | 7 | - |
| ZP24 | Organizacja pracy ratownika medycznego w warunkach ZRM, specyfika miejsca pracy i współpraca w zespole. | 7 | - |
| | **Razem liczba godzin praktyk zawodowych** | **168** | - |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Praktyki zawodowe | M5 – metoda praktyczna | |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|

| | | |
|---|---|---|
| Praktyki zawodowe | F2, F6 | P6 |

**H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")**

| **Efekty przedmiotowe** | Praktyki zawodowe | |
|---|---|---|
| | Metoda oceny | F2, F6, P6 |
| EPW1 | | X |
| EPW2 | | X |
| EPW3 | | X |
| EPW4 | | X |
| EPU1 | | X |
| EPU2 | | X |
| EPU3 | | X |
| EPU4 | | X |
| EPU5 | | X |
| EPU6 | | X |
| EPU7 | | X |
| EPK1 | | X |

**I – Kryteria oceniania**

| **Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie** | | | |
|---|---|---|---|
| **Ocena** | | | |
| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..)** | **Dostateczny dostateczny plus 3/3,5** | **dobry dobry plus 4/4,5** | **bardzo dobry 5** |
| EPW1 | Zna wybrane zasady organizacji i funkcjonowania systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego; | Zna zasady organizacji i funkcjonowania systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego; | Zna wszystkie wymagane zasady organizacji i funkcjonowania systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego; |
| EPW2 | Zna wybrane procedury zabezpieczenia medycznego w zdarzeniach masowych, katastrofach i innych sytuacjach szczególnych; | Zna procedury zabezpieczenia medycznego w zdarzeniach masowych, katastrofach i innych sytuacjach szczególnych; | Zna wszystkie wymagane procedury zabezpieczenia medycznego w zdarzeniach masowych, katastrofach i innych sytuacjach szczególnych; |
| EPW3 | Zna wybrane struktury i organizacyjne systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego; | Zna strukturę organizacyjną systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego w stopniu podstawowym | Zna strukturę organizacyjną systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego; |
| EPW3 | Zna wybrane zasady | Zna zasady komunikacji | Zna wszystkie wymagane |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | komunikacji w sytuacjach typowych dla wykonywania zawodu ratownika medycznego; | w sytuacjach typowych dla wykonywania zawodu ratownika medycznego; | zasady komunikacji w sytuacjach typowych dla wykonywania zawodu ratownika medycznego; |
| EPU1 | Podejmuje próby stosowania właściwych zasad postępowania do sytuacji epidemiologicznej; | Stosuje właściwe zasad postępowania do sytuacji epidemiologicznej; | Stosuje właściwe do sytuacji postępowanie epidemiologiczne; |
| EPU2 | Stara się rozpoznawać sytuacje, które wymagają konsultacji z przedstawicielem innego zawodu medycznego lub koordynatorem medycznym; | Poprawnie rozpoznaje sytuacje, które wymagają konsultacji z przedstawicielem innego zawodu medycznego lub koordynatorem medycznym; | Bezbłędnie rozpoznaje sytuacje, które wymagają konsultacji z przedstawicielem innego zawodu medycznego lub koordynatorem medycznym; |
| EPU3 | Podejmuje próby wykonywania czynności z zakresu ratownictwa medycznego i udzielać świadczeń zdrowotnych z zachowaniem regulacji prawnych dotyczących wykonywania zawodu ratownika medycznego. | Wykonuje czynności z zakresu ratownictwa medycznego i udzielać świadczeń zdrowotnych z zachowaniem regulacji prawnych dotyczących wykonywania zawodu ratownika medycznego. | Wykonuje czynności z zakresu ratownictwa medycznego i udzielać świadczeń zdrowotnych z zachowaniem regulacji prawnych dotyczących wykonywania zawodu ratownika medycznego. |
| EPU4 | Podejmuje próby działać zespołowo, udzielając pomocy w trudnych warunkach terenowych w dzień i w nocy oraz w warunkach znacznego obciążenia fizycznego i psychicznego; | Działa zespołowo, udzielając pomocy w trudnych warunkach terenowych w dzień i w nocy oraz w warunkach znacznego obciążenia fizycznego i psychicznego; | Zawsze działa zespołowo, udzielając pomocy w trudnych warunkach terenowych w dzień i w nocy oraz w warunkach znacznego obciążenia fizycznego i psychicznego; |
| EPU5 | Wie o konieczności komunikowania się ze współpracownikami w ramach zespołu, udzielając im informacji zwrotnej i wsparcia; | Komunikuje się ze współpracownikami w ramach zespołu, udzielając im informacji zwrotnej i wsparcia; | Zawsze rzeczowo komunikuje się ze współpracownikami w ramach zespołu, udzielając im informacji zwrotnej i wsparcia; |
| EPU6 | Jest świadomy konieczności monitorowania stanu pacjenta metodami nieinwazyjnymi; | Monitoruje stanu pacjenta metodami nieinwazyjnymi, zawsze pod opieką opiekuna | Monitoruje stanu pacjenta metodami nieinwazyjnymi, |
| EPU7 | Podejmuje próby ocenienia wskazania do transportu pacjenta do ośrodka toksykologicznego, hiperbarycznego, replantacyjnego i kardiologii inwazyjnej | Ocenienia wskazania do transportu pacjenta do ośrodka toksykologicznego, hiperbarycznego, replantacyjnego i kardiologii inwazyjnej oraz centrum leczenia | Błędnie ocenienia wskazania do transportu pacjenta do ośrodka toksykologicznego, hiperbarycznego, replantacyjnego i kardiologii inwazyjnej oraz centrum leczenia oparzeń, centrum urazowego lub centrum |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | oraz centrum leczenia oparzeń, centrum urazowego lub centrum urazowego dla dzieci; | oparzeń, centrum urazowego lub centrum urazowego dla dzieci; | urazowego dla dzieci; |
| EPK1 | Dostrzegania czynniki wpływające na reakcje własne i pacjenta. | Określa wzajemne relacje między człowiekiem a środowiskiem; | Określa i dba o wzajemne relacje między człowiekiem a środowiskiem; |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

| |
|---|
| **Zaliczenie z oceną** |

**K – Literatura przedmiotu**

**Literatura obowiązkowa:**

26. USTAWA z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym.
27. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 29 grudnia 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu medycznych czynności ratunkowych, które mogą być podejmowane przez ratownika medycznego
28. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie doskonalenia zawodowego ratowników medycznych.
29. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 19 marca 2007 r. w sprawie kursu w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy
30. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI oraz MINISTRA OBRONY NARODOWEJ z dnia 12 grudnia 2008 r. w sprawie szkoleń w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy
31. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 21 grudnia 2010 r. w sprawie wojewódzkiego planu działania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne oraz kryteriów kalkulacji kosztów działalności zespołów ratownictwa medycznego
32. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 16 kwietnia 2007 r. w sprawie doskonalenia zawodowego dyspozytorów medycznych
33. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 7 maja 2007 r. w sprawie ramowych procedur przyjmowania wezwań przez dyspozytora medycznego i dysponowania zespołami ratownictwa medycznego
34. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 24 lutego 2009 r. w sprawie szczegółowego zakresu uprawnień i obowiązków lekarza koordynatora ratownictwa medycznego
35. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 3 listopada 2011 r. w sprawie szpitalnego oddziału ratunkowego
36. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 18 czerwca 2010 r. w sprawie centrum urazowego
37. USTAWA z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej.
38. USTAWA z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej .
39. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI z dnia 29 grudnia 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.
40. USTAWA z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty1
41. USTAWA z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków

publicznych
42. Ustawa z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej.
43. Ustawa z dnia 29 listopada 2000 r. - Prawo atomowe
44. Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.
45. USTAWA z dnia 21 listopada 1967 r. O POWSZECHNYM OBOWIĄZKU OBRONY RP.
46. Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z dnia 21 maja 2007 r.)
47. Ustawa z dnia 21 czerwca 2002 r. o stanie wyjątkowym
48. Ustawa z dnia 05 czerwca 1998 r. O ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ W WOJEWÓDZTWIE
49. Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 roku o wojewodzie i administracji rządowej w województwie
50. Ustawa z dnia 05 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa

**Literatura zalecana / fakultatywna:**

1. Lista kontrolna działań szpitala w ramach reagowania kryzysowego - WHO
2. Wzór. Szpitalny plan postępowania podczas wypadków masowych. Katastrofy zewnętrzne. Propozycja WHO . Czerwiec 2010.
3. działania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne.
4. Wojewódzki plan działania na wypadek wystąpienia epidemii.
5. Medycyna ratunkowa i katastrof - Andrzej Zawadzki

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| Forma aktywności studenta | Liczba godzin na realizację | |
|---|---|---|
| | na studiach stacjonarnych | na studiach niestacjonarnych |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 168 | |
| Konsultacje | 2 | |
| Czytanie literatury | 5 | |
| Przygotowanie do zaliczenia | 5 | |
| **Suma godzin:** | **180** | |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25-30 g. ):** | **6** | |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Łaukasz Markowski |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | |
| Podpis | |

| | | |
|---|---|---|
| | **Wydział** | TURYSTYKI I NAUK O ZDROWIU |
| | **Kierunek** | RATOWNICTWO MEDYCZNE |
| | **Poziom studiów** | Studia I stopnia |
| | **Forma studiów** | stacjonarne |
| | **Profil studiów** | praktyczny |

| | |
|---|---|
| **Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)** | |

# PROGRAM PRZEDMIOTU/MODUŁU

**A - Informacje ogólne**

| | |
|---|---|
| **1. Nazwa przedmiotu** | **CENRTUM POWIADAMIANIA RATUNKOWEGO** |
| **2. Punkty ECTS** | **1** |
| **3. Rodzaj przedmiotu** | **Praktyki zawodowe** |
| **4. Język przedmiotu** | **polski** |
| **5. Rok studiów** | **II** |
| **6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia** | **MGR IWONA RATUSZNIAK** |

**B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze**

| Nr semestru | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
|---|---|---|
| **Semestr 3** | **PZ: 15** | |
| **Liczba godzin ogółem** | **15** | |

**C - Wymagania wstępne**

| |
|---|
| Zaliczona praktyka z ratownictwa medycznego |

**D - Cele kształcenia**

| | |
|---|---|
| | **Wiedza** |
| **CW1** | Wyposażenie studentów w wiedzę z zakresu funkcjonowania Systemu Ratownictwa Medycznego w aspekcie szeroko rozumianego bezpieczeństwa ludności. |
| **CW2** | Przekazanie studentom wiedzy pozwalającej na przyjęcie zgłoszenia alarmowego i powiadomienia o zdarzeniu oraz na dysponowanie zespołu ratownictwa medycznego z wykorzystaniem systemu informatycznego będącego wyposażeniem CPR. |
| | **Umiejętności** |
| **CU1** | Kształtowanie kompetencji niezbędnych do obsługi zgłoszeń alarmowych i powiadomień o zdarzeniu z zastosowaniem obowiązujących procedur i z wykorzystaniem systemu informatycznego będącego wyposażeniem CPR. |
| **CU2** | Kształtowanie umiejętności komunikowania się z innymi służbami oraz osobą zgłaszającą w celu sprawnej realizacji zadań ratowniczych w sytuacji zdarzeń jednostkowych, mnogich, masowych i katastrof. |
| | **Kompetencje społeczne** |
| **CK1** | Student prezentuje postawę odpowiedzialności za podejmowane decyzje. |

| | |
|---|---|
| **CK2** | Student wykazuje gotowość do stałego doskonalenia zawodowego. |

**E - Efekty uczenia się przedmiotowe i kierunkowe**

| **Przedmiotowy efekt uczenia się (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)** | | **Kierunkowy efekt uczenia się** |
|---|---|---|
| **Wiedza (EPW…)** | | |
| EPW1 | Student zna akty prawne określające System Ratownictwa Medycznego, system powiadamiania ratunkowego, organizację i funkcjonowanie Centrów Powiadamiania Ratunkowego. | K_W244 |
| EPW2 | Student zna ramowe procedury obsługi zgłoszeń alarmowych i powiadomień o zdarzeniach przez ratownika medycznego w sytuacjach zdarzeń jednostkowych, mnogich, masowych i katastrof. | K_W245 |
| **Umiejętności (EPU…)** | | |
| EPU1 | Student potrafi przeprowadzić wywiad dyspozytorski, podjąć decyzję dotyczącą zgłoszenia i powiadomienia ratunkowego oraz określić kod pilności wyjazdu i dysponować ZRM | K_U01<br>K_U02<br>K_U04<br>K_U45<br>K_U52 |
| EPU2 | Student potrafi współpracować z jednostkami Państwowej Straży Pożarnej i Policją w zakresie sprawnej obsługi zgłoszeń alarmowych i powiadomień o zdarzeniach. | K_U04<br>K_U36<br>K_U39<br>K_U45 |
| EPU3 | Student potrafi skutecznie udzielić instruktarzu przez telefon w celu udzielenia pierwszej pomocy poszkodowanemu lub choremu przez świadków zdarzenia przed dojazdem ZRM. | K_U05 |
| **Kompetencje społeczne (EPK…)** | | |
| EPK1 | Student realizuje zadania z zaangażowaniem i odpowiedzialnością za zdrowie i życie człowieka | K_K06 |
| EPK2 | Student jest świadomy własnych ograniczeń i ma przekonanie o konieczności stałego uzupełniania i pogłębiania wiedzy i umiejętności zawodowych. | K_K05 |

**F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć**

| **Lp.** | **Treści realizowane podczas praktyki zawodowej** | **Liczba godzin na studiach** | |
|---|---|---|---|
| | | **stacjonarnych** | **niestacjonarnych** |
| **1.** | **Treści z zakresu wiedzy:**<br>1. Wprowadzenie do zajęć. Regulaminy, przepisy bhp i zasady pracy obowiązujące w Centrum Powiadamiania Ratunkowego.<br>2. System powiadania ratunkowego – podstawy prawne.<br>3. Organizacja i funkcjonowanie Centrów Powiadamiania Ratunkowego. Zadania operatora numeru alarmowego. Zadania dyspozytora medycznego.<br>4. Jednostki systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne.<br>5. Systemy łączności i pozycjonowania w ratownictwie medycznym. System Wspomagania Dowodzenia PRM.<br>6. Procedury obsługi zgłoszeń i powiadomień przez dyspozytora medycznego. Organizacja i funkcjonowanie | 3 | |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | systemu ratownictwa medycznego w dobie pandemii wirusa SARS-COV2. | | |
| **2.** | **Treści z zakresu umiejętności:**<br>1. Poznanie topografii CPR. Obserwowanie pracy operatora numeru alarmowego i pracy dyspozytora medycznego. Obsługa pulpitu dyspozytorskiego.<br>2. Przyjmowanie zgłoszeń i powiadomień o zdarzeniu. Prowadzenie wywiadu i podejmowanie decyzji o przyjęciu lub odmowie przyjęcia zgłoszenia.<br>3. Ustalanie kodu pilności wyjazdu i przekazanie informacji o zadysponowaniu ZRM. Odwoływanie zlecenia wyjazdu. Wykonywanie zadań dyspozytora podczas obsługi zdarzenia. Instruowanie przez telefon w celu udzielenia pierwszej pomocy poszkodowanemu/choremu przez świadka zdarzenia przed przyjazdem ZRM.<br>4. Postępowanie w przypadku odmowy przyjęcia zgłoszenia oraz w przypadku ponaglenia wezwania.<br>5. Postępowanie w przypadku otrzymania elektronicznego formularza obsługi zgłoszenia bez połączenia głosowego obejmującego zgłoszenie z Policji lub Państwowej Straży Pożarnej.<br>6. Dysponowanie lotniczego zespołu ratownictwa medycznego.<br>7. Wykonywanie zadań dyspozytorskich w sytuacjach szczególnych: zgłoszenie alarmowe lub powiadomienie o zdarzeniu spoza rejonu operacyjnego, zgłoszenie o zdarzeniu z dużą liczbą poszkodowanych, obsługa zdarzenia przy braku dostępnego ZRM.<br>8. Podsumowanie zajęć. Wnioski oraz opinie prowadzącego i studentów. | 12 | |
| | **Razem liczba godzin praktyki zawodowej** | 15 | ... |

**G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć**

| **Forma zajęć** | **Metody dydaktyczne (wybór z listy)** | **Środki dydaktyczne** |
|---|---|---|
| Praktyka zawodowa - zakres wiedzy | M1- wyjaśnienie<br>M2- pogadanka, pytania i odpowiedzi | Projektor multimedialny<br>Teksty ustaw i rozporządzeń<br>Treningowe stanowisko dyspozytorskie |
| Praktyka zawodowa - zakres umiejętności | M2- gra decyzyjna, analiza przypadku - *case study*,<br>M5 – pokaz, ćwiczenia na stanowisku dyspozytorskim | Treningowe stanowisko dyspozytorskie |

**H - Metody oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć**

| **Forma zajęć** | **Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)** | **Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)** |
|---|---|---|
| Praktyka zawodowa - zakres wiedzy | **F1 –** „wejściówka” | **Na ocenę podsumowującą składają się 3 elementy:**<br>**1. ocena uzyskana z F5-** |

| | | |
|---|---|---|
| Praktyka zawodowa - zakres umiejętności | **F2 –** obserwacja/aktywność (przygotowanie do zajęć, obserwacja wykonywanych na zajęciach zadań)<br>**F5-** ćwiczenia sprawdzające umiejętności | **60%;**<br>**2. ocena uzyskana z F1 – 20%**<br>**3. ocena uzyskana z testu sprawdzającego wiedzę z całego przedmiotu P2 - 20%.** |

## H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")

| **Efekty przedmiotowe** | Praktyka zawodowa | | | |
|---|---|---|---|---|
| | F1 | F2 | F5 | P2 |
| EPW1 | x | x | | x |
| EPW2 | x | x | | x |
| EPU1 | x | x | x | |
| EPU2 | x | x | x | |
| EPU3 | x | x | x | |
| EPK1 | x | x | x | |
| EPK2 | x | x | x | |

## I – Kryteria oceniania

| Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie | | | |
|---|---|---|---|
| Ocena | | | |
| Przedmiotowy efekt uczenia się (EP..) | Dostateczny<br>dostateczny plus<br>3/3,5 | Dobry,<br>dobry plus<br>4/4,5 | Bardzo dobry<br>**5** |
| EPW1 | Wymienia akty prawne określające System Ratownictwa Medycznego, system powiadamiania ratunkowego, organizację i funkcjonowanie Centrów Powiadamiania Ratunkowego. | Zna wszystkie wymagane akty prawne niezbędne do realizacji zadań dyspozytora medycznego. | Posługuje się aktami prawnymi do rozwiązywania sytuacji problemowych, proponuje trafne rozwiązania tych sytuacji. |
| EPW2 | Opanował wiedzę przekazaną w trakcie zajęć oraz pochodzącą z literatury podstawowej. | Opanował wiedzę w stopniu pozwalającym na rozpoznawanie problemów i wskazywanie ich rozwiązań. | Wykazuje się wiedzą wykraczającą poza zakres problemowy zajęć, trafnie wskazuje sposoby rozwiązywania sytuacji problemowych w pracy dyspozytora medycznego. |
| EPU1 | Obsługuje zgłoszenia alarmowe i powiadomienia o zdarzeniu w sytuacjach prostych, realizuje zadania dyspozytorskie popełniając nieznaczne błędy, nie poszukuje samodzielnie informacji, które wpłyną na poprawę jakości pracy. | Obsługuje zgłoszenia alarmowe i powiadomienia o zdarzeniu w sytuacjach problemowych, realizuje zadania dyspozytorskie popełniając minimalne błędy, które nie wpływają znacząco na jakość pracy, samodzielnie poszukuje sposobów na poprawę jakości swojej pracy. | Obsługuje zgłoszenia alarmowe i powiadomienia o zdarzeniu w sytuacjach problemowych, realizuje zadania dyspozytorskie bezbłędnie, rozpoznaje zagrożenia i samodzielnie poszukuje rozwiązań tych sytuacji i wykorzystuje je do podnoszenia jakości pracy. |
| EPU2 | Podejmuje współpracę z jednostkami Państwowej Straży Pożarnej i Policją w zakresie | Współpracuje jednostkami Państwowej Straży Pożarnej i Policją w zakresie obsługi | Współpracuje jednostkami Państwowej Straży Pożarnej i Policją w zakresie obsługi zgłoszeń |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | obsługi zgłoszeń alarmowych i powiadomień o zdarzeniach popełniając nieznaczne błędy, nie poszukuje samodzielnie informacji, które wpłyną na poprawę jakości współpracy. | zgłoszeń alarmowych i powiadomień o zdarzeniach popełniając minimalne błędy, które nie wpływają znacząco na jakość współpracy, samodzielnie poszukuje sposobów na poprawę jakości wykonywanych zadań. | alarmowych i powiadomień o zdarzeniach nie popełniając błędów, podejmuje trafne decyzje dotyczące współpracy, komunikaty przekazuje w sposób zrozumiały stosując wszystkie obowiązujące zasady i dostępne metody komunikacji. |
| EPU3 | Udziela instruktażu w zakresie udzielenia pierwszej pomocy poszkodowanemu /choremu przez świadków zdarzenia w sytuacjach typowych popełniając nieznaczne błędy w komunikacji, nie poszukuje samodzielnie sposobów, które wpłyną na poprawę jakości pracy. | Udziela instruktażu w zakresie udzielenia pierwszej pomocy poszkodowanemu /choremu przez świadków zdarzenia w sytuacjach typowych popełniając minimalne błędy, które nie wpływają znacząco na jakość komunikacji, samodzielnie poszukuje sposobów doskonalenia umiejętności komunikacji. | Udziela bezbłędnie instruktażu w zakresie udzielenia pierwszej pomocy poszkodowanemu /choremu przez świadków zdarzenia w sytuacjach problemowych w sposób zrozumiały dla odbiorcy, rozpoznaje sytuacje konfliktowe, samodzielnie poszukuje sposobów rozwiązania tych sytuacji. |
| EPK1 | Podczas realizacji działań ratowniczych wykazuje odpowiedzialność za ich jakość, angażuje się w realizację większości przydzielanych zadań. | Działania ratownicze realizuje z pełną odpowiedzialnością, angażuje się realizację wszystkich przydzielonych zadań. | Krytycznie odnosi się do braku odpowiedzialności, ocenia stopień własnego zaangażowania w realizację przydzielonych zadań, podejmuje zadania dodatkowe. |
| EPK2 | Dostrzega i rozumie większość własnych ograniczeń, w sposób właściwy przyjmuje uwagi nauczyciela, podejmuje próby pogłębiania wiedzy i umiejętności zawodowych | Dostrzega własne ograniczenia, pozytywnie odbiera uwagi nauczyciela, prosi o pomoc nauczyciela i osoby posiadające większe doświadczenie zawodowe. | Jest w pełni świadomy własnych ograniczeń, rozumie konieczność ciągłego doskonalenia zawodowego, uwagi i opinie nauczyciela wykorzystuje do podnoszenia jakości wykonywanych zadań. |

**J – Forma zaliczenia przedmiotu**

**Zaliczenie z oceną**

**K – Literatura przedmiotu**

**Literatura obowiązkowa:**

1. Organizacja ratownictwa medycznego w Polsce / Łukasz Szarpak. - Warszawa : Promotor, 2012.
2. Ustawa z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym Dz.U. 2006 nr 191 poz. 1410 z późniejszymi zmianami
3. Ustawa z dnia 22 listopada 2013 r. o systemie powiadamiania ratunkowego, tekst ujednolicony Dz.U. 2019 poz. 1077
4. Ustawa z dnia 17 września 2020 r. o zmianie ustawy o systemie powiadamiania ratunkowego Dz.U. 2020 poz. 1899
5. Rozporządzenie Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 28 kwietnia 2014 r. w sprawie organizacji i funkcjonowania centrów powiadamiania ratunkowego Dz.U. 2014 poz. 574
6. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 19 sierpnia 2019 r.w sprawie ramowych procedur obsługi zgłoszeń alarmowych i powiadomień o zdarzeniach przez dyspozytora medycznego

**Materiały internetowe**

7. http://ratunek24.pl/media/upload/Procedury%20dla%20dyspozytor%C3%B3w%20medycznych-%20ca%C5%82o%C5%9B%C4%87.pdf
Procedury wspomagające podjęcie decyzji przez dyspozytora medycznego w zakresie przyjęcia zgłoszenia, kwalifikacji zgłoszenia oraz dysponowania zespołami ratownictwa medycznego do różnych stanów nagłego zagrożenia zdrowotnego

**Literatura zalecana / fakultatywna**

1. Ratownicy medyczni - nowa grupa interesu? / Przemysław Wołoszyn. - Toruń : Adam Marszałek, cop. 2007.
2. Ciećkiewicz J. Ratownictwo medyczne w wypadkach masowych. Wyd. Górnicki Wrocław 2012, księgarnia medyczna PZWL

**L – Obciążenie pracą studenta:**

| Forma aktywności studenta | Liczba godzin na realizację | |
|---|---|---|
| | na studiach stacjonarnych | na studiach niestacjonarnych |
| Godziny zajęć z nauczycielem | 15 | |
| Konsultacje | 5 | |
| Przygotowanie bieżące do zajęć | 3 | |
| Przygotowanie do sprawdzianu | 2 | |
| **Suma godzin:** | **25** | |
| **Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25-30 godz. ):** | **1** | |

**Ł – Informacje dodatkowe**

| | |
|---|---|
| Imię i nazwisko sporządzającego | Iwona Ratuszniak |
| Data sporządzenia / aktualizacji | 12.02.2021 |
| Dane kontaktowe (e-mail, telefon) | e-mail: ivonar@mrat.info |
| Podpis | |